

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Συγκριτική Αξιολόγηση μεταξύ Ελληνικών,
Πορτογαλικών και Φιλανδικών Τραπεζικών
Ιδρυμάτων με χρήση Πολυκριτήριων
Μεθόδων για την δεκαετία 2007-2017.

Επιβλέπων καθηγητής: Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης

Βλάχος Σταύρος

A.M: 2012010096

Χανιά 4/10/2018

**Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε από την τριμελή
εξεταστική επιτροπή:**

τον καθηγητή, κ. Κωνσταντίνο Ζοπουνίδη

τον καθηγητή, κ. Μιχάλη Δούμπο

τον καθηγητή, κ. Γιώργο Ατσαλάκη

Ευχαριστίες.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή μου κύριο Ζοπουνίδη Κωνσταντίνο για την τιμή που μου έκανε να αναλάβει την επίβλεψη της διπλωματικής μου εργασίας καθώς και για την υπομονή του κατά την διάρκεια της εκπόνησής της. Τις ευχαριστίες μου εκφράζω και στους καθηγητές Ατσαλάκη Γεώργιο και Δούμπο Μιχάλη που δέχθηκαν να είναι μέλη της εξεταστικής μου επιτροπής. Επιπρόσθετα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Δούμπο για την βοήθεια του σε κάποια θέματα που προέκυψαν κατά την συγγραφή της εργασίας.

Τέλος δεν γίνεται να μην αναφερθώ, έστω και με αυτόν το τρόπο, στους ανθρώπους που πέρα από την πολύτιμη βοήθειά τους και την ανιδιοτελή στήριξή τους συνέβαλλαν στο να γίνω ο άνθρωπος που είμαι σήμερα. Δυστυχώς δεν μπορώ να αναφερθώ στον καθένα σας ξεχωριστά, όμως όντας συμφοιτητές στην Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης και μοιραζόμενοι κοινές αξίες και ιδανικά, πιστεύω ότι γνωρίζετε σε ποιους απευθύνομαι.

Σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου.

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας είναι η σύγκριση και η κατάταξη των τεσσάρων μεγαλύτερων τραπεζικών ομίλων της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Φιλανδίας με χρήση των Πολυκριτήριων Μεθόδων DEA και PROMETHEE. Η δεκαετία που επιλέχθηκε για την σύγκριση αποτελεί μια περίοδο με ραγδαίες αλλαγές στο θεσμικό, και όχι μόνο, πλαίσιο στην Ευρώπη και την Ευρωζώνη καθώς περιλαμβάνει όλη την έξαρση της οικονομικής κρίσης. Για την εφαρμογή των επιλεγμένων μεθόδων εξάγονται από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εξεταζόμενης περιόδου (2007-2017) όλα τα απαραίτητα δεδομένα και δημιουργούνται και αναλύονται χρηματοοικονομικοί δείκτες. Η δημιουργία των δεικτών έγινε λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση τους από τις διεθνείς ρυθμιστικές αρχές (π.χ., το συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας) και τη σύνδεσή τους με τις κατηγορίες του πλαισίου CAMEL.

Περιεχόμενα.

Περίληψη	4
Περιεχόμενα.	5
Κεφάλαιο 1ό.....	8
1.1 Οικονομία και Τράπεζες.....	8
1.2 Οικονομική Κρίση 2008.	10
1.3 Τραπεζικό Σύστημα στην Ευρωζώνη.....	14
1.4 Παρουσίαση των εξεταζόμενων Τραπεζικών Ομίλων.	18
1.4.1 Τραπεζικοί Όμιλοι Ελλάδας.....	18
1.4.1.1 Τράπεζα Πειραιώς.	18
1.4.1.2 Εθνική Τράπεζα.....	21
1.4.1.3 Alpha Bank.	24
1.4.1.4 Eurobank.	28
1.4.2 Τραπεζικοί Όμιλοι Πορτογαλίας.	37
1.4.2.1 Caixa Geral de Depositos S.A.....	38
1.4.2.2 Millennium BCP.....	44
1.4.2.3 Novo Banco & Banco de Espirito Santo.	53
1.4.2.4 Banco BPI.....	56
1.4.3 Τραπεζικοί Όμιλοι Φιλανδίας.	64
1.4.3.1 Nordea Group.....	65
1.4.3.2 Sampo-Danske Bank.....	68
1.4.3.3 OP-Pohjola Group.....	70
1.4.3.3 Aktia Bank.	75
1.5 Πιστοληπτική ικανότητα των Ομίλων από Διεθνείς Οίκους αξιολόγησης.....	77
Κεφάλαιο 2ό.....	80
2.1 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες.....	80
2.1.1 Θεωρητικό Πλαίσιο Χρηματοοικονομικών Δεικτών.....	80
2.1.2 Πλαίσιο CAMELS.	80
2.2 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες της Εργασίας.....	80
2.2.1 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, θεσμικό πλαίσιο.	80
2.2.1.2 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.	83

2.2.1.3 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.	83
2.2.1.4 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.....	84
2.2.2 Ποιότητα ενεργητικού, Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς σύνολο Δανείων.....	84
2.2.2.1 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.	85
2.2.2.2 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.	86
2.2.2.3 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.....	87
2.2.3 Διοίκηση, Δείκτης Κόστος προς Έσοδα.	87
2.2.3.1 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.	88
2.2.3.2 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.	88
2.2.3.3 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.	89
2.2.4 Κέρδη, Δείκτης ROA (Return On Assets).	89
2.2.4.1 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.	90
2.2.4.2 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.	90
2.2.4.3 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.	91
2.2.5 Ρευστότητα, Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού.	91
2.2.5.1 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.	93
2.2.5.2 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.	94
2.2.5.3 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.....	94
Κεφάλαιο 3ό.....	95
3.1 Περιβάλλουσα Ανάλυση Δεδομένων-DEA.....	95
3.1.1 Θεωρητική Προσέγγιση της μεθόδου.	95
3.1.2 Μαθηματικά Μοντέλα της DEA.	98
3.1.2.1 Το μοντέλο CRS.....	98
3.1.2.2 Το μοντέλο VRS.....	100
3.1.2.3 Μοντέλο με προσανατολισμό στις εισροές και εκροές.	100
3.1.3 Βασικές Προσεγγίσεις.	100
3.1.4 Εφαρμογή της μεθόδου DEA.	101
3.1.5 Αποτελέσματα Μεθόδου DEA.....	102

3.1.5.1 Παρουσία Αποτελεσμάτων και κατάταξη Ομίλων.	102
3.1.5.2 Χρήση της Αποτελεσματικότητας Κόστους για τις χαμηλής απόδοσης τράπεζες.	106
Κεφάλαιο 4ό.....	109
4.1 Πολυκριτήρια Ανάλυση Αποφάσεων.....	109
4.2 Η μέθοδος PROMETHEE.	110
4.3 Εφαρμογή της μεθόδου PROMETHEE.....	113
4.3.1 Βάρη των κριτηρίων.....	113
4.3.2 Αποτελέσματα μεθόδου PROMETHEE.....	115
Κεφάλαιο 5ό Συμπεράσματα.	120
Βιβλιογραφία.....	122
Παράρτημα 1.	125
Παράρτημα 2.	129

Κεφάλαιο 1ό

1.1 Οικονομία και Τράπεζες

Στην σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία, οι τράπεζες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αλλά και στην πραγματική οικονομία. Με την απελευθέρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών, την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων διεθνώς και την τεχνολογική πρόοδο, ο ρόλος των τραπεζών έχει ενισχυθεί τα τελευταία είκοσι, τουλάχιστον, χρόνια. Στο αλληλεξαρτώμενο επιχειρηματοοικονομικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί, ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού συστήματος παρουσιάζεται ιδιαίτερα σημαντικός ενώ η χρηματοοικονομική κατάσταση των τραπεζικών ιδρυμάτων αποτελεί από τις πιο σημαντικές πληροφορίες για την εκτίμηση της ευρωστίας του ευρύτατου χρηματοπιστωτικού συστήματος και κατ' επέκταση της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας.

Τα χρηματοπιστωτικά συστήματα επιτελούν μια βασική λειτουργία: Να βελτιώνουν την κατανομή των πόρων στο χώρο και στο χρόνο, μέσα στο αβέβαιο περιβάλλον που ζούμε. Η βασική αυτή λειτουργία μπορεί να διακριθεί σε πέντε κύριες κατηγορίες. Έτσι, το χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει να επιτελέσει πέντε λειτουργίες, ως εξής:

- να προωθεί τη διάχυση, την αντιμετώπιση, την αποφυγή του κινδύνου,
- να αριστοποιεί την κατανομή των πόρων,
- να παρακολουθεί τη διοίκηση των εταιριών και να ελέγχει τις επιχειρήσεις,
- να κινητοποιεί τις αποταμιεύσεις, και
- να διευκολύνει την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών.

Μπορούμε να θεωρήσουμε ότι κάθε μία από τις λειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος μπορεί να επηρεάσει την οικονομική μεγέθυνση με δύο τρόπους: μέσω της συσσώρευσης του κεφαλαίου και μέσω των τεχνολογικών καινοτομιών. Στην πρώτη περίπτωση, οι λειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος επηρεάζουν τη μεγέθυνση του προϊόντος επιδρώντας στο ρυθμό δημιουργίας του κεφαλαίου (πχ μέσω θετικών εξωτερικών οικονομιών). Έτσι, το χρηματοπιστωτικό σύστημα επηρεάζει τη συσσώρευση του κεφαλαίου αυξάνοντας ή ανακατανέμοντας το ποσοστό αποταμίευσης ανάμεσα σε διαφορετικές τεχνολογίες παραγωγής κεφαλαιουχικών αγαθών. Στη δεύτερη περίπτωση, οι λειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος επηρεάζουν τη μεγέθυνση του προϊόντος αυξάνοντας το ρυθμό των τεχνολογικών καινοτομιών, που προέρχεται από την ανακάλυψη νέων μεθόδων παραγωγής και την εισαγωγή νέων προϊόντων (Ευάγγελος Σαράντης, 2007).

Οι τράπεζες αποτελούν κυρίαρχο μέρος του χρηματοοικονομικού τομέα κάθε χώρας. Στο πιο βασικό επίπεδο, το τι κάνουν οι τράπεζες είναι αρκετά απλό. Οι τράπεζες δέχονται καταθέσεις από πελάτες, αντλούν κεφάλαια από επενδυτές ή δανειστές και στη συνέχεια χρησιμοποιούν αυτά τα χρήματα για να δανείζουν, να αγοράζουν τίτλους και να παρέχουν άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στους πελάτες. Αυτά τα δάνεια χρησιμοποιούνται στη συνέχεια από τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις για να αγοράσουν αγαθά ή να επεκτείνουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, γεγονός που οδηγεί με τη σειρά τους σε περισσότερα καταθεμένα κεφάλαια που πηγαίνουν προς τις τράπεζες. Εάν οι τράπεζες μπορούν να δανείσουν χρήματα με υψηλότερο επιτόκιο από ό, τι πρέπει να πληρώσουν για κεφάλαια και λειτουργικά έξοδα, έχουν κέρδος. Η διαφορά μεταξύ στο επιτόκιο που δανείζουν και στο επιτόκιο που πληρώνουν είναι γνωστή ως "spread" ή ως καθαρό εισόδημα από τόκους, και όταν το καθαρό αυτό έσοδο από τόκους διαιρείται με τα περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας, είναι γνωστό ως το καθαρό περιθώριο τόκων. Η δεύτερη κύρια δραστηριότητα των τραπεζών είναι η προσφορά ρευστότητας στους πελάτες της. Καταθέτες και δανειολήπτες έχουν διαφορετικές προτιμήσεις ρευστότητας. Οι πελάτες θεωρούν ότι ανά πάσα στιγμή δύνανται να κάνουν ανάληψη από τους λογαριασμούς τους. Τυπικά, οι εταιρείες στον επιχειρηματικό τομέα επιθυμούν να δανείζονται κεφάλαια και να τα αποπληρώνουν σύμφωνα με τον ρυθμό αποπληρωμής των επενδύσεών τους, που δεν αποκλείεται να γίνει και έπειτα από αρκετά χρόνια. Εάν οι τράπεζες είναι σε θέση να προσελκύσουν ένα μεγάλο αριθμό δανειοληπτών και καταθετών, τότε οι απαιτήσεις για ρευστότητα και των δύο μερών μπορεί να καλυφθούν. Επομένως η παροχή ρευστότητας αποτελεί μια σημαντική υπηρεσία των τραπεζών και τις διαφοροποιεί από τα άλλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, που προσφέρουν υπηρεσίες επενδύσεων, ασφαλίσεων και ακίνητης περιουσίας.

Τα τραπεζικά ιδρύματα πλέον δεν παίζουν απλά τον ρόλο του διαμεσολαβητή μεταξύ καταθετών και δανειοληπτών. Οι εξελίξεις τα υποχρέωσαν να προβούν σε αναδιάρθρωση της επιχειρηματικής τους δομής και σε επανεξέταση της στρατηγικής τους, με αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας και εύρους αλλά και μείωση του λειτουργικού τους κόστους και αναζήτηση εναλλακτικών πηγών εσόδων, μέσω της διαφοροποίησης και της επέκτασης των εργασιών τους.

Όσο αφορά την αναδιάρθρωση της δομής τους, η ενιαία ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά και γενικότερα η τάση ενοποίησης της διεθνούς αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η αποεξειδίκευση του πιστωτικού τομέα και η κατάργηση των παραδοσιακών ορίων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες μεταξύ των χρηματοπιστωτικών μονάδων, ενέτειναν το φαινόμενο της δημιουργίας χρηματοπιστωτικών ομίλων. Οι τράπεζες στην προσπάθειά τους για διατήρηση μιας συνολικής παρουσίας σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υιοθετούν τη δομή του χρηματοπιστωτικού ομίλου δηλαδή ενός συνόλου πιστωτικών και χρηματιστικών μονάδων που βρίσκονται υπό κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή έλεγχο. Η κυρίαρχη τάση που επικράτησε είναι οι εξαγορές και συγχωνεύσεις για τη δημιουργία μεγάλων χρηματοοικονομικών ομίλων που στοχεύουν

στην απόκτηση ισχυρής κεφαλαιακής διάρθρωσης και μεγάλων δικτύων καθώς και στη δυνατότητα προσφοράς πακέτων προϊόντων σε ελκυστικές τιμές.

Όσο αφορά την επανεξέταση της στρατηγικής τους η απάντηση των τραπεζών στους κινδύνους και τις ευκαιρίες που δημιουργήθηκαν στο νέο και ταχύτατα μεταβαλλόμενο χρηματοοικονομικό περιβάλλον αντικατοπτρίζεται στη μεγάλη μετατόπιση από παραδοσιακές δραστηριότητες διαμεσολαβήσεως, οι οποίες κερδίζουν επιτοκιακό εισόδημα (interest income), προς δραστηριότητες οι οποίες κερδίζουν μη-επιτοκιακό (non-interest income) εισόδημα (DeYoung and Rice, 2004). Αναλυτικότερα, στην πλευρά των κινδύνων, αυξήθηκε ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών, των αγορών χρήματος και κεφαλαίων, και των άλλων διαμεσολαβητών (όπως αμοιβαία κεφάλαια). Οι τράπεζες αντιμετώπισαν ισχυρότερο ανταγωνισμό για τη χρηματοδότηση των μεγάλων και περισσότερο αξιόπιστων δανειζόμενων (πλευρά ενεργητικού του ισολογισμού), καθώς επίσης και για τις καταθέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων (πλευρά παθητικού). Οι πλέον αξιόπιστοι δανειζόμενοι μπορούσαν να αντλήσουν κεφάλαια φθηνότερα στις αγορές, ενώ οι έχοντες πλεόνασμα κεφαλαίων είχαν περισσότερο επικερδείς επενδυτικές επιλογές συγκριτικά με τις καταθέσεις. Στην πλευρά των ευκαιριών, οι τράπεζες μπορούσαν να επεκταθούν σε κερδοσκοπικές επενδύσεις (trading), καθώς και σε δραστηριότητες οι οποίες κέρδιζαν προμήθειες, όπως, επενδυτική τραπεζική και ασφάλειες, τις οποίες το περιοριστικό ως τα τέλη της δεκαετίας του '80 θεσμικό πλαίσιο σε μεγάλο βαθμό απαγόρευε (Glass-Steagall Act¹). Επιπροσθέτως, μπορούσαν να κερδίσουν περισσότερες προμήθειες από παραδοσιακές δραστηριότητες διαμεσολαβήσεως χρησιμοποιώντας νέα προϊόντα, όπως, τιτλοποιήσεις των απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες και στεγαστικά δάνεια, καθώς επίσης προσφέροντας νέες υπηρεσίες σχετιζόμενες με παραδοσιακές δραστηριότητες, όπως ATMs και υπηρεσίες ηλεκτρονικών πληρωμών (Άγγελος Αντζουλάτος, 2011).

1.2 Οικονομική Κρίση 2008.

Στο πλαίσιο της της επέκτασης των εργασιών τους και «πατώντας» πάνω στο φθινόχρημα από την Κεντρική Τράπεζα των Η.Π.Α (Fed), η οποία στο διάστημα 2000-2001 μείωσε τα επιτόκια από 6,5% σε 1,75% και ακολούθως το 2003 σε 1%, ξεκίνησαν να δίνουν στεγαστικά δάνεια χαμηλής εξασφάλισης (subprime mortgages). Τα δάνεια χαμηλής εξασφάλισης είναι ένας τύπος δανείου που συνήθως εκδίδεται από ένα δανειοδοτικό ίδρυμα σε δανειολήπτες με χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα. Ως αποτέλεσμα της χαμηλότερης πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, δεν προσφέρεται συμβατική υποθήκη επειδή

¹ Στις Η.Π.Α. ο νόμος Glass-Steagall ψηφίστηκε το 1929 μετά το χρηματιστηριακό κραχ, και ουσιαστικά διαχώρισε τις δραστηριότητες των τραπεζών σε επενδυτικές και εμπορικές με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε οι επενδυτικές τράπεζες να μην δέχονται καταθέσεις και επομένως να μην υπάρχουν πιθανότητες κερδοσκοπίας με τα λεφτά των καταθετών. Ο παραπάνω νόμος καταργήθηκε το 1999 από τον νόμο Gramm-Leach-Bliley.

ο δανειστής βλέπει τον οφειλέτη ως έχοντα μεγαλύτερο κίνδυνο από το μέσο όρο του δανείου. Τα ιδρύματα δανεισμού συχνά χρεώνουν αυτά τα στεγαστικά δάνεια με υψηλότερο επιτόκιο από ένα συμβατικό στεγαστικό δάνειο με υποθήκη, προκειμένου να αντισταθμίσουν τον εαυτό τους για τη μεταφορά μεγαλύτερου κινδύνου. Ταυτόχρονα, χρησιμοποίησαν μια χρηματοοικονομική πρακτική, τις τιτλοποιήσεις (Securitization), ώστε να παράγουν δομημένα ομόλογα (CDOs). Μια δέσμευση χρέους (CDO) είναι ένα δομημένο χρηματοπιστωτικό προϊόν που συγκεντρώνει τα περιουσιακά στοιχεία που παράγουν ταμειακά διαθέσιμα και ανασυνσκευάζει αυτή την ομάδα περιουσιακών στοιχείων σε διακριτά επίπεδα που μπορούν να πωληθούν σε επενδυτές. Μια δέσμευση χρεωστικής υποχρέωσης ονομάζεται για τα συγκεντρωτικά περιουσιακά στοιχεία - όπως τα ενυπόθηκα δάνεια, τα ομόλογα και τα καταναλωτικά δάνεια - που είναι ουσιαστικά χρεωστικές υποχρεώσεις που χρησιμεύουν ως ασφάλεια για το CDO. Τα επίπεδα σε ένα CDO διαφέρουν σημαντικά στα προφίλ κινδύνου τους. Τα πάνω επίπεδα είναι γενικά ασφαλέστερα επειδή έχουν την πρώτη προτεραιότητα στην αποπληρωμή από την ασφάλεια σε περίπτωση αθέτησης. Ως αποτελέσματα ανώτερα επίπεδα ενός CDO έχουν γενικά υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα και προσφέρουν χαμηλότερα επιτόκια από τα κατώτερα επίπεδα, τα οποία προσφέρουν υψηλότερα επιτόκια για να αντισταθμίσουν τον υψηλότερο κίνδυνο αθέτησης. Στη συνέχεια άρχισαν να πουλούν τα εν λόγω προϊόντα σε επενδυτές και άλλες τράπεζες (συμπεριλαμβανομένων τραπεζών της Ευρωζώνης). Ο ασφαλιστικός κλάδος μπήκε γρήγορα στο παιχνίδι εμπορεύοντάς συμβάσεις αντιστάθμισης κινδύνου αθέτησης (credit default swaps -CDS), δηλαδή ασφαλιστήρια συμβόλαια που προέβλεπαν ότι έναντι αμοιβής οι ασφαλιστές θα υποστούν τυχόν ζημιές που προκλήθηκαν από τις αθετήσεις υποθηκών. Αυτό που άρχισε ως ασφάλιση, ωστόσο, μετατράπηκε γρήγορα σε κερδοσκοπία, καθώς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αγόραζαν ή πωλούσαν συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου σε περιουσιακά στοιχεία που δεν είχαν. Ήδη από το 2003 ο Warren Buffett, ο διάσημος Αμερικανός επενδυτής και διευθύνων σύμβουλος της Berkshire Hathaway, τα χαρακτήρισε «οικονομικά όπλα μαζικής καταστροφής». Περίπου 900 δισεκατομμύρια δολάρια πίστωσης ασφαλίστηκαν από αυτά τα παράγωγα το 2001, αλλά το σύνολο έφτασε στο εκπληκτικό ποσό των 62 τρισεκατομμύριων δολαρίων έως τις αρχές του 2008(Joel Havemann, 2009).

Όμως, κάθε καλή ιστορία έχει και την κακή πλευρά της και πολλοί από τους παράγοντες της κακής πλευράς άρχισαν να εμφανίζονται ο ένας δίπλα στον άλλο. Το πρόβλημα άρχισε όταν τα επιτόκια άρχισαν να αυξάνονται και η ιδιοκτησία σπιτιού έφθασε σε σημείο κορεσμού. Από τις 30 Ιουνίου 2004, η Fed άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια τόσο πολύ ώστε μέχρι τον Ιούνιο του 2006, το επιτόκιο έφθασε στο 5,25% (το οποίο παρέμεινε αμετάβλητο μέχρι τον Αύγουστο του 2007). Υπήρξαν πρώιμες ενδείξεις κινδύνου: μέχρι το 2004, η κατοχή κατοικίας των ΗΠΑ είχε κορυφωθεί στο 70%. Τότε, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2005, οι τιμές των κατοικιών άρχισαν να μειώνονται, γεγονός που οδήγησε σε μείωση κατά 40% του δείκτη κατασκευής κατοικιών στις ΗΠΑ το 2006. Όχι μόνο τα νέα σπίτια επηρεάστηκαν, αλλά και πολλοί δανειολήπτες χαμηλού κινδύνου τώρα δεν μπορούσαν να

αντέξουν τα υψηλότερα επιτόκια και άρχισαν να μην αποπληρώνουν τα δάνειά τους (Singh, 2009).

Από την αρχή του 2007 μέχρι τον Απρίλιο του ίδιου έτους, περισσότεροι από 50 δανειστές subprime κατέθεσαν πτώχευση, κάτι που ήταν αρκετό για να ξεκινήσει η παλίρροια. Το επόμενο θύμα, τον Μάρτιο, ήταν η επενδυτική εταιρία της Wall Street Bear Stearns, η οποία είχε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο τίτλων που βασίζονται σε ενυπόθηκα δάνεια. Καθώς η αξία των εν λόγω τίτλων κατέρρευσε, η Bear διαφυλάχθηκε από την πτώχευση από την JPMorgan Chase, η οποία συμφώνησε να την αγοράσει σε τιμή ευκαιρίας ύψους \$ 10 ανά μετοχή (περίπου 1,2 δισεκατομμύρια δολάρια) και η Federal Reserve (Fed) δέχθηκε να απορροφήσει έως και 30 δισεκατομμύρια δολάρια μειούμενων περιουσιακών στοιχείων της Bear (Andrew Ross Sorkin, 2008). Ακολούθησε η διάσωση των Fannie Mae και Freddie Mac το Σεπτέμβριο, οι δύο ιδιωτικές εταιρείες ενυπόθηκων δανείων, οι οποίες ιστορικά απολάμβαναν ένα μικρό πλεονέκτημα στην αγορά χάρη στην νομοθέτηση του Κογκρέσου, κατείχαν ή εξασφάλιζαν περίπου το ήμισυ των στεγαστικών δανείων της χώρας. Με τον επιταχυνόμενο ρυθμό χρεοκοπιών των στεγαστικών δανείων χαμηλού κινδύνου, οι Fannie και Freddie υπέστησαν τις ίδιες απώλειες με τις άλλες εταιρείες υποθηκών, μόνο που στην περίπτωσή τους τα πράγματα ήταν χειρότερα. Το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών, χωρίς να επιθυμεί να αντιμετωπίσει την αναταραχή που θα συνεπαγόταν η χρεοκοπία των Fannie και Freddie, θα αποκτούσε τον έλεγχό τους στις 7 Σεπτεμβρίου, αντικαταστάνοντας τους διευθύνοντες συμβούλους τους και υποσχόμενο σε κάθε μία κεφάλαιο ύψους 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων εάν ήταν απαραίτητο για να ισορροπήσουν τους ισολογισμούς τους².

Οι αναταραχές του μήνα δεν τελείωναν. Με τη Bear Stearns εκτός, οι αγορές άρχισαν να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές των μετοχών της Lehman Brothers και της Merrill Lynch, δύο άλλες επενδυτικές τράπεζες με έκθεση σε τίτλους που εξασφαλίζονται με υποθήκες. Καμία από τις δύο δεν μπορούσε να αντέξει τη "πίεση". Κάτω από την πίεση του Υπουργείου Οικονομικών, η Merrill Lynch συμφώνησε στις 14 Σεπτεμβρίου να πωληθεί στην Bank of America για 50 δισεκατομμύρια δολάρια, το ήμισυ της αγοραίας αξίας της κατά το παρελθόν έτος. Η Lehman Brothers, ωστόσο, δεν μπόρεσε να βρει έναν αγοραστή και η κυβέρνηση, σε μια αμφιλεγόμενη απόφαση, αρνήθηκε μια επιδότηση τύπου Bear Stearns. Η Lehman κήρυξε πτώχευση την επομένη της πώλησης της Merrill. Η διατραπεζική αγορά πάγωσε εντελώς, εξαιτίας κυρίως του φόβου που επικρατούσε στο ποιες τράπεζες ίσως ακολουθήσουν.

Στη συνέχεια, επόμενος στο στόχο των αγορών ήταν ο κολοσσός American International Group (AIG), ο μεγαλύτερος ασφαλιστής της χώρας, ο οποίος αντιμετώπισε τεράστιες απώλειες στις συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου. Δεδομένου ότι η AIG δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει πίστωση μέσω κανονικών καναλιών, η Fed χορήγησε δάνειο ύψους 85 δισεκατομμυρίων δολαρίων στις 16 Σεπτεμβρίου. Όταν το ποσό αυτό αποδείχθηκε

² <https://goo.gl/mRabDj>

ανεπαρκές, το Δημόσιο διέθεσε 38 δισεκατομμύρια δολάρια επιπλέον. Σε αντάλλαγμα, η κυβέρνηση των ΗΠΑ έλαβε μερίδιο συμμετοχής 79,9% στην AIG.

Πέντε ημέρες αργότερα ήρθε το τέλος για τις μεγάλες ανεξάρτητες τράπεζες επενδύσεων. Η Goldman Sachs και η Morgan Stanley ήταν οι μόνες δύο που έμειναν, και οι μεγάλοι επενδυτές τους, που ανησυχούσαν ότι θα μπορούσαν να είναι οι επόμενοι στόχοι των αγορών, άρχισαν να κινούν τα δισεκατομμύρια τους σε ασφαλέστερα καταφύγια. Αντί να διακηρύξουν την αθωότητά τους μέχρι το δικαστήριο πτώχευσης, οι δύο επενδυτικές τράπεζες επέλεξαν να μετατραπούν σε κοινές εταιρείες χαρτοφυλακίου. Αυτό το έθεσε κάτω από την αξιολόγηση κανονιστική ομπρέλα της Fed και τους έδωσε πρόσβαση στα διάφορα είδη πίστωσης της Fed για τα θεσμικά όργανα που ρυθμίζει.

Στις 25 Σεπτεμβρίου, οι ομοσπονδιακές ρυθμιστικές αρχές ανέλαβαν τη μεγαλύτερη τράπεζα αποταμιεύσεων και δανείων της χώρας, Washington-Mutual με έδρα το Σιάτλ (WaMu) και διαμεσολάβησαν στην πώληση της στην JPMorgan Chase για 1,9 δισεκ. Δολάρια. Η JPMorgan συμφώνησε επίσης να απορροφήσει τουλάχιστον 31 δισεκ. Δολάρια από τις απώλειες της WaMu. Τέλος, τον Οκτώβριο, η Fed έδωσε ρυθμιστική έγκριση για την αγορά της Wachovia Corp., μιας τεράστιας τράπεζας με έδρα τη Βόρεια Καρολίνα, η οποία είχε «μολυνθεί» από το φιάσκο υποτίμησης υποθηκών, από τον Wells Fargo με έδρα την Καλιφόρνια. Άλλες τράπεζες επίσης ξεπήδησαν, συμπεριλαμβανομένων μερικών από τις μεγαλύτερες. Τον Νοέμβριο, το Υπ.Οικονομικών ενέκρινε τη στήριξη της Citigroup εξασφαλίζοντας 250 δισεκατομμύρια δολάρια από τα επικίνδυνα περιουσιακά στοιχεία της και αντλώντας 20 δισεκατομμύρια δολάρια απευθείας στην τράπεζα.

Όσο ανησυχητική και αν ήταν η χιονοθύελλα των εξαγορών, οι διασώσεις και οι καταρρεύσεις, δεν ήταν η πιο δυσοίωνη συνέπεια της οικονομικής κρίσης. Αυτό συνέβη στις πιστωτικές αγορές, όπου δάνεια εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων ημερησίως είναι δανεισμένα για περιόδους τόσο βραχείς όσο και ένα βράδυ από όσους έχουν τα κεφάλαια και σε εκείνους που τα χρειάζονται. Οι τράπεζες που πραγματοποιούν μεγάλο μέρος του δανεισμού, μετά από το χάος που έλαβε χώρα το Σεπτέμβριο, δεν μπορούσαν να εμπιστευτούν κανέναν δανειολήπτη. Ως εκ τούτου, ο δανεισμός πάγωσε. Χωρίς δάνεια, οι επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να αναπτυχθούν. Χωρίς δάνεια, ορισμένες επιχειρήσεις δεν μπορούσαν καν να πληρώσουν για τις καθημερινές τους υποχρεώσεις.

Στη συνέχεια ήρθε μια εξέλιξη που υπογράμμισε το τεράστιο μέγεθος της κρίσης. Το Ταμείο Κεφαλαίου Reserve, ένα από τα κυριότερα ταμεία χρηματαγοράς των ΗΠΑ, ανακοίνωσε στις 16 Σεπτεμβρίου ότι η καθαρή αξία ενεργητικού (ΚΑΕ) μειώθηκε σε 97 σεντς ανά μετοχή. Τα κεφάλαια χρηματαγοράς αποτελούν έναν σημαντικό κρίκο της χρηματοπιστωτικής αλυσίδας επειδή χρησιμοποιούν τις καταθέσεις τους για να κάνουν πολλά εκ των βραχυπρόθεσμων δανείων που χρειάζονται οι μεγάλες επιχειρήσεις. Αν και τα κεφάλαια χρηματαγοράς δεν φέρουν καμία ομοσπονδιακή ασφάλεια καταθέσεων, θεωρούνται ευρέως ότι είναι εξίσου ασφαλή με τις τραπεζικές καταθέσεις και προσελκύουν

τόσο τους μεγάλους όσο και τους μικρούς επενδυτές επειδή κερδίζουν ποσοστά απόδοσης ανώτερα από αυτά που προσφέρονται από την ασφαλέστερη από όλες τις επενδύσεις, τους τίτλους του Αμερικανικού Δημοσίου. Έτσι η είδηση ότι το Reserve Primary, το οποίο είχε προβλήματα με τα δάνειά του στη Lehman Brothers, κήρυξε ότι δεν θα ήταν σε θέση να πληρώσει τους επενδυτές του πάνω από 97 σεντς στο δολάριο, ήρθε ιδιαίτερα απρόσμενα. Η ανακοίνωση δημιούργησε ένα αδιέξοδο στα ταμεία χρηματαγοράς, ενώ οι μικροί επενδυτές ενώνονταν με μεγάλους και απέσυραν τα χρήματά τους. Η ζήτηση για τίτλους του Δημοσίου ήταν τόσο μεγάλη που το επιτόκιο σε ένα τριμηνιαίο ομόλογο του Δημοσίου μειώθηκε ουσιαστικά στο μηδέν. Σε συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου με μέλη του Κογκρέσου, ο Πρόεδρος της Fed Ben S. Bernanke ακούστηκε να παρατηρήσει ότι αν κάποιος δεν έκανε κάτι γρήγορα, μέχρι την επόμενη εβδομάδα ίσως να μην υπάρχει μια οικονομία για διάσωση (Tara and Bernard, 2008).

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2008, το ποσοστό των ομοσπονδιακών κεφαλαίων και το προεξοφλητικό επιτόκιο μειώθηκαν στο 1% και στο 1,75% αντίστοιχα. Στη συνέχεια, η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξέδωσε τον Εθνικό Νόμο Οικονομικής Σταθεροποίησης του 2008, ο οποίος δημιούργησε ένα σωρό 700 δισεκατομμυρίων δολαρίων για την αγορά αναξιοπαθούντων περιουσιακών στοιχείων, ιδίως των ενυπόθηκων χρεογράφων. Αυτή η προσέγγιση έφερε ένα χείμαρρο κριτικής: Πώς θα μπορούσε κάποιος να καθορίσει τι αξίες των χρεογράφων (αν άξιζαν κάτι); Γιατί να διασωθούν τα μεγάλα επενδυτικά ιδρύματα, αλλά όχι οι ιδιοκτήτες σπιτιών που εξαπατήθηκαν να πάρουν υποθήκες; Πώς το σχέδιο θα ενθαρρύνει τις τράπεζες να ξαναρχίσουν τη δανειοδότηση; Η Βουλή των Αντιπροσώπων καταψήφισε το σχέδιό της φορά πριν αποδεχθεί μια ελαφρώς αναθεωρημένη έκδοση. Μετά τη θέσπιση του σχεδίου, ο Paulson (Υπουργός Οικονομικών τον ΗΠΑ εκείνη την περίοδο), αναγνωρίζοντας ότι η προσέγγισή του δεν θα ενθάρρυνε τα νέα τραπεζικά δάνεια, έκανε μια στροφή. Το Υπουργείο Οικονομικών θα διέθετε το μεγαλύτερο μέρος του πρόσφατα εξουσιοδοτημένου κεφαλαίου διάσωσης απευθείας στις τράπεζες που κατείχαν τους τοξικούς τίτλους (δίνοντας έτσι στην κυβέρνηση ένα ποσοστό συμμετοχής σε ιδιωτικές τράπεζες). Αυτό, ο Paulson και άλλοι υποστήριξαν, θα επέτρεπε στις τράπεζες να ξαναρχίσουν τη δανειοδότηση. Μέχρι το τέλος του 2008, η κυβέρνηση διέθετε μετοχές σε 206 τράπεζες. Η νέα στάση του Υπουργείου Οικονομικών φαινόταν να ανοίγει την πρόσβαση στα χρήματα διάσωσης σε όσους πάσχουν από τις «παγωμένες» πιστωτικές αγορές. Αυτή ήταν η βάση για την έκκληση των κατασκευαστών αυτοκινήτων για ένα κομμάτι της πίτας.³

1.3 Τραπεζικό Σύστημα στην Ευρωζώνη.

Τα τελευταία χρόνια, πολλοί παράγοντες συνέβαλαν στην αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Το πρώτο σημαντικό παράγοντα αποτελεί η διαδικασία απορρύθμισης που προώθησε η δεύτερη ευρωπαϊκή οδηγία για τις

³ <https://goo.gl/EnTNYP>

τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η οποία οδήγησε τις τράπεζες να ανταγωνίζονται όχι μόνο στις εγχώριες αγορές αλλά ενδεχομένως σε όλο τον κόσμο. Αυτό αποτελούσε ένα συνολικό πλαίσιο για τη ρύθμιση όλων των τραπεζικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ. Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1993, η προαναφερθείσα νομοθεσία δημιούργησε τη "μεγαλύτερη και πιο ανοιχτή τραπεζική αγορά στον κόσμο", εξαλείφοντας ή μειώνοντας τους υφιστάμενους φραγμούς και θεσπίζοντας ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις σε όλα τα τραπεζικά συστήματα της ΕΕ(Casu and Molyneux, 2003).

Επιπλέον, η τεχνολογική πρόοδος και η απελευθέρωση προώθησαν μια διαδικασία εξειδίκευσης, επιτρέποντας στις τράπεζες να δανείζουν σε οποιαδήποτε ωριμότητα και μειώνοντας τις διαφορές μεταξύ των τομέων. Οι τράπεζες αντέδρασαν στον αυξημένο ευρωπαϊκό ανταγωνισμό με μια έντονη διαδικασία αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης. Αυτό οδήγησε τον τραπεζικό κλάδο να βιώσει ένα πρωτοφανές επίπεδο ενοποίησης μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών μεταξύ μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, πολύ παρόμοιο με εκείνον που σημειώθηκε στον τραπεζικό κλάδο των ΗΠΑ τη δεκαετία του 1980. Η διαδικασία ενοποίησης βασίστηκε στη δυνατότητα να αποκομίσουν κέρδη, να μειώσουν την αναποτελεσματικότητα του κόστους, να αυξήσουν την ισχύ της αγοράς και να εκμεταλλευτούν τις οικονομίες κλίμακας και εύρος, όμως αναφέρθηκε και παραπάνω(Cavallo and Rossi, 2001).

Οι κύριες διαρθρωτικές τάσεις στο τραπεζικό σύστημα της Ε.Ε τα επόμενα έτη είναι σύμφωνες με αυτές που παρατηρήθηκαν τα προηγούμενα έτη. Η ενοποίηση συνέχισε, παρά την εμφάνιση σημείων επιβράδυνσης σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Ενισχύθηκε η τραπεζική διαμεσολάβηση, όπως αποδεικνύεται από την αύξηση του συνολικού ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων σε σχέση με το ΑΕΠ λόγω της συνεχιζόμενης πιστωτικής επέκτασης μέχρι και το 2007. Ενδεικτικό του παραπάνω γεγονότος είναι ότι ο δείκτης «Περιουσιακά στοιχεία» προς «Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν» έφτασε στο 334% για τους τραπεζικούς ομίλους στην Ε.Ε (ECB, 2008).

Από το 2004, η αγορά δομημένων χρηματοπιστωτικών προϊόντων αναπτύχθηκε ταχέως τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στην Ευρώπη. Το επίπεδο της πολυπλοκότητας των δομημένων προϊόντων χρηματοδότησης έχει αυξηθεί σημαντικά, με τις καινοτομίες να θολώνουν τη διάκριση μεταξύ αγοραίου και πιστωτικού κινδύνου. Η τάση αυτή οφείλεται σε πολλούς παράγοντες. Οι καλοήθεις μακροοικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν στην αγορά χαρακτηρίστηκαν από χαμηλά επιτόκια, μεγάλη ρευστότητα και μικρές διαφορές στις αποδόσεις των περιουσιακών στοιχείων που φέρουν διαφορετικά επίπεδα κινδύνου. Σε αυτή την περίοδο φουσκώματος, οι συμμετέχοντες στην αγορά που ψάχνουν για απόδοση έφτασαν όλο και περισσότερο πρόθυμοι να επενδύσουν σε νέα / εξωτικά μέσα που προσφέρουν διαφορετικό κίνδυνο / αποδόσεις από τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία / προϊόντα. Οι σύνθετες δομές, εκτός από τις υψηλότερες αποδόσεις, πρόσφεραν την ευκαιρία για αυξημένα έσοδα για διάφορους παράγοντες της αγοράς, όπως οι τράπεζες και οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας. Ωστόσο, ενώ οι προαναφερόμενοι παράγοντες προκάλεσαν κίνητρα για μεγαλύτερη πολυπλοκότητα, ο κανονισμός που υπήρχε εκείνη τη στιγμή δεν μετρίασε με τη σημαντική διαφοροποίηση της προληπτικής

αντιμετώπισης σύνθετων οργάνων από εκείνη των πιο τυποποιημένων προϊόντων. Πολλοί επενδυτές (συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων παγκόσμιων τραπεζών) δεν έλαβαν πλήρως υπόψη όλα τα είδη κινδύνων που ενυπάρχουν στα δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και βασίστηκαν υπερβολικά στην αξιολόγηση άλλων συμμετεχόντων στην αγορά, κυρίως των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

Μετά την αναταραχή, σημειώθηκε σημαντική αναστροφή στη δομημένη χρηματοπιστωτική αγορά. Η έντονη διεύρυνση των πιστωτικών περιθωρίων προώθησε πολλά προϊόντα της αγοράς αξίας για να χτυπήσουν τις αιτίες τους. Ορισμένοι επενδυτές αναγκάστηκαν να ρευστοποιήσουν (αναγκαστικές πωλήσεις), μερικοί αναδιάρθρωθηκαν και άλλοι, ειδικά οι ABCP⁴ με πλήρη υποστήριξη, επέστρεψαν στις εφεδρικές γραμμές ρευστότητας που τους παρέιχε η χορηγούσα τράπεζά τους. Κατά συνέπεια, ορισμένα δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα έπρεπε να επαναπροσθεθούν στους ισολογισμούς των τραπεζών. Επιπλέον, μια ξαφνική και απότομη απώλεια εμπιστοσύνης στις χρηματοπιστωτικές αγορές επηρέασε ακόμη και τις δομές που είχαν πολύ μικρή ή καθόλου έκθεση στην αμερικανική αγορά χαμηλού κινδύνου, αλλά οι οποίες αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην αναχρηματοδότηση του χρέους και έπρεπε να ενσωματωθούν στους ισολογισμούς των τραπεζών

Οι προαναφερθείσες εξελίξεις οδήγησαν σε σημαντικά επίπεδα απομειώσεων που σχετίζονται με τα δομημένα προϊόντα χρηματοδότησης. Στην Ευρώπη, οι αποσβέσεις των τραπεζών οφείλονταν κυρίως στην κατοχή τους από τα ABS CDOs⁵ και το RMBS⁶ με αμερικανικές εξασφαλίσεις. Επιπλέον, ενώ οι κίνδυνοι ήταν γεωγραφικά διασκορπισμένοι, σημαντικό μέρος παρέμεινε στον τραπεζικό τομέα. Τον Μάιο του 2008, οι ασφαλιστικές εταιρείες ανέφεραν μόνο ένα εναπομένον μέρος των απομειώσεων. Ωστόσο, μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι για ορισμένες χώρες οι τελευταίες δεν υπόκειντο σε κανόνες αποτίμησης "δίκαιης αξίας" (fair value), οι οποίοι περιόριζαν τη συνεχή υποχώρηση της απόσβεσης.

Επιπλέον, από τον Αύγουστο του 2007, σημαντικό μέρος των νέων εκδόσεων έχει διατηρηθεί από τις τράπεζες, ενώ προηγουμένως το μεγαλύτερο μέρος της έκδοσης διατέθηκε δημόσια. Πιθανές εξηγήσεις περιλαμβάνουν ότι οι τράπεζες δεν μπόρεσαν να τοποθετήσουν αυτές τις νέες συναλλαγές στο κοινό ή ότι τις χρησιμοποιούν κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης μέσω της αγοράς repos ή του παραθύρου έκπτωσης των κεντρικών τραπεζών (είναι μια διευκόλυνση της κεντρικής τράπεζας που προορίζεται για να βοηθάει τις εμπορικές τράπεζες να διαχειρίζονται τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες

⁴ Το εμπορικό χαρτί που υποστηρίζεται από στοιχεία ενεργητικού (ABCP) είναι βραχυπρόθεσμος επενδυτικός φορέας με διάρκεια που κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 90 και 270 ημερών. Το ίδιο το χρεόγραφο τυπικά εκδίδεται από μια τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Τα εν λόγω χρεόγραφα υποστηρίζονται από περιουσιακά στοιχεία όπως εμπορικές απαιτήσεις και χρησιμοποιούνται γενικά για βραχυπρόθεσμες ανάγκες χρηματοδότησης.

⁵ Τα ABS υποστηρίζονται από απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες, φοιτητικά δάνεια, δάνεια αυτοκινήτων και άλλα μη στεγαστικά δάνεια. Ένα CDO είναι ένα ABS που εκδίδεται από ένα φορέα ειδικού σκοπού (SPV), το οποίο είναι μια επιχειρηματική οντότητα ή καταπίστευμα που δημιουργείται ειδικά για την έκδοση του CDO.

⁶ Οι τίτλοι που καλύπτονται από στεγαστικά δάνεια (RMBS) είναι ένας τύπος χρεωστικής υποχρέωσης που εξασφαλίζεται από δάνεια κατοικίας, όπως στεγαστικά δάνεια, δάνειο εξασφαλισμένο με την αγοραία αξία ακίνητης περιουσίας και στεγαστικά δάνεια υψηλού κινδύνου.

ρευστότητας) και σε ένα μικρότερο βαθμό, για τη μεταφορά πιστωτικού κινδύνου (ECB, 2008).

Αν και η οικονομική κρίση είχε μια ξεχωριστή ετικέτα "Made in the USA", δεν σταμάτησε στην άκρη του ωκεανού. Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρείχε 88 δισεκατομμύρια δολάρια για να αγοράσει τράπεζες εν όλο ή εν μέρει και υποσχέθηκε να εγγυηθεί 438 δισεκατομμύρια δολάρια σε τραπεζικά δάνεια. Η κυβέρνηση άρχισε να αγοράζει μετοχές ύψους 64 δισεκατομμυρίων δολαρίων στη Royal Bank of Scotland και στο Lloyds TSB Group μετά τη μεσολάβηση της αγοράς από το Lloyds της προβληματικής ομάδας τραπεζών HBOS. (Patrick Kingsley, 2012) Το υψηλό ποσοστό συμμετοχής της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου στο τραπεζικό σύστημα της χώρας αύξησε το φάσμα του ενεργού ρόλου στις αίθουσες συνεδριάσεων των διοικητικών συμβουλίων των τραπεζών. Η Barclays, λέγοντας στην κυβέρνηση "ευχαριστίες αλλά όχι ευχαριστίες", δέχθηκε αντίθετα 11,7 δισεκ. Δολάρια από πλούσιους επενδυτές από Κατάρ και το Αμπού Ντάμπι, U.A.E (Julia Werdigier, 2008).

Παραλλαγές διαδραματίστηκαν σε όλη την Ευρώπη. Οι κυβερνήσεις των τριών χωρών του Μπενελούξ - Βελγίου, Ολλανδίας και Λουξεμβούργου - αγόρασαν αρχικά το 49% της Fortis NV στις χώρες τους για 16,6 δισεκατομμύρια δολάρια, αν και το Βέλγιο πώλησε το μεγαλύτερο μέρος των μετοχών του και οι Κάτω Χώρες εθνικοποίησαν τις ολλανδικές συμμετοχές της τράπεζας. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας διέσωσε μια σειρά κρατικών τραπεζών και ενέκρινε την ανακεφαλαιοποίηση της Commerzbank ύψους 10,9 δισεκ. Δολαρίων. Στο τραπεζικό κέντρο της Ελβετίας, η κυβέρνηση έλαβε το 9% της συμμετοχής στην UBS. Η Credit Suisse απέρριψε μια προσφορά κρατικής βοήθειας και, πηγαίνοντας προς την κατεύθυνση της Barclays, συγκέντρωσε αντ' αυτού κεφάλαια από την κυβέρνηση του Κατάρ και ιδιώτες επενδυτές (Joel Havemann, 2009).

Τα πιο εντυπωσιακά προβλήματα ξέσπασαν στις απόμερες γωνίες της Ευρώπης. Στην Ελλάδα η οικονομική κατάσταση χειροτέρεψε ραγδαία, η Ισλανδία βρέθηκε ουσιαστικά σε πτώχευση, με την Ουγγαρία και τη Λετονία να κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση. Οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της Ισλανδίας, οι οποίες ιδιωτικοποιήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, είχαν γιγαντωθεί πάρα πολύ για το καλό τους, με περιουσιακά στοιχεία αξίας 10 φορές μεγαλύτερα από την ετήσια οικονομική παραγωγή της χώρας. Όταν η παγκόσμια κρίση έφτασε στην Ισλανδία τον Οκτώβριο, οι τρεις τράπεζες κατέρρευσαν υπό το δικό τους βάρος. Η εθνική κυβέρνηση κατάφερε να αναλάβει τα εγχώρια υποκαταστήματά τους, αλλά δεν μπορούσε να αντέξει και τα ξένα τους.

Όπως και στις Η.Π.Α., η οικονομική κρίση έπληξε τη συνολική οικονομία της Ευρώπης. Σε μια ατμόσφαιρα που συνορεύει με τον πανικό, οι κυβερνήσεις σε όλη την Ευρώπη υιοθέτησαν πολιτικές που αποσκοπούν στη διατήρηση της ύφεσης σε σύντομο και ρηχό επίπεδο. Όσον αφορά τη νομισματική πολιτική, οι κεντρικές τράπεζες της Ευρώπης συντόνισαν τις μειώσεις των επιτοκίων τους. Στις 4 Δεκεμβρίου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική

Τράπεζα συντόνισε ταυτόχρονα τις μειώσεις των επιτοκίων με την Τράπεζα της Αγγλίας και τη σουηδική Riksbank. Μια εβδομάδα αργότερα η Ελβετική Κεντρική Τράπεζα μείωσε το επιτόκιο αναφοράς της σε ένα ευρώ από 0-1%. Όσον αφορά τη δημοσιονομική πολιτική, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, ως επί το πλείστον, αναγκάστηκαν να εγκρίνουν προγράμματα δημοσίων δαπανών που αποσκοπούσαν στην άντληση χρημάτων στην οικονομία. Η Ε.Ε. κατάρτισε έναν κατάλογο δημόσιων δαπανών συνολικού ύψους 258 δισεκατομμυρίων δολαρίων, τον οποίο ελπίζει ότι θα εγκριθεί από τις 27 χώρες μέλη της. Η γαλλική κυβέρνηση δήλωσε ότι θα δαπανήσει 33 δισεκατομμύρια δολάρια για τα επόμενα δύο χρόνια. Οι περισσότερες άλλες χώρες ακολούθησαν το παράδειγμα, αν και η Γερμανία δεν ακολούθησε, καθώς η καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ υποστήριξε τη θέση για δημοσιονομικό περιορισμό.

1.4 Παρουσίαση των εξεταζόμενων Τραπεζικών Ομίλων.

1.4.1 Τραπεζικοί Όμιλοι Ελλάδας.

Στην παρούσα εργασία συμπεριλαμβάνονται οι τέσσερις μεγαλύτεροι, από πλευράς ενεργητικού, τραπεζικοί όμιλοι της Ελλάδας, η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank και η Eurobank. Οι τέσσερις παραπάνω τράπεζες κατέχουν μερίδιο αγοράς πάνω από 90% και αποτελούν την ραχοκοκαλιά του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος.

Οι δύο μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω τραπεζικοί όμιλοι σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αποτελεσματική διαχείριση του υψηλού αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ) το οποίο συρρικνώθηκε περαιτέρω κατά τη διάρκεια του 2017 και ανήλθε στο τέλος του έτους σε 43,1% του συνολικού χαρτοφυλακίου (ή σε 95,6 δισεκ. ευρώ) και η πλήρης απεξάρτηση των πιστωτικών ιδρυμάτων από το μηχανισμό παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ΕΛΑ)(ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, 2018).

1.4.1.1 Τράπεζα Πειραιώς.

Αποτελεί τον μεγαλύτερο τραπεζικό όμιλο στην Ελλάδα, με το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού της να είναι στα 67,417 δισεκατομμύρια ευρώ. Πρόκειται για τον όμιλο με τις μεγαλύτερες καταθέσεις (42,716 δισεκ. ευρώ που αντιστοιχούν σε 29% μερίδιο αγοράς) και τα περισσότερα δάνεια (49,708 δισεκ. ευρώ και μερίδιο αγοράς 30%) στην χώρα.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Το 2007 ο Όμιλος αγόρασε ένα τμήμα της Arab Bank στην Κύπρο και τη μετονόμασε σε Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρος).

Στις 13 Σεπτεμβρίου του 2007 η Τράπεζα Πειραιώς ολοκλήρωσε την εξαγορά του 99,6% του μετοχικού κεφαλαίου της International Commercial Bank στην Ουκρανία και τη μετονόμασε σε Piraeus ICB.

2012:

Στις 7 Μαρτίου 2012 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πειραιώς αποφάσισε ομόφωνα τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) και λοιπών επιλέξιμων τίτλων, γνωστό και ως PSI+. Ο Όμιλος Πειραιώς συμμετείχε στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων PSI+ με το σύνολο των επιλέξιμων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και δανείων που είχε στην κατοχή του, η ονομαστική αξία των οποίων ανερχόταν σε 7,7 δισεκ. ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, η συνολική απομείωση που αναγνωρίστηκε κατά τη χρήση 2011 και σχετίζεται με τη συμμετοχή του Ομίλου στο PSI ανήλθε σε 5,9 δισεκ. ευρώ προ φόρων.

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει Προκαταβολές Κεφαλαίου ύψους 4,7 δισεκ. ευρώ το Μάιο του 2012.

Στις 14 Ιουνίου 2012 η Τράπεζα Πειραιώς υπέγραψε συμφωνία μεταβίβασης στην Investors Bancorp Inc της συμμετοχής της (98,5%) στη θυγατρική της Marathon Banking Corporation στη Νέα Υόρκη. Το τίμημα που αντιστοιχεί στο ποσοστό που μεταβιβάστηκε ανήλθε σε USD 133 εκατ σε μετρητά. Η ολοκλήρωση της προαναφερόμενης συναλλαγής πραγματοποιήθηκε στο τέλος Σεπτεμβρίου 2012.

Στις 27 Ιουλίου 2012 η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε το «υγιές» τμήμα (επιλεγμένα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού) του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», σε συνέχεια σχετικής απόφασης της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος, έναντι τιμήματος €95 εκατ. Η συναλλαγή οριστικοποιείται στις 28 Ιανουαρίου 2013. Η διαφορά των €7,5 δισεκ. μεταξύ της οριστικώς αποτιμηθείσας αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού καλύφθηκε, σύμφωνα με την νομοθεσία, από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, με τη μορφή ομολόγων EFSF.

Στις 19 Οκτωβρίου 2012 η Τράπεζα Πειραιώς υπέγραψε συμφωνία με τη Societe Generale για την απόκτηση του συνολικού ποσοστού συμμετοχής της τελευταίας στη Γενική Τράπεζα (99,08%). Το τίμημα για την εξαγορά συμφωνήθηκε στο €1 εκατ. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2012 μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων.

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει Προκαταβολές Κεφαλαίου ύψους 1,5 δισεκ ευρώ το Δεκέμβριο του 2012.

Στις 26 Μαρτίου 2013 η Τράπεζα Πειραιώς υπέγραψε συμφωνία για την απόκτηση όλων των καταθέσεων, δανείων και καταστημάτων στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, της Cyprus Popular Bank και της Ελληνικής Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και καταθέσεων των θυγατρικών τους στην Ελλάδα (leasing, factoring και Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος - IBG), έναντι συνολικού τιμήματος €524 εκατ. ευρώ.

Στις 19 Ιουνίου 2013, ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση της εξαγοράς του συνολικού ποσοστού συμμετοχής (100%) της Millennium BCP (BCP) στη θυγατρική της στην Ελλάδα Millennium Bank S.A. (MBG), μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων. Πριν από την ολοκλήρωση της εξαγοράς, η BCP ανακεφαλαιοποίησε την MBG με το ποσό των €413 εκατ. Επιπρόσθετα, η BCP επένδυσε €400 εκατ. στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του Ιουνίου 2013 της Τράπεζας Πειραιώς, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης. Στις 8 Δεκεμβρίου 2013, ολοκληρώθηκε το έργο της νομικής συγχώνευσης και ενοποίησης των πληροφοριακών συστημάτων των τραπεζών.

Στις 28 Ιουνίου 2013, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου με άντληση κεφαλαίων ποσού 8,429 δισεκ. ευρώ με το συνολικό ποσό από ιδιώτες επενδυτές στο πλαίσιο της αύξησης να ανέρχεται σε 1.444 δισεκ. ευρώ ήτοι 19,68% της αύξησης ανακεφαλαιοποίησης των 7.335 δισεκ. ευρώ. Το υπόλοιπο ποσό εισφέρθηκε σε είδος (ομόλογα EFSF) από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ).

Στις 20 Νοεμβρίου 2014 εγκρίθηκε η συγχώνευση της Τράπεζας Πειραιώς με τη Γενική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ, με εξαγορά της τελευταίας από την πρώτη. Επίσης, στις 23 Νοεμβρίου 2014, ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία το έργο της ενοποίησης των συστημάτων της Γενικής Τράπεζας, στο ενιαίο περιβάλλον των συστημάτων πληροφορικής του Ομίλου Πειραιώς.

2015:

Στις 17 Απριλίου 2015, η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε το υγιές μέρος της Πανελλήνιας Τράπεζας. Το χρηματοδοτικό κενό (funding gap) διαμορφώθηκε σε € 297 εκατ., όπως προσδιορίστηκε από ορκωτό ελεγκτή που ορίστηκε από την ΤτΕ και καλύφθηκε από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων.

Στις 11 Νοεμβρίου 2015 η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της συμφωνίας πώλησης του ποσοστού συμμετοχής (98,5%) που κατείχε στη θυγατρική της στην Αίγυπτο Piraeus Bank Egypt SAE (PBE) στην Al Ahli Bank of Kuwait KSCP (ABK) έναντι τιμήματος 149,7 εκατ. USD.

Στις 2 Δεκεμβρίου 2015 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση άντλησης κεφαλαίων συνολικού ποσού 4,7 δισεκ. ευρώ, με καταβολή μετρητών και εισφορά σε είδος ομολόγων ESM, καθώς και έκδοση υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών που καλύφθηκαν αποκλειστικά από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

2016:

Στις 8 Ιουλίου 2016, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι σύναψε συμφωνία με την Holding M. Sehnaoui SAL (HMS) για την πώληση μετοχών της θυγατρικής της στην Κύπρο, Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου ΛΤΔ (ΤΠΚ) έναντι τιμήματος 3,2 εκατ. Ευρώ.

Την 1 Αυγούστου 2016, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της συμφωνίας για την πώληση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΤΕ Ασφαλιστικής στην Ergo International AG, θυγατρική της Munich Re. Η Ergo International AG κατέβαλε τίμημα ύψους

90,1 εκατ. ευρώ σε μετρητά, για το συνολικό ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας Πειραιώς στην ΑΤΕ Ασφαλιστική.

2017:

Στις 17 Οκτωβρίου 2017, η τράπεζα ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση των τραπεζικών και leasing δραστηριοτήτων της στη Σερβία, στη Direktna Banka A.D, τραπεζικό όμιλο της Σερβίας, για συνολικό τίμημα σε μετρητά 61,0 εκατ. ευρώ, με συνδυασμό πώλησης και ταυτόχρονης μείωσης κεφαλαίου στην Τράπεζα Πειραιώς AD Beograd. Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο δεύτερο τρίμηνο του 2018.

Στις 21 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση της θυγατρικής της "Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε» έναντι τιμήματος 80,6 εκατ. ευρώ σε μετρητά. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2018.

Στις 21 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε ανακοινώνει ότι κατέληξε σε συμφωνία με την J.C. Flowers & Co για την πώληση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου στη θυγατρική της στη Ρουμανία, Piraeus Bank Romania S.A.

1.4.1.2 Εθνική Τράπεζα.

Η πρώτη τράπεζα της χώρας η οποία ιδρύθηκε το 1841 και είχε το εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα έως το 1928. Σήμερα το ενεργητικό της είναι στα 64,768 δισεκ. ευρώ ενώ είναι η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα σε καταθέσεις (με 40,265 δισεκ. Ευρώ) και η τρίτη σε χορηγήσεις δανείων (με 37,941 δισεκ. ευρώ).

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2008:

Την 6 Ιουνίου 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας εξέδωσε 25.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου και σωρευτικού μερίσματος με το συνολικό ποσό της έκδοσης να ανέρχεται σε 402,7 εκατ. ευρώ.

Στις 19 Αυγούστου 2008, η Τράπεζα αποδέχθηκε την πρόταση της FIBA Holdings AS να αποκτήσει τις υπόλοιπες μετοχές της Finasbank που είχε η FIBA Holdisngs AS στην κατοχή της (9,68%) με τίμημα 697,0 εκατ. USD.

2009:

Στις 15 Απριλίου 2009, η τράπεζα πούλησε 5954000 ίδιες μετοχές με τίμημα 80,379 εκατ. ευρώ.

Τον Ιούλιο του 2009, η τράπεζα προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1,247 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων 551,8 εκατ. ευρώ εμφανίστηκαν στο λογαριασμό «Μετοχικό κεφάλαιο».

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2009, η τράπεζα πούλησε 502504 ιδίες μετοχές με τίμημα 10,754 εκατ. ευρώ.

2010:

Στις 13 Αυγούστου 2010, η Τράπεζα αύξησε την συμμετοχή της στη Finans Finansal Kiralama A.S και απέκτησε ποσοστό 27,3% του μετοχικού της κεφαλαίου έναντι 42,3 εκατ. ευρώ.

Στις 17 Αυγούστου 2010, ολοκληρώθηκε η εξαγορά από την Τράπεζα, ποσοστού 21,6% του μετοχικού κεφαλαίου της Stopanska Banka AD – Skopje, με συνολικό τίμημα 35,2 εκατ. ευρώ.

Στις 10 Σεπτεμβρίου 2010, η τράπεζα προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1,815 εκατ. ευρώ.

Στις 4 Νοεμβρίου 2010, αυξήθηκε το κεφάλαιο της Finansbank κατά 551,3 εκατ. TL με την ταμειακή συνεισφορά του Ομίλου να ανέρχεται σε 518,7 εκατ. TL.

2011:

Στις 29 Ιουνίου 2011, η Τράπεζα απέκτησε το 49,9% των μετοχών της CPT Investments Ltd από την Credit Suisse A.G με τίμημα 587,8 εκατ. ευρώ εκ των οποίων 42,9 εκατ. ευρώ καταβλήθηκε σε μετρητά ενώ το υπόλοιπο ποσό αφορά σε αναδοχή χρέους από την Credit Suisse A.G. Η διαφορά ύψους 187,8 εκατ. ευρώ μεταξύ της μείωσης των μη ελεγχουσών συμμετοχών και του τιμήματος της εξαγοράς αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου ως εξής: ποσό 38,1 εκατ. ευρώ χρεώθηκε στο λογαριασμό «Αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων» και ποσό 225,9 εκατ. πιστώθηκε στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον». Ο όμιλος κατέχει πλέον το 100% των μετοχών της CPT Investments Ltd.

Η τράπεζα, μετά την απόφαση της 26ής Οκτωβρίου 2011 της Συνόδου Κορυφής για το Ευρώ για εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων με ονομαστική μείωση 50% επί του θεωρητικού ελληνικού χρέους που κατέχουν ιδιώτες επενδυτές, συμμετείχε στην ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και λοιπών επιλέξιμων τίτλων με συνολική ζημιά λόγω της απομείωσης της τάξης των 11,8 δισεκ. ευρώ. Η ανταλλαγή των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ελληνικού δικαίου ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2012. Η ανταλλαγή θεωρείται διορθωτικό γεγονός μετά την ημερομηνία του ισολογισμού. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2011.

Στις 30 Δεκεμβρίου 2011 η Τράπεζα προέβη σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1 δισεκ. ευρώ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

2012:

Στις 15 Μαρτίου 2012, η τράπεζα απέκτησε το 10,2% της Banca Romaneasca με συνολικό τίμημα 26,1 εκατ. ευρώ.

Στις 23 Μαρτίου 2012, η Τράπεζα με απόφαση της ΤτΕ, ανακηρύχθηκε μετά από διαγωνιστική διαδικασία, ανάδοχος για το σύνολο των καταθέσεων (και μόνο) των Τραπεζών: ΑΧΑΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ, συνολικού ύψους 320,5 εκατ. ευρώ.

Στις 28 Μαΐου 2012, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας συνείσφερε ομόλογα εκδόσεως Ε.Τ.Χ.Σ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας), ονομαστικής αξίας συνολικού ποσού 7,430 δισεκ. ευρώ ως προκαταβολή συμμετοχής στην μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2012, η Τράπεζα κάλυψε την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Ασφαλιστικής με 500 εκατ. ευρώ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2012, το Τ.Χ.Σ χορήγησε ομόλογα Ε.Τ.Χ.Σ ονομαστικής αξίας συνολικού ποσού 2,326 δισεκ. ευρώ ως συμπληρωματική προκαταβολή συμμετοχής στην μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

2013:

Στις 22 Φεβρουαρίου 2013 πιστοποιήθηκε η αύξηση μετοχική κεφαλαίου ύψους 271 εκατ. ευρώ με την έκδοση 270510718 κοινών μετοχών αξίας 1 ευρώ/μετοχή. Η εύλογη αξία των εν λόγω μετοχών, ως καταβληθέν τίμημα για την απόκτηση της Eurobank ήταν 273 εκατ. ευρώ.

Στις 30 Δεκεμβρίου 2013 έπειτα από τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές πωλείται στην εταιρεία Invel Real Estate (Netherlands) II B.V το 66% της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π αντί συνολικού τιμήματος 635 εκατ. ευρώ.

2014:

Στις 12 Μαΐου 2014 ολοκληρώθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 2,5 δισεκ. ευρώ το οποίο καλύφθηκε με μετρητά. Από το ποσό αυτό 341 εκατ. ευρώ πιστώθηκαν στο μετοχικό κεφάλαιο και το υπόλοιπο στον λογαριασμό αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

2015:

Στις 21 Δεκεμβρίου 2015, το Δ.Σ της ΕΤΕ ενέκρινε την πώληση της συμμετοχής του ομίλου (με 99,81% των μετοχών) στη Finansbank A.S, σε συνδυασμό με άλλες άμεσες ή έμμεσες μειοψηφικές συμμετοχές, στην Εθνική Τράπεζα του Κατάρ. Το συμφωνημένο τίμημα για την πώληση ανέρχεται σε 2,75 δισεκ. ευρώ ενώ η QNB θα αποπληρώσει με την ολοκλήρωση της συναλλαγής το χρέος μειωμένης εξασφάλισης ύψους 910 εκατ. USD της Finansbank A.S προς την ΕΤΕ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2015, το Δ.Σ της ΕΤΕ ενέκρινε την πώληση της άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής του ομίλου σε 11 Επενδύσεις Επιχειρηματικών Συμμετοχών («Funds»), που διατηρεί στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 2 Φεβρουαρίου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 100% των Funds στην Deutsche Bank Private Equity και Goldman Sachs Asset Management έναντι τιμήματος 288 εκατ. ευρώ.

Τον Δεκέμβριο του 2015, ο όμιλος προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ύψους 4,482 δισεκ. ευρώ εκ των οποίων τα 1,516 δισεκ. ευρώ καλύφθηκαν από τον ιδιωτικό τομέα, 676,46 εκατ. ευρώ από το Τ.Χ.Σ και στην συνέχεια 2,029 δισεκ. ευρώ από την έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου το οποίο διατέθηκε αποκλειστικά στο Τ.Χ.Σ.

2016:

Στις 15 Ιουνίου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση της Finansbank A.S στην Εθνική Τράπεζα του Κατάρ έναντι 2,750 δισεκ. ευρώ. Ακόμη η QNB αποπλήρωσε το δάνειο μειωμένης εξασφάλισης, ύψους 910 εκατ. USD, που η ΕΤΕ είχε χορηγήσει στην Finansbank A.S.

Στις 27 Οκτωβρίου 2016, η Apollo Investment Hold Co ολοκληρώνει την εξαγορά από την ΕΤΕ των εταιρειών ΑΣΤΗΡ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ε.Ε και ΑΣΤΗΡ Μαρίνα Βουλιαγμένης Α.Ε έναντι τιμήματος 299 εκατ. ευρώ.

Στις 30 Δεκεμβρίου 2016, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την Βελγική Τράπεζα KBC (KBC Group) για την πώληση του 99,91% της θυγατρικής της τράπεζας στην Βουλγαρίας, United Bulgarian Bank A.D (UBB) και του 100% της θυγατρικής της εταιρίας Interlease E.A.D με τίμημα 610 εκατ. ευρώ. Πριν την πώληση η UBB θα προβεί σε διανομή μερίσματος προς την ΕΤΕ ύψους 50 εκατ. ευρώ.

2017

Στις 2 Φεβρουαρίου 2017, η Τράπεζα σύναψε οριστική σύμβαση πώλησης της κατά 100% θυγατρικής της NBG Albania Sh.A με την ABI. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί μετά από την έγκριση των εποπτικών αρχών στο δεύτερο τρίμηνο του 2018.

Στις 4 Αυγούστου 2017, η Τράπεζα προχώρησε σε συμφωνία με την OTP Serbia για την πώληση του 100% των θυγατρικών της ΕΤΕ στην Σερβία, Vojvodjanska Banka A.D και NBG Leasing με συνολικό τίμημα ύψους 125 εκατ. ευρώ καθώς και ενός χαρτοφυλακίου δανείων εταιρικών πελατών που δραστηριοποιούνται στην Σερβία.

1.4.1.3 Alpha Bank.

Αποτελεί μία από τις παλαιότερες τράπεζες της χώρας με έτος ίδρυσης το 1879. Αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας με ενεργητικό ύψους 60,524 δισεκ ευρώ. Είναι η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα σε καταθέσεις (με 34,753 δισεκ. ευρώ) και η δεύτερη μεγαλύτερη σε χορηγήσεις δανείων (με 43,318 δισεκ. ευρώ).

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2008:

Στις 4.4.2008, η Τράπεζα απέκτησε ποσοστό 90% της νεοσυσταθείσας ουκρανικής τράπεζας Astra Bank OJSC έναντι ποσού 10,9 εκατ. ευρώ. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν ότι οι ιδρυτικοί μέτοχοι της Astra Bank θα διατηρήσουν ποσοστό συμμετοχής έως 10% στο μετοχικό κεφάλαιο και θα εξακολουθούν να συμμετέχουν στη διοίκηση της Τράπεζας.

Στις 8.5.2008, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Alpha Bank Srbija A.D., καταβάλλοντας συνολικό ποσό 49,8 εκατ. ευρώ.

Στις 30.6.2008, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Astra Bank OJSC, καταβάλλοντας ποσό 126,4 εκατ. ευρώ πλέον εξόδων, με αποτέλεσμα το ποσοστό συμμετοχής της να διαμορφώνεται πλέον σε 93,33%.

Στις 8.12.2008, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Bank Romania καταβάλλοντας ποσό 20 εκατ. ευρώ.

2009:

Στις 8.7.2009, Τράπεζα προέβη σε αγορά 38.619.000 μετοχών, ήτοι ποσοστό 3,68% της θυγατρικής της εταιρίας OJSC Astra Bank, έναντι συνολικού ποσού 8,5 εκατ. ευρώ με αποτέλεσμα η συνολική συμμετοχή της να διαμορφωθεί σε 97,01%.

2010:

Στις 25.1.2010, η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας Alpha Bank Romania S.A. καταβάλλοντας συνολικό ποσό 69,8 εκατ. ευρώ.

Στις 27.5.2010, η Τράπεζα προέβη στην αγορά 31.381.000 μετοχών της OJSC Astra Bank έναντι ποσού 14,2 εκατ. ευρώ με αποτέλεσμα το ποσοστό συμμετοχής της Τραπέζης στη θυγατρική εταιρία να διαμορφωθεί σε 100%.

2011:

Την 31.8.2011, η 100% θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Srbija A.D., προέβη στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 20 εκατ. ευρώ δια της μετατροπής ισόποσων δανείων μειωμένης εξασφαλίσεως.

2012:

Στις 8 Μαρτίου 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης αποφάσισε ομόφωνα, για την συμμετοχή της Τραπέζης (και των εταιριών του Ομίλου της) στο προγράμματος συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους με αντικατάσταση των ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με νέους τίτλους . Σε εφαρμογή της απόφασης ο Όμιλος αναγνώρισε στα αποτελέσματα χρήσεως 2011 την επίπτωση από τη συμμετοχή του στο

πρόγραμμα ανταλλαγής του δημοσίου χρέους, ως διορθωτικό κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων γεγονός. Έτσι ο Όμιλος αναγνώρισε ζημία ύψους 4,8 δισεκ. ευρώ προ φόρων και 3,8 δισεκ. ευρώ μετά τον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαιτήσεως, για το χαρτοφυλάκιο ομολόγων και δανείων προς ΔΕΚΟ με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου που εντάσσονται στο εν λόγω πρόγραμμα, συνολικού ποσού 6 δισεκ. ευρώ.

Στις 19.7.2012, η 100% θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Albania SH.A, προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 10 εκατ. ευρώ.

Στις 5.10.2012, η Τράπεζα συμμετείχε κατά την αναλογία της σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας, Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών Α.Ε., καταβάλλοντας αμέσως και εμμέσως συνολικό ποσό 53,7 εκατ. ευρώ.

Στις 5.11.2012, η 100% θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Srbija A.D., προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 50 εκατ. ευρώ.

Στις 24.12.2012, η 100% θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank AD Skorje, προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 5 εκατ. ευρώ.

2013:

Στις 31.1.2013, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ποσού 4,571 δισεκ. ευρώ. Η αύξηση με δικαιώματα προτιμήσεως προς τους παλαιούς μετόχους ποσού 457,1 εκατ. ευρώ καλύφθηκε πλήρως, καθώς επίσης και η κάλυψη ποσού 92,9 εκατ. ευρώ μέσω ιδιωτικής τοποθέτησεως από θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές, εξασφάλισαν μεγαλύτερη της προβλεπόμενης εκ του νόμου ελάχιστης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα. Έτσι, με την εμπιστοσύνη των ιδιωτών επενδυτών, μετά την ολοκλήρωση της κεφαλαιακής ενισχύσεως η Alpha Bank διατηρεί τον ιδιωτικό της χαρακτήρα. Το υπόλοιπο ποσό των 4,021 δισεκ. ευρώ καλύφθηκε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, δια απευθείας εγγραφής του, με εισφορά ομολόγων του ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Στις 1.2.2013, σε συνέχεια της συμφωνίας εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης από την Alpha Bank μετά της Credit Agricole και της λήψεως των οικείων κανονιστικών εγκρίσεων από τις Ελληνικές και Κυπριακές Κεντρικές Τράπεζες και Επιτροπές Ανταγωνισμού, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπέζης από την Credit Agricole στην Alpha Bank. Με την υπογραφή της Συμβάσεως Αγοράς Μετοχών και την προσαρμογή που προέκυψε από τη συναλλαγή, η Credit Agricole ολοκλήρωσε την κεφαλαιακή ενίσχυση της Εμπορικής καταβάλλοντας συνολικά 2,9 δισεκ. ευρώ και αγόρασε Ομόλογο εκδόσεως της Alpha Bank ύψους 150 εκατ. ευρώ μετατρέψιμο σε μετοχές. Το τελευταίο αποτελεί άμεση επένδυση στην Alpha Bank, συνεισφέροντας στα εποπτικά της κεφάλαια επιπλέον του μεταφερόμενου μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής.

Στις 18.7.2013, η Τράπεζα υπέγραψε με τον Ουκρανικό Όμιλο Delta Bank σύμβαση πώλησεως του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής της JSC Astra Bank έναντι τιμήματος 82 εκατ. ευρώ. Η πώληση ολοκληρώθηκε στις 19.9.2013.

Στις 31.10.2013, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd., προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 129 εκατ. ευρώ με την έκδοση κοινών μετοχών συνολικού ύψους 65 εκατ. ευρώ και μετατρέψιμων αξιογράφων 64 εκατ. ευρώ. Η αύξηση καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από την Τράπεζα.

Στις 8.12.2013, η Τράπεζα ανακηρύχθηκε ανάδοχος του συνόλου των καταθέσεων των Συνεταιριστικών Τραπεζών Εύβοιας, Δωδεκανήσου και Μακεδονίας μετά από ολοκλήρωση διαγωνιστικής διαδικασίας. Η διαφορά της αξίας μεταξύ μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων και μεταβιβαζόμενου ενεργητικού, όπως αναφέρεται στις σχετικές αποφάσεις της ΤτΕ, ανέρχεται αθροιστικά σε 426,94 εκατ. ευρώ. Μέρος της διαφοράς έχει ήδη καταβληθεί στην Τράπεζα από το ΤΧΣ με την μεταβίβαση ομολόγων εκδόσεως Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η Τράπεζα κατέβαλε τίμημα το οποίο ανήλθε και για τις τρεις Συνεταιριστικές συνολικά σε 9,09 εκατ. ευρώ, το οποίο αντιπροσωπεύει την ωφέλεια που προέκυψε από την αποκτηθείσα καταθετική βάση και αναγνωρίσθηκε ως άυλο στοιχείο ενεργητικού.

2014:

Στις 13.6.2014, η Τράπεζα υπέγραψε μετά της Citibank International Plc και της Citibank Overseas Investment Corporation ('Citi') συμφωνία για την εξαγορά των εργασιών Λιανικής Τραπεζικής της Citi, συμπεριλαμβανομένου του Diners Club στην Ελλάδα. Η εξαγορά ολοκληρώθηκε στις 30.9.2014 και το τίμημα καθορίστηκε στα 1,437 εκατ. ευρώ καθώς και η αποπληρωμή 106 εκατ. ευρώ των υποχρεώσεων της εταιρείας προς την CIP.

Στις 26.9.2014, η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας, Alpha Group Investments Ltd, καταβάλλοντας ποσό 40 εκατ. ευρώ.

2015:

Στις 23.1.2015, η Τράπεζα προέβη σε πώληση του συνόλου των μετοχών της κοινοπραξίας Ανώνυμος Εταιρία Διαχείρισεως και Λειτουργίας Δικτύων Ηλεκτρονικών Συναλλαγών Cardlink. Το αποτέλεσμα του Ομίλου από την πώληση της κοινοπραξίας ανήλθε σε 6,8 εκατ. ευρώ κέρδος και καταχωρήθηκε στα «Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων».

2016:

Στις 18.2.2016, η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας, Alpha Group Investments Ltd, καταβάλλοντας ποσό 57,82 εκατ. ευρώ.

Στις 10.5.2016, ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής της Τραπέζης Alpha Bank A.D. Skopje έναντι συνολικού τιμήματος 3,2 εκατ. ευρώ.

Στις 13.5.2016, η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας, Alpha Group Investments Ltd, καταβάλλοντας ποσό 11,9 εκατ. ευρώ.

Στις 16.12.2016, ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου της συμμετοχής της Τραπέζης στο μετοχικό κεφάλαιο (περίπου 97,3%) της εταιρίας Ιονική Ξενοδοχεία και Επιχειρήσεις Α.Ε. έναντι τιμήματος 76,1 εκατ. ευρώ. Το συνολικό τίμημα της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της αναχρηματοδότησεως του υφιστάμενου δανεισμού της θυγατρικής (67,2 εκατ. ευρώ), ανέρχεται σε ποσό 143,3 εκατ. ευρώ.

2017:

Στις 30.1.2017, η Τράπεζα ήλθε σε συμφωνία με υποψήφιο αγοραστή για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στο κεφάλαιο της θυγατρικής Alpha Bank Srbija A.D. Η σχετική σύμβαση υπεγράφη την 23.2.2017, ενώ η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 11.4.2017, έναντι συνολικού τιμήματος 53 εκατ. ευρώ. Πέραν της μεταβίβασης του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής, στο πλαίσιο της συμφωνίας είχε συμπεριληφθεί και η εκχώρηση της συμβάσεως χρέους μειωμένης εξασφάλισεως που έχει χορηγήσει η Τράπεζα στη θυγατρική εταιρία, ύψους 27,11 εκατ. ευρώ.

Στις 23.2.2017, συνεπεία της ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής εκ του συνόλου των ομολογιούχων, η Τράπεζα προέβη στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου λόγω μετατροπής του συνόλου του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου που εξεδόθη την 1.2.2013 στο πλαίσιο της συμφωνίας με την Crédit Agricole S.A. για την εξαγορά της πρώην Εμπορικής Τραπέζης. Εκ της μετατροπής εκδόθηκαν 6.818.181 νέες κοινές μετοχές, που αντιστοιχούν σε 0,44% επί του συνόλου των μετοχών.

1.4.1.4 Eurobank.

Η νεότερη από τις Ελληνικές τράπεζες με ενεργητικό στα 60,029 δισεκ. ευρώ. Το σύνολο των καταθέσεων στην τράπεζα είναι στα 33,843 δισεκ. ευρώ ενώ οι χορηγήσεις δανείων φτάνουν στο ύψος των 37,108 δισεκ ευρώ.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Το Φεβρουάριο 2007, ο Όμιλος απέκτησε το 99,34% του μετοχικού κεφαλαίου της Universal Bank OJSC, η οποία δραστηριοποιείται στην Ουκρανία, έναντι 47 εκατ. ευρώ. Τον Αύγουστο, ο Όμιλος συμμετείχε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και το ποσοστό συμμετοχής του αυξήθηκε σε 99,92%

Το Μάρτιο 2007, ο Όμιλος αύξησε τη συμμετοχή του στη DZI Bank A.D. σε 99,75% από 91,29% μέσα από μειοδοτικό διαγωνισμό στο Χρηματιστήριο Αξιών της Βουλγαρίας, ενώ τον Απρίλιο 2007 η συμμετοχή του αυξήθηκε σε 99,92%. Ακολούθως, η εταιρεία σταμάτησε να διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αξιών της Βουλγαρίας.

Το Μάρτιο 2007, ο Όμιλος απέκτησε το 70% του μετοχικού κεφαλαίου της Tekfenbank A.S., η οποία δραστηριοποιείται στην Τουρκία με τίμημα 319 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τη συμφωνία εξαγοράς, η συμμετοχή του Ομίλου περιλαμβάνει επιπλέον 28,23% προερχόμενο από την εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς και πώλησης, με την τιμή εξάσκησης να ορίζεται από μελλοντικά γεγονότα. Η Tekfenbank A.S. ελέγχει το 99,99% του μετοχικού κεφαλαίου της Tekfen Finansal Kiralama A.S., η οποία δραστηριοποιείται στις χρηματοδοτικές μισθώσεις..

Το Σεπτέμβριο 2007, ολοκληρώνεται με επιτυχία η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με καταβολή μετρητών και δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων, με αναλογία 2 νέες μετοχές για κάθε 15 παλαιές και τιμή διάθεσης 20 ευρώ ανά μετοχή. Τα αντληθέντα κεφάλαια ανήλθαν σε 1,2 δισεκ. ευρώ.

Το Νοέμβριο 2007, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση των Bulgarian Post Bank A.D. και DZI Bank A.D. με ισολογισμούς μετασχηματισμού 31 Ιουλίου 2007. Μετά τη συγχώνευση, η εταιρεία μετονομάστηκε σε Eurobank EFG Bulgaria A.D.

Το Δεκέμβριο του 2007 ολοκληρώθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, με καταβολή μετρητών, της Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία κατά 329,4 εκατ. ευρώ.

2009:

Στις 12 Ιανουαρίου 2009, η Τράπεζα προχώρησε σε έκδοση 345,4 εκατ. προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου, μη διαπραγματεύσιμων, μη μεταβιβάσιμων, μη σωρευτικής σταθερής απόδοσης 10% φορολογικά εκπιπτόμενης με ονομαστική αξία 2,75 ευρώ έκαστη, οι οποίες καλύπτονται από το Ελληνικό Δημόσιο με ομόλογα ίσης αξίας. Η αύξηση ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 21 Μαΐου 2009 και ανήλθε σε ύψος τα 940 εκατ. ευρώ.

Στις 29 Ιουλίου 2009, ο Όμιλος εξέδωσε προνομιούχους τίτλους αξίας 300 εκατ. ευρώ οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I) για τον Όμιλο. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και παρέχουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής πέντε χρόνια μετά την ημερομηνία έκδοσης και σε τριμηνιαία βάση από τότε εφεξής. Επιπρόσθετα, οι τίτλοι υπό ορισμένες συνθήκες, είναι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές του ομίλου με έκπτωση 12% από την τρέχουσα τιμή της μετοχής κατά το τελευταίο διάστημα που θα προηγηθεί της συναλλαγής. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό μέρισμα που υπολογίζεται με ποσοστό 8,25% ετησίως και καταβάλλεται κάθε τρίμηνο.

Στις 30 Νοεμβρίου 2009, ο Όμιλος εξέδωσε 100 εκατ. ευρώ σε προνομιούχους τίτλους οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I) για τον Όμιλο. Οι όροι και οι συνθήκες της έκδοσης είναι ίδιοι με αυτούς της έκδοσης στις 29 Ιουλίου 2009, ενώ η δυνατότητα μετατροπής σε κοινές μετοχές ισχύει από τον Φεβρουάριο του 2015.

2011:

Στις 4 Φεβρουαρίου 2011, ο Όμιλος ανακοίνωσε μια στρατηγική συμφωνία στην Πολωνία, σύμφωνα με την οποία το 70% των δραστηριοτήτων της Polbank EFG, θα μεταφερθεί στην Raiffeisen Bank International (RBI), ενώ το υπόλοιπο 30% θα ανταλλαχθεί με το 13 % της ενιαίας εταιρείας που θα προκύψει από την ενοποίηση της Polbank EFG-RBI Poland. Βάσει των όρων της συμφωνίας με την RBI, ο Όμιλος αναγνώρισε στις 31 Μαρτίου 2011 την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Πολωνία έναντι συνολικού τιμήματος 718 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 30 Απριλίου 2012 και την ίδια μέρα ο Όμιλος εξάσκησε το δικαίωμα πώλησης του εναπομείναντος μεριδίου 13% της νέας ενιαίας τράπεζας και έλαβε 126 εκατ. ευρώ σε μετρητά.

Τον Απρίλιο του 2011, ο Όμιλος επαναγόρασε ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης αξίας 124 εκατ. ευρώ το οποίο είχε εκδοθεί το 2005.

Τον Σεπτέμβριο του 2011, μετά την σχετική έγκριση από το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η Τράπεζα μείωσε το μετοχικό της κεφάλαιο κατά 326 εκατ. ευρώ με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής από 2,81 ευρώ σε 2,22 ευρώ με σκοπό το συμψηφισμό ζημιών μετασχηματισμού που έχουν προκύψει από συγχωνεύσεις προηγούμενων ετών και ζημιών εις νέο.

Ο Όμιλος συμμετείχε τον Μάρτιο του 2012, στο προγράμματος συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους με αντικατάσταση των ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με νέους τίτλους (PSI+). Σε εφαρμογή της απόφασης ο Όμιλος αναγνώρισε στα αποτελέσματα χρήσεως 2011 την επίπτωση από τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα ανταλλαγής του δημοσίου χρέους, ως διορθωτικό κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων γεγονός. Έτσι, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημία ύψους 5,779 δισεκ. ευρώ προ φόρων και 3,8 δισεκ. ευρώ μετά τον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαιτήσεως, για το χαρτοφυλάκιο ομολόγων και δανείων προς ΔΕΚΟ με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου που εντάσσονται στο εν λόγω πρόγραμμα, συνολικού ποσού 7,336 δισεκ. ευρώ.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές απομείωσης αξίας 410 εκατ. ευρώ για μετοχικούς τίτλους, οι οποίοι κατά κύριο λόγο διαπραγματεύονταν στο Χρηματιστήριο Αθηνών, και των οποίων η μείωση στην εύλογη αξία κάτω από το κόστος κτήσης τους θεωρούνταν σημαντική ή παρατεταμένη.

2012:

Το Φεβρουάριο του 2012, ο Όμιλος υπέβαλε προαιρετικές προτάσεις στους κατόχους ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφάλισης για την επαναγορά των υφιστάμενων τίτλων. Ο Όμιλος προχώρησε σε μερική επαναγορά τίτλων αξίας 325 εκατ. ευρώ.

Το Φεβρουάριο του 2012, έληξαν ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου αξίας 3,944 δισεκ. ευρώ. Στη λήξη τους η Τράπεζα προχώρησε στην έκδοση ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ίσης αξίας.

Στις 28 Μαΐου 2012, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει Προκαταβολές Κεφαλαίου ύψους 3,970 δισεκ. ευρώ με ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ έναντι της συμμετοχής του στην μελλοντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Στις 9 Απριλίου 2012, ο όμιλος προχώρησε σε συμφωνία για την πώληση της Eurobank Tekfen A.S και των θυγατρικών της στην Burgan Bank του Κουβέιτ. Με βάση τους όρους της συμφωνίας η Burgan θα αποκτήσει το 99,3% της Eurobank Tekfen A.S από την Eurobank EFG και τον Όμιλο Tekfen, έναντι 273 εκατ. ευρώ. Η μεταφορά των μετοχών μετά και από τις απαραίτητες εγκρίσεις των εποπτικών αρχών ολοκληρώθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2012.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2012, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει Προκαταβολές Κεφαλαίου ύψους 1,341 δισεκ. ευρώ με ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ έναντι της συμμετοχής του στην μελλοντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Την 31 Δεκεμβρίου 2012, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης αξίας 79 εκατ. ευρώ για μετοχικούς τίτλους (περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων και μη εισηγμένων μετοχών), λόγω της σημαντικής ή/και παρατεταμένης μείωσης της εύλογης αξίας έναντι του κόστους αυτών, ως αποτέλεσμα της συνεχούς επιδείνωσης των αγορών μετοχών.

2013:

Στις 15 Φεβρουαρίου 2013, η ΕΤΕ απέκτησε, κατόπιν της ολοκλήρωσης της προαιρετικής δημόσιας πρότασης που υπέβαλε στις 11 Ιανουαρίου 2013, το 84,35% των κοινών μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας. Την ανωτέρω απόκτηση θα ακολουθούσε συγχώνευση των δύο τραπεζών, η διαδικασία της οποίας άρχισε στις 19 Μαρτίου 2013.

Στις 7 Απριλίου 2013, καθώς η κοινή αίτηση της Τράπεζας και της ΕΤΕ για την παράταση της προθεσμίας ανακεφαλαιοποίησης έως τις 20 Ιουνίου 2013 δεν ικανοποιήθηκε, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές αποφάσισαν με τη σύμφωνη γνώμη των δύο τραπεζών ότι η Τράπεζα και η ΕΤΕ θα ανακεφαλαιοποιηθούν πλήρως και ανεξάρτητα η μία από την άλλη. Κατά συνέπεια, η διαδικασία συγχώνευσης των δύο τραπεζών ανεστάλη.

Στις 30 Απριλίου 2013, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει Προκαταβολές Κεφαλαίου ύψους 528 εκατ. ευρώ με ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ έναντι της συμμετοχής του στην μελλοντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Στις 30 Απριλίου 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για την άντληση 5,839 δισεκ. ευρώ με κάλυψη από το ΤΧΣ έναντι εισφοράς σε είδος (ομόλογα έκδοσης του ΕΤΧΣ και κυριότητας ΤΧΣ).

Ως αποτέλεσμα της προαναφερθείσας αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε η ΕΤΕ την 31 Δεκεμβρίου 2013 μειώθηκε κάτω του 5% οδηγώντας ουσιαστικά την συγχώνευση των δύο τραπεζών σε ακύρωση.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πιστοποιήθηκε την 31 Μαΐου και η εισαγωγή των νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο ολοκληρώθηκε στις 19 Ιουνίου 2013, μετά την λήψη των σχετικών εγκρίσεων από τις ελληνικές εποπτικές αρχές.

Στις 27 Ιουνίου 2013, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, με καταβολή μετρητών συνολικού ποσού 317 εκατ. ευρώ.

Στις 15 Ιουλίου 2013, η Τράπεζα υπέγραψε δεσμευτική συμφωνία με το ΤΧΣ για την απόκτηση του 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου του Νέου ΤΤ έναντι τιμήματος 681 εκατ. ευρώ με τη μορφή νέων κοινών μετοχών Eurobank με κατώτατο αριθμό τις 1.418.750.000 μετοχές.

Την ίδια ημέρα, η Τράπεζα υπέγραψε επίσης δεσμευτική συμφωνία με το ΤΧΣ για την απόκτηση του 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Νέας Proton έναντι τιμήματος €1. Πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το ΤΧΣ κάλυψε τις κεφαλαιακές ανάγκες της Νέας Proton με εισφορά μετρητών 395 εκατ. ευρώ.

Στις 26 Αυγούστου 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων ενέκρινε την αύξηση κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 681 εκατ. ευρώ, με έκδοση 1.418.750.000 νέων κοινών μετοχών με ονομαστική αξία 0,30 ευρώ ανά μετοχή και τιμή διάθεσης 0,48 ευρώ ανά μετοχή, καλυπτόμενη στο σύνολό της με εισφορά σε είδος από το ΤΧΣ του συνόλου των μετοχών του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος (Νέο ΤΤ) κυριότητας του ΤΧΣ. Ο αριθμός των νέων κοινών μετοχών που εκδόθηκαν αντιστοιχεί στον κατώτατο αριθμό μετοχών που θα έπρεπε να λάβει το ΤΧΣ βάσει των όρων της δεσμευτικής συμφωνίας που υπογράφηκε στις 15 Ιουλίου 2013.

2014:

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Properties ύψους 193 εκατ. ευρώ καλύφθηκε εξολοκλήρου με μετρητά και, ως αποτέλεσμα στις 6 Φεβρουαρίου 2014, πραγματοποιήθηκε η έκδοση 40.260.000 νέων κοινών μετοχών. Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη Eurobank Properties μειώθηκε από 55,94% σε 33,95% χωρίς απώλεια ελέγχου.

Στις 29 Απριλίου 2014, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι τόσο η δημόσια προσφορά των νέων κοινών ονομαστικών μετοχών στην Ελλάδα, όσο και η ιδιωτική τοποθέτηση των νέων κοινών ονομαστικών μετοχών σε επενδυτές εκτός Ελλάδας υπερκαλύφθηκαν και η τιμή διάθεσης καθορίστηκε σε €0,31 ανά προσφερθείσα νέα κοινή ονομαστική μετοχή. Ως αποτέλεσμα, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξήθηκε κατά 2,772 δισεκ. ευρώ και εκδόθηκαν συνολικά 9.238.709.677 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €0,30 η καθεμία. Η συνολική υπέρ το άρτιο αξία ανήλθε σε 92,4 εκατ. ευρώ σε πίστωση του λογαριασμού «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Οι νέες μετοχές εισήχθησαν στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών και η διαπραγματεύσή τους ξεκίνησε στις 9 Μαΐου 2014. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβε η Τράπεζα από το ΤΧΣ στις 30 Μαΐου 2014, το ποσοστό των κοινών

με δικαίωμα ψήφου μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ επί του συνόλου των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της Τράπεζας ανέρχεται σε ποσοστό 35,41%.

Την 25 Ιουνίου 2014, η Τράπεζα πώλησε 13.636.848 κοινές μετοχές με δικαιώματα ψήφου της Eurobank Properties, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 13,47% του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν σε τιμή 8,75 ευρώ ανά μετοχή και το συνολικό εισπραχθέν τίμημα ανήλθε 119 εκατ. ευρώ. Μετά την ολοκλήρωση των συναλλαγών, το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στον υπο-όμιλο GRIVALIA μειώθηκε από 55,94% σε 20,48% (εκ του οποίου ποσοστό 0,48% κατέχεται έμμεσα μέσω των ασφαλιστικών εταιρειών του Ομίλου) χωρίς απώλεια ελέγχου. Ο έλεγχος διατηρήθηκε από τον Όμιλο βάσει συμφωνίας με την Fairfax.

2015:

Τον Ιανουάριο 2015, ο Όμιλος απέκτησε το 49% της «Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου-Ελληνικών Ταχυδρομείων» από την «Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ)», με συνέπεια το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην εταιρεία να ανέρχεται πλέον σε 100%.

Στις 29 Οκτωβρίου 2015, η Τράπεζα αποφάσισε τη διενέργεια προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού (Liability Management Exercise-LME), με σκοπό να ενισχύσει το CET1, σε συνδυασμό με τη σχεδιαζόμενη ΑΜΚ μέσω της διαδικασίας βιβλίου προσφορών, για την κάλυψη των επιπλέον κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας, οι οποίες προέκυψαν από την ΣΑ του Ελληνικού τραπεζικού τομέα που διενεργήθηκε από τον SSM.

Στο πλαίσιο του LME που διενεργήθηκε σε εθελοντική βάση προσκλήθηκαν οι κάτοχοι τίτλων που πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής να:

α) προσφέρουν τους εν λόγω υφιστάμενους τίτλους που έχει εκδώσει η Τράπεζα και οι εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs) της Τράπεζας (ERB Hellas Funding, ERB Hellas PLC και ERB Hellas Cayman) για εξαγορά έναντι μετρητών με τιμή εξαγοράς η οποία είναι για τους:

(i) Προνομιούχους τίτλους (Tier I securities), το 50% του προνομιακού δικαιώματος σε περίπτωση εκκαθάρισης

(ii) Τίτλους μειωμένης εξασφάλισης (Tier II securities), το 80% της ανεξόφλητης ονομαστικής αξίας πλέον δεδουλευμένων τόκων

(iii) Τίτλους κύριας οφειλής (senior securities), το 100% της ανεξόφλητης ονομαστικής αξίας πλέον δεδουλευμένων τόκων

(iv) Δομημένους τίτλους κύριας οφειλής (structured senior securities), το τίμημα πρόωρης εξαγοράς, και

β) παράσχουν ανέκκλητη εντολή στον οικείο Προτείνοντα που θα ήταν η Τράπεζα εκτός από τη Σειρά C των Tier I τίτλων που ο Προτείνων θα ήταν η ERB Hellas Funding Limited να καταθέσει το συνολικό προϊόν εξαγοράς σε ειδικό λογαριασμό για την ΑΜΚ με αποκλειστικό

σκοπό την εγγραφή για την απόκτηση νέων μετοχών της Τράπεζας των οποίων η τιμή καθορίζεται μέσω των αποτελεσμάτων της διαδικασίας βιβλίου προσφορών, κατά την επικείμενη ΑΜΚ της Τράπεζας.

Στις 18 Νοεμβρίου 2015, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε η διαδικασία του βιβλίου προσφορών για τη διάθεση με ιδιωτική τοποθέτηση νέων κοινών ονομαστικών μετοχών εκδόσεως της προς ειδικούς επενδυτές, θεσμικούς και λοιπούς επενδυτές που εκπληρώνουν ορισμένα κριτήρια. Βάσει των αποτελεσμάτων της διαδικασίας του βιβλίου προσφορών, το ΔΣ της Τράπεζας όρισε την τιμή διάθεσης στα €0,01 ανά νέα μετοχή ή €1,00 μετά τη συνένωση των τότε υφιστάμενων μετοχών της (reverse split) με αναλογία 100 προς 1. Το ποσό που προέκυψε από τη ζήτηση που εκδηλώθηκε από επενδυτές οι οποίοι συμμετείχαν στην ως άνω προσφορά προς ειδικούς επενδυτές αθροιζόμενο με το ποσό που προέκυψε από τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της εθελοντικής άσκησης διαχείρισης παθητικού (liability management exercise-«LME»), η οποία αποφασίστηκε από την Τράπεζα στις 29 Οκτωβρίου 2015, υπερέβη τα προς άντληση κεφάλαια μέσω της ΑΜΚ. Κατόπιν τούτων, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, αφού μειώθηκε, σύμφωνα με τα ανωτέρω, κατά €4.368.239.333,10, αυξήθηκε κατά €611.676.000 με την έκδοση 2.038.920.000 νέων μετοχών (μετά την ολοκλήρωση της ως άνω συνένωσης μετοχών), ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία. Η ανερχόμενη σε συνολικά €1.427.244.000 διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο πιστώθηκε στον οικείο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

Την 23 Νοεμβρίου 2015, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι οι συνολικά 2.038.920.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της που εκδίδονται δυνάμει της ΑΜΚ της κατανεμήθηκαν ως εξής:

α) 1.621.150.153 από τις νέες μετοχές (80% επί του συνόλου των νέων μετοχών) κατανεμήθηκαν στους ειδικούς επενδυτές, θεσμικούς και λοιπούς επενδυτές που εκπληρώνουν ορισμένα κριτήρια, και

β) 417.769.847 από τις νέες μετοχές (20% επί του συνόλου των νέων μετοχών) κατανεμήθηκαν σε επενδυτές των οποίων οι τίτλοι έγιναν αποδεκτοί τελικώς προς εξαγορά, σύμφωνα με τους όρους του LME, η οποία ανακοινώθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2015.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, ο Όμιλος ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την Fairfax Financial Holdings Limited («Fairfax») για την πώληση του 80% της συμμετοχής του στην Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών («Eurolife»), έναντι τιμήματος 316 εκατ. ευρώ σε μετρητά, το οποίο υπόκειται σε περαιτέρω προσαρμογές με βάση την εξέλιξη των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας έως την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ενώ η Eurobank θα διατηρήσει ποσοστό 20%. Η συναλλαγή περιλαμβάνει τις ασφαλιστικές δραστηριότητες ζωής και γενικών ασφαλίσεων της Eurolife στην Ελλάδα και στη Ρουμανία, τη θυγατρική μεσιτείας ασφαλίσεων της Eurolife στην Ελλάδα και τις συμβάσεις τραπεζοασφαλιστικής (bancassurance agreements) μεταξύ θυγατρικών της Eurolife και της Eurobank αναφορικά με την αποκλειστική διανομή ασφαλιστικών προϊόντων στην Ελλάδα και στη Ρουμανία μέσω του δικτύου πωλήσεων της Eurobank. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 4 Αυγούστου 2016, μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων

εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές. Το τίμημα της Συναλλαγής, σύμφωνα με τους όρους αυτής και μετά από τη διανομή μερίσματος ύψους 34 εκατ. ευρώ από τη Eurolife στη Eurobank, ανήλθε σε 321 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν λόγω της οριστικοποίησης των οικονομικών στοιχείων της Eurolife κατά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής.

2016:

Το πρώτο τρίμηνο του 2016, η θυγατρική εταιρεία της Eurobank στη Βουλγαρία, Eurobank Bulgaria A.D., ολοκλήρωσε την επωφελή πώληση ενός χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις ποσού 72 εκατ. (9 εκατ. ευρώ, μετά από πρόβλεψη απομείωσης) αναγνωρίζοντας κέρδος 5 εκατ. ευρώ στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

Το δεύτερο τρίμηνο του 2016, οι θυγατρικές εταιρείες της Eurobank στη Ρουμανία Bancpost S.A. και ERB Retail Services IFN S.A., και η θυγατρική εταιρεία στην Ολλανδία ERB New Europe Funding II B.V. ολοκλήρωσαν την πώληση ενός χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων ποσού 162 εκατ. ευρώ (55 εκατ. ευρώ, μετά από πρόβλεψη απομείωσης) αναγνωρίζοντας κέρδος 16 εκατ. ευρώ στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» και ζημιά 10 εκατ. ευρώ στα αποτελέσματα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Στις 16 Ιουνίου 2016, η Visa Inc ολοκλήρωσε την εξαγορά της Visa Europe Ltd, μέτοχοι της οποίας ήταν όλοι οι τραπεζικοί όμιλοι που εξετάζονται. Ο όμιλος, αναγνώρισε στα «Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους» το μερίδιό του από το αποτέλεσμα της πώλησης, το οποίο περιλάμβανε ποσό 38 εκατ. ευρώ σε μετρητά, 12 εκατ. ευρώ σε προνομιούχες μετοχές και € 3 εκατ. ως παρούσα αξία από το αναβαλλόμενο τίμημα.

Το τέταρτο τρίμηνο του 2016, μετά από διεθνή διαγωνιστική διαδικασία, η Τράπεζα μείωσε την έκθεση της στη Marfin Investment Group (MIG) μέσω της πώλησης του ομολογιακού δανείου έκδοσης της MIG ύψους 150 εκατ. ευρώ (125 εκατ. ευρώ, μετά από πρόβλεψη απομείωσης) σε επενδυτικά κεφάλαια που διαχειρίζεται η Fortress Investment Group LLC. Η πώληση ήταν ουδέτερη για τον Όμιλο τόσο σε όρους χρηματοοικονομικού αποτελέσματος όσο και ως προς τα εποπτικά κεφάλαια.

Την 23 Δεκεμβρίου 2016, η Eurobank και ο όμιλος TAS Group κατέληξαν στην απόκτηση της Universal Bank από τον τελευταίο, μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων και αδειών. Το τίμημα σε μετρητά ανήλθε σε 3,1 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του τιμήματος που λήφθηκε για την καθαρή χρηματοδότηση από τον Όμιλο στη Universal Bank.

Κατά την διάρκεια του 2016 η Τράπεζα στην πώληση ομολόγων του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 3.15 δισεκ. ευρώ, αναγνωρίζοντας κέρδος ποσού 73 εκατ. ευρώ στα «Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους». Η εν λόγω πράξη έρχεται ως συνέπεια της απόφασης του ΕΤΧΣ, τον Απρίλιο του 2016, να επιτρέψει στις Ελληνικές Τράπεζες, οι οποίες είχαν ανακεφαλαιοποιηθεί με ομόλογα του ΕΤΧΣ, να πουλήσουν τα εν λόγω ομόλογα στα μέλη του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για την αγορά ομολόγων του Δημοσίου Τομέα.

Κατά την διάρκεια του 2016 η Τράπεζα προχώρησε στην αποπληρωμή ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας 3,9 δισεκ. ευρώ, ενώ έληξαν ομόλογα ονομαστικής αξίας 6,65 δισεκ. ευρώ. Τα παραπάνω ομόλογα έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου στα πλαίσια του δεύτερου πυλώνα στήριξη του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας την Ελληνικής Οικονομίας που ξεκίνησε το 2008.

2017:

Τον Ιανουάριο του 2017, η Τράπεζα προχώρησε στην πώληση ομολόγων του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 187 εκατ. ευρώ.

Στις 16 Μαρτίου 2017, η Τράπεζα μαζί με τις άλλες Ελληνικές Τράπεζες, σύναψαν συμφωνία με το ΕΤΧΣ, το Ελληνικό Δημόσιο, το ΤΧΣ και την Τράπεζα της Ελλάδος για την ανταλλαγή των υπόλοιπων ομολόγων του ΕΤΧΣ που διακρατούνταν από τις τράπεζες στα πλαίσια των ανακεφαλαιοποιήσεων τους. Η εν λόγω συμφωνία εντάσσεται στο πλαίσιο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ)/ΕΤΧΣ για την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του χρέους της Ελλάδας. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα αντάλλαξε όλη τη θέση σε ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας €6,6 δις με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ ίσης ονομαστικής αξίας. Έως την 31 Δεκεμβρίου 2017 και τον Ιανουάριο 2018, τα ανταλλαχθέντα ομόλογα του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 6,3 δισεκ. ευρώ και 300 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα, επαναπωλήθηκαν στο ΕΤΧΣ, χωρίς επίπτωση στα αποτελέσματα της Τράπεζας.

Στις 4 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την επιτυχή πώληση του συνόλου της συμμετοχής της στην Grivalia Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε θεσμικούς επενδυτές δια ταχείας διαδικασίας βιβλίου προσφορών σε τιμή €8,80 ανά μετοχή, έναντι συνολικού τιμήματος 178 εκατ. ευρώ.

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τη Banca Transilvania σχετικά με την ενδεχόμενη πώληση των θυγατρικών εταιρειών της στη Ρουμανία, Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A. (δραστηριότητες προς πώληση στη Ρουμανία). Στις 24 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την σύναψη συμφωνίας με τη Banca Transilvania αναφορικά με την προαναφερθείσα πώληση. Η συναλλαγή αναμένεται να οριστικοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων νομικών διαδικασιών.

Στις 30 Οκτωβρίου 2017, τα Ομόλογα με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας 2.500 δισεκ. τα οποία είχαν εκδοθεί και διακρατούνταν από την Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου 2016, έληξαν και από αυτή την ημερομηνία, η Τράπεζα δε συμμετέχει πλέον στο Δεύτερο πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας.

Τον Νοέμβριο 2017, η Τράπεζα, σύμφωνα με τη στρατηγική της για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, ολοκλήρωσε την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις, συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου ύψους 1,5 δισεκ. ευρώ, προς την Intrum Hellas DAC, εταιρία που ελέγχεται από

τον όμιλο Intrum Group, έναντι τιμήματος 35 εκατ. ευρώ. Το χρηματοδοτικό άνοιγμα εντός του ισολογισμού ανερχόταν σε 608 εκατ. ευρώ με πρόβλεψη απομείωσης 584 εκατ. ευρώ. Συνεπώς, ο Όμιλος αναγνώρισε κέρδος ύψους 8,5 εκατ. ευρώ, αφαιρούμενων των εξόδων πώλησης ύψους 2 εκατ. ευρώ, τα οποία αναγνωρίστηκαν στα 'Λοιπά έσοδα/(έξοδα)'. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου έχει ανατεθεί στην Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (FPS).

Στις 15 Νοεμβρίου 2017, το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο της διαχείρισης υποχρεώσεων (Liability management), απεύθυνε πρόσκληση σε όλους τους κατόχους Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τα οποία εκδόθηκαν στο πλαίσιο του PSI το 2012, με ημερομηνία λήξης από το 2023 έως το 2042 να προσφέρουν προς ανταλλαγή αυτούς τους τίτλους για πέντε νέες εκδόσεις ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Ο σκοπός της πρόσκλησης ήταν η προσαρμογή των όρων του υφιστάμενου χρέους της Ελληνικής Δημοκρατίας με τους συνήθεις όρους της αγοράς για κρατικούς τίτλους, προκειμένου να ομαλοποιηθεί η καμπύλη απόδοσης και να παρέχει στην αγορά περιορισμένο αριθμό σειρών αναφοράς, οι οποίες αναμένεται ότι θα έχουν σημαντικά μεγαλύτερη δυνατότητα ρευστοποίησης από τις υφιστάμενες σειρές Προσδιορισμένων Τίτλων. Σύμφωνα με την παραπάνω πρόσκληση, το Δεκέμβριο του 2017, η Τράπεζα προχώρησε στην ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1,1 δισεκ. ευρώ.

Το Δεκέμβριο 2017, η Τράπεζα προχώρησε στην πώληση του ακινήτου στο οποίο λειτουργεί το ξενοδοχείο "King George", του κινητού του εξοπλισμού και των σχετικών εμπορικών σημάτων στην Εταιρεία Ελληνικών Ξενοδοχείων Λάμψα Α.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος 43 εκατ. ευρώ.

1.4.2 Τραπεζικοί Όμιλοι Πορτογαλίας.

Οι τέσσερις μεγαλύτεροι τραπεζικοί όμιλοι της Πορτογαλίας με βάση τα στοιχεία ενεργητικού είναι η Caixa Geral de Depositos S.A., η Millennium BCP, η Novo Banco και η Banco BPI. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε ότι η Banco Santander Totta (σήμερα Banco Santander Portugal) είναι μεγαλύτερη σε όρους ενεργητικού και από την Millennium BCP, όμως επειδή κατέστη αδύνατο να βρεθούν οι ισολογισμοί της για την περίοδο 2007-2010 δεν συμπεριελήφθη στην έρευνα και την θέση της πήρε η Banco BPI.

Η μεγαλύτερη πρόκληση για το Πορτογαλικό τραπεζικό σύστημα, όπως και στην περίπτωση του Ελληνικού, αν και σε μικρότερο βαθμό, είναι η μείωση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων που αυτή την στιγμή αποτελούν το 13,3% των συνολικών δανείων. Αν και αυτά μειώθηκαν κατά περίπου 13,5 δισεκ. ευρώ από την υψηλότερη τιμή τους τον Ιούνιο του 2016 (ποσοστό 17,9%) κυρίως λόγω της βελτίωσης της οικονομικής δραστηριότητας και της ανάκαμψης της αγοράς ακινήτων. Αυτή η αδυναμία στην ποιότητα του ενεργητικού παραμένει ιδιαίτερα συγκεντρωμένη στον εταιρικό τομέα, με τα εταιρικά μη εξυπηρετούμενα δάνεια να είναι σε ποσοστό 29,0% στο τέλος Μαρτίου 2017, έναντι 6,7% στα στεγαστικά δάνεια και 10,0% στα καταναλωτικά και άλλα δάνεια.

Επιπλέον, αν και με ανάκαμψη, η κερδοφορία των τραπεζικών ιδρυμάτων παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Από την άποψη αυτή, παρά την πρόοδο που σημειώθηκε στον τραπεζικό τομέα πιο πρόσφατα, ιδίως όσον αφορά το λειτουργικό εισόδημα, την προσπάθεια μείωσης της διάρθρωσης του κόστους και των επιπέδων αποδοτικότητας, η κερδοφορία εξακολουθεί να υφίσταται πίεση, όπως φαίνεται και από τα αποτελέσματα των ομίλων που ερευνάμε για το 2017.

1.4.2.1 Caixa Geral de Depositos S.A

Πρόκειται για τον μεγαλύτερο τραπεζικό όμιλο της Πορτογαλίας, ο οποίος είναι 100% κρατικός. Εν έτη 2017 τα στοιχεία ενεργητικού αθροίζουν στα 93,248 δισεκ. ευρώ. Το σύνολο των καταθέσεων στον όμιλο είναι 63,631 δισεκ ευρώ ενώ οι χορηγήσεις δανείων φτάνουν σε ύψος τα 55,255 δισεκ. ευρώ.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Κέρδη ύψους 52,7 εκατ. ευρώ και 175,6 εκατ. ευρώ από την απόκτηση και πώληση των μετοχών της Millennium BCP και του Energias de Portugal.

Πώληση της συμμετοχής της CGD στην Cimpor ύψους 81,3 εκατ. ευρώ.

Πληρωμή της τρίτης και της τελευταίας δόσης, ύψους 82,5 εκατ. ευρώ, για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου στην Banco Caixa Geral, SA (Ισπανία). Ο όμιλος κατέχει το 99,75% της τράπεζας.

Τον Μάιο 2007: Η CGD απέκτησε 30 575 090 μετοχές Multimédia PT συνολικού ύψους 370,3 εκατ. ευρώ από την Barclays Bank σε μια εξωχρηματοπιστηριακή συναλλαγή.

Δεκέμβριος 2007: Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του Fundo de Capital de Risco Grupo CGD - Caixa Capital ("Fundo") με καταβολή μετρητών στο συνολικό ποσό των 109,8 εκατ. ευρώ. Η CGD ελέγχει το 96,87% του ταμείου.

31 Δεκεμβρίου 2007: Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Caixa Geral de Depósitos, SA. Το Πορτογαλικό Κράτος ως μοναδικός μέτοχος της εταιρείας, ενέκρινε και κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 150 εκατ. ευρώ.

2008:

Η CGD πώλησε το 15% του μετοχικού κεφαλαίου της REN - Redes Eléctricas Nacionais, SGPS, SA και το 15% του μετοχικού κεφαλαίου της AdP - Águas de Portugal, SGPS, SA στην Parpública- Participações Públicas, SGPS (Parpública) έναντι 83,5 εκατ. ευρώ και 72,4 εκατ. ευρώ αντίστοιχα.

Η Caixa πώλησε την υπόλοιπη συμμετοχή της στην AdP (5,374%) στην Parpública για 50,6 εκατ. ευρώ.

Ιδρύεται νέα εταιρεία χαρτοφυλακίου, με την επωνυμία Parcaixa, SGPS, SA με μετοχικό κεφάλαιο 1 δις. ευρώ, 51% ανήκει στην CGD και 49% στην Parpública.

Το πορτογαλικό κράτος, ως μοναδικός μέτοχος της CGD, υπέγραψε και κατέβαλε πλήρη αύξηση ύψους 400 εκατ. ευρώ σε μετοχικό κεφάλαιο, με την έκδοση 80 εκατ. νέων ονομαστικών μετοχών της 5 ευρώ έκαστο, που εγκρίθηκε στις 31 Ιουλίου 2008.

Η εθνικοποίηση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Português de Negócios και ανάθεση της διοίκησής του στην CGD τέθηκε σε ισχύ στις 12 Νοεμβρίου 2008. Σύμφωνα με τις νόμιμες διατάξεις και για την παροχή ρευστότητας στην τράπεζα, συνάφθηκαν συμβάσεις δανείων με κρατική στήριξη και αντικαταστάθηκαν το 2009 από ένα πρόγραμμα με ομόλογα χαμηλής εξασφάλισης έως και 2 δισεκ. ευρώ.

Η CGD είναι μέλος μιας κοινοπραξίας έξι πιστωτικών ιδρυμάτων που εκδίδουν δάνειο κρατικής στήριξης ύψους 450 εκατ. ευρώ, στην Banco Privado Português για συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές υποχρεώσεις της βάση των όρων της χρηματοδότησης. Η συμμετοχή της CGD ανήλθε σε 120 εκατ. ευρώ.

2009:

Η Banco Caixa Geral Brasil, SA, η οποία είναι μια πλήρως ελεγχόμενη εταιρεία του Ομίλου CGD, ξεκίνησε τη δραστηριότητά της το πρώτο εξάμηνο του 2009.

Το πορτογαλικό κράτος, ως μοναδικός μέτοχος της CGD, ενέκρινε και πραγματοποίησε πλήρως την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1 δισεκ. ευρώ, η οποία περιλάμβανε την έκδοση 200 εκατομμυρίων νέων ονομαστικών μετοχών σε 5 ευρώ έκαστη, η οποία εγκρίθηκε στις 27 Μαΐου 2009.

Το Δεκέμβριο του 2009, η CGD πώλησε το 3,9% του μετοχικού κεφαλαίου της REN - Redes Energéticas Nacionais, SA, συνολικού ποσού 64,6 εκατ. Ευρώ στην Parpública - Participações Públicas, SGPS.

2010:

Η Caixa ενέκρινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Caixa Geral Brasil SA σε 400 εκατ. Ρεάλ Βραζιλίας τον Ιανουάριο του 2010 σε δύο δόσεις ύψους 138,5 εκατ. Ρεάλ Βραζιλίας τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο του 2010, ενώ το κόστος της επένδυσης σε μετοχές αυξήθηκε κατά 107,4 εκατ. ευρώ.

Η Banco Caixa Geral, SA πραγματοποίησε αυξήσεις κεφαλαίου ύψους 46 εκατ. ευρώ που είχαν εγγραφεί στην CGD και είχαν καταβληθεί πλήρως στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

Ως αποτέλεσμα του ψηφίσματος που εγκρίθηκε από τη συνέλευση των μετόχων της La Seda Barcelona, πραγματοποιήθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 300 εκατ. ευρώ μέσω της έκδοσης 3 δισεκ. μετοχών σε τιμή μονάδας 0,1 ευρώ, στην οποία ο όμιλος CGD ενίσχυσε την συμμετοχή του στη La Seda με την εγγραφή 490450377 μετοχών εκ των οποίων 422392839 μετοχές καταβλήθηκαν σε μετρητά (42,2 εκατ. ευρώ) και 68055538 υπό μορφή

χρεωστικών ιδίων κεφαλαίων. Η συμμετοχή του Ομίλου CGD στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2010 ήταν 14,77%.

Η CGD πώλησε δύο τμήματα μετοχών που αποτελούν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου της EDP - Energias de Portugal SA για το ποσό των 575,9 εκατ. ευρώ στην Parública - Participações Públicas, SGPS, SA.

Η CGD απέκτησε και διέθεσε τις μετοχές της Portugal Telecom, SGPS, SA το 2010, αναγνωρίζοντας λογιστικά κέρδη ύψους 31,7 εκατ. ευρώ.

Η CGD πούλησε το κτίριο της έδρας της στο Ταμείο Συντάξεων Εργαζομένων CGD για το ποσό των 251,8 εκατ. ευρώ το 2010, σημειώνοντας κέρδη κεφαλαίου ύψους 103,9 εκατ. ευρώ.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2010 το πορτογαλικό κράτος, ως μοναδικός μέτοχος της CGD, υπέγραψε και πραγματοποίησε πλήρως αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 550 εκατ. ευρώ. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου εγκρίθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Πορτογαλίας.

Η CGD είχε εξασφαλίσει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ύψους 6,6 δισεκ. ευρώ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010. Η αύξηση αυτή κατά 4,1 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους απορρέει από την επιδείνωση των όρων χρηματοδότησης το 2010.

Τα δάνεια που χορηγήθηκαν στην Banco Português de Negócios, SA (BPN) στο πλαίσιο του κρατικού προγράμματος εμπορικών χρεογράφων (τραπεζικών συναλλαγματικών) στις 31 Δεκεμβρίου 2010 ανήλθαν σε 400 εκατ. ευρώ. Την ίδια ημερομηνία, τα δάνεια που πραγματοποίησε η CGD στη διεθνή αγορά χωρίς δήλωση εγγύησης που εκδόθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Ταμείων και Χρηματοδοτήσεων ανήλθαν σε 745,9 εκατ. ευρώ.

Τον Δεκέμβριο του 2010, η Caixa, στο πλαίσιο της διαδικασίας αναδιοργάνωσης που αφορούσε τις πράξεις παροχής βοήθειας για την παροχή ρευστότητας στην BPN, εγγέγραψε σειρά ομολογιακών δανείων που εκδόθηκαν από την Parvalorem, SA, Parups, SA και Participadas SA, της οποίας η BPN εξακολουθεί να είναι ο μοναδικός μέτοχος συνολικού ποσού 3,1 δισεκ. ευρώ, τα οποία καλύπτονταν επίσης από την εγγύηση που χορήγησε το πορτογαλικό κράτος. Επίσης, έγιναν δάνεια ύψους 795,1 εκατ. ευρώ, εγγυημένα από περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στα εν λόγω οχήματα.

2011:

Η Banco Caixa Geral, SA, αύξησε το μετοχικό της κεφάλαιο κατά 30 εκατ. ευρώ, το οποίο καλύφθηκε πλήρως από την CGD.

Η CGD αγόρασε και διέθεσε τις μετοχές της Portugal Telecom, SGPS, SA, το 2011, έχοντας ως αποτέλεσμα τις εν λόγω πράξεις, απώλειες κεφαλαίου ύψους 24,4 εκατ. ευρώ.

Το πορτογαλικό κράτος, ως μοναδικός μέτοχος της CGD, με "Ομόφωνη γραπτή δήλωση" της 24ης Νοεμβρίου 2011, ενέκρινε αύξηση κατά 100 εκατ. ευρώ του μετοχικού κεφαλαίου της

CGD μέσω της έκδοσης 20 εκατομμύρια νέες μετοχές ονομαστικής αξίας 5 ευρώ έκαστη, με ενσωμάτωση των διαθέσιμων αποθεματικών για αυτό το σκοπό, εκ των οποίων 98,6 εκατ. ευρώ προέρχονται από τα "Αποθεματικά Τακτικών Αναπροσαρμογών Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων" και 1,4 εκατ. ευρώ από τα "Λοιπά Αποθεματικά".

Η αξία στον ισολογισμό των επενδύσεων σε κρατικά χρεόγραφα των περιφερειών της ευρωζώνης (μετά την σωρευμένη απομείωση) ανερχόταν σε 7,127 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την Πορτογαλική Δημοκρατία, 259,9 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη Δημοκρατία της Ιταλίας, 132,7 εκατ. ευρώ σε σχέση με το Βασίλειο της Ισπανίας, 115,7 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη Δημοκρατία της Ελλάδος και 39,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη Δημοκρατία της Ιρλανδίας. α πρέπει να γίνεται αναφορά στην αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που πραγματοποίησε ο Όμιλος στα ανοίγματα του έναντι κρατικών χρεογράφων που εκδόθηκαν από τη Δημοκρατία της Ελλάδας για το ποσό των 134,7 εκατ. ευρώ, ενώ το ποσό των 50,9 εκατ. ευρώ καταχωρήθηκε στις προβλέψεις για άλλα κονδύλια κινδύνου και εξόδων για να προβλέψουν πρόσθετες ζημίες απομείωσης για τους τίτλους αυτούς.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, το ονομαστικό ποσό της έκθεσης της Caixa στην Banco Português de Negócios, SA (BPN) και των οχημάτων που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο των ενεργειών συνδρομής της CGD για την παροχή ρευστότητας στην εν λόγω τράπεζα το 2010 ανήλθε σε 1,8 δισεκ. ευρώ και 3,9 δισεκ. ευρώ, αντίστοιχα, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι περίοδοι επιτοκίων. Το πρώτο τρίμηνο του 2012 το κεφάλαιο των αναφερόμενων οχημάτων ήταν που κατέχει άμεσα το πορτογαλικό κράτος. Επιπλέον και ως μέρος των εργασιών που σχετίζονται με το αποκρατικοποίηση της BPN, που ολοκληρώθηκε στις 30 Μαρτίου 2012, οι υποχρεώσεις του 1 δισ. ευρώ σε εμπορικά χρεόγραφα μεταφέρθηκαν σε ένα από τα αναφερθέντα οχήματα (Parvalorem, SA) με την έκθεση της CGD στην BPN, να περιλαμβάνει τώρα ένα εμπορικό χρεόγραφο εγγυημένο από το Πορτογαλικό Κράτος για το ποσό των 400 εκατ. ευρώ και ένα μη κρατικό κονδύλιο πίστωσης υπό μορφή αντισταθμισμένου ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, με ανώτατο όριο τα 300 εκατ. ευρώ, που λήγουν το Μάρτιο του 2015 και το 2016 αντίστοιχα.

2012:

Τον Ιούνιο 2012, η Caixa Seguros e Saúde αύξησε το μετοχικό της κεφάλαιο κατά 351,5 εκατ. ευρώ, ποσό που καλύφθηκε πλήρως από την CGD. Η εταιρεία ανήκει πλήρως στην CGD.

Τον Ιούνιο του 2012, μετά την προσφορά εξαγοράς του ομίλου Camargo Corrêa, η CGD πούλησε το πλήρες ποσό της επένδυσής της στην Cimpor -Cimentos de Portugal, SGPS, S.A., στην InterCement Austria Holding GmbH, για συνολικό ποσό 354,2 εκατ. ευρώ.

Στις 27 Ιουνίου 2012 με στόχο την συμμόρφωση με τους στόχους που ορίζονται στην παράγραφο 1 του προγράμματος οικονομικής και χρηματοπιστωτικής βοήθειας και τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, το πορτογαλικό κράτος ως μοναδικός μέτοχος της CGD, ενέκρινε το σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης της Caixa συνολικού ύψους 1,650 δισεκ. ευρώ το οποίο περιλαμβάνει:

- i) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 750 εκατ. ευρώ μέσω της έκδοσης 150 εκατ. νέων ονομαστικών μετοχών, πλήρως πληρωμένων σε μετρητά
- ii) την έκδοση υβριδικών χρηματοπιστωτικών μέσων που είναι επιλέξιμα ως ίδια κεφάλαια CoreTier 1 για συνολικό ποσό ύψους 900 εκατ. ευρώ, το οποίο έχει πλήρως εγγραφεί από το πορτογαλικό κράτος με απόδοση 8,5% κατά το πρώτο έτος (αναγνώριση 38,2 εκατ. ευρώ τόκων αναφορικά με την 31 Δεκεμβρίου 2012) , με ετήσιες αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης τα επόμενα δύο έτη και 50 μονάδες βάσης κατά τα δύο επόμενα έτη.

Τον Νοέμβριο του 2012 η Caixa πώλησε το 1% των μετοχών που κατείχε στην Galp Energia για το ποσό των 95,2 εκατ. ευρώ σε χρηματιστηριακή συναλλαγή.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η αξία στον ισολογισμό των επενδύσεων σε κρατικά χρεόγραφα των περιφερειών της ευρωζώνης (μετά την σωρευμένη απομείωση), ανερχόταν σε 10,6 δισ. ευρώ στην Πορτογαλική Δημοκρατία, 197,4 εκατ. ευρώ στη Δημοκρατία της Ιταλίας, 187,9 εκατ. ευρώ στο Βασίλειο της Ισπανίας, 2,6 εκατ. ευρώ στη Δημοκρατία της Ελλάδος και 0,6 εκατ. ευρώ στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας. Ο όμιλος CGD δεν αναγνώρισε πρόσθετες ζημίες στις οικονομικές του καταστάσεις σε σχέση με τα ανοίγματα αυτά, το 2012.

2013:

Στις 18 Ιανουρίου 2013, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 750 εκατ. ευρώ με διάρκεια 5 ετών. Το ομόλογο καταβάλει σταθερό επιτόκιο 3,75%.

Στο 1^ο εξάμηνο του 2013, πώληση του συνολικού ποσοστού συμμετοχής της CGD στην Banco para Promoção e Desenvolvimento (BPD) στον όμιλο Sonangol, μετά από την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων των Δημοκρατιών της Αγκόλας και της Πορτογαλίας.

Τον Οκτώβριο του 2013, η CGD πώλησε το 6,11% του μετοχικού κεφαλαίου της Portugal Telecom, SGPS, SA, για συνολικό ποσό 190,6 εκατ. ευρώ.

Η έκθεση της CGD στις εταιρείες Parvalorem, SA, Parups, SA και Parparticipadas, SGPS, SA, περιλαμβάνει 2,92 δισεκ. ευρώ σε ομόλογα, 128,9 εκατ. ευρώ σε δάνεια και 1,0 δισεκ. ευρώ σε εμπορικά χρεόγραφα (τραπεζικές συναλλαγματικές). Η επιστροφή των ποσών που οφείλονται στην CGD από τα οχήματα που ανήκουν στη σφαίρα του πορτογαλικού κράτους πραγματοποιείται υπό τους όρους που συμφωνήθηκαν με την EKT, το ΔΝΤ και την ΕΕ, με τα ποσά που ανακτήθηκαν για την πώληση των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει η αναφερόμενη στις εν λόγω οντότητες έχουν καταλογιστεί ως αποπληρωμές δανείων.

2014:

Στις 15 Ιανουαρίου 2014, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 750 εκατ. ευρώ με διάρκεια 5 ετών. Το ομόλογο καταβάλει σταθερό επιτόκιο 3%.

Στις 15 Μαΐου 2014, η CGD ολοκλήρωσε με επιτυχία την απευθείας πώληση 80% του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών Fidelidade, Multicare και Cares στον όμιλο Fosun

International Limited, στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων της CGD. Η πράξη αυτή ήταν υπεύθυνη για κέρδη κεφαλαίου (προ φόρων) ύψους 234,9 εκατ. ευρώ.

Τον Αύγουστο του 2014, μετά το μέτρο επίλυσης που εφαρμόστηκε στην Banco Espirito Santo (τώρα Novo Banco, SA), η CGD και οι άλλες τράπεζες συνήψαν συμφωνία δανείου με το ταμείο εξυγίανσης ως οντότητα υπεύθυνη για την κεφαλαιοποίηση της Novo Banco για ποσό 700 εκατ. ευρώ, στην οποία το μερίδιο της Caixa στο δανειζόμενο κεφάλαιο ανερχόταν σε 174 εκατ. ευρώ.

Η έκθεση της CGD στις εταιρείες Parvalorem, SA, Parups, SA και Parparticipadas, SGPS, SA, περιλαμβάνει 2,5 δισεκ. ευρώ σε ομόλογα, 38,3 εκατ. ευρώ σε δάνεια και 1,0 δισεκ. ευρώ σε εμπορικά χρεόγραφα (τραπεζικές συναλλαγματικές)..

2015:

Στις 17 Ιανουαρίου 2015, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ με διάρκεια 7 ετών. Το ομόλογο καταβάλει σταθερό επιτόκιο 1%.

Στις 8 Ιουλίου 2015, η άσκηση του δικαιώματος πώλησης μετοχών από την Banco Santander Totta, SA και την Santotta - Internacional, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda για το ποσοστό συμμετοχής 49% στην Partang SGPS SA, έδωσε στο CGD το 100% η οποία με τη σειρά της κατέχει μετοχικό κεφάλαιο 51% στην Banco Caixa Geral Angola, SA.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, η ονομαστική έκθεση της CGD στις Parvalorem, SA, Parups, SA και Parparticipadas, SGPS, SA, περιελάμβανε 2,1 δισεκ. ευρώ σε ομόλογα και € 1,0 δισεκ. ευρώ σε εμπορικά χρεόγραφα.

Παρόλο που η Caixa συμμορφώθηκε με τους ελάχιστους συντελεστές κεφαλαίου που εφαρμόζονται στη δραστηριότητά της στις 31 Δεκεμβρίου 2015, λόγω των αυξανόμενων ρυθμιστικών απαιτήσεων για κεφάλαιο, ενδέχεται να απαιτηθεί πρόσθετο κεφάλαιο. Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και οι αντίστοιχες επιπτώσεις τους θα αναλυθούν και θα εγκριθούν από τον μέτοχο (Πορτογαλικό Κράτος), την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2016:

Στο πρώτο μισό του 2016, η Fundo Caixa Crescimento, FCR προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 30 εκατ. ευρώ, η οποία καλύφθηκε πλήρως από την CGD.

2017:

Στις 04 Ιανουαρίου 2017, κατόπιν εξουσιοδότησης της Τράπεζας της Πορτογαλίας και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ο κρατικός μέτοχος της Caixa εξέδωσε αποφάσεις σχετικά με τις ακόλουθες πράξεις:

- 1) Τη χρήση συνολικού ποσού 1.412.460.251 ευρώ από ελεύθερα αποθεματικά και το νομικό αποθεματικό για την κάλυψη του ίδιου ποσού αρνητικών κερδών εις νέον.

- 2) Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της CGD από 5,9 δισεκ. ευρώ σε 7,34 δισεκ. ευρώ με βάση την έκδοση 288.828.747 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας € 5,00 εκάστης, οι οποίες θα εγγραφούν και θα καταβληθούν πλήρως από το πορτογαλικό κράτος ως εξής:
- i) 945.148.185 ευρώ που περιλαμβάνει την παράδοση των ομολόγων CoCo που έχουν εγγραφεί στο Δημόσιο, ονομαστικής αξίας € 900.000.000, συν αντίστοιχους δεδουλευμένους τόκους για ποσό € 45.148.185 ευρώ.
 - ii) 498.995.550 ευρώ που περιλαμβάνει τη λογιστική αξία της συμμετοχής του πορτογαλικού κράτους στην Parcaixa, SGPS, S.A., μέσω της πληρωμής σε είδος των 490.000.000 των μετοχών της εν λόγω εταιρείας.
- 3) Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Caixa Geral de Depósitos, ύψους 6.000.000 χιλ. ευρώ, σε 1.344.143.735 ευρώ με απόσβεση 1.200.000.000 μετοχών ονομαστικής αξίας € 5 η κάθε μία για την κάλυψη αρνητικών κερδών € 1.404.506.311 και για τη σύσταση δωρεάν αποθεματικών το ποσό των € 4.595.493.689.

Τον Μάρτιο του 2017, η δεύτερη φάση περιλάμβανε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με τη μορφή μετρητών ύψους 2,5 δισεκ. ευρώ από το κράτος, επιπλέον της έκδοσης τίτλων που αντιπροσωπεύουν πρόσθετα ίδια κεφάλαια της Κατηγορίας 1 για το ποσό των 500 εκατ. ευρώ. Το συνολικό ποσό της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας ήταν 4,444 δισεκ. ευρώ και πρόκειται για την μεγαλύτερη ανακεφαλαιοποίηση που έγινε ποτέ στην Πορτογαλία.

Τον Ιούλιο του, η CGD πώλησε 476 εκατ. ευρώ σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς το ιδιωτικό κεφάλαιο Bain Capital Credit.

Κατά τη διάρκεια του 2017, επετεύχθη συμφωνία μεταξύ των εταιρειών Caixa Geral de Depósitos S.A., Banco BPI, S.A., BCI, Banco Comercial de Investimentos, S.A., Parbanca SGPS, S.A. και Insitec SGPS, S.A., για την καταβολή σε είδος των μετοχών της BCI. Η Insitec Capital παρέδωσε, ως πληρωμή σε είδος, 110.171.080 μετοχές στο όνομά της, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 16,18069% του μετοχικού κεφαλαίου της BCI για τη πληρωμή των πιστωτικών πράξεων που συνάφθηκαν με τη CGD και τη BPI, με σκοπό την πλήρη εξόφληση των χρεών της. Η CGD έλαβε 71.543.434 μετοχές της BCI, οι οποίες ανέρχονταν σε 10,51% του αντίστοιχου μετοχικού κεφαλαίου με την καταβολή της πίστωσης. Ο Όμιλος αύξησε το πραγματικό συμμετοχικό του κεφάλαιο στην εταιρεία αυτή στο 63.05%.

1.4.2.2 Millennium BCP.

Πρόκειται για τον δεύτερο μεγαλύτερο ιδιωτικό τραπεζικό όμιλο της Πορτογαλίας, το 2017 η Banco Santander Portugal την ξεπέρασε, με ενεργητικού ύψους 71,939 δισεκ. ευρώ. Το συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο του ομίλου ανέρχεται σε 50,995 δισεκ. ευρώ ενώ οι καταθέσεις στον όμιλο ανέρχονται σε 51,188 δισεκ. ευρώ.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Τον Φεβρουάριο του 2007, ο όμιλος δημιούργησε την Banca Millennium S.A (Romania) με ποσοστό 99,99% του μετοχικού κεφαλαίου, η αξία του οποίου ανέρχεται σε 39,996 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω τράπεζα άρχισε τις δραστηριότητές της στην Ρουμανία τον Οκτώβριο του 2007.

Στις 7 Μαΐου 2007, η προσφορά της Millennium BCP για την εξαγορά των μετοχών της Banco BPI έναντι 7 ευρώ ανά μετοχή, είναι ανεπιτυχής.

Στις 25 Οκτωβρίου 2007, η τράπεζα δέχεται μια επιχειρηματική πρόταση από την Banco BPI, η οποία έχει ως τελικό στόχο την συγχώνευση των δύο τραπεζών.

Στις 30 Οκτωβρίου 2007, η Millennium BCP απορρίπτει την πρόταση της Banco BPI αλλά παραμένει ανοιχτή σε περαιτέρω συζητήσεις για ενδεχόμενη συγχώνευση.

Στις 25 Νοεμβρίου 2007, η τράπεζα ανακοινώνει τη οριστική διακοπή των διαπραγματεύσεων, που ξεκίνησαν στις 6 Νοεμβρίου, για την συγχώνευση της με την Banco BPI.

2008:

Τον Απρίλιο του 2008, η Τράπεζα προχωράει σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1,3 δισεκ. ευρώ, η οποία ολοκληρώνεται επιτυχώς στις 6 Μαΐου 2008.

Τον Μάιο του 2008, ο όμιλος υπογράφει στρατηγική συμφωνία με την Sonangol και Banco Privado Atlantico .Η συμφωνία ζητά την απόκτηση με μετρητά, από τις δύο παραπάνω εταιρίες, του 49,9% του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Millennium Angola μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας. Επίσης, η Banco Millennium Angola πρέπει να αποκτήσει μερίδιο 10% στην Banco Privaldo Atlantico.

Τον Δεκέμβριο του 2008, η συγχώνευση μέσω ενσωμάτωσης της BCP Participacoes Financeiras, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda, στην Banco Comercial Portugues, SA, ολοκληρώνεται.

Τον Δεκέμβριο του 2008, η Millennium BCP πουλάει το 9,69% της Banco BPI που έχει στην κατοχή της, στην Santoro Financial Holdings, SGPS, S.A έναντι 164 εκατ. ευρώ.

2009:

Τον Ιανουάριο του 2009, γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Millennium Bank στην Ελλάδα, ύψους 65 εκατ. ευρώ με τη μετατροπή του χρέους μειωμένης εξασφάλισης.

Τον Ιανουάριο του 2009, γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Millennium Bank στην Ρουμανία, ύψους 66 εκατ. ευρώ.

Τον Φεβρουάριο του 2009, ολοκληρώνεται η συμφωνία που υπογράφηκε τον Μάιο του 2008 με την είσοδο στο μετοχικό κεφάλαιο της Banco Millennium Angola, της Sonangol και της Banco Privado Atlantico μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ύψους 83 εκατ. ευρώ.

Τον Μάρτιο του 2009, πραγματοποιείται η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της BCP Banque Privee, ύψους 32 εκατ. ευρώ.

Τον Μάιο του 2009, πραγματοποιείται αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην Millennium bim ύψους 20 εκατ. ευρώ μέσω ενσωμάτωσης αποθεματικών.

Τον Μάιο του 2009, η τράπεζα προχωράει στην έκδοση 300 εκατ. ευρώ ανέμων ομολόγων (ή διαρκών, ως μετάφραση) (Perpetual Securities) μέσω δημόσιας προσφοράς, λαμβάνοντας την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας τη Πορτογαλίας για να συμπεριληφθούν ως Tier I Capital, σε ατομική και ενοποιημένη βάση, μέχρι το ανώτατο όριο του 35% της αξίας τους.

Τον Αύγουστο του 2009, η τράπεζα προχωράει στην έκδοση και άλλων ανέμων ομολογιών αξίας 600 εκατ. ευρώ, μέσω δημόσιας προσφοράς.

Τον Σεπτέμβριο του 2009, ολοκληρώνεται η συγχώνευση μέσω ενσωμάτωσης της Bank Millennium BCP Investimento S.A, στην Banco Comercial Portugues, S.A με την μεταφορά όλων των στοιχείων της 1ής στην 2ή και την κατάργησή της.

Τον Δεκέμβριο του 2009, η τράπεζα προχωράει στην έκδοση και άλλων ανέμων ομολογιών αξίας 100 εκατ. ευρώ, μέσω δημόσιας προσφοράς.

2010:

Τον Φεβρουάριο του 2010, η τράπεζα έρχεται σε συμφωνία με τη Credit Europe Bank N.V για την πώληση του 95% της Millennium Bank A.S στην Τουρκία έναντι 58,9 εκατ. ευρώ, μέσω ενός μηχανισμού με δικαιώματα προαίρεσης μπορεί να αποκτηθεί και το υπόλοιπο 5% σε τιμή όχι μικρότερη από αυτήν που συμφωνήθηκε για το κύριο μέρος. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

Τον Φεβρουάριο του 2010, ολοκληρώνεται η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου την Millennium Bank στην Πολωνία, ύψους 259 εκατ. ευρώ σε μετρητά καλυπτόμενη πλήρως από την Millennium BCP.

Τον Μάρτιο του 2010, ο όμιλος έρχεται σε συμφωνία με την Investors Savings Bank, για την πώληση όλων των δραστηριοτήτων της Millennium Bank BCP στις Η.Π.Α έναντι 445 εκατ. ευρώ καθώς και μέρους του δανειακού χαρτοφυλακίου της έναντι 148 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2010.

2011:

Τον Μάιο του 2011, ο όμιλος αποφασίζει την ενεργοποίηση της νόμιμα καθιερωμένης διαδικασίας χορήγησης κρατικής ενίσχυσης για έκδοση χρεογράφων, με την οποία η αντίστοιχη αίτηση έγκρισης υποβλήθηκε στην Κεντρική Τράπεζα της Πορτογαλίας για τη χρηματοδότηση μέσω της έκδοσης τίτλων μη εξαρτημένης αξίας 1,75 δισεκ. ευρώ, των οποίων τα Spread θα καθορίζονται σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς και με διάρκεια μέχρι τρία έτη.

Τον Ιούνιο του 2011, γίνεται επιτυχής ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1.370 δισεκ. ευρώ με τα ακόλουθα στοιχεία:

1) 120,4 εκατ. ευρώ με έκδοση νέων κοινών μετοχών.

2) 990.147 εκατ. ευρώ μέσω εγγραφών σε είδος 990.147 ανένων χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης με υπό αίρεση όρους, με την έκδοση 1.584.235.200 νέων κοινών μετοχών, λογιστικής εγγραφής και χωρίς ονομαστική αξία.

3) 259.853 εκατ. ευρώ, μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που προορίζεται για τους κατόχους μετοχών, κατά την άσκηση του δικαιώματος προτίμησής τους.

Τον Σεπτέμβριο του 2011, έναρξη μιας προσφοράς ανταλλαγής που στοχεύει κατόχους ανένων χρεογράφων και προνομιούχων μετοχών, υπό την προληπτική διαχείριση της δομής χρηματοδότησης και ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου, με στόχο την επίτευξη Core Tier I 9% το 2011.

Τον Οκτώβριο του 2011, η Banco Comercial Português, SA ανακοίνωσε τα τελικά αποτελέσματα της προαναφερόμενης ανταλλαγής. Η προσφορά έδειξε ένα βαθμό αποδοχής περίπου 75% για τις εκδόσεις που περιλαμβάνονται στην προσφορά. Το συνολικό ονομαστικό ποσό του ομολογιακού δανείου που εκδόθηκε κατά την εκκαθάριση την 13η Οκτωβρίου 2011 ανέρχονταν σε 555,6 εκατ. ευρώ, το συνολικό ονομαστικό ποσό των χρεογράφων μειωμένης εξασφάλισης που εκδόθηκαν κατά την ημερομηνία διακανονισμού

ανερχόταν σε 95,6 εκατ. ευρώ και το ποσό που καταβλήθηκε στους μη επιλέξιμους κατόχους κατά την ημερομηνία διακανονισμού ανερχόταν σε 6,764 εκατ. ευρώ.

2012:

Στις 26 Μαρτίου 2012, η Banco Comercial Português, ανακοινώνει το αποτέλεσμα της προσφοράς επαναγοράς καλυμμένων ομολογιών. Οι επενδυτές μεταβίβασαν συνολικές προθέσεις αποδοχής μέχρι 918.650.000 ευρώ (ονομαστική αξία), οι οποίες έγιναν πλήρως αποδεκτές από την Millennium BCP. Η προσφορά πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο σειράς πρωτοβουλιών που πραγματοποίησε η Τράπεζα, με στόχο τη διαχείριση της χρηματοδότησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, το υπόλοιπο της Απομείωσης για χρεόγραφα αντιστοιχούσε στην απομείωση που αναγνωρίστηκε στα ομόλογα του Ελληνικού Κράτους. Η απομείωση καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα («PSI»), που αφορούσε την αναδιάρθρωση του ελληνικού δημόσιου χρέους. Για τους σκοπούς του προσδιορισμού της απομείωσης, ο Όμιλος εξέτασε τους όρους και τις προϋποθέσεις του PSI καθώς και την παράγραφο Αγ 84 του ΔΛΠ 39 που θεωρεί λογικό ότι για το χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων που κρατούνται μέχρι τη λήξη όταν, για πρακτικούς λόγους, υπάρχουν σχετικές αβεβαιότητες σχετικά με εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, η απομείωση μπορεί να προσδιοριστεί με βάση τις παρατηρούμενες τιμές της αγοράς. Λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ομολόγων, η εύλογη αξία τους αντιστοιχούσε περίπου στο 23% της λογιστικής αξίας του χαρτοφυλακίου. Μετά την αναδιάρθρωση του ελληνικού δημόσιου χρέους κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2012, η απομείωση χρεώθηκε. Η προσφορά ανταλλαγής πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου 2012. Το PSI αποτελεί μέρος ενός πακέτου διάσωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ύψους 130 δισεκ. ευρώ για την Ελλάδα.

Μετά την ανταλλαγή, ο Όμιλος πούλησε σχεδόν όλο το χαρτοφυλάκιο του ελληνικού δημόσιου χρέους που προέκυψε από το PSI. Την 31η Δεκεμβρίου 2012, ως αποτέλεσμα αυτής της ανταλλαγής, υπάρχουν ελληνικά κρατικά χρεόγραφα στο χαρτοφυλάκιο της Millennium Bank (Ελλάδα) ποσού 19.950.000 ευρώ που είναι καταχωρημένα στα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χαρτοφυλάκια που κατέχονται για εμπορία.

Στις 29 Ιουνίου 2012, εκδίδονται από την Banco Comercial Português, S.A. χρεόγραφα μειωμένης εξασφάλισης – CoCos, που αντιστοιχούν σε υβριδικά εξαρτημένα χρεόγραφα τα οποία χαρακτηρίζονται ως βασικά κεφάλαια πρώτης βαθμίδας (Core Tier I Capital) με μέγιστο όριο το 50% της αξίας τους, ύψους 3 δισεκ. ευρώ και καλύπτονται πλήρως από το Πορτογαλικό Κράτος. Τα εν λόγω μέσα αποπληρώνονται πλήρως από την Τράπεζα για περίοδο πέντε ετών και μόνο υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, όπως η παραβατικότητα ή η

αμέλεια πληρωμής, είναι δυνατό να μετατραπούν σε κοινές μετοχές της Τράπεζας. Η πράξη έχει ένα αυξανόμενο επιτόκιο που αρχίζει σε 8,5% και λήγει στη λήξη στο 10% το 2017. Τα εν λόγω μέσα εκδόθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης της τράπεζας, με τη χρήση της γραμμής των 12 δισέκ. ευρώ που διέθεσε το πορτογαλικό κράτος, στο πλαίσιο του προγράμματος παρέμβασης του ΔΝΤ.

Τον Ιούνιο του 2012, μετά την απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας της 31ης Μαΐου 2012, καταρτίστηκε στο αρμόδιο Εμπορικό Μητρώο, η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας από 6.064.999.986 ευρώ σε 3 δισεκ. ευρώ, χωρίς μεταβολή του υφιστάμενου αριθμού μετοχών χωρίς ονομαστική αξία κατά την ημερομηνία αυτή, με τη μείωση να αποτελείται από δύο διακριτά στοιχεία: α) 1.547.873.439,69 ευρώ, για κάλυψη ζημιών στους ατομικούς λογαριασμούς της Τράπεζας σε σχέση με το οικονομικό έτος 2011, β) 1.517.126.546,31 ευρώ, που προορίζονται για την ενίσχυση των μελλοντικών συνθηκών ύπαρξης κεφαλαίων τα οποία μπορούν να υπαχθούν στους κανονισμούς ως διανεμητέα. Κατά συνέπεια, το μετοχικό κεφάλαιο της Millennium bcp ανερχόταν σε 3 δισεκ. ευρώ την ημερομηνία αυτή, αντιπροσωπεύοντας 7.207.167.060 ονομαστικές μετοχές χωρίς ονομαστική αξία.

Τον Οκτώβριο του 2012, σύμφωνα με το Σχέδιο Κεφαλαιοποίησης της Τράπεζας, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ολοκληρώθηκε με επιτυχία μέσω της εγγραφής των Μεριδιούχων που άσκησαν το δικαίωμα νομικής προτίμησης μέσω της έκδοσης 12.500 εκατ. νέων μετοχών, συνολικής αξίας 500 εκατ. ευρώ.

Κατά την διάρκεια του 2012 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Αυτά τα αμοιβαία κεφάλαια ανήκουν σε διάφορες τράπεζες, οι οποίες είναι οι πωλητές των δανείων, σε ποσοστά που ποικίλλουν κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των Ταμείων, εξασφαλίζοντας ωστόσο ότι, χωριστά, καμία από τις τράπεζες δεν κατέχει περισσότερο από το 50% του κεφαλαίου του Ταμείου. Οι εν λόγω συναλλαγές για το 2012 έφτασαν το 1 δισεκ. ευρώ.

2013:

Τον Ιούνιο του 2013, επαναγορά και ακύρωση της έκδοσης κυμαινόμενου επιτοκίου αξίας 1,75 δισεκ. ευρώ που υποστηρίχθηκε από την Πορτογαλική Δημοκρατία στο πλαίσιο της γραμμής παραχώρησης έκτακτης εγγύησης του κράτους.

Στις 30 Οκτωβρίου 2013, η Millennium BCP ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποεπένδυσης στην ελληνική αγορά, με την πώληση ολόκληρου του ποσοστού της Τράπεζας Πειραιώς έναντι 494 εκατ. ευρώ.

Τον Δεκέμβριο του 2013, η τράπεζα προέβη σε συμπληρωματικές εισφορές κεφαλαίου στην BCP África, SGPS, Lda., ύψους 407.465.000 ευρώ, με σκοπό την εξαγορά της BIM - Banco

Internacional de Moçambique, SA από την Millennium bcp Participações, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda.

Κατά την διάρκεια του 2013 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Οι συναλλαγές αυτές για το 2013 έφτασαν τα 1,2 δισεκ. ευρώ.

2014:

Στις 19 Φεβρουαρίου 2014, έκδοση ομολόγων ύψους 500 εκατ. ευρώ, που αντιπροσωπεύουν χρέος υψηλού κινδύνου, με τριετή διάρκεια και ετήσιο κουπόνι 3.375%.

Τον Μάιο του 2014, συμφωνία με τον διεθνή ασφαλιστικό όμιλο Ageas σχετικά με τη μερική αναδιάρθρωση των συμφωνιών στρατηγικής συνεργασίας που θεσπίστηκαν το 2004, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης του 49% που κατέχεται στις οντότητες "Ocidental - Companhia Portuguesa de Seguros, SA "και" Médis - Companhia Portuguesa de Seguros de Saúde, SA ", με την επιφύλαξη των απαιτούμενων κανονιστικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές, για βασική τιμή 122,5 εκατ. ευρώ, με την επιφύλαξη προσαρμογής ανάλογα με τις μεσοπρόθεσμες επιδόσεις.

Τον Μάιο του 2014, ο όμιλος προχωράει αποπληρωμή ποσού 400 εκατ. ευρώ από τα CoCos στο Πορτογαλικό Κράτος έπειτα από την έγκριση από την Banco de Portugal (Κεντρική Τράπεζα της Πορτογαλίας), μετά την ανάλυση της εξέλιξης των δεικτών κεφαλαίου του.

Στις 30 Μαΐου 2014, η τράπεζα μείωσε το μετοχικό κεφάλαιο από 3,5 δισεκ. ευρώ σε 1,465 δισεκ. ευρώ, χωρίς να αλλάξει τον αριθμό των μετοχών χωρίς ονομαστική αξία κατά την ημερομηνία αυτή, δηλαδή τη μείωση κατά 2,035 δισεκ. ευρώ για την κάλυψη ζημιών από τις ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις της τράπεζας κατά το έτος 2013.

Τον Ιούλιο του 2014, επιτυχής ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, ύψους 2,24 δισεκ. ευρώ. Η ενέργεια αυτή εντάσσεται στο στρατηγικό σχέδιο της Τράπεζας για το 2017, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2013 και αποσκοπούσε στην προώθηση της προγραμματισμένης αποπληρωμής δημόσιων κεφαλαίων καθώς και στην ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης σε σχέση με τις κανονιστικές απαιτήσεις.

Τον Αύγουστο του 2014, αποπληρωμή στο Πορτογαλικό Κράτος από τα CoCos ύψους 1,85 δισεκ. ευρώ, αφού έλαβε άδεια από την Τράπεζα της Πορτογαλίας.

Κατά την διάρκεια του 2014 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία

κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Οι συναλλαγές αυτές για το 2014 έφτασαν τα 1,47 δισεκ. ευρώ.

2015:

Στις 8 Ιανουαρίου 2015, ο όμιλος ολοκληρώνει την πώληση της Banca Millennium στην Ρουμανία στην OTP Bank λαμβάνοντας άμεσα 39 εκατ. ευρώ από την συνολική συμφωνημένη τιμή πώλησης. Η OTP Bank εξασφάλισε επίσης την πλήρη εξόφληση στη BCP της χρηματοδότησης που χορήγησε στην Banca Millennium αξίας περίπου 150 εκατ. ευρώ.

Στις 26 Μαρτίου 2015, ανακοίνωση σχετικά με την τιμολόγηση μιας επιταχυνόμενης τοποθέτησης σε θεσμικούς επενδυτές της Τράπεζας Millennium S.A στην Πολωνία που αποτελούν το 15,41% του υφιστάμενου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας σε τιμή 6,65 PLN ανά μετοχή. Τα ακαθάριστα έσοδα που εισπράττει η BCP από την τοποθέτηση αναμένεται να είναι περίπου 304 εκατ. ευρώ. Μετά την ολοκλήρωση της τοποθέτησης, η BCP συνέχισε να κατέχει πλειοψηφική συμμετοχή στην Bank Millennium, που αντιστοιχεί στο 50,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Bank Millennium S.A στην Πολωνία.

Τον Ιούνιο του 2015, η BCP προχωράει σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 388 εκατ. ευρώ με την έκδοση νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ως αποτέλεσμα της μερικής και εθελούσιας δημόσιας πρότασης για την απόκτηση τίτλων μειωμένης εξασφάλισης έναντι νέων εκδοθέντων μετοχών.

Στις 8 Οκτωβρίου 2015, η BCP υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με τον μεγαλύτερο μέτοχο της Banco Privado Atlantico SA (Global Pactum-Gestao de Ativos, S.A), με σκοπό τη συγχώνευση της Banco Millennium Angola SA και της Banco Privado Atlantico SA, η οποία θα δημιουργήσει το 2ο μεγαλύτερο ιδιωτικό ίδρυμα από την άποψη του δανεισμού προς την οικονομία.

Κατά την διάρκεια του 2015 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Οι συναλλαγές αυτές για το 2015 έφτασαν τα 1,61 δισεκ. ευρώ.

2016:

Τον Φεβρουάριο του 2016, ξεκινάει μια διαδικασία επαναγοράς χρεωστικών τίτλων, η οποία περιορίστηκε σε μέγιστο συνολικό ποσό αγοράς 300 εκατ. ευρώ, και έληξε τον Φεβρουάριο του 2016. Η Millennium BCP έλαβε έγκυρες προθέσεις πώλησης με συνολικό ονομαστικό ποσό 379 εκατ. ευρώ και δέχθηκε 85,3 εκατ. ευρώ.

Τον Απρίλιο του 2016 υπογράφηκε η πράξη συγχώνευσης της Banco Millennium Angola S.A με την Banco Privado Atlantico S.A..

Τον Νοέμβριο του 2016, σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 21ης Απριλίου 2016, για την καταστολή του δικαιώματος προτίμησης των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο της BCP ενέκρινε ψήφισμα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της BCP, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης 157.437.395 νέων μετοχών, εγγραφόμενων από την Chiado (Fosun) με τιμή διάθεσης 1.1089 ευρώ ανά μετοχή. Η εν λόγω αύξηση ύψους 174,58 εκατ. ευρώ ολοκληρώθηκε στις 18 Νοέμβριο 2016 καθιστώντας της Grupo Fosun ως κύριο μέτοχο του ομίλου με 16,67%.

Στις 30 Δεκεμβρίου του 2016, η BCP προχώρησε στην αποπληρωμή στο Πορτογαλικό Κράτος από τα CoCos ύψους 50 εκατ. ευρώ, αφού έλαβε άδεια από την Τράπεζα της Πορτογαλίας.

Κατά την διάρκεια του 2016 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Οι συναλλαγές αυτές για το 2016 έφτασαν τα 1,61 δισεκ. ευρώ.

2017:

Στις 9 Ιανουαρίου 2017, η Millennium BCP αποφάσισε να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο από 4.268.817.689,20 ευρώ σε 5.600.738.053,72 ευρώ μέσω Προσφοράς Δικαιωμάτων Προτίμησης που απευθύνεται στους μετόχους κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προτίμησης τους και των υπόλοιπων επενδυτών οι οποίοι αγόρασαν δικαιώματα εγγραφής μέσω της έκδοσης 14.169.365.580 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών χωρίς ονομαστική αξία. Ο αριθμός των κοινών μετοχών της BCP που προέκυψε έφτασε τα 15.113.989.952.

Στις 9 Φεβρουαρίου 2017, πρόωρη αποπληρωμή προς το πορτογαλικό κράτος, των εναπομενόντων υβριδικών κεφαλαιακών μέσων Core Tier 1 (CoCos) ύψους 700 εκατ. ευρώ, τα οποία αντιπροσωπεύουν την επιστροφή στην εξομάλυνση των δραστηριοτήτων που πραγματοποίησε η BCP και είχαν προηγουμένως εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα Bank, υπό την προϋπόθεση ότι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που συνάφθηκε από την BCP κατά την ημερομηνία αυτή αποδείχθηκε επιτυχής.

Τον Νοέμβριο του 2017, η BCP προχωράει σε έκδοση χρέους μειωμένης εξασφάλισης που είναι επιλέξιμο για έγκριση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ως ιδία κεφάλαια επιπέδου 2 στο πλαίσιο του προγράμματος των μεσοπρόθεσμων ομολόγων της BCP, ύψους 300 εκατομμυρίων ευρώ με δεκαετή προθεσμία και επιλογή πρόωρης εξόφλησης στο τέλος του 5ου έτους, με επιτόκιο 4,5%, ετησίως, κατά τη διάρκεια των πρώτων 5 ετών. Η έκδοση διατέθηκε σε μια πολύ διαφοροποιημένη ομάδα ευρωπαϊκών θεσμικών επενδυτών, ήταν η

πρώτη έκδοση αυτού του μέσου στην αγορά από μια πορτογαλική τράπεζα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος χρηματοδοτικής ενίσχυσης στην Πορτογαλία και αποτελεί μέρος της στρατηγικής της Millennium bcp για ενίσχυση του συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και την παρουσία της στη διεθνή κεφαλαιαγορά.

Κατά την διάρκεια του 2017 ο όμιλος διενήργησε ένα σύνολο συναλλαγών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συγκεκριμένα δανείων) σε αμοιβαία κεφάλαια που ειδικεύονται στην ανάκτηση δανείων. Οι συναλλαγές αυτές για το 2017 έφτασαν τα 1,61 δισεκ. ευρώ

1.4.2.3 Novo Banco & Banco de Espirito Santo.

Η NOVO BANCO ιδρύθηκε στις 3 Αυγούστου 2014 ως μεταβατική τράπεζα για να λειτουργήσει ως έχει για μια περίοδο δύο ετών, η οποία παρατάθηκε για ένα ακόμη έτος. Η NOVO BANCO εισήχθη στις 4 Αυγούστου 2014 από την Τράπεζα της Πορτογαλίας για τη διάσωση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Banco Espírito Santo (BES). Η BES ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο ιδιωτικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην Πορτογαλία όσον αφορά τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία (καθαρά περιουσιακά στοιχεία 80,7 δισεκ. ευρώ τον Μάρτιο του 2011) με μέσο μερίδιο αγοράς 20,3% στην Πορτογαλία), καθώς και μία από τις παλαιότερες και πιο φημισμένες πορτογαλικές τράπεζες.

Η διάσωση της Banco Espírito Santo ήρθε μετά από εβδομάδες όλο και χειρότερων ειδήσεων σχετικά με την οικονομική κατάστασή της, ιδιαίτερα την έκθεσή της σε μια σειρά εταιρειών με επικεφαλής την ιδρυτική οικογένεια Espírito Santo με επικεφαλής τον Ricardo Salgado. Η BES έπρεπε να χωριστεί σε μια "καλή τράπεζα", μετονομασμένη σε Novo Banco, και μια "κακή τράπεζα", η οποία θα φιλοξενήσει τις εκθέσεις της BES στην προβληματική επιχειρηματική αυτοκρατορία του Espírito Santo καθώς και την θυγατρική της στην Αγκόλα BESA. Η Novo Banco ανακεφαλαιοποιήθηκε στο ύψος των 4,9 δισ. Ευρώ από ένα ειδικό ταμείο για την επίλυση προβλημάτων των τραπεζών. Το πορτογαλικό κράτος δάνεισε στο ταμείο 4,4 δισ. Ευρώ.

Το έτος 2017, το τρίτο πλήρες έτος από τη δημιουργία της τράπεζας, η NOVO BANCO έπαψε να είναι μεταβατική τράπεζα για να αναλάβει το ρόλο της ως πλήρους πιστωτικού ιδρύματος στις αγορές στις οποίες εκτελεί. Στις 18 Οκτωβρίου με την επίσημη είσοδο των κεφαλαίων της εταιρείας ιδιωτικών κεφαλαίων Lone Star στη NOVO BANCO, η οποία, μέσω μιας εισφοράς κεφαλαίου ύψους 1 δισεκ. ευρώ το 2017, απέκτησε το 75% του συνολικού κεφαλαίου με το υπόλοιπο 25% να διατηρείται από το ταμείο εξυγίανσης της πορτογαλικής τράπεζας.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν και τους δύο ομίλους κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

Banco Espírito Santo:

Στις 8 Μαΐου 2007, η Τράπεζα ανακοινώνει την ολοκλήρωση της συγχώνευσης με την ενσωμάτωση της ισπανικής θυγατρικής της στην Τράπεζα.

Το Ιούλιο του 2008, ο όμιλος πούλησε το 35% του μετοχικού κεφαλαίου της ES Contact Center στην Companhia de Seguros Tranquilidade S.A. έναντι 980 χιλ. ευρώ, διατηρώντας στον Όμιλο 41,67% μέσω της συμμετοχής της ESTV.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2008, η Τράπεζα ανακοινώνει την ολοκλήρωση της συγχώνευσης με την πλήρη ενσωμάτωση της θυγατρικής της Besleasinge Factoring.

Στις 13 Απριλίου 2010, η Τράπεζα πραγματοποιεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1,2 δισεκ. ευρώ.

Στις 27 Αυγούστου 2010, η Τράπεζα προχωράει στην ίδρυση της AVISTAR SGPS, SA, μιας εταιρείας χαρτοφυλακίου που θα συγκεντρώσει τις στρατηγικές συμμετοχές που κατέχει η BES. Η νέα εταιρεία έχει την έδρα της στην Πορτογαλία και έχει μετοχικό κεφάλαιο 100 εκατ. ευρώ, πλήρως καλυμμένο από την BES.

Στις 17 Νοεμβρίου 2010, η Banco Espírito Santo συμφωνεί να αποκτήσει μερίδιο 40% στην Amam Bank, ιδιωτική τράπεζα με έδρα την Τρίπολη της Λιβύης έναντι 40,269 εκατ. ευρώ.

Στις 10 Δεκεμβρίου 2010, ο όμιλος πουλάει ποσοστό 24,0% της BES Angola στην εταιρεία Portmill, Investimentos e Telecomunicações, S.A., επενδυτή από την Αγκόλα, για ποσό 375 εκατ. δολαρίων. Ως αποτέλεσμα αυτής της διάθεσης, η BES κατέχει πλέον το 51,94% του μετοχικού κεφαλαίου της BES Angola.

Το Δεκέμβριο του 2010, η ES Concessões, θυγατρική του ομίλου, αγοράζει το 22.38% της Scutvias – Autoestradas da Beira Interior, SA έναντι 50,669 εκατ. ευρώ.

Στις 2 Δεκεμβρίου 2011, η Banco Espírito Santo ανακοινώνει το αποτέλεσμα των ανταλλακτικών προσφορών επί τίτλων που εκδόθηκαν από την BES, τη Banco Espírito Santo de Investimento, την S.A. και την BES Finance, Ltd, η οποία έλαβε χώρα μεταξύ 14 Νοεμβρίου και 30 Νοεμβρίου. Ως αποτέλεσμα της ανταλλαγής προσφέρει συνολικά 294.573.418 νέες κοινές, ονομαστικές, ονομαστικές μετοχές χωρίς ονομαστική αξία και 81.736 ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης με ονομαστική αξία 100 ευρώ εκάστη εκδόθηκαν από την BES. Με την έκδοση των νέων 294.573.418 μετοχών, το μετοχικό κεφάλαιο της BES αυξάνεται σε 4.030.232.150,40 ευρώ, αντιπροσωπεύοντας συνολικά 1.461.240.084 μετοχές (αύξηση 530 εκατ. ευρώ).

Τον Μάιο του 2012, η BES απέκτησε το υπόλοιπο 50% του μετοχικού κεφαλαίου της BES Vida, με το ποσό των 225 εκατ. ευρώ.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2012, η Banco Espírito Santo, S.A., πληροφορεί ότι η BES Angola έχει ολοκληρώσει αύξηση κεφαλαίου ύψους 500 εκατ. USD. Μετά την πράξη αυτή, οι κύριοι μέτοχοι της BES Angola είναι: η Banco Espírito Santo με ποσοστό συμμετοχής 55,71%, η Portmill Investimentos e Telecomunicações S.A. με ποσοστό 24,00% και η Geni Novas Tecnologias S.A. με ποσοστό 18,99%.

Τον Απρίλιο του 2013, η ESSI SGPS, S.A. απέκτησε το 31,6% της Espírito Santo Investment Holding Limited για το ποσό των 17,125 εκατ. λιρών, κατέχοντας από την ημερομηνία αυτή το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Novo Banco:

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2015, η NOVO BANCO ολοκλήρωσε με την Haitong International Holdings Limited, μια σύμβαση πώλησης του 100% της συμμετοχής της στη θυγατρική της Banco Espírito Santo de Investimento SA (BESI), έναντι 379 εκατ. ευρώ.

Στις 7 Οκτωβρίου 2015, η NOVO BANCO προχώρησε στην έκδοση καλυμμένων ομολογιών συνολικού ύψους 3,7 δισεκ. ευρώ με διάρκεια εύρους 4-7 ετών. Οι ομολογίες καταβάλουν κυμαινόμενο επιτόκιο +0,25% του Euribor 3 μηνών.

Στις 29 Δεκεμβρίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της Banco de Portugal, ενεργώντας ως ρυθμιστική αρχή, ενέκρινε τις αποφάσεις που ολοκλήρωσαν την επίλυση διαφορών για την διαδικασία που εφαρμόστηκε στην Banco Espírito Santo (BES), συμπεριλαμβανομένης της μεταβίβασης στην BES της ευθύνης για ορισμένες μη υποδεέστερες ομολογίες που έχουν εκδοθεί από την BES και προορίζονται για θεσμικούς επενδυτές. Επιπλέον, ολόκληρο το μερίδιο που κατείχε η NOVO BANCO στην BES Finance Ltd. μεταφέρθηκε επίσης στη BES. Σύμφωνα με το ψήφισμα της Banco de Portugal, οι αποφάσεις αυτές είναι τελικές και οριστικές για την προσαρμογή των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, των στοιχείων εκτός ισολογισμού και των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν στη NOVO BANCO και συνεπώς καμία άλλη μεταβίβαση ή επαναμεταφορά οποιουδήποτε άλλου στοιχείου μεταξύ των ισολογισμών της NOVO BANCO και της BES θα είναι πλέον δυνατή όσο η NOVO BANCO βρίσκεται σε αυτό το καθεστώς.

Στις 15 Ιανουαρίου 2016, η Κεντρική Τράπεζα της Πορτογαλίας ξεκίνησε ξανά την διαδικασία πώλησης του ποσοστού του ειδικού ταμείου για την επίλυση προβλημάτων των τραπεζών στη Novo Banco.

Στις 30 Ιουνίου 2016, η Banco de Portugal πληροφόρησε ότι είχε λάβει τέσσερις προσφορές για την εξαγορά της NOVO BANCO.

Στις 11 Νοεμβρίου 2016, η NOVO BANCO ενημέρωσε ότι ακύρωσε 20.000 εγγυημένα ανώτερα ομόλογα από τη Δημοκρατία της Πορτογαλίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ.

Στις 19 Δεκεμβρίου 2016, η NOVO BANCO ενημέρωσε ότι ακύρωσε 14.000 εγγυημένα ομολογιακά δάνεια με ανώτατο όριο εγγυημένα από τη Δημοκρατία της Πορτογαλίας ύψους 700 εκατ. ευρώ.

Στις 17 Φεβρουαρίου, κατά τη λήξη της έκδοσης ομολόγων αξίας 1,5 δισεκ. ευρώ, η NOVO BANCO έπαυσε να έχει οποιοδήποτε είδος χρεωστικού τίτλου εγγυημένο από το κράτος.

Στις 31 Μαρτίου 2017, η Banco de Portugal ανακοίνωσε πως είχε επιλέξει για την ολοκλήρωση της πώλησης της NOVO BANCO και ότι το Ταμείο Διευκόλυνσης είχε υπογράψει τα έγγραφα της σύμβασης. Η υπογραφή της σύμβασης επέτρεψε την τήρηση της

προθεσμίας για την πώληση που συμφωνήθηκε στις δεσμεύσεις που ανέλαβε το κράτος ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μετά την ολοκλήρωση της επιχείρησης, το καθεστώς των μεταβατικών ιδρυμάτων θα παύσει να εφαρμόζεται στην NOVO BANCO. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η LONE STAR θα πραγματοποιήσει εισφορές κεφαλαίου στη NOVO BANCO συνολικού ποσού 1 δισεκ. ευρώ., εκ των οποίων 750 εκατ. ευρώ μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και 250 εκατ. ευρώ εντός τριών ετών. Μέσω της εισφοράς κεφαλαίου, η LONE STAR θα κατέχει το 75% του μετοχικού κεφαλαίου της NOVO BANCO και το Ταμείο Διευκόλυνσης θα διατηρήσει το υπόλοιπο 25%.

Στις 1 Μαΐου 2017, η NOVO BANCO ανακοίνωσε ότι ήρθε σε συμφωνία με την BANCAMIGA, Banco Microfinanciero, C.A., στη Βενεζουέλα, για την πώληση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του υποκαταστήματος NOVO BANCO, S.A., στη Βενεζουέλα.

Τον Σεπτέμβριο του 2017, η NOVO BANCO πούλησε το 100% της συμμετοχής της στην Praça do Marques, για 25,725 εκατ. ευρώ.

Πώληση του 36,65% των μετοχών της Vortal SGPS, SA, μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας προμηθειών, στην Vallis Sustainable Investments I, του SICAR fund.

Υπογραφή συμφωνίας πώλησης και αγοράς με την IIBG Holdings B.S.C., για το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Internacional de Cabo Verde.

Πώληση στην Amkor Technology, Inc. με ποσοστό συμμετοχής 41,06% στο μετοχικό κεφάλαιο και στις πιστώσεις της εταιρείας Nanium, SA - μια εταιρεία παγκόσμιας κλάσης στον τομέα των ημιαγωγών, και συγκεκριμένα η παροχή λύσεων συσκευασίας τύπου «φελλού» (WLFO).

Πώληση του 75% του μετοχικού κεφαλαίου της NOVO BANCO Ásia σε ομάδα επενδυτών υπό την ηγεσία της Well Link Group Holdings Limited, εταιρείας που έχει συσταθεί στο Χονγκ Κονγκ, για 145,8 εκατ. ευρώ. Η συμφωνία πώλησης προβλέπει ένα σύνολο δικαιωμάτων αγοράς και πώλησης, υπό τους όρους που έχουν ήδη συμφωνηθεί, για το υπόλοιπο 25%. Αυτά τα δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν εντός περιόδου έως 5 ετών, ανεβάζοντας συνολική τιμή για την κατοχή του 100% στα 183 εκατ. ευρώ.

1.4.2.4 Banco BPI.

Πρόκειται για την μικρότερη από τις εξεταζόμενες τράπεζες στην Πορτογαλία. Ο λόγος, όπως αναφέρθηκε, που συμπεριλαμβάνεται η Banco BPI αντί της σαφώς μεγαλύτερης Banco Santander Totta, είναι η έλλειψη επαρκών δεδομένων για την τελευταία για την περίοδο 2007-2010. Η Banco BPI έχει ενεργητικό ύψους 29,640 δισεκ. ευρώ και αποτελεί την πέμπτη μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας. Οι καταθέσεις της για το 2017 έφτασαν τα 20,784 δισεκ. ευρώ, ενώ οι χορηγήσεις της τα 21659 δισεκ. ευρώ.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Στις 16 Μαρτίου 2007, ανακοινώνεται η τελική απόφαση της Αρχής Ανταγωνισμού, η οποία δηλώνει ότι δεν αντιτίθεται στην πράξη συγκέντρωσης των BCP / BPI, μέσω ορισμένων δεσμεύσεων που ανέλαβε η Millennium BCP.

Στις 5 Απριλίου 2007, γίνεται εγγραφή από την επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Πορτογαλίας, της πρότασης εξαγοράς της Banco BPI από την Millennium BCP. Το Διοικητικό Συμβούλιο της BPI αποφασίζει ομόφωνα να επιβεβαιώσει την απόρριψη της προσφοράς και τη σύσταση προς τους μετόχους της Banco BPI να την απορρίψουν επίσης. Στις 10 Απριλίου γίνεται έναρξη της περιόδου προσφοράς.

Στις 26 Απριλίου 2007, δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της BPI της έκθεσης σχετικά με την αποδοχή και τους όρους της προσφοράς εξαγοράς που ξεκίνησε από την BCP μετά την ανακοίνωση στις 24 Απριλίου της αναθεωρημένης τιμής (από 5,7 σε 7 ευρώ ανά μετοχή). Θεωρείται ότι η αναθεωρημένη προσφορά της BCP αποτελεί προσπάθεια αγοράς της τράπεζας με σημαντική υποτίμηση της και ότι δεν είναι προς το συμφέρον των Μετόχων, των Πελατών και των Εργαζομένων της.

Στις 7 Μαΐου 2007, λήγει η περίοδος προσφοράς και στις 7 Μαΐου 2007 γίνεται προσδιορισμός της έκβασης της προσφοράς εξαγοράς, η οποία έγινε αποδεκτή από το 3,9% περίπου του κεφαλαίου της Banco BPI. Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες επιτυχίας που καθορίστηκαν για την προσφορά εξαγοράς, η προσφορά κρίνεται ανεπιτυχής.

Στις 25 Οκτωβρίου 2007, γίνεται πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της BPI στο Διοικητικό Συμβούλιο της BCP σχετικά με τη συγχώνευση μεταξύ της BPI και της BCP.

Στις 5 Νοεμβρίου, η BPI και η BCP ανακοινώνουν ότι η έναρξη των συζητήσεων που αποσκοπούν στη σύναψη συμφωνίας συγχώνευσης θα πραγματοποιηθεί στις 6 Νοεμβρίου, πίσω από κλειστές πόρτες για να εξασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα. Στις 19 Νοεμβρίου έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της BPI του εγγράφου που θα υποβληθεί στο Δ.Σ της BCP σχετικά με την πρόταση συγχώνευσης. Τέλος, στις 25 Νοεμβρίου 2017, Ανακοίνωση για την αποτυχημένη ολοκλήρωση των συζητήσεων που άρχισαν στις 6 Νοεμβρίου με στόχο την πιθανή συγχώνευση των δύο τραπεζών.

2008:

Στις 6 Μαρτίου 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο της Banco BPI αποφασίζει να υποβάλει προς έγκριση στην Γενική Συνέλευση των μετόχων πρόταση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου προκειμένου να συγκεντρώσει 350 εκατ. ευρώ σε μετρητά. Στην Γ.Σ των μετόχων στις 23 Απριλίου, παίρνει την έγκριση και η αύξηση ολοκληρώνεται επιτυχώς στις 13 Ιουνίου καθώς όλοι οι κύριοι μέτοχοι συνυπέγραψαν την αύξηση ή αύξησαν τις θέσεις τους, επομένως η αύξηση είναι πλήρως καλυμμένη.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2008, η Banco BPI και η Unitel υπογράφουν μνημόνιο συμφωνίας με σκοπό τη σύσταση στρατηγικής εταιρικής σχέσης όσον αφορά την BFA (Banco de Fomento Angola's) μέσω της πώλησης στην Unitel, στην αγοραία αξία, μετοχών που αντιπροσωπεύουν το 49,9% του μετοχικού κεφαλαίου και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου αυτού του πιστωτικού ιδρύματος της Αγκόλα. Η πώληση ολοκληρώνεται στις 9 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους έναντι 366 εκατ. ευρώ.

2009:

Κατά την διάρκεια του 2009, η Banco BPI έκανε συνεισφορές ύψους 119 εκατ. ευρώ προς το συνταξιοδοτικό ταμείο της τράπεζας εκ των οποίων 45 εκατ. ευρώ ήταν σε μετρητά και 74 εκατ. ευρώ σε ακίνητα.

2010:

Τον Ιούνιο του 2010 ο Όμιλος BPI απέκτησε το 3,4% του μετοχικού κεφαλαίου της Unicre - Instituição Financeira de Crédito, S.A., και τώρα κατέχει το 21.01% στην εταιρεία αυτή, ανεβάζοντας την συνολική επένδυση στα 28,5 εκατ. ευρώ.

2011:

Στις 27 Απριλίου 2011, η Γενική Συνέλευση των μετόχων ενέκρινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Banco BPI από 900.000 εκατ. ευρώ σε 990.000 εκατ. ευρώ μέσω της έκδοσης 90.000.000 κοινών μετοχών, ύψους 1 ευρώ η καθεμιά, με την ενσωμάτωση αποθεματικών.

Στο λογαριασμό των «ομολόγων που εκδίδονται από τις ξένες κυβερνητικές αρχές» στις 31 Δεκεμβρίου 2011 περιλαμβάνει 153.3 εκατ. ευρώ σε σχέση με το χρέος της ελληνικής κυβέρνησης. Η ελάττωση κατά την ημερομηνία αυτή αναφέρεται στην απομείωση που αναγνωρίστηκε το 2011 σε σχέση με τις εκτιμώμενες ζημίες των εν λόγω τίτλων. Το 2012 ανακοινώθηκαν οι όροι της συμφωνίας για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του χρέους της ελληνικής κυβέρνησης, βάσει της οποίας οι τίτλοι αυτοί ανταλλάχθηκαν με νέα χρεόγραφα που εκδόθηκαν από την Ελλάδα. Μετά τη φορολογία, οι απομειώσεις που προέκυψαν από την έκθεση σε ελληνικό χρέος ανήλθαν σε 420 εκατομμύρια ευρώ (559,7 εκατ. ευρώ προ φόρων). Με περισσότερες λεπτομέρειες:

1) 468,9 εκατ. ευρώ (πριν τη φορολογία) αφορούν τους τίτλους που κατέχει η Banco BPI και περιλαμβάνουν 61,3 εκατ. ευρώ μη πραγματοποιιθέντων ζημιών που προκύπτουν από τη λογιστική επίδραση της αντιστάθμισης του κινδύνου σταθερού επιτοκίου.

2) 90,8 εκατ. ευρώ (πριν τη φορολογία) αφορούν το κόστος που αναλαμβάνει η BPI με απομειώσεις που αναγνωρίζονται από την BPI Vida e Pensões για τα κρατικά χρεόγραφα που κρατούνται στα χαρτοφυλάκια ασφαλίσεων κεφαλαιοποίησης (στον ενοποιημένο ισολογισμό της Banco BPI περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται μέχρι τη λήξη τους

Στο τέλος του 2011, η BPI συμφώνησε με το πορτογαλικό κράτος, οποία ενσωματώθηκε στο μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ του Πορτογαλικού Κράτους, της Ε.Ε και του Δ.Ν.Τ, για τη μερική μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τις τρέχουσες συνταξιοδοτικές πληρωμές που

αφορούν τους συνταξιούχους (επιζώντες) και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την Ex-Cafeb, καθώς και εκείνες που αφορούσαν πρώην τραπεζικούς υπαλλήλους σε συνταξιοδότηση (καθεστώς που αντικαθιστά το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης). Η παρούσα αξία των μεταφερθέντων υποχρεώσεων ήταν 1,274 δισεκ. ευρώ (60% των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων που σχετίζονται με τους υπαλλήλους του Ομίλου BPI), ενώ το ποσό των περιουσιακών στοιχείων των συνταξιοδοτικών ταμείων που μεταφέρθηκε στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης καθορίστηκε σε 1,373 δισεκ. ευρώ. Η διαφορά μεταξύ της αξίας των μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων και της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου πηγάζει από τη χρήση διαφορετικών αναλογιστικών παραδοχών από την BPI και από το κράτος στην αποτίμηση των μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων και καταγράφηκε ως κόστος στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων της BPI (70,9 εκατ. ευρώ, μετά τη φορολογία).

Το 2011, η BPI πώλησε το χαρτοφυλάκιο κρατικού χρέους της Βραζιλίας (με ισολογισμό 259 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2010), ενώ το χαρτοφυλάκιο εταιρικών ομολόγων μειώθηκε κατά περίπου 300 εκατ. ευρώ (σε κόστος κτήσης) αντανakλώντας τις εξαργυρώσεις και ορισμένες επιλεκτικές πωλήσεις τίτλων.

2012:

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαΐου 2012 ενέκρινε τη χρήση των δικαιωμάτων υπέρ το άρτιο ύψους 128,4 εκατ. ευρώ και άλλα αποθεματικά 113,6 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των αρνητικών κερδών εις νέον.

Στις 29 Ιουνίου 2012, το Πορτογαλικό Κράτος υπέγραψε (αγόρασε) χρεωστικούς τίτλους επιλέξιμους για ίδια κεφάλαια της κατηγορίας Tier 1 (μετατρέψιμα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης, CoCos), ύψους 1,5 δισεκ. ευρώ. Η επενδυτική περίοδος του μέσου είναι πέντε έτη από την ημερομηνία έκδοσής του και το Σχέδιο Ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας εγκαθίδρυσε μερικές αποπληρωμές κατά την περίοδο του μέσου. Τα μετατρέψιμα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης φέρουν τόκους πληρωτέους ανά εξάμηνο, με πραγματικό ετήσιο επιτόκιο 8,5% το πρώτο έτος, αυξάνοντας κατά 0,25% ετησίως κατά τα δύο πρώτα έτη και 0,5% σε καθένα από τα επόμενα έτη. Τα εν λόγω μέσα είναι μετατρέψιμα σε μετοχές της Banco BPI σε περίπτωση της εμφάνισης οποιουδήποτε εκ των γεγονότων που αναφέρονται παρακάτω:

- 1) τη λήξη της πενταετούς διάρκειας χωρίς τα μέσα να έχουν αγορασθεί πλήρως,
- 2) αποκλεισμό των μετοχών της Banco BPI από την εισαγωγή τους σε οργανωμένη αγορά.

Στις 10 Αυγούστου 2012, πραγματοποιείται η αύξηση κεφαλαίου της Τράπεζας ύψους 200 εκατ. ευρώ, με δικαιώματα προτίμησης των μετόχων και στις 13 Αυγούστου 2012 το ποσό χρησιμοποιήθηκε από την Τράπεζα για την αποπληρωμή μέρους των μετατρέψιμων χρεογράφων μειωμένης εξασφάλισης, τα οποία μειώθηκαν σε 1.300.000 χιλ. ευρώ.

Στις 4 Δεκεμβρίου 2012, η Τράπεζα αποπληρώνει μέρος των μετατρέψιμων ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που χρησιμοποιήθηκαν για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας ύψους 100 εκατ. ευρώ.

Κατά την διάρκεια του 2012, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας, οι οποίες λόγω της αλλαγής του οικονομικού περιβάλλοντος δυσκολεύονταν να συμμορφωθούν με τις οικονομικές δεσμεύσεις τους έναντι της Τράπεζας. Όλα τα πωληθέντα περιουσιακά στοιχεία αντιστοιχούν σε δάνεια προς εταιρικούς πελάτες της Banco BPI, χωρίς να έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης ακίνητης περιουσίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 62,5 εκατ. ευρώ.

Ως αποτέλεσμα του οριστικού προσδιορισμού των υποχρεώσεων που μεταφέρθηκαν στο Πορτογαλικό Κράτος και της αντίστοιχης συνολικής και οριστικής διαβίβασης των περιουσιακών στοιχείων των συνταξιοδοτικών ταμείων, προσδιορίστηκαν διαφορές σε σχέση με τα προσωρινά ποσά στο τέλος του 2011, εκ των οποίων 1,542 δισεκ. ευρώ αφορά το ποσό των υποχρεώσεων και 1,688 δισεκ. ευρώ στην αξία του ταμείου. Η θετική διαφορά μεταξύ αυτών των ποσών, συνολικής αξίας 145 εκατ. ευρώ, καταγράφηκε το 2012 στον λογαριασμό «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ».

2013:

Στις 13 Μαρτίου 2013, η Τράπεζα αποπληρώνει μέρος των μετατρέψιμων ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που χρησιμοποιήθηκαν για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας ύψους 200 εκατ. ευρώ.

Στις 16 Ιουλίου 2013, η Τράπεζα αποπληρώνει μέρος των μετατρέψιμων ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που χρησιμοποιήθηκαν για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας ύψους 80 εκατ. ευρώ.

Κατά την διάρκεια του 2013, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 66,5 εκατ. ευρώ.

2014:

Στις 19 Μαρτίου 2014, η Τράπεζα αποπληρώνει μέρος των μετατρέψιμων ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που χρησιμοποιήθηκαν για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας ύψους 500 εκατ. ευρώ.

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 23 Απριλίου 2014 ενέκρινε πρόταση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που θα καταβληθεί σε είδος με δημόσια προσφορά δανείων μειωμένης εξασφάλισης, συμμετοχικών ομολόγων και προνομιούχων μετοχών για νέες μετοχές της Banco BPI. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 12 Ιουνίου του 2014. Η ονομαστική αξία των τίτλων που υπόκεινται στην προσφορά ήταν 127 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων κάτοχοι τίτλων 116 εκατ. ευρώ δέχτηκαν την ανταλλαγή, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό αποδοχής 91%. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου περιλάμβανε 66.924.000

νέες μετοχές που εκδόθηκαν στην τιμή των 1,54 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 103 εκατ. ευρώ.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014, η Banco BPI πραγματοποίησε ανταλλαγή προνομιούχων μετοχών για νέες μετοχές της Banco BPI. Η ονομαστική αξία των προνομιούχων μετοχών που έγιναν αποδεκτές για ανταλλαγή ανήλθε σε 49,54 εκατ. ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η τιμή που αντιστοιχεί στο χρηματιστήριο αντιστοιχεί στο 75% της ονομαστικής αξίας, προέκυψε καθαρό κέρδος από φόρους ύψους 9,5 εκατ. ευρώ

Στις 25 Ιουνίου 2014, η Τράπεζα αποπληρώνει μέρος των μετατρέψιμων ομόλογων μειωμένης εξασφάλισης που χρησιμοποιήθηκαν για την ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας ύψους 420 εκατ. ευρώ.

Κατά την διάρκεια του 2014, ο Όμιλος πώλησε ομόλογα που εκδόθηκαν από το κράτος της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας και της αλλοδαπής με ονομαστική αξία 850 εκατ. ευρώ και 487,5 εκατ. ευρώ. ευρώ, αντίστοιχα.

Κατά την διάρκεια του 2014, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 78,5 εκατ. ευρώ.

2015:

Στις 17 Φεβρουαρίου 2015, η CaixaBank, η οποία κατέχει το 44,1% του κεφαλαίου της BPI, γνωστοποιεί μέσω της δημοσίευσης προκαταρκτικής ανακοίνωσης την πρόθεσή της να προχωρήσει σε γενική και εθελοντική εξαγορά της προσφοράς για το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας έναντι τιμήματος 1,329 ευρώ ανά μετοχή και περιλάμβανε τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις: i) την κατάργηση οποιουδήποτε ορίου για την καταμέτρηση των ψήφων οποιουδήποτε μετόχου στη γενική συνέλευση και ii) απόκτηση τουλάχιστον 5,9% των μετοχών, προκειμένου να εξασφαλιστεί συμμετοχή άνω του 50% του μετοχικού κεφαλαίου

Στις 5 Μαρτίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεσή του για την Δημόσια Πρόταση Αγοράς (Tender Offer) για τις μετοχές της Banco BPI, που ανακοινώθηκε από την CaixaBank, SA. Το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν της γνώμης ότι η τιμή των 1,329 ευρώ ανά μετοχή που προσφέρει η CaixaBank δεν αντανάκλα την τρέχουσα αξία της BPI, με αποτέλεσμα να συστήσει στους μετόχους της να μην αποδεχθούν την προσφορά.

Στις 18 Ιουνίου 2015, η Caixa Bank γνωστοποιεί ότι «το Διοικητικό της Συμβούλιο αποφάσισε να υποβάλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Πορτογαλίας την απόφασή της να αποσύρει την καταχώριση της προσφοράς εξαγοράς της για τις μετοχές της BPI που είχε προκαταρκτικά ανακοινωθεί στις 17 Φεβρουαρίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο όρος σχετικά με την κατάργηση του ορίου στη καταμέτρηση των ψήφων που καθορίζονται στο καταστατικό της BPI, δεν πληρείται».

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015 η Banco BPI διέθεσε το ποσό των 12,988 εκατ. ευρώ στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Comercial de Investimentos, διατηρώντας τη συμμετοχή της κατά 30% στην εταιρεία αυτή.

Το 2015 ο Όμιλος BPI πούλησε ομολογίες εκδοθείσες από πορτογαλικές κυβερνητικές οντότητες ονομαστικής αξίας 440 εκατ. ευρώ.

Το τελευταίο τρίμηνο του 2015, η Visa Inc. ξεκίνησε δημόσια προσφορά για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Visa Europe Limited, μιας επιχείρησης που εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Το συνολικό εισπρακτέο ποσό της Banco BPI, SA εκτιμάται σε 20,8 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 15,5 εκατομμύρια ευρώ είναι σε μετρητά και το υπόλοιπο σε προνομιούχες μετοχές. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 21 Ιουνίου 2016 έναντι 16,528 εκατ. ευρώ σε μετρητά την ίδια μέρα, μετοχές αξίας 5,143 εκατ. ευρώ της Visa Inc και μοναδική πληρωμή ποσού 1,427 εκατ. ευρώ σε τρία χρόνια από την υπογραφή της συμφωνίας.

Κατά την διάρκεια του 2015, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 71,4 εκατ. ευρώ.

2016:

Στις 3 Ιανουαρίου 2016, η Banco BPI ενημερώνει την αγορά σχετικά με την επιστολή που έλαβε από την Unitel, SA με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2015, η οποία περιέχει πρόταση για την απόκτηση του 10% της Banco de Fomento Angola (BFA), στο πλαίσιο της αναζήτησης λύσης της μη συμμόρφωσης της BPI στο όριο των μεγάλων ανοιγμάτων που απορρέει από το συμφέρον ελέγχου της στην BFA. Και στις 27 Ιανουαρίου ανακοινώνει ότι το Δ.Σ της Τράπεζας απορρίπτει την πρόταση της Unitel S.A.

Στις 18 Απριλίου 2016, η CaixaBank, που κατέχει το 44,1% του κεφαλαίου της BPI, γνωστοποιεί μέσω της δημοσίευσης προκαταρκτικής ανακοίνωσης την πρόθεσή της να προκηρύξει γενική και προαιρετική προσφορά για το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας έναντι πληρωμής 1,113 ευρώ ανά μετοχή, με τις εξής προϋποθέσεις: i) κατάργηση οποιουδήποτε ορίου στην καταμέτρηση των ψήφων οποιουδήποτε μετόχου στη γενική συνέλευση, και ii) την απόκτηση ενός αριθμού μετοχών οι οποίες προστέθηκαν στις μετοχές που κατείχε ήδη η CaixaBank κατά την ημερομηνία αυτή, αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της BPI.

Στις 22 Ιουνίου 2016, η Banco BPI ανακοινώνει δημόσια ότι έλαβε επιστολή από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με την οποία πληροφορούσε ότι το εποπτικό συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να χορηγήσει στην CaixaBank προθεσμία τεσσάρων μηνών για να επιλύσει την παραβίαση από την Banco BPI του ορίου των μεγάλων ανοιγμάτων σχετικά με τα ανοίγματα στην Αγκόλα. Η περίοδος των τεσσάρων μηνών θα αρχίσει να υπολογίζεται από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της εξαγοράς της Banco BPI, με την προϋπόθεση ότι αυτή η σύναψη θα πραγματοποιηθεί το αργότερο μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου 2016. Στην ανακοίνωση αυτή, η Banco BPI ενημερώνεται επίσης ότι το εποπτικό συμβούλιο

της ΕΚΤ αποφάσισε επίσης να αναστείλει κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τις διαδικασίες εκτέλεσης εν εξελίξει κατά της Τράπεζας όσον αφορά την υπέρβαση του ορίου των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων που σχετίζεται με τα ανοίγματα έναντι της Αγκόλα που υπήρχαν πριν από το τέλος του οικονομικού έτους 2015.

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2016, η η CaixaBank, που κατέχει το 45,5% του κεφαλαίου της BPI, γνωστοποιεί μέσω της δημοσίευσης προκαταρκτικής ανακοίνωσης την πρόθεσή της να προκηρύξει γενική και προαιρετική προσφορά για το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας έναντι πληρωμής 1,134 ευρώ ανά μετοχή. Η προαναφερθείσα ανακοίνωση περιλαμβάνει τις μεταβολές που προκύπτουν από τη μετατροπή της φύσης της προσφοράς, της οποίας η προκαταρκτική ανακοίνωση είχε δημοσιευθεί στις 18 Απριλίου 2016, από εθελοντική σε υποχρεωτική.

Στις 7 Οκτωβρίου 2016, η Banco BPI γνωστοποιεί ότι η Unitel έδωσε τη συγκατάθεσή της για την πράξη σχετικά με την Banco de Fomento Angola, S.A. (BFA) η οποία προτάθηκε με επιστολή την οποία η τράπεζα κυκλοφόρησε στην αγορά στις 20 Σεπτεμβρίου. Στο πλαίσιο αυτό, τα δύο μέρη υπέγραψαν: (1) Η σύμβαση αγοράς και πώλησης για αριθμό μετοχών BFA που αντιστοιχεί στο 2% του μετοχικού της κεφαλαίου, η οποία θα οδηγήσει στις συμμετοχές της Banco BPI και της Unitel στην BFA αντίστοιχα στο 48,1% και 51,9% . (2) Η νέα συμφωνία μετόχων σχετικά με την BFA θα εξαρτηθεί από την επαλήθευση των ακόλουθων ανασταλτικών όρων: i) Εξουσιοδότηση της Banco Nacional de Angola (BNA) όσον αφορά την αύξηση της ειδικής συμμετοχής που κατέχει ήδη η Unitel στη BFA και την έγκριση των αναγκαίων πράξεων κεφαλαίου για την πληρωμή της Banco BPI και τη μεταφορά στην Πορτογαλία της συμφωνηθείσας τιμής ύψους 28 εκατομμυρίων ευρώ. (ii) άδεια BNA για την τροποποίηση του καταστατικού της BFA και (iii) έγκριση της πράξης από τη Γενική Συνέλευση της Banco BPI. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2017.

Κατά την διάρκεια του 2016, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 64,815 εκατ. ευρώ.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η BCI αναγνώρισε 8,327 εκατ. ευρώ της απομείωσης για τα διεθνή ομόλογα της Μοζαμβίκης (ύψους 21.525 εκατ. δολ. ΗΠΑ), λαμβάνοντας υπόψη την αγοραία τιμή που αποκαλύπτει η Bloomberg (59,25% στις 31 Δεκεμβρίου 2016). Η Banco BPI αναγνώρισε το 30% αυτής της ζημίας, μέσω της διάθεσης των εσόδων της BCI. Το γεγονός αυτό είναι συνέπεια της ανακοίνωσης της κυβέρνησης της Μοζαμβίκης στις 16 Ιανουαρίου 2017, ότι δεν θα καταβάλει το χρεωστικό επιτόκιο των διεθνών ομολόγων της Μοζαμβίκης με προθεσμία λήξης το 2023, γεγονός που οδήγησε τη χώρα σε αδυναμία πληρωμής (χρεοκοπία).

2017:

Στις 8 Φεβρουαρίου 2017, τα αποτελέσματα της Δημόσιας Πρότασης, μέσω της οποίας η CaixaBank κατέχει συμμετοχή 84,51% στο μετοχικό κεφάλαιο της Banco BPI, δημοσιοποιούνται.

Στις 20 Ιουλίου 2017, η Banco BPI πληροφόρησε την αγορά ότι είχε ολοκληρώσει το πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης και εθελουσίας εξόδου που είχε ανακοινωθεί στις 27 Απριλίου 2017. Ως αποτέλεσμα του προγράμματος, 519 εργαζόμενοι θα εγκαταλείπουν προοδευτικά την Τράπεζα, 292 για πρόωρη συνταξιοδότηση και 227 για εθελοντικούς τερματισμούς, , στους οποίους ισχύουν οι ίδιοι όροι του προγράμματος. Ο συνολικός αριθμός αναχωρήσεων είναι 617, με συνολικό κόστος 106 εκατ. ευρώ, αναγνωρισμένο πλήρως στα αποτελέσματα του δεύτερου τριμήνου και ετήσια μείωση ύψους 36 εκατ. ευρώ με πλήρεις επιπτώσεις από το 2019.

Στις 23 Νοεμβρίου 2017, ο Όμιλος προχώρησε στη πώληση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της BPI Vida e Pensões προς τη VidaCaixa S.A.U. (που κατέχεται πλήρως από την ομάδα CaixaBank) για τη τιμή των 135 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2017.

Στις 8 Δεκεμβρίου 2017 υπογράφηκε συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Insitac Capital SA, της Insitac, της Banco BPI και της Caixa Geral de Depósitos, SA (CGD) για την παράδοση μετοχών της Banco Comercial e de Investimentos SA (BCI). Η Insitac παρέδωσε στη Banco BPI και στην CGD τις μετοχές που κατείχε στην BCI προκειμένου να ρευστοποιήσει τα δάνεια που χορηγήθηκαν στους ομίλους της Insitac. Στο πλαίσιο αυτό, η Banco BPI έλαβε μετοχές που αντιπροσωπεύουν το 5,67% του μετοχικού κεφαλαίου της BCI, οι οποίες καταχωρήθηκαν στον ισολογισμό τη λογιστική αξία των δανείων προς την Insitac Capital, τα οποία ανήλθαν σε 16.783 εκατ. ευρώ, μετά από την οποία η Τράπεζα αύξησε τη συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο της BCI στο 35,67%.

Κατά την διάρκεια του 2017, η Banco BPI προχώρησε στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στη βιομηχανία και σε επιχειρήσεις φιλοξενίας. Τα δάνεια που πωλήθηκαν ανήλθαν σε 55,314 εκατ. ευρώ

1.4.3 Τραπεζικοί Όμιλοι Φινλανδίας.

Ο τραπεζικός τομέας της Φινλανδίας είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένος. Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του τραπεζικού τομέα ανέρχονται σε 230% του ΑΕΠ. Οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες ελέγχουν περίπου το 93%(οι τρεις μεγαλύτερες ελέγχουν πάνω από το 80%) των περιουσιακών στοιχείων του συστήματος, με τις θυγατρικές δύο ξένων τραπεζών (Nordea Group και Danske Group) να ελέγχουν το 65% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων(International Monetary Fund. Monetary and Capital Markets Department, 2017).

Παρότι ο τραπεζικός τομέας της Φινλανδίας δεν αντιμετωπίζει τα ίδια μεγάλα προβλήματα με τους αντίστοιχους της Ελλάδας και της Πορτογαλίας, ιδιαίτερα στον τομέα των «κόκκινων δανείων» και τα υψηλά επίπεδα κεφαλαιοποίησης(Bank of Finland, 2017), υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες στο φινλανδικό τραπεζικό σύστημα. Οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε μειονεκτήματα, που προέρχονται τόσο από εξωτερικές όσο και από εγχώριες πηγές. Αν και είναι αρκετά υψηλή σε σύγκριση με τις υπόλοιπες τράπεζες της ζώνης του ευρώ, η κερδοφορία των φινλανδικών τραπεζών

επηρεάζεται αρνητικά από το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων και τη χαμηλή οικονομική ανάπτυξη. Οι ευπάθειες περιλαμβάνουν τους κινδύνους χρηματοδότησης, τους κινδύνους μετάδοσης και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη μακροπρόθεσμη κερδοφορία. Τα σχετικά χαμηλά επίπεδα συνολικών ιδίων κεφαλαίων που προκύπτουν από την επιθετική χρήση από τα πιστωτικά ιδρύματα των εσωτερικών τους μοντέλων κινδύνου ενδέχεται να απαιτούν πρόσθετα αποθέματα. Ορισμένες τράπεζες εκτίθενται σημαντικά στην επιχειρηματική δραστηριότητα των παραγώγων και συνεπώς σε πιστωτικούς κινδύνους αντισυμβαλλομένου. Η χρηματοδότηση χονδρικής, ιδίως από εξωτερικές πηγές, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση πιστώσεων στη Φινλανδία. Οι τράπεζες βασίζονται στη χονδρική χρηματοδότηση, όπως αντικατοπτρίζεται στην αναλογία δανείων προς καταθέσεις που φτάνει 124%. Η χονδρική χρηματοδότηση αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ της χρηματοδότησης των τραπεζών και τα κυριότερα μέσα είναι οι καταθέσεις από πιστωτικά ιδρύματα, καλυμμένα ομόλογα, ανώτερα ακάλυπτα ομόλογα, συμφωνίες επαναγοράς (repos) και εμπορικές χαρτοφυλάκιο / προθεσμιακές καταθέσεις. Η πλειοψηφία αυτής της χονδρικής χρηματοδότησης παρέχεται από ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των μητρικών τραπεζών.

Το χρέος των νοικοκυριών είναι υψηλό στις Σκανδιναβικές χώρες λόγω της εύκολης πρόσβασης στην πίστωση, των χαμηλών επιτοκίων, των φορολογικών κινήτρων για τη στέγαση, όμως οι τιμές των ακινήτων παραμένουν αυξημένες. Επειδή δύο μεγάλες τράπεζες στη Φινλανδία είναι Σουηδικές, η Nordea αναμένεται να μετακινήσει την έδρα της στην Φινλανδία μέσα στο 2018 χωρίς όμως το γεγονός να περιορίζει την έκθεσή της στην Σουηδία, και Δανικές, μια κρίση στη Δανία και τη Σουηδία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική πτώση των τιμών των ενυπόθηκων δανείων, με αποτέλεσμα μεγάλες ανάγκες κεφαλαίου και ρευστότητας των Δανικών και Σουηδικών τραπεζών. Αυτό θα οδηγούσε αυτές τις τράπεζες να αποσύρουν τη χρηματοδότησή τους από τις φινλανδικές θυγατρικές τους, αναγκάζοντάς τους να απορροφήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία και να τους εμποδίσουν να επεκτείνουν περισσότερα δάνεια (International Monetary Fund. Monetary and Capital Markets Department, 2017).

1.4.3.1 Nordea Group.

Πρόκειται για τον μεγαλύτερο τραπεζικό Όμιλο της Φινλανδίας αλλά και του δείγματος τραπεζών που έχουμε επιλέξει. Με το ενεργητικό της να φτάνει σε ύψος τα 582 δισεκ. ευρώ πρόκειται για την 19ή μεγαλύτερη τράπεζα στην Ευρώπη. Οι χορηγήσεις δανείων του Ομίλου φτάνουν τα 326 δισεκ. ευρώ, ενώ οι καταθέσεις του τα 212 δισεκ. ευρώ.

Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η Nordea είναι κανονικά Σουηδικός όμιλος και μέχρι τις 2 Ιανουαρίου 2017 λειτουργούσε στην Φινλανδία μέσω θυγατρικής της τράπεζας. Όμως, στις 2 Ιανουαρίου συγχώνευσε όλες τις θυγατρικές της στον Όμιλο και σε συνδυασμό με την αδυναμία να βρεθούν ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής της, αποφασίσαμε να την ενσωματώσουμε εξ αρχής ως Όμιλο στην ανάλυση. Ακόμη, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η Nordea πήρε την απόφαση κατά το 2017 να αλλάξει την

μόνιμη έδρα της και να μεταφερθεί στην Φιλανδία διαδικασία που αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 1 Οκτωβρίου μετά τις απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρχές.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Τον Μάρτιο του 2007, η εξαγορά από την Nordea του 75% της JSB Orgresbank στη Ρωσία ολοκληρώθηκε σύμφωνα με το σχέδιο του Ομίλου έναντι 451 εκατ. ευρώ. Μέσω αυτής της επένδυσης, η Nordea θα αρπάξει τις ευκαιρίες ανάπτυξης στη ρωσική αγορά.

2008:

Τον Αύγουστο του 2008, ο Όμιλος προχώρησε στη έκδοση ενός πενταετούς ομολόγου αξίας 5 δισεκ. δολαρίων στην Αμερικανική Αγορά.

Τον Σεπτέμβριο του 2008, ο Όμιλος προχώρησε στην έκδοση 500 εκατ. ευρώ κεφαλαίων χαμηλότερης βαθμίδας (Lower tier 2 capital).

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2008, ο Όμιλος υπέγραψε μια συμφωνία για την αγορά 9 υποκαταστημάτων από την Roskilde Bank. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 3 Νοεμβρίου 2008 μετά από την έγκριση των ρυθμιστικών αρχών της Δανίας έναντι 163 εκατ. ευρώ. Με την αγορά έγινε μεταφορά 476 εκατ. ευρώ στοιχείων ενεργητικού και 353 εκατ. ευρώ υποχρεώσεων.

2009:

Στις 10 Φεβρουαρίου 2009, η Nordea ανακοίνωσε την έκδοση δικαιωμάτων περίπου. 2,5 δισεκ. ευρώ. Το 49% της προσφοράς δικαιωμάτων ήταν εγγεγραμμένο και εγγυημένο από τους βασικούς μετόχους της Nordea, της Σουηδικής κυβέρνησης, της Sampo plc και της Nordea-fonden, το υπόλοιπο από τους αναδόχους. Σύμφωνα με τους όρους των δικαιωμάτων που προσφέρουν στους μετόχους της Nordea το δικαίωμα εγγραφής 11 νέων κοινών μετοχών ανά 20 υφιστάμενες κοινές μετοχές, η τιμή εγγραφής ήταν 1,81 ευρώ. Μια έκτακτη γενική συνέλευση στις 12 Μαρτίου 2009 ενέκρινε την προσφορά δικαιωμάτων. Η συνολική συνδρομή τελείωσε σε περίπου. 1,836 εκατομμύρια μετοχές σε σύγκριση με συνολικά περίπου. 1,430 εκατ. μετοχές που προσφέρθηκαν, αυτό αντιπροσωπεύει συνολικό επίπεδο εγγραφής 128,4%. Η συνολική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που προέκυψε ήταν 1,43 δισεκ. ευρώ.

Στις 31 Αυγούστου 2009, η Nordea Bank Danmark A/S υπέγραψε συμφωνία για την εξαγορά της Fionia Bank, εξαιρουμένου του τμήματος της "κακής τράπεζας", από την Finansiel Stabilitet A/S έναντι συνολικού τιμήματος 330 εκατ. ευρώ στα οποία συμπεριλαμβάνονται 106 εκατ. ευρώ που σχετίζονται με χρέη μειωμένης εξασφάλισης που μετατράπηκαν σε μετοχές κατά την εξαγορά. Η συναλλαγή έκλεισε στις 30 Νοεμβρίου, όταν η Nordea έλαβε τελική έγκριση από τις Δανικές ρυθμιστικές αρχές. Στις 30 Νοεμβρίου είναι η ημερομηνία απόκτησης και η ημερομηνία από την οποία τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία και

υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην Nordea. Η Nordea ανέλαβε υποχρεώσεις ύψους 1,251 δισεκ. ευρώ και απέκτησε στοιχεία ενεργητικού ύψους 1,350 δισεκ. ευρώ. Επιπλέον, η Nordea απέκτησε εγγυήσεις ύψους 114 εκατ. ευρώ.

2010:

Τον Ιούνιο του 2010, η Nordea απέκτησε το Nordea Investment Fund MGMT A/S με τιμή αγοράς 8 εκατ. ευρώ. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού ανήλθαν σε 8 εκατ. ευρώ και οι υποχρεώσεις αναλήφθηκαν στα 2 εκατ. ευρώ.

2011:

Στις 20 Οκτωβρίου 2011, η Nordea Hypotek AB (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 3 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 15 ετών. Το δάνειο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 3,46%.

2012:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για τον όμιλο για το 2012.

2013:

Στις 7 Ιανουαρίου 2013, η Nordea Mortgage Bank Plc (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1,25 δισεκ. ευρώ διάρκειας 7 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 1,375%.

Στις 12 Ιουνίου 2013, η Nordea υπέγραψε συμφωνία για πώληση των δραστηριοτήτων της, όπως η Nordea Bank Polska S.A., η Nordea Finance Polska S.A. και η Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczen na Zycie S.A., στην PKO Bank Polski έναντι 694 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 1 Απριλίου 2014.

2014:

Στις 18 Μαρτίου 2014, η Nordea Hypotek AB (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 10,5 δισεκ. SEK (1 δισεκ. ευρώ) και διάρκεια 5 ετών. Το δάνειο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 2,25%.

Η Nordea, προχωράει σε επενδύσεις σε νέες πλατφόρμες οι οποίες θα οδηγήσουν σε αύξηση των μέσων ετήσιων επενδύσεων πληροφορικής κατά περίπου 30-35% τα επόμενα 4-5 χρόνια. Ως συνέπεια των παραπάνω, το 2014 προχωράει στην αντικατάσταση κάποιων από τα τρέχοντα συστήματα πληροφορικής, οδηγώντας σε επιβάρυνση απομείωσης ύψους 344 εκατ. ευρώ.

Στις 9 Ιουλίου 2014, ολοκληρώθηκε η πώληση του μεριδίου (20,7%) στην Nets Holding A / S από την Nordea σε κοινοπραξία αποτελούμενη από κεφάλαια που συμβουλευτήκαν τις εταιρείες Advent International, ATP και Bain Capital και η πώληση. Τα συνολικά έσοδα της Nordea από την εκποίηση ήταν περίπου 3,5 δισεκ. Κορώνες Δανίας (περίπου 470

εκατομμύρια ευρώ) που οδήγησαν σε φορολογική άντληση κεφαλαίου περίπου 2,8 δισεκ. σε Κορώνες Δανίας (378 εκατ. ευρώ) που αναγνωρίστηκε στα Λοιπά έσοδα.

2015:

Στις 15 Οκτωβρίου 2015, η Nordea Mortgage Bank Plc (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1,25 δισεκ. ευρώ διάρκειας 7 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 0,625%.

2016:

Στις 21 Νοεμβρίου 2016, η Nordea Hypotek AB (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ διάρκειας 7 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 0,25%.

2017:

Στις 24 Ιανουαρίου 2017, η Nordea Mortgage Bank Plc (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1,5 δισεκ. ευρώ διάρκειας 5 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 0,025%.

Στις 11 Οκτωβρίου 2017, η Nordea Hypotek AB (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 5 δισεκ. SEK (485 εκατ. ευρώ) διάρκειας 6 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 1,25%.

1.4.3.2 Sampo-Danske Bank.

Ο όμιλος Danske έχει έδρα την Δανία και όπως θα δούμε στην συνέχεια δραστηριοποιούνταν μέχρι και το 2016, χρονιά που την ενσωμάτωσε πλήρως, στην Φιλανδία μέσω της θυγατρικής τράπεζας Sampo Bank (την οποία αγόρασε το 2007) και στην συνέχεια από το 2012 μέσω της μετονομασμένης Sampo σε Danske Bank Plc. Πρόκειται για τον δεύτερο μεγαλύτερο όμιλο στην Φιλανδία με ενεργητικό 475 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι καταθέσεις του φτάνουν τα 143 δις ευρώ ενώ οι χορηγήσεις δανείων είναι στα 231 δισεκατομμύρια ευρώ.

2007:

Στις 1 Φεβρουαρίου 2007 η Danske Bank A / S αγόρασε όλες τις μετοχές της Sampo Bank plc.

Τον Ιούνιο του 2007, η Sampo Bank plc προχωράει στη εξαγορά του ομολογιακού δανείου της, Κατηγορίας 2 (Tier 2) ύψους 150 εκατ. ευρώ.

2008:

Στις 31 Ιουλίου 2008, η Sampo Bank plc πούλησε τη ρωσική θυγατρική, ZAO Danske Bank, στην Danske Bank A/S (μητρική εταιρεία).

Τον Δεκέμβριο του 2008, η Sampo Bank plc προχωράει στη εξαγορά του ομολογιακού δανείου της, Κατηγορίας 2 (Tier 2) ύψους 50 εκατ. ευρώ

2009:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για τον όμιλο για το 2009.

2010:

Στις 2 Δεκεμβρίου 2010, η Sampo Housing Loan Bank, 100% θυγατρική του Ομίλου, εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 5 ετών. Το δάνειο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 2,625%, το οποίο ανταλλάχθηκε με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,521% έναντι του Euribor 3 μηνών.

2011:

Στις 23 Ιουνίου 2011, η Sampo Bank Plc, εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 10 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 3,875%.

Στις 19 Οκτωβρίου 2011, η Sampo Housing Loan Bank, 100% θυγατρική του Ομίλου, εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 5 ετών. Το δάνειο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 2,75%, το οποίο ανταλλάχθηκε με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,868% έναντι του Euribor.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, η Sampo Housing Loan Bank plc, μια πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική της Sampo Bank plc, συγχωνεύθηκε στην Sampo Bank plc.

2012:

Στις 27 Ιουνίου 2012, η Sampo Bank Plc, εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 5 ετών. Το δάνειο καταβάλλει κυμαινόμενο επιτόκιο +0,70% έναντι του Euribor 3 μηνών.

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2012, η Sampo Bank Plc, εξέδωσε ένα καλυμμένο ομόλογο αξίας 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 7 ετών. Το δάνειο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 1,625%, το οποίο ανταλλάχθηκε με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,370% έναντι του Euribor.

Στις 15 Νοεμβρίου 2012, η Sampo Bank Plc μετονομάστηκε σε Danske Bank Plc.

2013:

Οι διαπραγματεύσεις συναπόφασης διεξήχθησαν στη μονάδα Προσωπικής Τραπεζικής κατά την περίοδο αναφοράς. Ως αποτέλεσμα, ο αριθμός του προσωπικού μειώθηκε κατά 186 άτομα. Η αναδιοργάνωση του ομίλου Danske Bank A / S οδήγησε επίσης στη μεταφορά 83 ατόμων στη θυγατρική του Ελσίνκι.

2014:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για τον όμιλο για το 2014.

2015:

Στις 26 Νοεμβρίου 2015, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ και διάρκεια 5 ετών. Το ομόλογο καταβάλλει σταθερό επιτόκιο 0,25%.

2016:

Στις 12 Δεκεμβρίου 2016, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ διάρκειας 5 ετών, με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,125% έναντι του Euribor 3 μηνών.

2017:

Στις 31 Δεκεμβρίου, ο όμιλος αγόρασε 37,5 εκατομμύρια ιδίες μετοχές για συνολικό ποσό αγοράς 9,2 δισεκ. DKK (1,2 δισεκ. ευρώ).

Κατά τη διάρκεια του 2017, ο όμιλος προχώρησε στην έκδοση ομολογιακών δάνειων ύψους 30 δισ. DKK (4 δισεκ. ευρώ), σε καλυμμένα ομόλογα ύψους 32 δισ. DKK (4,3 δισεκ. ευρώ) και πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας Tier 1 ύψους 5 δισ. DKK (671 εκατ. ευρώ), με αποτέλεσμα η συνολική μακροπρόθεσμη χονδρική χρηματοδότηση να φτάσει τα 67 δισ. DKK (9 δισεκ. ευρώ).

1.4.3.3 OP-Pohjola Group.

Πρόκειται για τον τρίτο μεγαλύτερο όμιλο στην Φιλανδία, ο οποίος μάλιστα το 2017 συμπεριλήφθηκε στην λίστα με τις 50 μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης για πρώτη φορά. Με ενεργητικό 137 δισεκ. ευρώ βρίσκεται στην τελευταία θέση της σχετικής λίστας. Στην τρίτη θέση βρίσκεται όσον αναφορά τις καταθέσεις με 71 δισεκ. ευρώ αλλά και τις χορηγήσεις δανείων με 83 δισεκ. ευρώ (στην 1ή θέση όσον αφορά τα δάνεια στην Φιλανδία). Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ο Όμιλος αποτελείται από 180 συνεταιριστικές τράπεζες και την κεντρική τους οργάνωση.

Αξιοσημείωτα γεγονότα που αφορούν τον όμιλο κατά την εξεταζόμενη 10 ετία αναλύονται παρακάτω.

2007:

Τον Ιανουάριο του 2007, η OP Mortgage Bank (100% θυγατρική του Ομίλου) εξέδωσε καλυμμένη ομολογία ύψους 1 δισεκ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο 4,5%.

Τον Ιανουάριο του 2007, η OKO Bank plc (θυγατρική του Ομίλου, η οποία στις 1 Μαρτίου μετονομάστηκε σε Pohjola Bank Plc) εξέδωσε καλυμμένη ομολογία ύψους 100 εκατ. ευρώ και διάρκεια 2 ετών. Το δάνειο καταβάλλει κυμαινόμενο επιτόκιο 2% έναντι του Euribor 6 μηνών.

Τον Μάιο του 2007, η OKO Bank plc εξέδωσε καλυμμένη ομολογία ύψους 125 εκατ. ευρώ με μεταβλητό επιτόκιο έναντι του Euribor 3 μηνών, διάρκειας 2 ετών.

2008:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για τον όμιλο για το 2008.

2009:

Τον Αύγουστο του 2009, η Pohjola Bank plc προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 750 εκατ. ευρώ διάρκειας 3 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,75% του Euribor 3 μηνών.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2009, η Pohjola Finance Ltd συγχωνεύτηκε με την μητρική εταιρία Pohjola Bank plc.

Τον Νοέμβριο του 2009, η OP Mortgage Bank προχώρησε στην έκδοση καλυμμένης ομολογίας ύψους 1,25 δισεκ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο ύψους 3,125%.

Επίσης κατά την διάρκεια του 2009, η Pohjola Bank plc εξέδωσε καλυμμένη ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 4,5%.

2010:

Στις 25 Φεβρουαρίου 2010, η Pohjola Bank plc εξέδωσε καλυμμένη ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 3 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,50% του Euribor 3 μηνών.

Τον Ιούνιο του 2010, η OP Mortgage Bank προχώρησε στην έκδοση ομολογίας ύψους 1δισεκ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο ύψους 2,375%.

Στις 25 Μαρτίου 2010, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 3,125%.

Στις 8 Σεπτεμβρίου 2010, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 7 ετών με σταθερό επιτόκιο 3%.

Τον Δεκέμβριο του 2010, η Pohjola Bank plc αγόρασε μερίδιο 40% στην Access Capital Partners Group SA, διευθυντή και σύμβουλο ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, για ποσό 28 εκατ. ευρώ. Ταυτόχρονα, η Pohjola πώλησε στην Access Capital το Pohjola Private Equity Funds Ltd για ποσό 16 εκατ. ευρώ

2011:

Ο κεντρικός συνεταιρισμός OP-Pohjola (OP-Pohjola) αγόρασε το Μάιο όλες τις μετοχές της Pohjola Bank plc (Pohjola) που κατείχε η Suomi Mutual Life Assurance Company, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 7,26% των μετοχών της Pohjola. Ως αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής, η συμμετοχή της OP-Pohjola, του κεντρικού ιδρύματος του ομίλου OP-Pohjola, στις μετοχές Pohjola αυξήθηκε από 29,98% σε 37,24%.

2012:

Στις 12 Ιανουαρίου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 500 εκατ. ευρώ, διάρκειας 4 ετών με σταθερό επιτόκιο 3,125%.

Στις 13 Ιανουαρίου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 60 εκατ. ευρώ, διάρκειας 2 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,65% του Euribor 3 μηνών.

Στις 1 Μαρτίου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 60 εκατ. ευρώ, διάρκειας 10 ετών με σταθερό επιτόκιο 3,75%.

Στις 20 Μαρτίου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 2,625%.

Τον Μάιο του 2012, η OP Mortgage Bank προχώρησε στην έκδοση ομολογίας ύψους 1,25 δισεκ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο ύψους 1,625%.

Στις 30 Μαΐου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 60 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,90% του Euribor 3 μηνών.

Στις 23 Αυγούστου 2012, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 60 εκατ. ευρώ, διάρκειας 15 ετών με σταθερό επιτόκιο 3,086%.

Στις 23 Σεπτεμβρίου 2012, η Pohjola Bank plc προχώρησε στην έκδοση ομολογίας ύψους 245 εκατ. ευρώ διάρκειας 1 έτους με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,12% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της βρετανικής λίρας (GBP).

Στις 26 Σεπτεμβρίου 2012, η Pohjola Bank plc προχώρησε στην έκδοση ομολογίας ύψους 72,3 εκατ. ευρώ διάρκειας 1 έτους με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,36% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της βρετανικής λίρας (GBP).

Τον Νοέμβριο του 2012, η Pohjola Bank plc προχώρησε στην έκδοση ομολογίας ύψους 306,3 εκατ. ευρώ, 3 έτους διάρκειας με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,55% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της βρετανικής λίρας (GBP).

2013:

Στις 9 Φεβρουαρίου 2013, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 50 εκατ. ευρώ, διάρκειας 2 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,90% του Euribor.

Στην διάρκεια του πρώτου τετράμηνου του 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 21 δισεκ. σε Γεν Ιαπωνίας (145,8 εκατ. ευρώ), με σταθερό επιτόκιο 0,519%.

Στις 14 Μαΐου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 500 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 1,25%.

Στις 29 Αυγούστου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 1,75%.

2014:

Στις 3 Μαρτίου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 3 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο το Euribor 3 μηνών.

Στις 3 Μαρτίου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 7 ετών με σταθερό επιτόκιο 2%.

Στην διάρκεια του πρώτου τετραμήνου του 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 17,6 δισεκ. σε Γεν Ιαπωνίας (121,2 εκατ. ευρώ), με σταθερό επιτόκιο 0,303%.

Στις 17 Ιουνίου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 1,125%.

Στις 14 Ιουλίου 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 300 εκατ. Ελβετικών φράγκων (249,5 εκατ. ευρώ), διάρκειας 7 ετών με σταθερό επιτόκιο 2%.

Στην διάρκεια του δεύτερου τετραμήνου του 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 42,4 δισεκ. σε Γεν Ιαπωνίας (292 εκατ. ευρώ), με σταθερό επιτόκιο 0,434%.

Τον Σεπτέμβριο του 2014, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 750 εκατ. κορωνών Σουηδίας (79,8 εκατ. ευρώ), διάρκειας 2 ετών με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,52% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της Σουηδικής κορώνας (SEK).

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2014, οι μετοχές της Pohjola Bank plc αφαιρέθηκαν από το Χρηματιστήριο του Ελσίνκι, μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας εθελοντικής προσφοράς που είχε ανακοινώσει ο Όμιλος τον Φεβρουάριο του 2014. Ο Όμιλος απέκτησε την κυριότητα όλων των μετοχών της Τράπεζας Pohjola Bank plc έναντι 2,4 δισεκ. ευρώ.

2015:

Στις 11 Μαρτίου 2015, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 300 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,303%.

Τον Μάρτιο του 2015, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 150 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με μεταβλητό (κυμαινόμενο) επιτόκιο +0,28% του Euribor 3 μηνών.

Τον Μάρτιο του 2015, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 1 δισεκ. ευρώ, διάρκειας 7 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,75%.

Τον Μάιο του 2015, η Pohjola Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 300 εκατ. Βρετανικών λιρών (408,7 εκατ. ευρώ), διάρκειας 3 ετών με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,450% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της βρετανικής λίρας (GBP).

Στις 20 Μαΐου 2015, η Pohjola Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 40 εκατ. Βρετανικών λιρών (545 εκατ. ευρώ), διάρκειας 3 ετών με σταθερό επιτόκιο 2,5%.

Στην διάρκεια του δεύτερου τετραμήνου του 2015, η Pohjola Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 28,5 δισεκ. σε Γεν Ιαπωνίας (217,4 εκατ. ευρώ), με σταθερό επιτόκιο 0,325%.

Τον Μάιο του 2015, η Pohjola Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 850 εκατ. δολλαρίων Hong Kong (100.7 εκατ. ευρώ), διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 2,14%.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, η Pohjola Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 1.27 δισεκ. δολλαρίων Hong Kong (150,5 εκατ. ευρώ), διάρκειας 10 ετών με σταθερό επιτόκιο 3%.

Τον Νοέμβριο του 2015, η Visa Inc. ανακοίνωσε οριστική συμφωνία για την απόκτηση της Visa Europe Ltd. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το πρώτο εξάμηνο του 2016, αλλά υπόκειται σε κανονιστική έγκριση. Τον Ιανουάριο, ο Όμιλος, από την πλευρά του, ενέκρινε την προσφορά. Εάν ολοκληρωθεί, με βάση προκαταρκτικές και μη επιβεβαιωμένες εκτιμήσεις, η συναλλαγή θα φέρει στο όμιλο περίπου 70 εκατ. ευρώ σε κεφαλαιακά κέρδη το 2016.

2016:

Στις 11 Ιανουαρίου 2016, η OP Corporate Bank plc, προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 25 εκατ. Βρετανικών λιρών (29,2 εκατ. ευρώ), διάρκειας δύο ετών με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,45% του επιτοκίου LIBOR τριών μηνών της βρετανικής λίρας (GBP).

Στις 21 Ιανουαρίου 2016, η Pohjola Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 663 εκατ. δολαρίων Hong Kong (81,1 εκατ. ευρώ), διάρκειας 10 ετών με σταθερό επιτόκιο 2,88%.

Τον Μάρτιο του 2016, η OP Corporate Bank plc προχωράει στην έκδοση δύο ομολογιών ύψους 35 εκατ. ευρώ και 20 εκατ. ευρώ, με διάρκεια 4 ετών και κυμαινόμενο επιτόκιο +0,28% του Euribor 3 μηνών.

Στις 4 Απριλίου 2016, αρκετές θυγατρικές του ομίλου και ο όμιλος μετονομάζονται. Η Pohjola Bank plc μετονομάζεται σε OP Corporate Bank plc.

Στις 11 Μαΐου 2016, η OP Mortgage Bank προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 1,25 δισεκ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,25%.

Τον Ιούνιο του 2016, ο Όμιλος εξαγόρασε ομόλογο του μειωμένης εξασφάλισης ύψους 10 δισεκ. Γεν Ιαπωνίας (77,3 εκατ. ευρώ).

Στις 21 Ιουνίου 2016, η OP Corporate Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 500 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,875%.

2017:

Στις 22 Φεβρουαρίου 2017, η OP Mortgage Bank προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ, διάρκειας 6 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,05%.

Στις 11 Μαΐου 2017, η OP Mortgage Bank προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 1,23 δισεκ. ευρώ, διάρκειας 6 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,250%.

Στις 13 Ιουνίου 2017, η OP Corporate Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 200 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με κυμαινόμενο επιτόκιο +0,75% του Euribor 3 μηνών.

Στις 7 Ιουνίου 2017, η OP Mortgage Bank προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 1 δισεκ. ευρώ, διάρκειας 10 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,75%.

Στις 11 Οκτωβρίου 2017, η OP Corporate Bank plc προχωράει στην έκδοση ομολογίας ύψους 500 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο 0,375%.

1.4.3.3 Aktia Bank.

Αποτελεί την μικρότερη εξεταζόμενη τράπεζα, τόσο στην Φιλανδία όσο και στο σύνολο των εξεταζόμενων τραπεζών. Η Φιλανδία έχοντας ένα πολύ συγκεντρωτικό τραπεζικό σύστημα με τις τρεις παραπάνω τράπεζες να έχουν το 85% τον περιουσιακών στοιχείων, δεν έχει ουσιαστικά μεσαίου μεγέθους τραπεζικούς ομίλους. Ο τέταρτος μεγαλύτερος χρηματοπιστωτικός όμιλος είναι η Municipality Finance (MF) με περίπου το 6% τον περιουσιακών στοιχείων του συστήματος. Όμως η MF είναι ένα μη καταθετικό πιστωτικό ίδρυμα που ανήκει από κοινού σε δήμους της χώρας. Επομένως, επιλέχθηκε η Aktia Bank ως η αμέσως επόμενη μεγαλύτερη τράπεζα σε όρους ενεργητικού με 9,5 δισεκ. ευρώ και χορηγήσεις ύψους 5,9 δισεκ. ευρώ και καταθέσεις στα 4,8 δισεκ. ευρώ.

2007:

Στις 17 Ιανουαρίου 2007, η Aktia απέκτησε το 99,96% των μετοχών της Veritas Life Insurance Company έναντι τιμήματος 59,6 εκατ. ευρώ σε μετρητά και 39 εκατ. ευρώ σε μετοχές της Aktia.

2008:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για την τράπεζα το 2008

2009:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για την τράπεζα το 2009.

2010:

Δεν υπάρχει κάποιο αξιοπρόσεκτο γεγονός για την τράπεζα το 2010.

2011:

Τον Ιούνιο του 2011, η Aktia Real Estate Mortgage Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 600 εκατ. ευρώ, διάρκειας 5 ετών με σταθερό επιτόκιο.

Τον Οκτώβριο του 2011, ο Όμιλος εξέδωσε ομολογία ύψους 20 εκατ. ευρώ.

Τον Νοέμβριο του 2011, η Aktia Real Estate Mortgage Bank plc εξέδωσε ομολογία ύψους 61 εκατ. ευρώ.

2012:

Τα έξοδα πληροφορικής ανήλθαν σε 26,4 (19,9) εκατ. ευρώ. Η Aktia αποφάσισε να εκσυγχρονίσει την οργάνωση IT, η οποία περιλαμβάνει πλήρη αλλαγή του βασικού τραπεζικού συστήματος. Το συνολικό κόστος της αλλαγής του συστήματος εκτιμάται σε περίπου 25 εκατ. ευρώ. Ως αποτέλεσμα της απόφασης, μια πρόβλεψη με κόστος που ανέρχεται σε 5,9 εκατ. ευρώ αναγνωρίστηκε στον τομέα «Διάφορα» κατά το τέταρτο τρίμηνο για την κάλυψη της εκκαθάρισης της υφιστάμενης σύμβασης παροχής υπηρεσιών.

2013:

Στις 2 Μαΐου 2013, ο Όμιλος προχώρησε στην έκδοση έντοκων γραμματίων αξίας 27,6 εκατ. ευρώ, με ημέρα αποπληρωμής στις 2 Μαΐου 2015 και επιτόκιο 2,5%.

Τον Ιούνιο του 2013, η Aktia Bank εξέδωσε ομολογία ύψους 500 εκατ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο.

Στις 7 Νοεμβρίου 2013, σύμφωνα με τους όρους του δανείου και με εξουσιοδότηση από την Αρχή Χρηματοοικονομικής Εποπτείας, η Aktia Bank αποφάσισε να αποπληρώσει το διαρκή δάνειο της Aktia 1/2008. Το δάνειο ύψους 45 εκατ. ευρώ με δεδουλευμένους τόκους εξοφλήθηκε.

2014:

Στην διάρκεια του πρώτου τετραμήνου του 2014, η Aktia Life Insurance Ltd έχει κατέβαλε μέρισμα ύψους 50 εκατ. ευρώ στη μητρική εταιρεία Aktia Bank.

Η Aktia Bank ανανεώνει το βασικό της τραπεζικό σύστημα και η έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος προγραμματίζεται στα τέλη του 2015. Το επενδυτικό κόστος εκτιμάται σε περίπου 40 εκατ. ευρώ, αναθεωρημένο προς τα πάνω κατά 15 εκατ. ευρώ, και ο εκσυγχρονισμός του συστήματος εκτιμάται ότι θα αποφέρει ετήσια εξοικονόμηση κόστους πληροφορικής περίπου 5 εκατ. Ευρώ. Το νέο βασικό τραπεζικό σύστημα θα διευκολύνει τις ταχύτερες διαδικασίες εξυπηρέτησης πελατών, βελτιώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα. Οι βελτιώσεις της διαδικασίας που επιφέρει το νέο βασικό τραπεζικό σύστημα θα υλοποιηθούν σταδιακά το 2016.

Η απλοποίηση της δομής του Ομίλου συνεχίστηκε με τη συγχώνευση της Aktia Asset Management και της θυγατρικής Aktia Invest, με στόχο στη μείωση του κόστους.

2015:

Στις 3 Μαρτίου του 2015, η Aktia μείωσε την συμμετοχή στην Folksam Non-Life Insurance κατά 24% και η συμμετοχή της είναι πλέον στο 10%. Λόγω των αυστηρότερων κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας, η Aktia ήθελε να μειώσει την συμμετοχή της στην εταιρεία ασφάλισης ζημιών.

Τον Οκτώβριο του 2015, η Aktia διαπραγματεύτηκε την εξαγορά μετοχών μειοψηφίας στην Aktia Real Estate Mortgage Bank plc. Η εξαγορά των μετοχών θα πραγματοποιηθεί όταν οι

ετήσιοι λογαριασμοί της Aktia Real Estate Estate Mortgage για το 2016 έχουν κλείσει. Στη συνέχεια προγραμματίζεται συγχώνευση με τη μητρική εταιρεία.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Aktia Bank εξέδωσε νέο μακροπρόθεσμο καλυμμένο ομόλογο αξίας 500 εκατ. ευρώ και διάρκειας 7 ετών. Η έκδοση διεξήχθη με ευνοϊκούς όρους και υπερκαλύφθηκε τρεις φορές. Ως εγγύηση για το καλυμμένο ομόλογο, δάνεια ύψους 2.027 εκατ. ευρώ δεσμεύτηκαν στα τέλη Δεκεμβρίου.

2016:

Στις 12 Ιανουαρίου 2016 η Aktia Bank ανακοίνωσε ότι θα ξεκινήσει συλλογικές διαπραγματεύσεις με το τμήμα πωλήσεων της τράπεζας. Το τμήμα πωλήσεων της τράπεζας θα αναδιοργανωθεί και η αποτελεσματικότητά του θα ενισχυθεί ταυτόχρονα με τις διαρθρωτικές αλλαγές στις υπηρεσίες του πελάτη. Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν λόγω οικονομικών και παραγωγικών λόγων και της αναδιοργάνωσης των λειτουργιών του Ομίλου. Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν στις 8 Φεβρουαρίου 2016, με αποτέλεσμα τη μείωση προσωπικού κατά περίπου 55 άτομα. Η μείωση του προσωπικού δημιούργησε ένα εφάπαξ κόστος 1,0 εκατ. ευρώ το οποίο αναγνωρίστηκε το τελευταίο τρίμηνο του 2015. Η εκτιμώμενη ετήσια εξοικονόμηση κόστους κυμαίνεται σε περίπου. 2 εκατ. ευρώ.

2017:

Στις 28 Φεβρουαρίου 2017, σύμφωνα με προηγούμενη συμφωνία, η Aktia Real Estate Mortgage Bank plc, 100% θυγατρική της Aktia, συγχωνεύθηκε μαζί της. Μετά τη συγχώνευση, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι δεσμεύσεις της Real Estate Mortgage Bank μεταφέρθηκαν στην Aktia Bank.

Την πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου του 2017, ένα νέο βασικό τραπεζικό σύστημα ξεκίνησε να λειτουργεί στην Aktia. Η αλλαγή του συστήματος αντικατέστησε τα προηγούμενα συστήματα με σύγχρονες και οικονομικά αποδοτικές λύσεις. Το λανσάρισμα ήταν αποτέλεσμα της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και της πρώτης αλλαγής, αυτής της κλίμακας, ενός τραπεζικού συστήματος στη Φινλανδία. Το νέο σύστημα θα διευκολύνει μια πιο γρήγορη ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στο μέλλον.

1.5 Πιστοληπτική ικανότητα των Ομίλων από Διεθνείς Οίκους αξιολόγησης.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι βαθμολογίες της πιστοληπτικής ικανότητας των Ομίλων ανά χώρα. Η αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας είναι μια γνώμη ενός οργανισμού αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας σχετικά με την πιστοληπτική ικανότητα μιας εταιρείας ή μιας κυβέρνησης. Στον οίκο Moody's χρησιμοποιείται η βασική πιστωτική αξιολόγησή τους (baseline credit assessment, BCA) ενώ στους οίκους Standard and Poor's και Fitch χρησιμοποιείται το αξιόχρεο των μακροπρόθεσμων τίτλων. Ακόμη, πρέπει να σημειώσουμε ότι στα έτη που δεν είναι συμπληρωμένα, είτε ο όμιλος σταμάτησε την συνεργασία του με τον οίκο αξιολόγησης είτε δεν βρέθηκε η αξιολόγηση μέσω των

ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή άλλων αξιόπιστων πηγών(στην περίπτωση των ελληνικών ομίλων).

Ελληνικοί Όμιλοι:

Όμιλος:	Τράπεζα Πειραιώς										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A3	A3	BAA2	B2	CAA3	CAA2	CAA2	CAA2	CA	CAA3	CAA2
S&P	-	BBB+	BBB	-	B-	CCC	-	CCC+	SD	-	-
Fitch	A-	A-	BBB+	-	B-	CCC	B-	CCC	RD	-	-
Όμιλος:	Εθνική Τράπεζα										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A2	A2	A3	BA1	CAA3	CAA3	CAA2	CAA2	CA	CAA3	CAA2
S&P	BBB+	BBB+	BBB+	BB+	CCC	CCC	-	CCC+	SD	SD	B-
Fitch	A-	A-	BBB	BB+	B-	CCC	B-	CCC	RD	-	RD
Όμιλος:	Alpha Bank										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A3	A3	BAA2	BA2	CAA2	CAA3	CAA2	CAA2	CA	CAA3	CAA2
S&P	-	BBB+	BBB	BB	CCC	CCC	CCC	CCC+	SD	CCC+	CCC+
Fitch	-	A-	BBB+	BBB-	B-	CCC	B-	B-	RD	RD	RD
Όμιλος:	Eurobank										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A2	A2	BAA2	BA2	CAA3	CAA3	CAA3	CAA3	CA	CAA3	CAA2
S&P	-	-	-	-	B-	CCC	-	CCC+	-	-	-
Fitch	-	-	-	-	-	CCC	B-	CCC	RD	-	B-

Πορτογαλικοί Όμιλοι:

Όμιλος:	Caixa Geral de Depositos S.A										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A3	A3	BAA2	BA1	BA2	CAA1	CAA1	CAA1	B3	B3	B2
S&P	A+	A+	A+	A-	BB+	BB-	BB-	BB-	BB-	BB-	-
Fitch	AA-	AA-	AA-	A	BB+	BB+	BB+	BB+	BB-	BB-	BB-
Όμιλος:	Millennium BCP										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A2	BA1	A1	B1	CAA2	CAA2	CAA2	CAA2	CAA1	B3	B2
S&P	A	A	A-	BBB+	BB-	B+	B-	B	B+	B+	BB-
Fitch	A+	A+	A+	BBB+	BB+	BB+	B	BB-	BB-	BB-	BB-
Όμιλος:	Novo Banco & Bes										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	AA3	AA3	A1	A2	BA2	BA3	BA3	CA	CAA2	CAA2	CAA2
S&P	A	A	A	A-	BB	BB-	BB-	-	-	-	-
Fitch	A+	A+	A+	BBB+	-	-	-	-	-	-	-
Όμιλος:	BPI										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A3	A3	BAA2	BAA2	BA1	B1	B1	B1	B1	B1	BA3
S&P	A	A	A	A-	BB-	BB-	BB-	BB-	BB-	BB+	BBB-
Fitch	A+	A+	A+	A-	BB+	BB+	BB+	BB+	BB	BBB-	BBB-

Φιλανδικοί Όμιλοι:

Όμιλος:	Nordea										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	AA3	AA3	AA2	AA2	AA2	AA3	AA3	AA3	AA3	AA3	AA3
S&P	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-
Fitch	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-
Όμιλος:	Sampo-Danske										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	AAA	AA1	A1	A1	A1	A2	A2	A2	A2	A1	A3
S&P	AA-	AA-	A+	A	A	A-	A-	A-	A	A	A
Fitch	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Όμιλος:	Op-Pojhola										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A2	A2	BAA2	BAA2	BAA1	BAA2	BAA2	BAA2	BAA2	A3	A3
S&P	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-	AA-
Fitch	AA-	AA-	AA-	AA-	A+	A+	A+	A+	A+	-	-
Όμιλος:	Aktia										
Οίκοι/Ετη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Moody's	A3	A3	A3	A3	A3	BAA2	BAA2	BAA2	BAA2	BAA2	BAA2
S&P	-	-	-	-	-	A-	A-	A-	A-	A-	A-
Fitch	-	-	-	-	-	BBB+	-	-	-	-	-

Κεφάλαιο 2ό

2.1 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες.

2.1.1 Θεωρητικό Πλαίσιο Χρηματοοικονομικών Δεικτών.

Σύμφωνα με τον Ζοπουνίδη (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΟΠΟΥΝΙΔΗΣ, 2013), τα περισσότερα χαρακτηριστικά της χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης μπορούν να ποσοτικοποιηθούν με τη βοήθεια δεικτών (αριθμοδείκτες) που επεξεργάζονται βάσει των πληροφοριών που βρίσκονται μέσα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης κτλ.).

Οι δείκτες (financial ratios) ποσοτικοποιούνται με μια μαθηματική σχέση, τύπου κλάσματος, δύο επιλεγμένων αριθμητικών τιμών, όπου ο αριθμητής εκφράζει το μέγεθος το οποίο είναι το αντικείμενο της σύγκρισης, ενώ ο παρονομαστής εκφράζει τη βάση σύγκρισης. Η ικανότητα των δεικτών να μπορούν να συνδυαστούν με οποιαδήποτε άλλη τεχνική ανάλυσης, συντέλεσε στη καθιέρωση τους στο χώρο της παγκόσμιας οικονομίας. Είναι πολύ σημαντικό να διευκρινίσουμε ότι ενώ οι δείκτες αποτελούν ένα πάρα πολύ σημαντικό εργαλείο της χρηματοοικονομικής ανάλυσης σε μια επιχείρηση, θα πρέπει να εξετάζονται λαμβάνοντας υπόψιν και άλλους παράγοντες που αφορούν την επιχείρηση, όπως το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης, ο ανταγωνισμός στον κλάδο που δραστηριοποιείται αλλά και το γενικότερο οικονομικό κλίμα.

2.1.2 Πλαίσιο CAMELS.

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται στα πλαίσια της ανάλυσης μας επιλέχθηκαν με βάση τη μεθοδολογία CAMELS. Το CAMELS είναι ένα αναγνωρισμένο διεθνές σύστημα διαβάθμισης που χρησιμοποιούν οι εποπτικές αρχές των τραπεζών για να αξιολογήσουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με έξι παράγοντες που αντιπροσωπεύει το ακρωνύμιο του. Το ακρωνύμιο αντιπροσωπεύει τους ακόλουθους παράγοντες που οι εξεταστές χρησιμοποιούν για να αξιολογήσουν τα τραπεζικά ιδρύματα:

- 1) Κεφαλαιακή Επάρκεια (Capital Adequacy).
- 2) Ποιότητα ενεργητικού (Asset Quality).
- 3) Διοίκηση (Management).
- 4) Κέρδη (Earnings).
- 5) Ρευστότητα (Liquidity).
- 6) Ανάλυση Ευαισθησίας (Sensitivity Analysis).

2.2 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες της Εργασίας.

2.2.1 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Θεσμικό πλαίσιο.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας είναι ένα μέτρο του διαθέσιμου κεφαλαίου μιας τράπεζας, το οποίο εκφράζεται ως ποσοστό των πιστωτικών ανοιγμάτων σε σταθμισμένη βάση κινδύνου μιας τράπεζας (risk-weighted credit exposures). Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας, γνωστός επίσης ως δείκτης σταθμισμένης κεφαλαιακής επάρκειας,

χρησιμοποιείται για την προστασία των καταθετών και την προώθηση της σταθερότητας και της αποτελεσματικότητας των χρηματοπιστωτικών συστημάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο λόγος για τον οποίο οι ελάχιστοι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας είναι σημαντικοί είναι να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες έχουν αρκετά κεφάλαια για να απορροφήσουν ένα λογικό ποσό ζημιών προτού καταστούν αφερέγγυες και συνεπώς χάσουν χρήματα καταθετών. Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενός κράτους με τη μείωση του κινδύνου αφερεγγυότητας των τραπεζών.

Από 1^η Ιανουαρίου 2007, μπήκε υποχρεωτικά σε εφαρμογή το νέο σύμφωνο της Βασιλείας II για τις τράπεζες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο εστιάζει σε τρεις κύριες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων, του εποπτικού ελέγχου και της πειθαρχίας της αγοράς, οι οποίες είναι γνωστές ως τρεις πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας αφορά τον καθορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη του πιστωτικού και του λειτουργικού κινδύνου. Ο δεύτερος πυλώνας αφορά τον καθορισμό του σκοπού στον οποίο αποβλέπει η διαδικασία της αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών από τις εποπτικές αρχές, καθώς και την θέσπιση των γενικών αρχών και κριτηρίων που θα διέπουν την διαδικασία αυτή. Ο τρίτος πυλώνας αφορά την ενίσχυση της πειθαρχίας της αγοράς μέσω της δημοσιοποίησης συγκεκριμένων ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων. Οι τρεις αυτοί πυλώνες του νέου Συμφώνου είναι αμοιβαίως αλληλοενισχυόμενοι. Αναμφίβολα, η αποτελεσματικότητα των κανόνων του πρώτου πυλώνα εξαρτάται καθοριστικά από την ικανότητα των εποπτικών αρχών να ελέγχουν την ορθή εφαρμογή τους μέσω των εξουσιών του 2ου πυλώνα. Επίσης, οι αυξημένες υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων του 3ου πυλώνα διαμορφώνουν τα κατάλληλα κίνητρα για τη βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων που αναπτύσσουν οι τράπεζες. Τέλος, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών, όπως είπαμε και παραπάνω, αντιπροσωπεύει την αναλογία μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας και των στοιχείων του ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού), τα οποία έχουν αντισταθμιστεί ανάλογα με τον κίνδυνο που έχει αποφασιστεί ότι τους αντιστοιχεί.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης οι δύο βασικές κοινοτικές πράξεις με τις οποίες επήλθε η ενσωμάτωση του νέου πλαισίου στην ευρωπαϊκή τραπεζική νομοθεσία είναι η Οδηγία 2006/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων και η Οδηγία 2006/49/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση ξεσκέπασε πολλές από τις ανεπάρκειες του ισχύοντος τότε κανονιστικού πλαισίου, δηλαδή της Βασιλείας II, κάτι που αναγνωρίζεται μετέπειτα και από τα επίσημα χείλη του Nout Wellink, προέδρου της Επιτροπής της

Βασιλείας. Σε ομιλία του τον Σεπτέμβριο του 2010 αναφέρει ως σημαντικότερες ανεπάρκειες του πλαισίου:

- το επίπεδο και την ποιότητα του κεφαλαίου που οδήγησε σε υπερβολική μόχλευση (δείκτης ενεργητικού προς ιδία κεφάλαια)
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που όριζε για τα επενδυτικά χαρτοφυλάκια
- τη μη ύπαρξη κανόνων για την ρευστότητα των οργανισμών.

Τον Δεκέμβριο του 2010 δημοσιεύονται οι εκθέσεις 'Basel III. A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems' και 'Basel III. International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring', οι οποίες αποτελούν το νέο κανονιστικό πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού τομέα και αποτελούν την απάντηση της Επιτροπής στα σφάλματα που ανέδειξε η κρίση των τελευταίων ετών.

Με τις δύο αυτές εκθέσεις, η Επιτροπή προβαίνει σε αναθεώρηση και τροποποίηση υφιστάμενων κανόνων αλλά και σε εισαγωγή νέων, κυρίως όσον αφορά την μακροπροληπτική εποπτεία, ένας σημαντικός πυλώνας που διέφευγε της προσοχής του κανονιστικού πλαισίου μέχρι πρότινος. Η μακροπροληπτική εποπτεία εστιάζει στους κινδύνους για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος ως συνόλου οι οποίοι πηγάζουν από τη συλλογική συμπεριφορά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, από τις διασυνδέσεις μεταξύ των ενδιαμέσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και των αγορών, καθώς επίσης και από το μακροοικονομικό περιβάλλον (ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΑΣ, 2012)

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σημαντικό βήμα, προς την πρόληψη και καλύτερη αντιμετώπιση κρίσεων, είναι η απόφαση των ηγετών της Ευρωζώνης να προχωρήσουν στη θέσπιση μιας κοινής εποπτικής αρχής, μιας κοινής αρχής εξυγίανσης των τραπεζών καθώς μιας κοινής αρχής εγγύησης των καταθέσεων. Πιο συγκεκριμένα, τον Απρίλιο του 2012 υπήρξαν συζητήσεις σχετικά με την προώθηση της Τραπεζικής Ενοποίησης. Μετά από συμφωνία των ευρωπαϊών ηγετών η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τον Ιούνιο του 2012 τους βασικούς άξονες της τραπεζικής ενοποίησης ενώ δύο μήνες αργότερα υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις που οριστικοποιήθηκαν το 2013. Βασικοί άξονες της τραπεζικής ενοποίησης είναι οι εξής: Ενιαίοι κανόνες εποπτείας για όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του Ευρώ. Η εποπτεία θα ασκείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Ενιαίοι κανόνες για την εκκαθάριση και εξυγίανση των προβληματικών τραπεζών. Ενιαίο Σύστημα Εγγύησης Καταθέσεων. Η δημιουργία μιας τραπεζικής ένωσης αποτρέπει τον κίνδυνο διάσπασης της συνοχής και της ενότητας της εσωτερικής αγοράς των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καθώς ενισχύονται οι κανόνες τραπεζικής εποπτείας με γνώμονα την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ζώνης του ευρώ. Έτσι, η διαχείριση των τραπεζικών κρίσεων καθίσταται πιο αποτελεσματική όταν τα εθνικά τραπεζικά συστήματα λειτουργούν εντός ενός κοινού πλαισίου κανόνων και εποπτείας ενώ η εξυγίανση γίνεται με πιο μεθοδικό τρόπο και ο κίνδυνος μαζικών αποσύρσεων των καταθέσεων ελαχιστοποιείται.

Σε δεύτερο επίπεδο, η ΕΚΤ ως ενιαίος εποπτικός φορέας του Ευρωπαϊκού συστήματος έθεσε σε εφαρμογή στις 23 Ιουνίου 2013 τα διεθνή πρότυπα κεφαλαιακής επάρκειας της Βασιλείας III στην οποία περιλαμβάνονται αυστηρότεροι κανόνες (CRD IV-CRR) σε σχέση με τα απαραίτητα εποπτικά κεφάλαια που θα πρέπει να διακρατά κάθε τραπεζικό ίδρυμα. Σύμφωνα με τους νέους κανόνες τα τραπεζικά ιδρύματα θα πρέπει να διακρατούν όχι μόνο περισσότερα αλλά και καλύτερης ποιότητας ιδία κεφάλαια. Σε περιπτώσεις έλλειψης επαρκών κεφαλαίων η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα προχωρά αρχικά με ανάληψη του κόστους από τους πιστωτές (διάσωση με ιδία μέσα-bail in) και στη συνέχεια με τη συμβολή των εθνικών ταμείων εξυγίανσης και του ESM (Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας) σηματοδοτώντας την αλλαγή φιλοσοφίας στη διαχείριση των τραπεζικών κρίσεων.

2.2.1.2 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eurobank	0.1270	0.1040	0.1240	0.1170	0.0090	0.1160	0.1110	0.1660	0.1740	0.1790	0.1800
National Bank	0.1020	0.1030	0.1130	0.1370	-0.0260	0.0920	0.1060	0.1360	0.1460	0.1630	0.1700
Alpha Bank	0.1250	0.0980	0.1320	0.1360	0.0550	0.0950	0.1640	0.1460	0.1680	0.1710	0.1840
Piraeus Bank	0.1230	0.0990	0.1170	0.0930	-0.0500	0.0970	0.1400	0.1250	0.1740	0.1690	0.1510

Αρχικά πρέπει να τονίσουμε ότι οι αρνητικοί και πολύ μικροί δείκτες του 2011 αφορούν την αναγνώριση εκ μέρους των τραπεζών της απομείωσης των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου λόγω του PSI που πραγματοποιήθηκε το 2012. Ενώ ταυτόχρονα, οι δείκτες του 2012 περιλαμβάνουν τις προκαταβολές που ελήφθησαν από το Τ.Χ.Σ έναντι των μελλοντικών αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου που θα πρέπει να πραγματοποιήσουν στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών. Η ανακεφαλαιοποίηση της εν λόγω περιόδου έφτασε συνολικά για τις τέσσερις τράπεζες τα 27,5 δισεκ. ευρώ σε τίτλους του Ε.Τ.Χ.Σ.

Τον Δεκέμβριο του 2015, και οι τέσσερις τράπεζες προχώρησαν σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, ως απόρροια των πολιτικών γεγονότων καθώς και του περιορισμού στη κίνηση κεφαλαίων από τον Ιούνιο του 2015. Ο τρόπος που ανακεφαλαιοποιήθηκε η κάθε μία περιγράφεται αναλυτικά στο 1ό κεφάλαιο.

2.2.1.3 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Πορτογαλίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CGD	0.1010	0.1070	0.1260	0.1230	0.1160	0.1360	0.1330	0.1290	0.1023	0.0572	0.1520
BCP	0.0960	0.1050	0.1150	0.1030	0.0950	0.1270	0.1460	0.1340	0.1430	0.1340	0.1320
Novo Banco & BES	0.1150	0.1130	0.1120	0.1130	0.1070	0.1130	0.1180	0.0950	0.1350	0.1200	0.1300
BPI	0.0990	0.1130	0.1100	0.1110	0.0930	0.0150	0.0162	0.0870	0.1020	0.1120	0.1400

Οι όμιλοι που εξετάζουμε συμμετείχαν το 2011 στην άσκηση ανακεφαλαιοποίησης που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), τα αποτελέσματα της οποίας ανακοινώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2011. Η άσκηση αποσκοπούσε στην αξιολόγηση των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να επιτευχθεί ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας Tier 1 ύψους 9% με ισχύ από τις 30 Ιουνίου 2012, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του προσωρινού και του έκτακτου κεφαλαίου που αντικατοπτρίζει την αποτίμηση των αγοραίων τιμών κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2011 των κρατικών χρεωστικών τίτλων. Οι Πορτογαλικές τράπεζες, τον Ιανουάριο του 2012 σε συνεργασία με το Πορτογαλικό Κράτος, την Κεντρική Τράπεζα της Πορτογαλίας και της αρμόδιες αρχές της Ε.Ε, κατάρτισαν τα σχέδια ανακεφαλαιοποίησης τους καθώς παρότι καμία τους δεν είχε δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας κάτω του 8% (που όριζε η Βασιλεία II) από την άσκηση προέκυψαν επιπλέον κεφαλαιακές ανάγκες ως προς τα πιο δυσμενή σενάρια. Η ανακεφαλαιοποίηση και των τεσσάρων τραπεζών έγινε το 2012 μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου στις οποίες συμμετείχε το Πορτογαλικό Κράτος μέσω Cocos (Contingent Convertible Bonds), δηλαδή ομόλογα τα οποία μπορούν να μετατραπούν σε μετοχές αλλά σε μία προκαθορισμένη τιμή. Τα παραπάνω γίνονται εμφανή από την αύξηση στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και τον τεσσάρων ιδρυμάτων το 2012.

2.2.1.4 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nordea	0.0910	0.0950	0.1190	0.1150	0.1110	0.1270	0.1340	0.2070	0.2160	0.2470	0.2520
Danske-Sampo	0.1510	0.1430	0.1550	0.1520	0.1440	0.1580	0.1670	0.1450	0.1840	0.2000	0.2260
OP-Pohjola	0.1380	0.1260	0.1260	0.1280	0.1400	0.1480	0.1730	0.1730	0.2290	0.2310	0.2250
Aktia	0.1540	0.1370	0.1590	0.1590	0.1620	0.2020	0.1930	0.1910	0.2710	0.2630	0.2340

Για τα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας βλέπουμε ότι όλο το εξεταζόμενο διάστημα έχουν δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, κατά κύριο λόγο, αρκετά μεγαλύτερους από το 8% που ορίζουν η Βασιλεία II & III ως ελάχιστο όριο (αν και με την προσθήκη των capital buffer που εισάγει η Βασιλεία III το όριο είναι πιο υψηλό). Είναι σημαντικό να παρατηρήσουμε ότι και οι τέσσερις όμιλοι στο πλαίσιο της προετοιμασίας τους για την πλήρη εφαρμογή της Βασιλείας III από 1ή Ιανουαρίου 2018 έχουν αυξήσει τον δείκτη κεφαλαιακής τους επάρκειας σε πολύ υψηλά επίπεδα. Το παραπάνω είναι εμφανές από το 2014 και έπειτα.

2.2.2 Ποιότητα ενεργητικού, Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς σύνολο Δανείων.

Η ποιότητα ενεργητικού καλύπτει την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου της τράπεζας, η οποία αντανακλά τα κέρδη του ιδρύματος. Η αξιολόγηση ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού είναι μια επισκόπηση ή αξιολόγηση αξιολογώντας τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με ένα συγκεκριμένο στοιχείο. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία συνήθως απαιτούν πληρωμές τόκων - όπως δάνεια και χαρτοφυλάκια επενδύσεων. Πόσο αποτελεσματική είναι η διαχείριση του ελέγχου και της παρακολούθησης του πιστωτικού

κινδύνου μπορεί επίσης να επηρεάσει το είδος της πιστοληπτικής ικανότητας που μπορεί να επιτευχθεί.

Η ποιότητα του περιουσιακού στοιχείου είναι ένας σημαντικός καθοριστικός παράγοντας για τον κίνδυνο. Ως εκ τούτου, οι αναλυτές πραγματοποιούν μεγάλες εκτιμήσεις για να εκτιμούν με ακρίβεια την ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού και τις επιπτώσεις τους στη συνολική κατάσταση μιας επιχείρησης, μιας τράπεζας ή ενός χαρτοφυλακίου. Αυτό δείχνει τη σταθερότητα της τράπεζας όταν αντιμετωπίζει ιδιαίτερους κινδύνους. Οι εξεταστές εξετάζουν επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες επηρεάζονται από τη δίκαιη αγοραία αξία των επενδύσεων όταν αντικατοπτρίζονται στη λογιστική αξία των στοιχείων της εταιρείας.

Τέλος, η ποιότητα του ενεργητικού αντανακλάται από την αποτελεσματικότητα των επενδυτικών πολιτικών και πρακτικών ενός ιδρύματος.

Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε ο δείκτης Μη εξυπηρετούμενα Δάνεια προς το Σύνολο των Δανείων (προ προβλέψεων) για την αξιολόγηση της ποιότητας ενεργητικού των τραπεζών.

$$NPL = \frac{\text{Loan in arrears} > 90 \text{ days}}{\text{Total Loans (Gross)}}$$

Για τον παραπάνω δείκτη πρέπει να επισημάνουμε ότι κατά την διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου τα κριτήρια για το πότε ένα δάνειο καταχωρείται ως μη εξυπηρετούμενο άλλαξε αρκετά. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι της Πορτογαλικής Caixa Geral de Depositos S.A για το 2017. Με βάσει τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) ο δείκτης NPL (Non-Performing Loans) για την CGD είναι 12% ενώ με βάσει των δείκτη δάνεια σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών είναι στο 7%. Δυστυχώς λόγω της εφαρμογής του δείκτη NPL με βάσει τον ορισμό της EBA από το 2015 και μετά με την έκδοση του ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ της Ε.Ε 2015/227 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ στις 9 Ιανουαρίου 2015, δεν έχουμε επαρκή δεδομένα για τα προγενέστερα έτη ώστε να χρησιμοποιήσουμε αυτόν τον δείκτη.

Ακόμη είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPE's) ο οποίος συμπεριλαμβάνει και αμφίβολα δάνεια και επενδύσεις αντικατοπτρίζει πολύ καλύτερα την ποιότητα του ενεργητικού μιας τράπεζας. Όμως επειδή η εφαρμογή του εν λόγω δείκτη ξεκίνησε τα τελευταία δύο χρόνια, προτιμήσαμε να χρησιμοποιήσουμε τον παραπάνω δείκτη καθώς τα στοιχεία της περιόδου 2007-2015 δεν περιλαμβάνουν αρκετές πληροφορίες.

2.2.2.1 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eurobank	0.0316	0.0390	0.0670	0.1020	0.1580	0.2280	0.2940	0.3340	0.3520	0.3470	0.3340
National Bank	0.0340	0.0400	0.0540	0.0850	0.1300	0.1900	0.2250	0.3130	0.2450	0.3300	0.3320
Alpha Bank	0.0366	0.0393	0.0566	0.0846	0.1290	0.2284	0.3270	0.3300	0.3680	0.3810	0.3490
Piraeus Bank	0.0344	0.0356	0.0508	0.0712	0.1506	0.2300	0.3660	0.3880	0.4010	0.3750	0.3530

Όπως αναφέρθηκε αναλυτικά και στη παρουσία του Τραπεζικού συστήματος της χώρας, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματά του, αν όχι το σημαντικότερο. Η οικονομική κρίση που ταλανίζει την χώρα από το 2009 αντικατοπτρίζεται στον εν λόγω δείκτη, καθώς η αδυναμία πληρωμών στα δάνεια των πελατών του κάθε τραπεζικού ομίλου αυξάνεται χρόνο με το χρόνο. Όπως φαίνεται και παραπάνω για όλες τις τράπεζες ο δείκτης σημειώνει κάθε χρόνο άνοδο από την χαμηλότερη τιμή για το έτος 2007 μέχρι και το 2016 με εξαίρεση την τράπεζα Πειραιώς που μειώθηκε το 2016. Το 2017 όλες οι τράπεζες πλην της Εθνικής παρουσιάζουν μείωση του δείκτη, παραμένοντας όμως σταθερά πάνω από το 30%. Η μεγαλύτερη άνοδος παρατηρείται το έτος 2012 με αύξηση εύρους 6% (για την Εθνική Τράπεζα) μέχρι 9,94% (για την Alpha Bank) και η μεγαλύτερη τιμή είναι το 2015 για την Τράπεζα Πειραιώς με 40,01%.

2.2.2.2 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Πορτογαλίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CGD	0.0183	0.02	0.0247	0.0263	0.036	0.053	0.061	0.071	0.072	0.069	0.07
BCP	0.0065	0.0087	0.0225	0.0286	0.0420	0.0580	0.0710	0.0740	0.0730	0.0680	0.0580
Novo Banco & BES	0.0100	0.0109	0.0160	0.0195	0.0274	0.0390	0.0568	0.0870	0.1450	0.1700	0.1630
BPI	0.0097	0.0120	0.0180	0.0190	0.0219	0.0299	0.0339	0.0349	0.0343	0.0285	0.0242

Όπως και στην περίπτωση της Ελλάδας, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αποτελούν ένα μεγάλο αγκάθι στο Πορτογαλικό Τραπεζικό σύστημα. Από το 2011 και έπειτα βλέπουμε μια πιο ραγδαία αύξηση των δανείων σε καθυστέρηση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στην υπαγωγή του Πορτογαλικού Κράτους σε μνημόνιο συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο λόγω των δυσχερών οικονομικών συνθηκών που αντιμετώπιζε. Από το 2015 και έπειτα βλέπουμε μια βελτίωση με εξαίρεση την Novo Banco, σε όλες τις τράπεζες, οι οποίες κατάρτισαν σχέδια αντιμετώπισης του προβλήματος σε συνεργασία με τους αρμόδιους θεσμούς του κράτους και της Ε.Ε. Μάλιστα οι τράπεζες Caixa Geral de Depositos S.A, Millennium BCP και Novo Banco προχώρησαν σε μια συμφωνία το 2017 για τη δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας για την διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

2.2.2.3 Δείκτης Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Μη εξυπηρετούμενων Δανείων προς το σύνολο Δανείων για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nordea	0.0019	0.0029	0.0062	0.0060	0.0056	0.0078	0.0072	0.0062	0.0062	0.0068	0.0076
Danske-Sampo	0.0037	0.0026	0.0047	0.0040	0.0041	0.0042	0.0041	0.0118	0.0119	0.0151	0.0120
OP-Pohjola	0.0033	0.0038	0.0041	0.0044	0.0048	0.0047	0.0042	0.0038	0.0042	0.0045	0.0048
Aktia	0.0041	0.0047	0.0055	0.0054	0.0083	0.0068	0.0065	0.0070	0.0074	0.0078	0.0060

Είναι εμφανές ότι οι τράπεζες της Φιλανδίας δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Υπάρχει μία αύξηση, ειδικά από το 2008 και μετά, η οποία αποδίδεται στο γενικότερο οικονομικό περιβάλλον λόγω της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης αλλά και πάλι σε καμία χρονιά, τράπεζα της Φιλανδίας δεν ξεπερνάει το 2% σε δάνεια με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών.

2.2.3 Διοίκηση, Δείκτης Κόστος προς Έσοδα.

Οι πτυχές της μέτρησης, ανάλυσης και βελτιστοποίησης των επιχειρησιακών επιδόσεων διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο όταν εξετάζεται η μείωση των περιθωρίων. Ειδικότερα, η αξιολόγηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας των τραπεζών είναι εξαιρετικά σημαντική (Burger, 2008).

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο η αξιολόγηση της διαχείρισης-διοίκησης προσδιορίζει εάν ένα ίδρυμα είναι σε θέση να αντιδράσει σωστά κάτω από πιεστικές οικονομικές συνθήκες. Αυτή η αξιολόγηση στοιχείων αντανακλάται από τη δυνατότητα της διοίκησης να επισημαίνει, να μετρά, να επιλύει και να ελέγχει τους κινδύνους των καθημερινών δραστηριοτήτων του ιδρύματος. Καλύπτει την ικανότητα της διοίκησης να διασφαλίζει την ασφαλή λειτουργία του ιδρύματος, καθώς συμμορφώνεται με τους απαραίτητους και εφαρμόσιμους εσωτερικούς και εξωτερικούς κανονισμούς.

Είναι σαφές, ότι όσο «καλύτερη» είναι η διοίκηση μιας επιχείρησης, και στην περίπτωση μας ενός τραπεζικού ιδρύματος, τόσο πιο αποδοτική είναι η διαχείριση των κεφαλαίων της με σκοπό την αύξηση των εσόδων της και ταυτόχρονα η διαχείριση των διάφορων εξόδων της με στόχο την μείωση τους σε ένα σημείο μέγιστης αποδοτικότητας.

Στα επιστημονικά περιοδικά και στις επιχειρηματικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων των εταιρειών αξιολόγησης, η συζήτηση για την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα στις τράπεζες είναι ως επί το πλείστον με βάση το λόγο κόστους εισοδήματος, ο οποίος είναι επίσης γνωστός ως λόγος απόδοσης. Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε ο εν λόγω δείκτης.

$$COST = \frac{Operating\ Cost}{Total\ Income}$$

Στο λειτουργικό κόστος περιλαμβάνονται διάφορες δαπάνες της τράπεζας, όπως το κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, τα διοικητικά έξοδα, οι εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων, οι αποσβέσεις ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών καθώς και ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων.

Στα συνολικά έσοδα, σε ορισμένες τράπεζες αναφέρονται και ως λειτουργικά έσοδα, περιλαμβάνουν τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες, έσοδα από μερίσματα, αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών, αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους και Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα.

Για τον παραπάνω δείκτη οι τραπεζικοί όμιλοι προσπαθούν να επιτύχουν όσο το δυνατόν μικρότερες τιμές. Γεγονός λογικό καθώς ένας μικρός δείκτης δείχνει πως απαιτούνται λιγότερα ευρώ σε κόστος για την δημιουργία ενός ευρώ στα έσοδα.

2.2.3.1 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κόστος προς Έσοδα για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eurobank	0.4810	0.4780	0.4840	0.4880	0.5050	0.5990	0.6320	0.5830	0.5870	0.4480	0.4753
National Bank	0.5096	0.4850	0.4910	0.5408	0.5812	0.4960	0.6028	0.6030	0.6200	0.5500	0.5300
Alpha Bank	0.4580	0.5020	0.5050	0.5110	0.5120	0.6070	0.6760	0.5410	0.5010	0.4820	0.4750
Piraeus Bank	0.5221	0.5430	0.5370	0.5700	0.6600	0.4092	0.6800	0.5700	0.6200	0.5600	0.5300

σ

2.2.3.2 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κόστος προς Έσοδα για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Πορτογαλίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CGD	0.5510	0.5120	0.6470	0.6330	0.6260	0.5850	0.8160	0.7550	0.6660	0.7950	0.5550
BCP	0.6030	0.5860	0.6360	0.5630	0.6360	0.6689	0.7320	0.5017	0.5500	0.4610	0.4410
Novo Banco & BES	0.4750	0.5220	0.4110	0.4670	0.5790	0.4460	0.5980	0.4537	0.8580	0.6040	0.3260
BPI	0.5370	0.5580	0.5790	0.6450	0.6720	0.4810	0.6210	0.7830	0.5670	0.6950	0.5529

Αυτό που παρατηρούμε και αξίζει να σημειωθεί στους παραπάνω πίνακες είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις βλέπουμε μεταξύ δύο διαδοχικών ετών μεγάλες αυξομειώσεις στον δείκτη. Αυτό έγκειται στο γεγονός ότι στον υπολογισμό του δείκτη δεν αφαιρέσαμε (όπως κάνεις αρκετές τράπεζες στην έκθεσή τους), μη επαναλαμβανόμενα αποτελέσματα. Η λογική που τα κρατήσαμε είναι ότι η διαχείριση τέτοιων γεγονότων δείχνει την αποδοτικότητα της διοίκησης και στην συγκριτική τους αξιολόγηση θα επιβραβεύσει τις αποτελεσματικές διοικήσεις. Ακόμη, ένας παράγοντας που συμβάλει αρκετά είναι ότι τα

συνολικά έσοδα επηρεάζονται άμεσα από το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον και πολλές φορές υπάρχουν μεγάλες αυξομειώσεις τους μεταξύ ετών. Για παράδειγμα στην Πορτογαλική Novo Banco το 2017 ο δείκτης έχει τιμή 32,64% ενώ το 2016 είχε τιμή 60,45%. Η τεράστια αυτή μείωση οφείλεται κυρίως στην τεράστια αύξηση των συνολικών εσόδων που περιλαμβάνει την ενεργοποίηση του έκτακτου μηχανισμού κεφαλαίου 791,7 εκατ. ευρώ και επίσης μέρος του κεφαλαιουχικού κέρδους από την πώληση του 75% της θυγατρικής NB Ασία 66,0 εκατ. ευρώ.

2.2.3.3 Δείκτης Κόστος προς Έσοδα, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Κόστος προς Έσοδα για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nordea	0.5236	0.5290	0.4827	0.5160	0.5493	0.5066	0.5096	0.5248	0.4889	0.4835	0.5388
Danske-Sampo	0.6619	0.6850	0.6280	0.7030	0.6910	0.6540	0.6830	0.6180	0.6140	0.6240	0.4880
OP-Pohjola	0.5027	0.6791	0.6085	0.5900	0.6581	0.6299	0.6410	0.5841	0.5250	0.5243	0.5692
Aktia	0.6700	0.5618	0.5681	0.5932	0.7303	0.7415	0.7015	0.6804	0.6931	0.7022	0.7640

Μια σημαντική παρατήρηση για τους δείκτες κόστος προς έσοδα στα Φιλανδικά τραπεζικά ιδρύματα έχει να κάνει με τους δύο μεγαλύτερους ομίλους. Βλέπουμε ότι για το 2017 η Danske-Sampo σημειώνει μια μεγάλη μείωση στον δείκτη, αυτό συμβαίνει γιατί ο Όμιλος Danske απορρόφησε πλήρως την Sampo Bank που αποτελούσε την τράπεζα του στην Φιλανδία και ο δείκτης υπολογίζεται πλέον με τα στοιχεία του συνόλου του Ομίλου. Αντίθετα, βλέπουμε ότι την ίδια χρονιά που η Nordea κάνει το ίδιο με τον Φιλανδικό κλάδο της η τιμή του δείκτη ανεβαίνει. Αυτό συμβαίνει διότι το 2017 η Nordea είχε λειτουργικά έσοδα μικρότερα κατά σχεδόν 500 εκατ. ευρώ και λειτουργικά έξοδα μεγαλύτερα κατά 300 εκατ. ευρώ με την μεγαλύτερη αύξηση (286 εκατ. ευρώ) να αφορά τα έξοδα προσωπικού. Επίσης αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι η Aktia Bank, η μικρότερη από όλες τις τράπεζες, είναι σταθερά αυτή με τον μεγαλύτερο δείκτη από το 2011 και έπειτα.

2.2.4 Κέρδη, Δείκτης ROA (Return On Assets).

Η ικανότητα ενός οργανισμού να δημιουργεί κατάλληλες αποδόσεις για να είναι σε θέση να επεκτείνει, να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά του και να προσθέσει κεφάλαια αποτελεί βασικό παράγοντα στην αξιολόγηση της συνεχιζόμενης βιωσιμότητάς του.

Για τους τραπεζικούς ομίλους, δύο είναι οι δείκτες κερδοφορίας που χρησιμοποιούνται κατά κόρον τόσο από τους επενδυτές όσο και από τους ερευνητές και γι' αυτό συμπεριλαμβάνονται πάντα στις εκθέσεις των τραπεζικών ομίλων. Η απόδοση ιδίων κεφαλαίων (ROE) και η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων (ROA). Ο πρώτος μας δείχνει πόσο κέρδος δημιουργεί μια εταιρεία με τα χρήματα που έχουν επενδύσει οι μέτοχοι ενώ ο δεύτερος μας δείχνει το πόσο κερδοφόρα είναι μια εταιρεία σε σχέση με το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού της. Πιο απλά ο δείκτης ROA μας δείχνει για κάθε ευρώ που επενδύεται σε στοιχεία του ενεργητικού της εταιρείας πόσο καθαρό κέρδος δημιουργείται.

Στην παρούσα εργασία επιλέξαμε να εργαστούμε με τον δείκτη ROA:

$$ROA = \frac{Net\ Income\ (after\ taxes)}{Total\ Assets}$$

2.2.4.1 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες ROA για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eurobank	0.0122	0.0090	0.0037	0.0010	-0.0697	-0.0214	-0.0149	-0.0161	-0.1564	0.0032	0.0017
National Bank	0.0182	0.0156	0.0085	0.0036	-0.1155	-0.0203	0.0073	0.0009	-0.0378	-0.0364	-0.0064
Alpha Bank	0.0156	0.0079	0.0050	0.0013	-0.0644	-0.0186	0.0397	-0.0045	-0.0198	0.0007	0.0003
Piraeus Bank	0.0140	0.0060	0.0038	-0.0004	-0.1341	-0.0072	0.0273	-0.0221	-0.0216	-0.0005	-0.0030

Το πρώτο πράγμα που παρατηρούμε είναι ότι τα έτη 2011,2012 όλες οι τράπεζες είχαν αρνητικό ROA γεγονός που υποδεικνύει ότι κατέγραψαν ζημιές. Για το 2011 αιτία είναι οι μεγάλες απομειώσεις από το κούρεμα (PSI) των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα Πειραιώς δέχτηκε το μεγαλύτερο χτύπημα καταγράφοντας ROA -13,41% που αποτελεί και την μεγαλύτερη αρνητική τιμή σε όλη την εργασία. Να σημειώσουμε εδώ ότι σε όρους απομείωσης το μεγαλύτερο χτύπημα το δέχθηκε η Εθνική Τράπεζα με της ζημιές της το 2011 να φτάνουν τα 12,3 δισεκ., όμως την περίοδο εκείνη τα στοιχεία ενεργητικού της την καθιστούσαν την μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας επομένως ο δείκτης της ήταν μικρότερος από αυτόν της Πειραιώς. Ένα δεύτερο γεγονός που είναι απόρροια της πορείας της οικονομίας της χώρας είναι ότι μέχρι και το 2010, με την εξαίρεση της Τράπεζας Πειραιώς που κατέγραψε μικρή ζημία το 2010, οι τράπεζες καταγράφουν θετικούς ROA έστω και οριακά. Από το 2011 και μετά όμως ο δείκτης των περισσότερων είναι αρνητικός με μικρές εξαιρέσεις. Στα θετικά μπορεί να ειπωθεί ότι φαίνεται πως σιγά σιγά και οι τέσσερις όμιλοι επιστρέφουν στην κερδοφορία.

2.2.4.2 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες ROA για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Πορτογαλίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CGD	0.0087	0.0045	0.0025	0.0024	-0.0036	-0.0030	-0.0046	-0.0026	-0.0008	-0.0195	0.0008
BCP	0.0070	0.0027	0.0026	0.0041	-0.0082	-0.0127	-0.0079	-0.0015	0.0048	0.0020	0.0040
Novo Banco & BES	0.0093	0.0057	0.0070	0.0085	0.0000	0.0014	-0.0064	-0.0062	-0.0164	-0.0152	-0.0269
BPI	0.0092	0.0041	0.0058	0.0064	-0.0043	0.0075	0.0037	-0.0010	0.0093	0.0126	0.0003

Στην Πορτογαλία, οι δείκτες ROA των ομίλων ακολούθησαν παρόμοια πορεία με αυτές των ελληνικών ομίλων. Μέχρι την υπαγωγή της χώρας σε μηχανισμό στήριξης και την επιδείνωση των οικονομικών της, οι όμιλοι καταγράφουν θετικούς, αν και ομολογουμένως επίσης μικρούς ROA. Από το 2011 και μετά οι χρονιές που τα ιδρύματα δεν καταγράφουν

ζημιές είναι λίγες αν και συγκριτικά με τους αντίστοιχα ελληνικά ιδρύματα αυτές είναι πιο περιορισμένες. Επίσης, από το 2015 φαίνεται ότι αρχίζει μια «ανάρρωσή» δύο εκ των ομίλων οι οποίοι σημειώνουν θετικούς ROA (ειδικά η BPI σημειώνει το 2016 τον υψηλότερο δείκτη στην εξεταζόμενη περίοδο). Και το 2017 και η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας επιστρέφει στην κερδοφορία μετά τις ζημιές ρεκόρ που κατέγραψε το 2016, οι οποίες οδήγησαν και στην ανακεφαλαιοποίηση της (βλέπε κεφάλαιο 1).

2.2.4.3 Δείκτης ROA, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες ROA για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nordea	0.0080	0.0056	0.0046	0.0046	0.0037	0.0046	0.0049	0.0050	0.0057	0.0061	0.0052
Danske-Sampo	0.0249	0.0046	0.0007	0.0045	0.0040	0.0036	0.0054	0.0057	0.0055	0.0059	0.0058
OP-Pohjola	0.0036	0.0030	0.0042	0.0052	0.0050	0.0047	0.0066	0.0055	0.0069	0.0068	0.0062
Aktia	0.0066	-0.0017	0.0039	0.0053	0.0026	0.0024	0.0048	0.0051	0.0052	0.0052	0.0041

Το πρώτο πράγμα που παρατηρούμε στους δείκτες ROA των Φιλανδικών ομίλων είναι ότι με εξαίρεση το αποτέλεσμα της Aktia το 2008, δεν υπάρχουν αρνητικοί δείκτες. Το γεγονός αυτό μας δείχνει ότι παρά το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον οι τράπεζες κατάφεραν να διατηρήσουν την κερδοφορία τους και μάλιστα σε σχετικά ίδια επίπεδα. Το αρνητικό είναι ότι με εξαίρεση το αποτέλεσμα της Danske-Sampo το 2007, πριν ακόμα η οικονομική κρίση χτυπήσει την Ευρώπη, οι δείκτες κινούνται σε χαμηλά επίπεδα καταδεικνύοντας το μεγάλο πρόβλημα του Φιλανδικού τραπεζικού συστήματος.

2.2.5 Ρευστότητα, Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού.

Η ρευστότητα μιας τράπεζας εξαρτάται από την ικανότητά της να καλύπτει όλες τις προβλεπόμενες δαπάνες της, όπως τη χρηματοδότηση δανείων ή τη διενέργεια πληρωμών για το χρέος, χρησιμοποιώντας μόνο ρευστά περιουσιακά στοιχεία. Στην ιδανική περίπτωση, μια τράπεζα θα πρέπει να διατηρεί ένα επίπεδο ρευστότητας που της επιτρέπει επίσης να καλύπτει τυχόν απροσδόκητα έξοδα χωρίς να χρειάζεται να ρευστοποιήσει άλλα περιουσιακά στοιχεία. Όσο μεγαλύτερο είναι το «μαξιλάρι» των ρευστών στοιχείων ενεργητικού σε σχέση με τις αναμενόμενες υποχρεώσεις, τόσο μεγαλύτερη είναι η ρευστότητα της τράπεζας.

Όταν οι τράπεζες μίας χώρας της Ευρωζώνης αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας, όπως σε περιόδους που παρατηρείται αυξημένη εκροή καταθέσεων, σαν πρώτη επιλογή εξετάζουν και αναζητούν το δανεισμό από κάποια άλλη τράπεζα στη διατραπεζική αγορά. Ωστόσο, σε αρκετές περιπτώσεις ο δανεισμός από κάποια άλλη τράπεζα δεν είναι δυνατός κυρίως επειδή οι τράπεζες δανειστές φοβούνται για τη φερεγγυότητα της τράπεζας που αντιμετωπίζει το πρόβλημα ρευστότητας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η τράπεζα με το πρόβλημα ρευστότητας ουσιαστικά αποκλείεται από τη διατραπεζική αγορά και σαν

επόμενη επιλογή καταφεύγει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προκειμένου να εξασφαλίσει την απαιτούμενη ρευστότητα και να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία της. Από τη πλευρά της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ζητάει αυξημένες εγγυήσεις υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης προκειμένου να δανείσει τη τράπεζα που ζητάει ρευστότητα. Τέτοιες εγγυήσεις αποτελούν κυρίως τα ομόλογα Δημοσίου ή ομόλογα εκδόσεως της Ε.Ε. όπως είναι τα ομόλογα του EFSF.

Στις περιπτώσεις που η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αρνηθεί και εκείνη τη παροχή ρευστότητας κυρίως λόγω της χαμηλής ποιότητας των εγγυήσεων, η τράπεζα αναγκάζεται να καταφύγει στον ύστατο μηχανισμό παροχής ρευστότητας τον ELA (Emergency Liquidity Assistance), διαφορετικά κινδυνεύει να αντιμετωπίσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της (ZABEPΔΙΝΟΣ and ZABEPΔΙΝΟΣ, 2015).

Με το νέο πλαίσιο της Βασιλείας III που θα εφαρμοστεί πλήρως στην Ε.Ε από 1ή Ιανουαρίου 2018, θεσπίστηκε ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας (Liquidity coverage ratio-LCR) ο οποίος αναφέρεται σε πολύ ρευστά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο δείκτης αυτός είναι ένας γενικός έλεγχος ακραίων καταστάσεων που στοχεύει στην πρόβλεψη διαταραχών στην αγορά. Ο LCR διαβεβαιώνει ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για να ξεπεράσουν τυχόν βραχυπρόθεσμες διαταραχές ρευστότητας. Το LCR εφαρμόστηκε και μετρήθηκε το 2011, αλλά το πλήρες 100% ελάχιστο δεν θα εφαρμοστεί μέχρι και το 2017 στα τραπεζικά ιδρύματα της Ε.Ε. Ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας αποτελεί σημαντικό μέρος της συμφωνίας της Βασιλείας, καθορίζοντας την αξία των ρευστών απαιτήσεων που πρέπει να κατέχονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η ιδέα είναι ότι, απαιτώντας από τις τράπεζες να κατέχουν ένα ορισμένο επίπεδο πολύ ρευστών περιουσιακών στοιχείων, είναι λιγότερο σε θέση να δανείζουν υψηλά επίπεδα βραχυπρόθεσμου χρέους.

Στην παρούσα εργασία για την μέτρηση της ρευστότητας μεταξύ των τραπεζικών ομίλων που εξετάζονται χρησιμοποιήσαμε τον δείκτη απαιτήσεων ενεργητικού προς απαιτήσεις παθητικού.

$$LIQ = \frac{Total\ Loans}{Total\ Deposits}$$

Στις απαιτήσεις ενεργητικού συγκαταλέγονται οι λογαριασμοί του ισολογισμού «Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» και «Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες» (μετά από τις προβλέψεις). Ενώ αντίστοιχα στις απαιτήσεις παθητικού συγκαταλέγονται οι λογαριασμοί του παθητικού «Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα» και «Υποχρεώσεις προς πελάτες». Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι στις «Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα» συμπεριλαμβάνονται και οι υποχρεώσεις προς τις κεντρικές τράπεζες, όπως είναι για παράδειγμα η χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω της παροχής εγγυήσεων και η χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA- Emergency Liquidity Assistance) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

2.2.5.1 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Ελλάδας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eurobank	1.3156	1.2486	1.2355	1.3477	1.6441	1.4278	0.9314	0.8838	1.1874	1.0001	1.0368
National Bank	0.8234	0.8775	0.8451	0.8228	0.8129	0.7924	0.7722	0.8196	0.7071	0.7480	0.8334
Alpha Bank	1.1657	1.0514	1.0295	0.9542	0.8991	0.8176	0.8811	0.8692	0.8517	0.8910	0.9376
Piraeus Bank	1.0039	0.9567	0.8693	0.8426	0.7270	0.6471	0.7778	0.7324	0.6875	0.7404	0.8655

Παρατηρώντας τους δείκτες ρευστότητας των Ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων βλέπουμε ότι παρουσιάζουν πολύ καλή ρευστότητα καθώς με εξαίρεση την Eurobank όλες ανεξαιρέτως έχουν δείκτη κάτω από το 100% από το 2010 και μετά και λίγο πιο πάνω πιο πριν. Όμως, ειδικά από το 2010 και μετά οι Ελληνικές τράπεζες στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από την χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είτε μέσω εγγυήσεων (κάνοντας χρήση και του προγράμματος παροχής ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας που ξεκίνησε το 2008 από το ελληνικό κράτος) είτε μέσω του ELA. Χαρακτηριστικά, το 2015 η Εθνική τράπεζα παρουσιάζει δείκτη κοντά στο 70% (τον χαμηλότερο σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο για τις Ελληνικές τράπεζες) όμως κοιτάζοντας την σημείωση «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» στις ενοποιημένη ετήσια οικονομική έκθεση της βλέπουμε ότι η χρηματοδότησή της από τη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα φτάνει στα 24 δισεκ. ευρώ, ποσό παραπάνω από το μισό των καταθέσεων της τράπεζας και περίπου το 36% τον απαιτήσεων παθητικού. Αφαιρώντας την χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ο δείκτης έχει τιμή 109% (1,09), όμως επειδή η χρηματοδότηση από την Ε.Κ.Τ είναι πιο ακριβή σε σχέση με την διατραπεζική αγορά (ειδικά η χρηματοδότηση από τον ELA) αποφασίσαμε σε αυτό το στάδιο της ανάλυσης να την συμπεριλάβουμε καθώς το «κέρδος» που έχουν οι τράπεζες σε αυτόν τον δείκτη αποτελεί «ζημία» στον δείκτη ROA και COST (καθώς μειώνονται τα συνολικά έσοδα από τους υψηλότερους τόκους και τα εξομοιούμενα έξοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων).

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι τα τελευταία δύο χρόνια οι Ελληνικές τράπεζες μειώνουν την εξάρτησή τους από την Ε.Κ.Τ (κυρίως από τον ELA) και σε συνδυασμό με την αύξηση των καταθέσεων τους (ειδικά σε σχέση με το 2015) και την συντηρητική πολιτική που ακολουθούν στην χορήγηση δανείων από τις αρχές της οικονομικής κρίσης βελτιώνουν τον δείκτη ρευστότητας. Η απομόχλευση των ελληνικών αναμένεται να συνεχιστεί αν και με μειωμένους ρυθμούς σε σχέση με παλαιότερα, μέσω των διαγραφών στα δάνεια, τις πωλήσεις των λίγων εναπομεινάντων τραπεζικών μονάδων στο εξωτερικό, αλλά και τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων δραστηριοτήτων τους, μέσω της πώλησης συγκεκριμένων χαρτοφυλακίων.

2.2.5.2 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Πορτογαλίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Πορτογαλίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CGD	1.1392	1.2055	1.2098	1.0370	0.9625	0.9235	0.9254	0.8945	0.8847	0.8856	0.8752
BCP	1.5232	1.5540	1.3788	1.1800	1.1118	1.0103	0.9463	0.9203	0.8925	0.8431	0.8350
Novo Banco & BES	1.6319	1.5141	1.7617	1.4805	1.2937	1.3408	1.2375	1.1771	1.0484	0.9903	0.8303
BPI	1.1814	1.1859	1.1824	1.1261	1.1463	1.0687	1.0276	0.9441	0.8651	1.0134	0.9832

Η ανάλυση τον εν λόγω δείκτη για τα Πορτογαλικά τραπεζικά είναι παρόμοια με αυτή των ελληνικών αν και η εξάρτηση από την Ε.Κ.Τ είναι σαφώς πολύ μικρότερη από των ελληνικών. Μάλιστα, το 2017 αφαιρώντας την χρηματοδότηση από την Ε.Κ.Τ μόνο η BPI έχει δείκτη 100% γεγονός που υποδεικνύει την καλή ρευστότητα που εμφανίζουν οι τραπεζικοί όμιλοι της Πορτογαλίας. Το εν λόγω αποτέλεσμα είναι απόρροια της απομόχλευσης που ακολουθούν τα τελευταία χρόνια οι όμιλοι περιορίζοντας τις χορηγήσεις τους (και ιδιαίτερα του υψηλού κινδύνου), την σταθεροποίηση των καταθέσεων τους και την διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

2.2.5.3 Δείκτης Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού, Τραπεζικά Ιδρύματα Φιλανδίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δείκτες Απαιτήσεις Ενεργητικού προς Απαιτήσεις Παθητικού για τα τέσσερα τραπεζικά ιδρύματα της Φιλανδίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Τράπεζα\Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nordea	1.5599	1.4412	1.4627	1.5199	1.5854	1.4245	1.4046	1.4483	1.5369	1.5929	1.5232
Danske-Sampo	1.8730	1.6212	1.4318	1.3274	1.4389	1.3580	1.2792	1.3082	1.2786	1.2368	1.7321
OP-Pohjola	1.4006	1.4337	1.3820	1.4170	1.2864	1.2787	1.3476	1.3481	1.2625	1.2192	1.1703
Aktia	1.2754	1.1029	1.3034	1.5347	1.5093	1.9850	1.4096	1.3587	1.3419	1.2327	1.2235

Σε αντιδιαστολή με το τι βλέπουμε στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία, οι τραπεζικοί όμιλοι της Φιλανδίας έχουν αρκετά υψηλό δείκτη απαιτήσεις ενεργητικού προς απαιτήσεις παθητικού. Δηλαδή, οι όμιλοι χορηγούν περισσότερα χρήματα σε δάνεια από αυτά που συγκεντρώνουν από καταθέσεις. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι Φιλανδικές τράπεζες στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στην χονδρική χρηματοδότηση (καλυμμένα ομόλογα, ανώτερα ακάλυπτα ομόλογα, συμφωνίες επαναγοράς κ.α). Λόγω των χαμηλών επιτοκίων, ιδίως του Euribor 3 μηνών (εξαιτίας του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης που εφαρμόζει η Ε.Κ.Τ από τον Μάρτιο του 2015), οι τράπεζες της Φιλανδίας έχουν αυξήσει τις παραπάνω συναλλαγές αρκετά, όμως επειδή τα εν λόγω χρηματοοικονομικά προϊόντα δεν συμπεριλαμβάνονται στο δείκτη βλέπουμε αυτά τα αποτελέσματα. Είναι αξιοπρόσεκτο το γεγονός ότι από το 2007 βλέπουμε μια μείωση του δείκτη, με κάποιες εξαιρέσεις, αλλά σε γενικότερα πλαίσια παραμένει σταθερός.

Κεφάλαιο 3ό

3.1 Περιβάλλουσα Ανάλυση Δεδομένων-DEA

3.1.1 Θεωρητική Προσέγγιση της μεθόδου.

Η DEA είναι μια μη παραμετρική μέθοδος γραμμικού προγραμματισμού για την αξιολόγηση της απόδοσης και της παραγωγικότητας των παραγωγικών μονάδων ή μονάδες απόφασης, σύμφωνα με τον Charnes (DMUs). Οι περιοχές εφαρμογής της DEA έχουν αυξηθεί από τότε που εισήχθη για πρώτη φορά ως εργαλείο διαχείρισης και μέτρησης απόδοσης στα τέλη της δεκαετίας του 1970 (Charnes, Cooper and Rhodes, 1978). Από τότε, εισάγονται νέες εφαρμογές με περισσότερες μεταβλητές και πολύπλοκα μοντέλα.

Η DEA χρησιμοποιείται πάντα για την αξιολόγηση ομοιογενών μεταξύ τους οργανισμών όπως τράπεζες, καταστήματα λιανικής πώλησης, σχολεία, πανεπιστήμια, νοσοκομεία δηλ. οργανισμούς που προσφέρουν είτε υπηρεσίες είτε παράγουν προϊόντα. Αυτούς τους οργανισμούς τους ονομάζουμε σαν παραγωγικές μονάδες και κυρίαρχος ρόλος της DEA είναι η ποσοτική εκτίμηση της αποδοτικότητας κάθε παραγωγικής μονάδας ξεχωριστά. Το βασικό χαρακτηριστικό, που καθιστά αυτές τις μονάδες συγκρίσιμες σε κάθε περίπτωση είναι ότι εκτελούν την ίδια λειτουργία όσον αφορά τα είδη των πόρων που καταναλώνουν εισροές (input) και τα είδη που παράγουν εκροές (output)(Σαϊττης, 2015).

Την αποδοτικότητα μπορούμε να την ορίσουμε ως την ικανότητα του οργανισμού να «μετασχηματίζει» τις εισροές, δηλαδή τους πόρους που χρησιμοποιεί, σε εκροές. Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται ο μετασχηματισμός αυτός είναι άγνωστος και δεν απασχολεί την μέθοδο.

$$Efficiency = \frac{Inputs}{Outputs}$$

Εστιάζοντας τώρα την προσοχή στην τιμή της αποδοτικότητας που θα αποδοθεί σε κάθε DMUs, πρέπει να ειπωθεί ότι δεν είναι δυνατόν αυτή η τιμή να θεωρείται δεδομένη και σταθερή σε κάθε περίπτωση, αλλά αντιθέτως καθορίζεται πάντα ανάλογα και με τις υπόλοιπες DMUs του δείγματος (Casu and Molyneux, 2003).

Κάθε DMUs δίνει ένα «σκορ» το οποίο εκφράζει την αποδοτικότητα του και κυμαίνεται μεταξύ 0 και 1. Συγκεκριμένα αν η αποτελεσματικότητα του DMUs πάρει την τιμή 1, αυτό δείχνει ότι η συγκεκριμένη μονάδα είναι πλήρως αποδοτική και αυτό πάντα σε σχέση με τις υπόλοιπες μονάδες (DMUs) του δείγματος. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι σε περίπτωση αλλαγής των διαθέσιμων DMUs, τότε και τα «σκορ» αποδοτικότητας που θα προκύψουν από την εφαρμογή της D.E.A., θα είναι διαφορετικά.

Οι παραδοσιακές οικονομετρικές μέθοδοι, προκειμένου να εκτιμήσουν την αποδοτικότητα, απέβλεπαν στο να υπολογίσουν θεωρητικά αναλυτικές συναρτήσεις παραγωγής, τις οποίες στη συνέχεια εφάρμοζαν στα πραγματικά δεδομένα. Ο συνδυασμός των εισροών και εκροών μιας επιχείρησης μπορεί να περιγράψει από αυτές τις συναρτήσεις παραγωγής. Χρησιμοποιώντας αυτές τις συναρτήσεις μπορούμε να δούμε την μέγιστη απόδοση που μπορεί να επιτευχθεί με οποιοδήποτε εφικτό συνδυασμό εισροών κατασκευάζοντας με αυτό τον τρόπο ένα σύνορο αποδοτικότητας (Seiford and Thrall, 1990). Οι μονάδες που βρίσκονται πάνω στο σύνορο αποδοτικότητας χαρακτηρίζονται ως αποδοτικές ή μονάδες καλύτερης πρακτικής (best practice units) και είναι οι μονάδες εκείνες με τη μεγαλύτερη συνολική αποδοτικότητα των συντελεστών παραγωγής στο δείγμα. Το σύνορο αποδοτικότητας εξυπηρετεί την οριοθέτηση στόχων και αποτελεί σημείο συγκριτικής αναφοράς (benchmark) για τις μη αποδοτικές μονάδες. Η απόσταση μιας μη αποδοτικής μονάδας από το σύνορο αποδοτικότητάς της, εκφράζει το έλλειμμα αποδοτικότητάς της, δηλαδή πόσο πρέπει να βελτιωθεί προκειμένου να καταστεί επαρκώς αποδοτική. Το σύνορο αποδοτικότητας περιβάλλει τις υπόλοιπες μονάδες και ο χώρος των σημείων που περιβάλλεται από το σύνορο αποδοτικότητας ονομάζεται σύνολο παραγωγικών δυνατοτήτων (production possibility set). Αυτό το χαρακτηριστικό είναι που έδωσε και το όνομα στη μέθοδο ως Περιβάλλουσα Ανάλυση Δεδομένων.

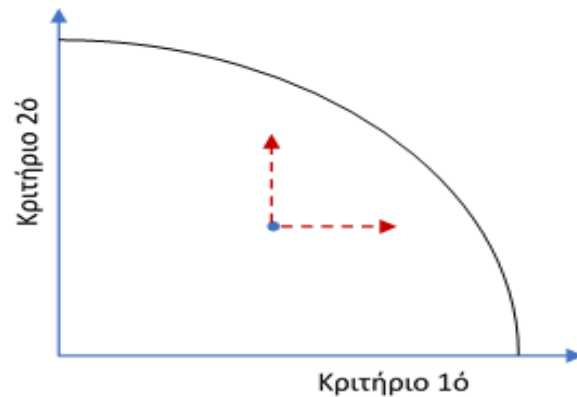
Πιο συγκεκριμένα, το αποδοτικό σύνορο καθορίζεται από n Μονάδες Αποφάσεων. Κάθε Μονάδα Αποφάσεων, DMU_j ($j = 1, 2, \dots, n$) χρησιμοποιεί m εισροές x_{ij} ($i = 1, 2, \dots, m$) και s εκροές y_{rj} ($r = 1, 2, \dots, s$). Οι παρακάτω ιδιότητες εξασφαλίζουν ότι μπορούμε να αναπτύξουμε μια τμηματική γραμμική προσέγγιση για το αποδοτικό σύνορο και την κυριαρχούμενη περιοχή:

- i) Κυρτότητα : $\sum_{j=1}^n \lambda_j * x_{ij}$ για ($i=1,2,\dots,m$) και $\sum_{j=1}^n \lambda_j * x_{rj}$ για ($r=1,2,\dots,s$) είναι πιθανές εισροές και εκροές των DMU_j , όπου λ_j ($j = 1, 2, \dots, n$) είναι συντελεστές στάθμισης.
- ii) Αποτελεσματικότητα (αποδοτικότητα Pareto): Μια Μονάδα Αποφάσεων θα χαρακτηρίζεται ως Pareto αποδοτική αν δεν υπάρχει καμία λύση που να κυριαρχεί έναντι αυτής. Πιο αναλυτικά, μια DMU είναι αποτελεσματική αν καμία από τις εισροές ή τις εκροές της δεν μπορεί να βελτιωθεί χωρίς να χειροτερέψει κάποια άλλη εισροή ή εκροή της.
- iii) Κυριαρχία: κάποιες λύσεις είναι κυριαρχούμενες όταν υπάρχουν άλλες λύσεις που είναι εξίσου καλές με αυτές σε όλα τα κριτήρια αλλά αυστηρά καλύτερες σε τουλάχιστον ένα κριτήριο. Δηλαδή, η ίδια εκροή y_{rj} μπορεί να αποκτηθεί από τη χρήση x_{ij}^* , όπου $x_{ij}^* \leq x_{ij}$ (δηλ. οι ίδιες εκροές μπορούν να παραχθούν χρησιμοποιώντας λιγότερες εισροές). Επίσης, η ίδια εισροή x_{ij} μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόκτηση y_{rj}^* εκροών, όπου $y_{rj}^* \geq y_{rj}$ (δηλ. οι ίδιες εισροές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παράγουν περισσότερες εκροές).

Για καλύτερη κατανόηση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την περίπτωση που έχουμε δύο κριτήρια, απεικονίζοντας διαγραμματικά τις μορφές των αποδοτικών συνόρων.

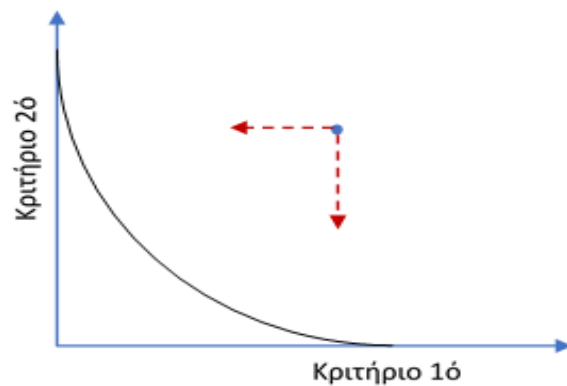
Μεγιστοποίηση των κριτηρίων.

Η περιοχή εντός της καμπύλης παρουσιάζει τις κυριαρχούμενες λύσεις ενώ η καμπύλη παρουσιάζει το αποδοτικό σύνολο. Στις κυριαρχούμενες λύσεις θα προτιμήσουμε να μεγιστοποιηθούν τα κριτήρια και να μετακινηθούμε προς το αποδοτικό σύνολο.

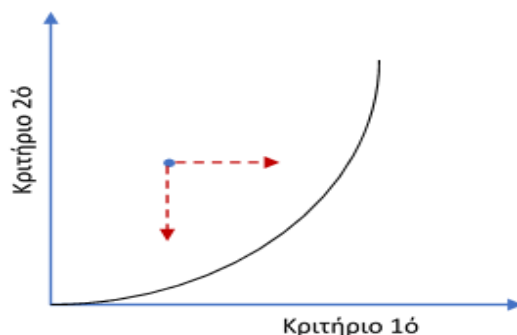
Ελαχιστοποίηση των κριτηρίων.

Οποιοδήποτε σημείο εκτός του αποδοτικού συνόρου είναι κυριαρχούμενη λύση. Προτιμούμε την μετακίνηση προς το αποδοτικό σύνολο δεδομένου ότι τα κριτήρια ελαχιστοποιούνται.

Μεγιστοποίηση του ενός και ελαχιστοποίηση του άλλου κριτηρίου.

Το 1ό Κριτήριο μεγιστοποιείται ενώ το 2ό κριτήριο ελαχιστοποιείται. Θα προτιμήσουμε να μετακινηθούμε προς το αποδοτικό σύνορο μειώνοντας το 2ό κριτήριο και αυξάνοντας το 1ό κριτήριο. Οι κυριαρχούμενες λύσεις βρίσκονται εντός του αποδοτικού συνόρου ενώ οι μη κυριαρχούμενες βρίσκονται πάνω στην καμπύλη του αποδοτικού συνόρου.

Είναι ευρέως γνωστό ότι η DEA είναι ευαίσθητη στην επιλογή μεταβλητών-κριτηρίων. Όσο ο αριθμός των μεταβλητών αυξάνει, η ικανότητα διάκρισης των DMUs μειώνεται. Όσες περισσότερες μεταβλητές προστίθενται τόσο μεγαλύτερη γίνεται η πιθανότητα ότι κάποια αναποτελεσματική μονάδα θα κυριαρχήσει στην προστιθέμενη διάσταση και θα γίνει αποδοτική. Έτσι, για να διατηρηθεί η δύναμη διάκρισης της DEA, ο αριθμός των εισόδων και εξόδων πρέπει να διατηρείται σε ένα λογικό επίπεδο (ΣΤΑΜΑΤΗ, 2014).

3.1.2 Μαθηματικά Μοντέλα της DEA.

3.1.2.1 Το μοντέλο CRS.

Σύμφωνα με το μοντέλο των Charnes, Cooper and Rhodes, (1978) έχουμε n DMUs να αξιολογήσουμε. Κάθε Μονάδα Αποφάσεων, DMU_j ($j = 1, 2, \dots, n$) χρησιμοποιεί m εισροές X_{ij} ($i = 1, 2, \dots, m$) και s εκροές Y_{rj} ($r = 1, 2, \dots, s$). Υποθέτουμε ότι $X_{ij} \geq 0$ και $Y_{rj} \geq 0$ και ότι κάθε DMU έχει τουλάχιστον μια θετική εισροή και μια θετική εκροή.

Στο μοντέλο της DEA και έτσι όπως το εισήγαγαν οι Charnes, Cooper και Rhodes, οι εισροές και εκροές χρησιμοποιούνται για να μετράτε η σχετική αποδοτικότητα των DMU_j η οποία αξιολογείται συγκριτικά με τα δεδομένα όλων των DMU_j , όπου $j = 1, 2, \dots, n$. Αντικειμενική επιδίωξη είναι η μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και πιο αναλυτικά, σε όρους γραμμικού προγραμματισμού, η μεγιστοποίηση της παρακάτω αντικειμενικής συνάρτησης:

$$\text{Αποδοτικότητα } DMU_{j_0} = \frac{\text{Εκροές}}{\text{Εισροές}} \rightarrow E_{j_0} = \max h_0(u, v) = \frac{\sum_{r=1}^s y_{r0} u_r}{\sum_{i=1}^m x_{i0} v_i}$$

Οι μεταβλητές u_r και v_i και αντιπροσωπεύουν τη βαρύτητα που δίνει η κάθε DMU σε κάθε εισροή και εκροή προκειμένου να μεγιστοποιήσει την αποδοτικότητά της. Οι μεταβλητές y_{r0} και x_{i0} είναι η ποσότητα των εισροών και εκροών που παρατηρείται ανά εξεταζόμενη DMU, δηλαδή οι γνωστές σταθερές ποσότητες που αποτελούν τα δεδομένα. Για να μεγιστοποιήσουμε το παραπάνω κλάσμα μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ο παρονομαστής ισούται με την μονάδα και να μεγιστοποιήσουμε τον αριθμητή του. Προσθέτοντας και τους περιορισμούς το μαθηματικό μας μοντέλο παίρνει την εξής μορφή:

$$\text{Αντικειμενική Συνάρτηση: } \max z = \sum_{r=1}^s y_{r0} u_r$$

Περιορισμοί:

$$\sum_{r=1}^s y_{rj} u_r - \sum_{i=1}^m x_{ij} v_i \leq 0$$

$$\sum_{i=1}^m x_{i0} v_i = 1$$

$$u_r, v_i \geq 0$$

Στη βάση της δυαδικότητας του γραμμικού προγραμματισμού, η ισοδύναμη δυαδική μορφή, για το παραπάνω πρόβλημα μπορεί να γραφθεί ως εξής:

$$\text{Αντικειμενική Συνάρτηση: } \theta^* = \min \theta$$

Περιορισμοί:

$$\sum_{j=1}^n x_{ij} \lambda_j \leq \theta x_{i0}, \quad i = 1, 2, \dots, m$$

$$\sum_{j=1}^n y_{rj} \lambda_j \geq y_{r0}, \quad r = 1, 2, \dots, s$$

$$\lambda_j \geq 0, \quad j = 1, 2, \dots, n$$

θ , ελεύθερο προσήμου

Οι μεταβλητές λ_j αντιπροσωπεύουν τους συντελεστές στάθμισης από τους οποίους προκύπτει μια ιδεατή DMU (virtual DMU), η οποία συγκρίνεται με τη j_0 . Η DMU_0 συμβολίζει μια από τις DMUs, η οποία βρίσκεται υπό αξιολόγηση, το x_{i0} και το y_{r0} είναι οι i - εισροές και

οι r-εκροές αντίστοιχα. Όταν το $\theta^* = 1$, τότε το τρέχον επίπεδο εισροών δεν μπορεί να μειωθεί αναλογικά, ως εκ τούτου η DMU_0 είναι πάνω στο αποδοτικό σύνορο. Διαφορετικά αν $\theta^* < 1$, τότε η DMU_0 είναι κυριαρχούμενη. Το θ^* αντιπροσωπεύει την αποτελεσματικότητα της DMU_0 με προσανατολισμό στις εισροές. Το παραπάνω μοντέλο είναι γνωστό ως μοντέλο σταθερών αποδόσεων κλίμακας (CRS- Constant Returns to Scale).

3.1.2.2 Το μοντέλο VRS.

Το παραπάνω μοντέλο μπορεί να μετατραπεί απλά και άμεσα σε μοντέλο μεταβλητών αποδόσεων κλίμακας εάν προσθέσουμε επιπλέον τον περιορισμό $\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$. Το εν λόγω μοντέλο είναι γνωστό εκτός από VRS (Variable Returns to Scale) και σαν BCC από τους Banker, Charnes and Cooper, (1984) που το ανέπτυξαν. Ο περιορισμός $\sum_{j=1}^n \lambda_j$ είναι αυτός που καθορίζει τον “returns to scale” τύπο του αποδοτικού συνόρου.

Μετατρέποντας τον παραπάνω περιορισμό σε ανισότητα της μορφής, $\sum_{j=1}^n \lambda_j \leq 1$ παίρνουμε το μοντέλο τον μη αυξανόμενων αποδόσεων κλίμακας, ενώ μετατρέποντας σε ανισότητα της μορφής, $\sum_{j=1}^n \lambda_j \geq 1$ παίρνουμε το μοντέλο τον μη μειούμενων αποδόσεων κλίμακας.

3.1.2.3 Μοντέλο με προσανατολισμό στις εισροές και εκροές.

Τα μοντέλα που αναπτύχθηκαν παραπάνω αφορούν μοντέλα με προσανατολισμό τις εισροές. Για να επιτύχουμε την λύση, θεωρούμε σταθερές τις εκροές και ελαχιστοποιούμε τις εισροές. Επειδή όμως η μέτρηση της αποδοτικότητας, όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 3.3.1, έχει κλασματική μορφή ($\frac{Inputs}{Outputs}$) μπορούμε να αλλάξουμε την προσέγγισή μας και να θεωρήσουμε σταθερές τις εισροές προσπαθώντας ταυτόχρονα να μεγιστοποιήσουμε τις εκροές.

Επομένως, η εκτίμηση της αποδοτικότητας μια μη-αποδοτικής μονάδας μπορεί να γίνει με δύο διαφορετικά υποδείγματα γραμμικού προγραμματισμού, ανάλογα με το αν θεωρούμε τις εισροές ή τις εκροές σταθερές.

- 1) Input oriented (με σταθερές εκροές): μας δείχνει κατά πόσο μπορούν να μειωθούν οι εισροές μιας μη-αποδοτικής μονάδας, με ταυτόχρονα σταθερές εκροές, με σκοπό αυτή να καταστεί αποδοτική.
- 2) Output oriented (με σταθερές εισροές): μας δείχνει κατά πόσο μπορούν να αυξηθούν οι εκροές μιας μη-αποδοτικής μονάδας, με ταυτόχρονα σταθερές εισροές, με σκοπό αυτή να καταστεί αποδοτική.

3.1.3 Βασικές Προσεγγίσεις.

Όπως αναφέρθηκε σε αρκετές μελέτες, υπάρχει μια συνεχιζόμενη συζήτηση στη βιβλιογραφία σχετικά με τον σωστό ορισμό των εισροών και των εκροών. Οι δύο βασικές

προσεγγίσεις είναι η "προσέγγιση παραγωγής" και η "προσέγγιση διαμεσολάβησης" (Berger and Humphrey, 1997).

- Προσέγγιση Παραγωγής: Η προσέγγιση της παραγωγής προϋποθέτει ότι οι τράπεζες παράγουν δάνεια και υπηρεσίες καταθετικού λογαριασμού, χρησιμοποιώντας το εργατικό δυναμικό και το κεφάλαιο ως εισροές και τον αριθμό και τον τύπο των λογαριασμών που αποτυπώνουν τα αποτελέσματα.
- Προσέγγιση διαμεσολάβησης: Η προσέγγιση της διαμεσολάβησης θεωρεί τις τράπεζες ως ενδιάμεσα χρηματοπιστωτικά μέσα που συλλέγουν αγορασθέντα κεφάλαια και χρησιμοποιούν εργατικό δυναμικό και κεφάλαιο για να μετατρέψουν αυτά τα κεφάλαια σε δάνεια και άλλα περιουσιακά στοιχεία.

Οι Berger και Humphrey (Berger and Humphrey, 1997) επισημαίνουν ότι καμία από αυτές τις δύο προσεγγίσεις δεν είναι τέλεια επειδή δεν μπορούν να κατακτήσουν πλήρως τον διπλό ρόλο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ως παρόχων υπηρεσιών συναλλαγών / επεξεργασίας εγγράφων και ως ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Επισημαίνουν ότι η προσέγγιση της παραγωγής μπορεί να είναι κάπως καλύτερη για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υποκαταστημάτων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και η μέθοδος διαμεσολάβησης μπορεί να είναι πιο κατάλληλη για την αξιολόγηση ολόκληρων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Πρόσφατα, ο Drake και συνεργάτες (2006) πρότειναν τη χρήση μιας προσέγγισης προσανατολισμένης στα κέρδη σε ένα περιβάλλον DEA που ευθυγραμμίζεται με την προσέγγιση των Berger και Mester (Berger and Mester, 2003) στο πλαίσιο της στοχαστικής τους προσέγγισης. Επισημαίνουν ότι τα αποτελέσματά τους υποστηρίζουν το επιχείρημα των Berger και Mester ότι μια προσέγγιση που βασίζεται στο κέρδος είναι περισσότερο ικανή να καταγράψει την ποικιλία των στρατηγικών απαντήσεων από τις χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ενόψει των δυναμικών αλλαγών στις ανταγωνιστικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα ήταν η χρηματοοικονομική κρίση (Pasiouras, 2008).

3.1.4 Εφαρμογή της μεθόδου DEA.

Για να εφαρμοστεί η DEA ακολουθούμε κάποια βήματα, τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω.

Βήμα 1ο

Πρωταρχικά γίνεται ο προσδιορισμός των εισροών και εκροών του μοντέλου που εμφανίζονται ανάλογα με τα DMUs που αξιολογούνται. Στην περίπτωση μας, για τους εξεταζόμενους ομίλους, επιλέγουμε ως εισροές τον αριθμό των εργαζομένων και τις καταθέσεις (εξαιρουμένων των καταθέσεων της Ε.Κ.Τ και των κεντρικών τραπεζών). Ως εκροές επιλέγουμε τα δάνεια προ προβλέψεων και τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία

ενεργητικού. Με βάση τις εισροές μας έχουμε και τα αντίστοιχα κόστη εισροών τα οποία είναι:

- 1) $\frac{\text{Έξοδα Τόκων (Interest Expenses)}}{\text{Συνολικές Καταθέσεις (Total Deposits)}}$ μας δείχνει το κόστος ανά μονάδα κατάθεσης.
- 2) $\frac{\text{Έξοδα Προσωπικού (Personnel Expenses)}}{\text{Αριθμός Εργαζομένων (Total Employees)}}$ μας δείχνει το κόστος ανά εργαζόμενο.

Βήμα 2ό

Εύρεση των μονάδων μέτρησης των τιμών αυτών των εισροών και εκροών.

Βήμα 3ό

Συγκέντρωση στοιχείων. Τα εν λόγω στοιχεία συγκεντρώθηκαν από τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των ομίλων που εξετάζονται.

Βήμα 4ό

Επίλυση του μοντέλου, στην περίπτωσή μας με χρήση της προσέγγισης της διαμεσολάβησης, σε μοντέλο μεταβλητών αποδόσεων κλίμακας λαμβάνοντας υπόψιν μας το μέγεθος των τραπεζών στο δείγμα μας, που κυμαίνονται από μεγάλες διεθνώς ενεργές τράπεζες (Nordea, Danske) έως μικρές τοπικές τράπεζες (Aktia). Το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε είναι το DEAP 2.1 (Coelli, 1996).

Βήμα 5ό

Στο τελικό στάδιο της εφαρμογής της DEA, γίνεται η ερμηνεία αποτελεσμάτων.

3.1.5 Αποτελέσματα Μεθόδου DEA

3.1.5.1 Παρουσία Αποτελεσμάτων και κατάταξη Ομίλων.

Τρέχοντας το πρόγραμμα DEAP 2.1 για όλα τα έτη παίρνουμε τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες.

Αρχικά η Τεχνική Αποτελεσματικότητα ανά τράπεζα και έτος.

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	MEAN By Bank
Τράπεζες	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE	TE
Eurobank	0.806	0.781	0.762	0.886	1.000	0.981	0.775	0.717	0.443	0.765	0.835	0.796
National Bank	0.689	0.710	0.779	0.844	0.958	1.000	0.947	0.898	0.569	1.000	0.939	0.848
Alpha Bank	0.633	0.628	0.598	0.723	0.783	0.852	0.773	0.747	0.427	0.725	0.712	0.691
Piraeus Bank	0.627	0.749	0.638	0.805	0.888	0.859	0.749	0.675	0.415	0.736	0.812	0.723
CGD	0.790	0.765	0.783	0.769	0.671	0.725	0.760	0.687	0.503	0.620	0.634	0.701
BCP	0.919	0.950	0.972	0.956	0.860	0.850	0.687	0.651	0.435	0.588	0.611	0.771
Novo Banco & BES	0.985	0.992	1.000	0.982	0.836	0.934	0.898	0.898	1.000	0.841	0.661	0.912
BPI	0.776	0.738	0.859	0.723	0.701	0.950	0.851	0.701	0.401	0.649	0.672	0.729
Nordea	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Danske-Sampo	1.000	1.000	0.920	0.845	0.889	0.933	0.986	1.000	1.000	1.000	0.966	0.958
OP-Pohjola	0.801	0.865	0.840	0.913	0.769	0.845	0.935	0.910	0.655	0.781	0.788	0.827
Aktia	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Mean	0.836	0.848	0.846	0.871	0.863	0.911	0.863	0.824	0.654	0.809	0.803	0.830

Ακολουθεί η Αποτελεσματικότητα Κατανομής ανά τράπεζα και έτος.

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	MEAN By Bank
Τράπεζες	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE	AE
Eurobank	0.905	0.915	0.917	0.863	0.886	0.928	0.814	0.813	0.867	0.796	0.747	0.859
National Bank	0.958	0.916	0.932	0.879	0.869	0.934	0.835	0.788	0.948	0.828	0.758	0.877
Alpha Bank	0.789	0.803	0.799	0.728	0.735	0.789	0.702	0.745	0.973	0.728	0.745	0.776
Piraeus Bank	0.923	0.902	0.946	0.865	0.889	0.883	0.794	0.787	0.976	0.752	0.734	0.859
CGD	0.924	0.926	0.928	0.875	0.897	0.902	0.875	0.902	0.864	0.927	0.901	0.902
BCP	0.864	0.856	0.865	0.819	0.833	0.893	0.839	0.886	0.819	0.878	0.780	0.848
Novo Banco & BES	0.895	0.902	0.935	0.863	0.936	0.923	0.910	0.883	1.000	0.931	0.987	0.924
BPI	0.922	0.934	0.905	0.869	0.881	0.875	0.834	0.826	0.757	0.658	0.771	0.839
Nordea	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Danske-Sampo	1.000	1.000	0.968	0.980	0.953	0.996	0.948	1.000	0.925	1.000	0.810	0.962
OP-Pohjola	0.925	0.940	0.943	0.857	0.899	0.909	0.833	0.859	0.877	0.936	0.946	0.902
Aktia	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Mean	0.925	0.925	0.928	0.883	0.898	0.919	0.865	0.874	0.917	0.870	0.848	0.896

Τέλος, η Αποτελεσματικότητα Κόστους ανά τράπεζα και έτος.

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	MEAN By Bank
Τράπεζες	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE
Eurobank	0.729	0.714	0.699	0.765	0.886	0.911	0.630	0.583	0.384	0.609	0.624	0.685
National Bank	0.660	0.651	0.726	0.742	0.833	0.934	0.791	0.707	0.540	0.828	0.712	0.739
Alpha Bank	0.500	0.504	0.478	0.526	0.575	0.672	0.543	0.557	0.415	0.528	0.530	0.530
Piraeus Bank	0.579	0.675	0.604	0.697	0.789	0.758	0.594	0.531	0.405	0.554	0.596	0.617
CGD	0.730	0.709	0.727	0.673	0.602	0.655	0.665	0.620	0.434	0.575	0.571	0.633
BCP	0.794	0.813	0.841	0.783	0.716	0.760	0.576	0.577	0.356	0.516	0.476	0.655
Novo Banco & BES	0.881	0.894	0.935	0.847	0.783	0.863	0.817	0.793	1.000	0.783	0.653	0.841
BPI	0.715	0.689	0.777	0.628	0.617	0.831	0.710	0.579	0.304	0.427	0.518	0.618
Nordea	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Danske-Sampo	1.000	1.000	0.890	0.829	0.847	0.930	0.935	1.000	0.925	1.000	0.783	0.922
OP-Pohjola	0.741	0.813	0.792	0.782	0.692	0.768	0.779	0.781	0.574	0.731	0.745	0.745
Aktia	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Mean	0.777	0.789	0.789	0.773	0.778	0.840	0.753	0.727	0.611	0.713	0.684	0.749

Πριν προχωρήσουμε σε περαιτέρω ανάλυση των αποτελεσμάτων μας κρίνεται σκόπιμο να διευκρινίσουμε κάποιες έννοιες. Με τον όρο **Τεχνική Αποτελεσματικότητα-Αποδοτικότητα** (Technical Efficiency-TE) εννοείται ότι η προς εξέταση επιχείρηση

χρησιμοποιεί όλους τους πόρους της κατά τον πλέον αποδοτικό τρόπο και παράγει το μέγιστο προϊόν, με τη δεδομένη τεχνολογία και τις δεδομένες εισροές. Η επιχείρηση λοιπόν παράγει πάνω στο όριο της παραγωγικότητας, παρατηρούμε δηλαδή το μέγιστο προϊόν που παράγεται σε κάθε δεδομένο επίπεδο εισροών. Πάνω στην καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων η επιχείρηση λέγεται ότι είναι πλήρως αποδοτική (στην στήλη TE παίρνει τιμή 1). Ο όρος **Αποτελεσματικότητα Κατανομής** (Allocative Efficiency-AE) εκφράζει την ικανότητα της τράπεζας να χρησιμοποιεί τις βέλτιστες ποσότητες εισροών δεδομένων των τιμών τους. Τέλος, η **Αποτελεσματικότητα Κόστους** (Cost Efficiency-CE) εκφράζει την ικανότητα της τράπεζας να παρέχει υπηρεσίες χωρίς να σπαταλάει πόρους λόγω τεχνικής μη αποτελεσματικότητας ή μη αποτελεσματικότητας κατανομής.

Το πρώτο πράγμα που παρατηρούμε άμεσα είναι ότι δύο τράπεζες κατατάσσονται στην πλήρως αποδοτικές για όλη την περίοδο που εξετάζουμε, τόσο στην TE,AE όσο και στην CE. Αυτές είναι η Nordea και η Aktia. Ενώ, η Danske-Sampo άλλες χρονιές κατατάσσεται στις πλήρως αποδοτικές (2007,2008,2014,2015) και άλλες όχι. Παρατηρούμε επίσης, ότι ενώ η Danske-Sampo έχει τεχνική αποτελεσματικότητα ίση με 1 το 2015, δεν ισχύει το ίδιο και για την αποτελεσματικότητα κόστους και την αποτελεσματικότητα κατανομής γεγονός που μας δείχνει ότι επιδέχεται βελτίωσης καθώς η τεχνική αποτελεσματικότητα δεν λαμβάνει υπόψιν το κόστος εισροών. Αξιοσημείωτο γεγονός για το ίδιο έτος είναι ότι η Novo Banco & BES κατατάσσεται στις πλήρως αποδοτικές τράπεζες. Τέλος, η Εθνική Τράπεζα καταφέρνει δυο φορές (2012,2016) στην διάρκεια της περιόδου να είναι στις πλήρως αποδοτικές τράπεζες όμως με περιθώρια βελτίωσης και τις δύο και η Eurobank βρίσκεται μία φορά (2011) στις αποδοτικές επίσης με περιθώρια βελτίωσης.

Το δεύτερο πράγμα που παρατηρούμε, είναι ότι η καλύτερη χρονιά για τις τράπεζες είναι το 2012. Με mean AE 0.919 και mean CE 0.84, βλέπουμε συνολικά οι τράπεζες «σπαταλώντας» 16% λιγότερους πόρους μπορούν να επιτύχουν 8,1% καλύτερο αποτέλεσμα και να καθιστούν πλήρως αποδοτικές ως προς την κατανομή των πόρων τους. Ένα ακόμη γεγονός που αποσπά την προσοχή είναι ότι ενώ η τεχνική αποδοτικότητα των ομίλων αυξάνεται συνολικά μέχρι και το 2010, με μια μικρή μείωση του 0,2% από το 2008 στο 2009, ακολουθεί μία σταθερή μείωση με εξαίρεση το αποδοτικότερο έτος (2012) μέχρι και το 2015 όπου φτάνει και στην κατώτερη τιμή της (65,4%). Ενδεικτικό για την κατάσταση της τεχνικής αποδοτικότητας το 2015 είναι το γεγονός ότι εξαιρουμένων των τεσσάρων πλήρων αποδοτικών ομίλων μόλις ένας όμιλος ξεπερνάει σε αποδοτικότητα το 60%. Τα τελευταία δύο έτη παρουσιάζεται μια αύξηση και σταθεροποίηση σε αυτό το επίπεδο τεχνικής αποδοτικότητας των ομίλων.

Για την καλύτερη ανάλυση των αποτελεσμάτων μας προχωρούμε στην εξής κατηγοριοποίηση ανά έτος των ομίλων, με βάση την αποτελεσματικότητα κατανομής, η οποία λαμβάνει υπόψιν τις τιμές τους κόστους. Κατατάσσουμε ανά τέσσερις και ανά έτος τους ομίλους σε καλής απόδοσης, μέτριας απόδοσης και χαμηλής απόδοσης, ανάλογα με την αποδοτικότητα τους. Σημειώνουμε ότι η κατάταξη δεν αντιστοιχεί σε καμιά

περίπτωση στην χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Με την εν λόγω μέθοδο εξετάζουμε την σχετική αποδοτικότητα των ομίλων, δηλαδή την αποδοτικότητα που οι όμιλοι αυτοί επιτελούν των διαμεσολαβητικό τους ρόλο («μετατροπή» καταθέσεων και εργασίας σε δάνεια και χρεόγραφα) συγκρίνοντας τους μεταξύ τους.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται, πόσες φορές εμφανίζεται η κάθε τράπεζα στην κάθε μία κατηγορία.

Τράπεζες	Καλή Απόδοση	Μέτρια Απόδοση	Χαμηλή Απόδοση
Eurobank	0	4	7
National Bank	3	5	3
Alpha Bank	0	1	10
Piraeus Bank	2	3	6
CGD	1	9	1
BCP	0	4	7
Novo Banco & BES	4	5	2
BPI	0	6	5
Nordea	11	0	0
Danske-Sampo	9	2	0
OP-Pohjola	3	6	2
Aktia	11	0	0

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως οι Nordea και Aktia αποτελούν τους πιο αποδοτικούς ομίλους καθώς σε όλα τα έτη είναι πλήρως αποδοτικές, επομένως κατατάσσονται στις τράπεζες υψηλής απόδοσης. Όμοια κατατάσσεται και η Danske καθώς βρίσκεται συχνά στην πρώτη τετράδα αποδοτικότητας. «Έκπληξη» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η Novo Banco & BES η οποία βρίσκεται 4 φορές στις υψηλής απόδοσης τράπεζες και άλλες 5 στις μέτριας, μάλιστα στις 4 από τις 5 στις δύο πρώτες θέσεις των μέτριων αποδόσεων τραπεζών, και μόλις δύο στις χαμηλής απόδοσης τράπεζες.

Επόμενη, είναι η φιλανδική OP-Pohjola με τρεις φορές να βρίσκεται στην πρώτη τετράδα, έξι φορές στις μέτριας απόδοσης και μόλις δύο στις χαμηλής, καταλαμβάνοντας την πρώτη θέση από τις μέτριες σε απόδοση τράπεζες. Ακολουθεί η Εθνική Τράπεζα η οποία έχει την ίδια καλή επίδοση με την OP-Pohjola όσον αφορά τις φορές που κατατάσσεται στις υψηλής απόδοσης τράπεζες όμως βρίσκεται περισσότερες φορές στις κακής απόδοσης απ' ότι η Φιλανδική Τράπεζα. Η Εθνική κατατάσσεται ως δεύτερη από τις μέτριας απόδοσης τράπεζες με βάση την αποδοτικότητα κατανομής. κομμάτι της περιόδου είναι στις τελευταίες θέσεις την αποδοτικότητας. Τελευταία στις μέτριας απόδοσης τράπεζες, κατατάσσονται τα δύο μεγαλύτερα ιδρύματα της Ελλάδας και της Πορτογαλίας. Η Caixa Geral de Depositos S.A και η τράπεζα Πειραιώς, κατατάσσονται ως έβδομη και όγδοη

αντίστοιχα, καθώς παρότι η Πειραιώς βρίσκεται δύο φορές στην πρώτη τετράδα έναντι μίας της CGD, βρίσκεται και έξι φορές στις χαμηλής απόδοσης έναντι μόλις μίας της CGD.

Η κατάταξη των χαμηλών αποδόσεων τραπεζών είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς με βάση την Αποτελεσματικότητα Κατανομής τους δεν κατατάσσονται ούτε μία φορά στις υψηλής απόδοσης τράπεζες. Πρώτη από τις χαμηλής απόδοσης τράπεζες είναι η BPI με έξι συμμετοχές στις μέτριας απόδοσης και πέντε στις χαμηλής, ενώ ακολουθεί η Millennium-BCP με πέντε στις μέτριας και έξι στις χαμηλής. Στην προτελευταία θέση βρίσκεται η Eurobank με τέσσερις φορές να κατατάσσεται στις μέτριας απόδοσης τράπεζες και εφτά στις χαμηλής. Και τελευταία, δίχως αμφιβολία, κατατάσσεται η Alpha Bank με μόλις ένα έτος να ξεφεύγει από την κατάταξη της στις χαμηλής απόδοσης τράπεζες. Μάλιστα, μόνο δύο χρονιές δεν κατατάσσεται ως τελευταία, το 2015 που κατατάσσεται στις μέτριας απόδοσης και το 2016 που μόνο η BPI κατατάσσεται κάτω από αυτήν.

3.1.5.2 Χρήση της Αποτελεσματικότητας Κόστους για τις χαμηλής απόδοσης τράπεζες.

Σε αυτήν την παράγραφο θα προχωρήσουμε σε μία συνολική ανάλυση για το πως η αποτελεσματικότητα κόστους συμβάλει ώστε οι Όμιλοι να βελτιστοποιήσουν την Αποτελεσματικότητα Κατανομής τους. Αρχικά, θα κάνουμε την ανάλυση μόνο για το έτος 2007 και στην συνέχεια ακολουθώντας την ίδια λογική βγάζουμε τα συνολικά αποτελέσματα.

Για το έτος 2007.

Τράπεζα	TE	AE	CE
Eurobank	0.806	0.905	0.729
Alpha Bank	0.633	0.789	0.500
BCP	0.919	0.864	0.794
BPI	0.776	0.922	0.715

Η Alpha Bank, για το 2007, με βάση τα αποτελέσματά μας χρειάζεται μια μείωση των μονάδων εισροής κατά 50% ώστε να ανέβει η αποτελεσματικότητα της στο 100%. Κοινώς, ο όμιλος «σπαταλάει» κατά 50% παραπάνω από τους απαραίτητους πόρους για να επιτύχει το αποτελέσματα εκροών (Δανείων, Ρευστών Στοιχείων) που πετυχαίνει. Αντίστοιχα, η Eurobank ξοδεύει κατά 27,1% περισσότερους πόρους ενώ η BCP βρίσκεται σε καλύτερο επίπεδο με 20,6% περισσότερους πόρους. Τέλος, βλέπουμε ότι η BPI, χρειάζεται μια μείωση των μονάδων εισροής κατά 28,5% ώστε να φτάσει σε Αποτελεσματικότητα 100%.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα συνολικά αποτελέσματα όπου η στήλη R, αντιστοιχεί στην μείωση που πρέπει να πραγματοποιήσει ο κάθε όμιλος, για το αντίστοιχο έτος, στις εισροές του ώστε να είναι πλήρως αποτελεσματικός.

Έτη	2007				2008				2009				2010			
Τράπεζες	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R
Eurobank	0.806	0.905	0.729	0.271	0.781	0.915	0.714	0.286	0.762	0.917	0.699	0.301	0.886	0.863	0.765	0.235
Alpha Bank	0.633	0.789	0.500	0.500	0.628	0.803	0.504	0.496	0.598	0.799	0.478	0.522	0.723	0.728	0.526	0.474
BCP	0.919	0.864	0.794	0.206	0.95	0.856	0.813	0.187	0.972	0.865	0.841	0.159	0.956	0.819	0.783	0.217
BPI	0.776	0.922	0.715	0.285	0.738	0.934	0.689	0.311	0.859	0.905	0.777	0.223	0.723	0.869	0.628	0.372
Έτη	2011				2012				2013				2014			
Τράπεζες	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE		TE	AE	CE	R
Eurobank	1	0.886	0.886	0.114	0.981	0.928	0.911	0.089	0.775	0.814	0.63	0.37	0.717	0.813	0.583	0.417
Alpha Bank	0.783	0.735	0.575	0.425	0.852	0.789	0.672	0.328	0.773	0.702	0.543	0.457	0.747	0.745	0.557	0.443
BCP	0.86	0.833	0.716	0.284	0.85	0.893	0.76	0.24	0.687	0.839	0.543	0.457	0.651	0.886	0.577	0.423
BPI	0.701	0.881	0.617	0.383	0.95	0.875	0.831	0.169	0.851	0.834	0.543	0.457	0.701	0.826	0.579	0.421
Έτη	2015				2016				2017				Mean by Bank			
Τράπεζες	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R	TE	AE	CE	R
Eurobank	0.443	0.867	0.384	0.616	0.765	0.796	0.609	0.391	0.835	0.747	0.624	0.376	0.796	0.859	0.685	0.315
Alpha Bank	0.427	0.973	0.415	0.585	0.725	0.728	0.528	0.472	0.712	0.745	0.53	0.47	0.691	0.776	0.530	0.470
BCP	0.435	0.819	0.356	0.644	0.588	0.878	0.516	0.484	0.611	0.78	0.476	0.524	0.771	0.848	0.652	0.348
BPI	0.401	0.757	0.304	0.696	0.649	0.658	0.427	0.573	0.672	0.771	0.518	0.482	0.729	0.839	0.603	0.397

Όπως, αναφέρθηκε και προηγουμένως το 2015 είναι το χειρότερο έτος από την σκοπιά της αποτελεσματικότητας. Βλέπουμε ότι με εξαίρεση την Alpha Bank, η οποία σε όλα τα έτη είναι μεταξύ του 42.5%-58.5% στην σπατάλη πόρων, όλες οι άλλες τράπεζες πρέπει να προχωρήσουν σε μειώσεις στις εισροές τους μεγαλύτερες του 60% ώστε να φτάσουν σε επίπεδο αποτελεσματικότητας 100%. Τέλος, στο τελευταίο κομμάτι του πίνακα βλέπουμε τον μέσο όρο όλων των τιμών των τραπεζών. Η Alpha Bank όντας η χειρότερη σε αποδοτικότητα τράπεζα, πρέπει να προβεί κατά μέσο όρο σε μείωση της σπατάλης πόρων κατά 47% στην διάρκεια της περιόδου ώστε να επιτύχει την πλήρη αποτελεσματικότητα. Αρκετά κοντά στο 40% σε μείωση βρίσκεται και η BPI, υποδεικνύοντας ότι ίσως βρίσκεται σε χειρότερη κατάσταση από την Millennium-BCP η οποία απαιτεί μείωση κατά 34,8%. Τέλος, ούτε η Eurobank πέφτει κάτω από το 30%, καθώς απαιτεί μείωση ύψους 31,5% κατά μέσο όρο στην διάρκεια της περιόδου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε ότι οι μειώσεις που αναφέρονται δεν είναι αυθαίρετες. Το DEAP 2.1, το απλό λογισμικό, που χρησιμοποιήσαμε δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες για το κατά πόσο πρέπει να μειωθεί η κάθε εισροή, με την μορφή πίνακα στον οποίο περιέχεται για τις εισροές η τιμή που πρέπει να έχουν ώστε να επιτευχθεί CE=1 (παρουσιάζονται στο Παράρτημα 2.)

Έτσι, είναι δυνατός ο υπολογισμός της ακριβής μείωσης που πρέπει να γίνει σε κάθε εισροή με δεδομένο ότι δεν αλλάζουν οι εκροές.

Τέλος, από τα αποτελέσματα της μεθόδου DEA, βλέπουμε ότι παρά το σημαντικό ρόλο της διαμεσολάβησης, μεγάλο μέρος του δείγματος δεν είναι πλήρως αποδοτικό ως προς αυτή την διαδικασία. Το γεγονός ότι δύο μόνο Φιλανδικές τράπεζες, κατά όλη την εξεταζόμενη περίοδο βρίσκονται σε πλήρη αποτελεσματική κατάσταση συνηγορεί προς αυτό το γεγονός. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι μέσες τιμές όλων των αποτελεσματικοτήτων των ομίλων για την περίοδο που εξετάζουμε καθώς και οι συνολικές μέσες τιμές.

Τράπεζες	Mean by Bank		
	TE	AE	CE
Eurobank	0.795545	0.859182	0.684909
National Bank	0.848455	0.876818	0.738545
Alpha Bank	0.691	0.776	0.529818
Piraeus Bank	0.723	0.859182	0.616545
CGD	0.700636	0.901909	0.632818
BCP	0.770818	0.848364	0.655273
Novo Banco & BES	0.911545	0.924091	0.840818
BPI	0.729182	0.839273	0.617727
Nordea	1	1	1
Danske-Sampo	0.958091	0.961818	0.921727
OP-Pohjola	0.827455	0.902182	0.745273
Aktia	1	1	1
Mean	0.829773	0.895674	0.748583

Μόλις τέσσερις τράπεζες ξεπερνούν το 90% στην αποτελεσματικότητα κατανομής και η συνολική μέση τιμή όλων των τραπεζών είναι στο 89,57% ενώ η συνολική μέση τιμή της αποτελεσματικότητας κόστους είναι στο 74,86% γεγονός που μας υποδεικνύει ότι η διαχείριση των πόρων από τις τράπεζες του δείγματος δεν είναι βέλτιστη. Βέβαια, για το συγκεκριμένο γεγονός πρέπει να λαμβάνουμε υπόψιν ότι οι τράπεζες πλέον έχουν διευρύνει τις δραστηριότητες τους και δεν έχουν, ως όμιλοι συνολικά, ως εκροές μόνο τα δάνεια και τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ισολογισμού (χρεόγραφα, μετοχές κτλ). Επομένως, τουλάχιστον ως προς το προσωπικό που είναι η μία από τις δύο εισροές, το αποτέλεσμα να επηρεάζεται αρνητικά σε κάποιες από τις τράπεζες, ανάλογα με την διάρθρωση του ισολογισμού τους.

Κεφάλαιο 4ό

4.1 Πολυκριτήρια Ανάλυση Αποφάσεων.

Η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων (multicriteria decision aid, MCDA ή multicriteria decision making, MCDM) είναι ένας εξελισσόμενος χώρος της επιχειρησιακής έρευνας (operations research), ο οποίος τις τελευταίες τρεις δεκαετίες παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο (Δούμπος, 2009). Η διαπίστωση ότι η επίλυση πολύπλοκων και σημαντικών προβλημάτων λήψης αποφάσεων δεν μπορεί να πραγματοποιείται μέσω μιας μονόπλευρης και μονοδιάστατης ανάλυσης, οδήγησε στην ανάπτυξη και διάδοση της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων.

Η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων έχει ως βασικό αντικείμενο την αντιμετώπιση ενός προβλήματος που παρουσιάζεται κατά την προσπάθεια εξέτασης όλων των παραμέτρων ενός προβλήματος και των κριτηρίων/παραγόντων που επηρεάζουν τη λήψη της κατάλληλης απόφασης. Το πρόβλημα αυτό συνδέεται με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει η σύνθεση όλων των παραμέτρων για την πραγματοποίηση της λήψης ορθολογικών αποφάσεων. Η κύρια όμως ειδοποιός διαφορά της πολυκριτήριας ανάλυσης από άλλες μεθοδολογίες, δεν είναι η απλή σύνθεση όλων των πολλαπλών διαστάσεων ενός προβλήματος, αλλά η πραγματοποίηση της σύνθεσης αυτής υπό το πρίσμα της πολιτικής λήψης των αποφάσεων και του συστήματος προτιμήσεων και αξιών, το οποίο συνειδητά ή ασυνείδητα χρησιμοποιεί ο αποφασίζοντας (Δούμπος, 2009). Συνεπώς, η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων ενσωματώνει τον αποφασίζοντα και τις προτιμήσεις του στη διαδικασία ανάπτυξης, χωρίς να προσδίδει στον αποφασίζοντα έναν παθητικό ρόλο, που θα τον περιορίζει στην παρακολούθηση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων μαθηματικών υποδειγμάτων. Τελικώς μπορούμε να πούμε ότι η πολυκριτήρια ανάλυση, εστιάζει στο σχεδιασμό συστηματικών μεθοδολογιών αντιμετώπισης σύνθετων προβλημάτων, οι οποίες αναλύοντας την ανταγωνιστική φύση των κριτηρίων και μοντελοποιώντας τις προτιμήσεις του αποφασίζοντος θα εντοπίζουν τις ικανοποιητικές λύσεις.

Οι μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί στο χώρο της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων μπορούν να ομαδοποιηθούν ανάλογα με τη μορφή του μοντέλου ολικής προτίμησης που χρησιμοποιούν καθώς και τη διαδικασία ανάπτυξης του μοντέλου. Οι κυριότερες πολυκριτήριες μέθοδοι διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες (Pardalos, P.M., Siskos, Y., Zorounidis, 1995):

- Πολυκριτήριος Μαθηματικός Προγραμματισμός
- Πολυκριτήρια Θεωρία Χρησιμότητας
- Θεωρία των Σχέσεων Υπεροχής
- Αναλυτική- Συνθετική Προσέγγιση.

Τα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στα πλαίσια της Πολυκριτήριας Ανάλυσης (Δούμπος, 2009)

4.2 Η μέθοδος PROMETHEE.

Οι μέθοδοι της οικογένειας PROMETHEE (PROMETHEE I και PROMETHEE II) ανήκουν στην θεωρία των σχέσεων υπεροχής και προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Brans (Brans, 1982) και παραμένουν μέχρι και σήμερα ιδιαίτερα δημοφιλείς στον χώρο της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων. Και οι δύο μέθοδοι ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία στο στάδιο ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής αλλά διαφοροποιούνται στην φάση της εκμετάλλευσης της σχέσης που αναπτύσσεται.

Η φάση της ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής αρχίζει με τον προσδιορισμό του δείκτη προτίμησης (preference index) $p(x_i, x_j)$:

$$p(x_i, x_j) = \sum_{k=1}^n w_k * p_k(x_{ik}, x_{jk})$$

όπου x_i, x_j το ζεύγος των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, w_k το βάρος του κάθε κριτηρίου (δείχνει τη σημαντικότητα του κάθε κριτηρίου), και $p_k(x_i, x_j)$ ο μερικός δείκτης προτίμησης για το κριτήριο x_k . Ο μερικός δείκτης προτίμησης $p_k(x_i, x_j)$ για το κριτήριο x_k ορίζεται συναρτήσει της διαφοράς $x_{ik} - x_{jk}$ μεταξύ των επιδόσεων των δύο εναλλακτικών στο κριτήριο x_k . Συγκεκριμένα:

$$p_k(x_i, x_j) = \begin{cases} 0 & , \text{εάν } x_{ik} < x_{jk} \\ h_k(x_{ik} - x_{jk}), & \text{εάν } x_{ik} \geq x_{jk} \end{cases}$$

Οι Brans, Vincke και Mareschal ((Brans, Vincke and Mareschal, 1986)) θεωρούν έξι τύπους γενικών κριτηρίων για την συνάρτηση h_k :

1. Σύνηθες κριτήριο (usual criterion): Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των δύο εναλλακτικών x_i και x_j στο κριτήριο x_k αν και μόνο αν $x_{ik} = x_{jk}$. Εάν όμως $x_{ik} > x_{jk}$, τότε θεωρείται ότι υπάρχει σαφής προτίμηση της x_i έναντι της x_j . Τότε η συνάρτηση h_k ορίζεται ως:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0, & x_{ik} = x_{jk} \\ 1, & x_{ik} > x_{jk} \end{cases}$$

2. Σχεδόν κριτήριο (quasi criterion): Με βάση αυτό το κριτήριο, θεωρείται ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των δυο εναλλακτικών x_i και x_j στο κριτήριο x_k , όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ δεν υπερβαίνει ένα κατώφλι αδιαφορίας q_k . Αλλιώς υπάρχει σαφής προτίμηση. Στην περίπτωση αυτού του κριτηρίου θα πρέπει να οριστεί το κατώφλι αδιαφορίας. Η συνάρτηση h_k ορίζεται ως εξής:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0, & x_{ik} - x_{jk} < q_k \\ 1, & x_{ik} - x_{jk} \geq q_k \end{cases}$$

3. Κριτήριο γραμμικής προτίμησης (criterion with linear preference): Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι εφόσον η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ δεν υπερβαίνει ένα κατώφλι προτίμησης p_k , τότε ο βαθμός προτίμησης για την εναλλακτική x_i αυξάνει γραμμικά συναρτήσει της διαφοράς $x_{ik} - x_{jk}$. Όταν η διαφορά υπερβεί το κατώφλι προτίμησης p_k , τότε υπάρχει σαφής προτίμηση. Η συνάρτηση h_k στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} \frac{x_{ik} - x_{jk}}{q_k}, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} \leq p_k \\ 1, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

4. Κριτήριο επιπέδου (level criterion): Στο γενικευμένο αυτό κριτήριο χρησιμοποιείται τόσο το κατώφλι αδιαφορίας, όσο και το κατώφλι προτίμησης. Εάν $q_k < x_{ik} - x_{jk} \leq p_k$ τότε υπάρχει ελαφρά προτίμηση για την εναλλακτική x_i . Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις που έγιναν στα προηγούμενα δύο γενικευμένα κριτήρια. Δηλαδή:

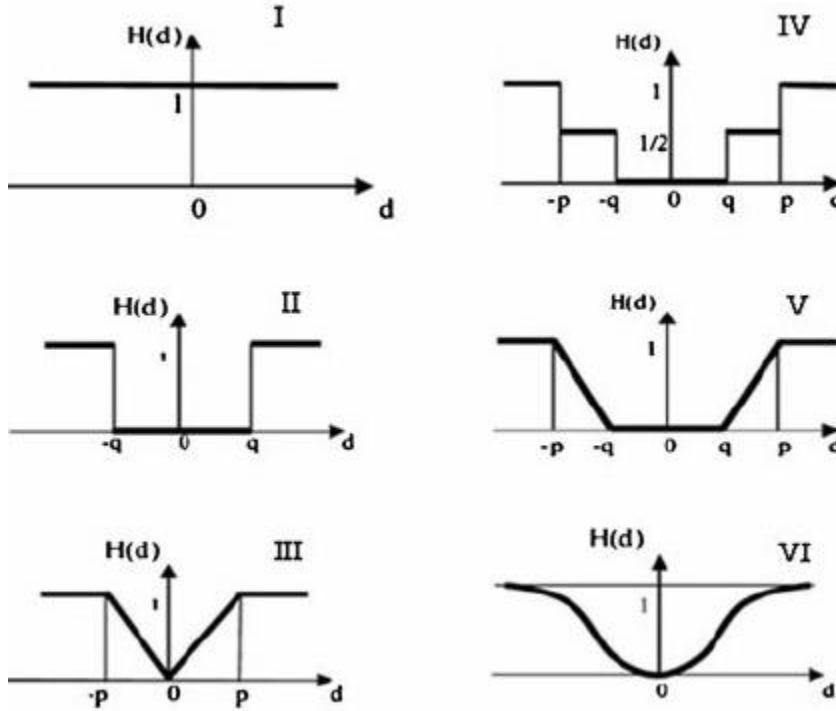
$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} \leq q_k \\ 0.5, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} \in (q_k, p_k) \\ 1, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

5. Κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας (criterion with linear preference and indifference area): Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι ο βαθμός προτίμησης αυξάνει γραμμικά από το μηδέν στο ένα, όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ βρίσκεται μεταξύ του ορίου αδιαφορίας και του ορίου προτίμησης:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} \leq q_k \\ \frac{x_{ik} - x_{jk} - q_k}{p_k - q_k}, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} \in (q_k, p_k) \\ 1, & \text{εάν } x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

6. Κριτήριο του Gauss (Gaussian criterion): Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο βαθμός προτίμησης περιγράφεται από μια συνεχή συνάρτηση της ακόλουθης μορφής (ως σ συμβολίζεται η παράμετρος που καθορίζει το σημείο αλλαγής στην καμπή της συνάρτησης):

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = e^{\left(\frac{-(x_{ik} - x_{jk})^2}{2\sigma^2}\right)}$$

Τύποι Κριτηρίων (Brans and Vincke, 1985).

Με τον καθορισμό της συνάρτησης h_k με τα παραπάνω κριτήρια και χρησιμοποιώντας την σχέση του δείκτη προτίμησης είναι εφικτό να υπολογίσουμε τον δείκτη προτίμησης για κάθε ένα ζεύγος εναλλακτικών. Ο δείκτης προτίμησης παίρνει τιμές στο διάστημα $[0,1]$, έτσι ώστε:

- i. $p(x_i, x_j) \approx 0 \Rightarrow$ «οριακή» υπεροχή της x_i έναντι της x_j .
- ii. $p(x_i, x_j) \approx 1 \Rightarrow$ «ισχυρή» υπεροχή της x_i έναντι της x_j .

Για την ταξινόμηση των εναλλακτικών λύσεων μέσω της εκμετάλλευσης της σχέσης υπεροχής ορίζονται δύο ροές, η εξερχόμενη (Ροή Εξόδου) με μαθηματική μορφή:

$$\varphi^+(x_i) = \frac{1}{m-1} \sum_{j=1}^m p(x_j, x_i)$$

και η εισερχόμενη (Ροή Εισόδου) με μαθηματική μορφή:

$$\varphi^{-}(x_i) = \frac{1}{m-1} \sum_{j=1}^m p(x_i, x_j)$$

Οι δύο αυτές ροές υποδηλώνουν μια πρώτη ταξινόμηση για κάθε εναλλακτική λύση. Η μεγαλύτερη εξερχόμενη ροή $\varphi^{+}(x_i)$ δηλώνει ότι η εναλλακτική x_i υπερέχει των άλλων εναλλακτικών λύσεων του συνόλου των εναλλακτικών πλήθους m , ενώ η μικρότερη εισερχόμενη ροή $\varphi^{-}(x_i)$ δηλώνει ότι η εναλλακτική λύση x_i κυριαρχείται από τις άλλες εναλλακτικές λύσεις.

Έστω τώρα η ακόλουθη καθαρή ροή:

$$\varphi(x_i) = \varphi^{+}(x_i) - \varphi^{-}(x_i)$$

Η καθαρή ροή αποτελεί ένα συνολικό μέγεθος αξιολόγησης της εναλλακτικής x_i έναντι όλων των άλλων εναλλακτικών. Αντίστοιχες ροές μπορούν να υπολογιστούν και για κάθε κριτήριο ξεχωριστά (unicriterion flows). Στην PROMETHEE II η οποία χρησιμοποιείται στην παρούσα εργασία, υπάρχει μια κατάταξη των εναλλακτικών με βάση τις καθαρές τους ροές. Η κατάταξη αυτή είναι πλήρης (δεν λαμβάνεται υπόψη η σχέση ασυγκριτικότητας) και προσδιορίζεται απλά ως εξής:

$$x_i > x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) > \varphi(x_j)$$

$$x_i \sim x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) = \varphi(x_j)$$

4.3 Εφαρμογή της μεθόδου PROMETHEE.

Στην παρούσα εργασία ως κριτήρια χρησιμοποιήθηκαν οι πέντε χρηματοοικονομικοί δείκτες του μοντέλου CAMELS που παρουσιάστηκαν στο 2ό κεφάλαιο. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε σε περιβάλλον Microsoft Excel με χρήση κατάλληλης μακροεντολής. Από τους έξι τύπους γενικών κριτηρίων για την συνάρτηση h_k χρησιμοποιήθηκε το έκτο κριτήριο, του Gauss (Gaussian criterion).

4.3.1 Βάρη των κριτηρίων.

Σε ένα ιδανικό πλαίσιο, οι συντελεστές στάθμισης σε ένα μοντέλο αξιών θα πρέπει να αναπαριστούν σε ένα ποσοτικό μέγεθος τις παραχωρήσεις που είναι διατεθειμένος να κάνει ο αποφασίζοντας. Όμως ο ακριβής καθορισμός των βαρών είναι ιδιαίτερα δύσκολος. Για το λόγο αυτό έχουν αναπτυχθεί διαδικασίες για την προσεγγιστική εκτίμηση των βαρών.

Μια χαρακτηριστική μεθοδολογία που βασίζεται στην παραπάνω λογική είναι ο προσδιορισμός της σημαντικότητας των κριτηρίων ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο κατατάσσονται. Εάν θεωρηθεί ότι είναι γνωστή η κατάταξη των κριτηρίων με βάση τη σημαντικότητά τους, χωρίς όμως να υπάρχει καμία επιπλέον πληροφορία για τα ακριβή τους βάρη, τότε αυτά μπορούν να θεωρηθούν ότι προκύπτουν από την ομοιόμορφη

κατανομή έτσι ώστε $w(1), w(2), \dots, w(n) \geq 0$ και $\sum_i w_{(i)} = 1$ όπου ως $w(i)$ συμβολίζεται το βάρος του i -οστού κατά σειρά σημαντικότητας κριτηρίου (Δούμπος, 2009).

Στη γενική περίπτωση, έστω ότι υπάρχουν R κλάσεις ισοδυναμίας στην κατάταξη των κριτηρίων, ορισμένες έτσι ώστε κάθε κλάση να περιλαμβάνει κριτήρια ίδιας σημαντικότητας, με την πρώτη κλάση να περιλαμβάνει τα κριτήρια με την υψηλότερη σημαντικότητα και την τελευταία τα λιγότερα σημαντικά κριτήρια. Συμβολίζοντας ως n_i το πλήθος των κριτηρίων στην κλάση ισοδυναμίας i ($n_1 + n_2 + \dots + n_R = n$) και ως $r_i = r_{i-1} + n_i$ τη σχετική θέση της κλάσης i στην κατάταξη ($r_0 = 0$), η σημαντικότητα των κριτηρίων στην κλάση αυτή προσδιορίζεται ως εξής:

$$w_{(i)} = \frac{1}{R} * \sum_{k=1}^R \frac{1}{r_k}$$

Τα βάρη που υπολογίζονται με τον παραπάνω τρόπο ονομάζονται βάρη ROC (Jia, Fischer and Dyer, 1998) (Jia, Fischer and Dyer, 1998), και είναι τα βάρη που χρησιμοποιήσαμε στην παρούσα εργασία και παρουσιάζονται παρακάτω.

w_c	w_e	w_L	w_a	w_m
0.3167	0.3167	0.15	0.15	0.0667

όπου:

w_c : το βάρος του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας.

w_e : το βάρος του δείκτη ROA.

w_L : το βάρος του δείκτη απαιτήσεις ενεργητικού προς απαιτήσεις παθητικού.

w_a : το βάρος του δείκτη μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς σύνολο δανείων.

w_m : το βάρος του δείκτη κόστος προς έσοδα.

4.3.2 Αποτελέσματα μεθόδου PROMETHEE.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα (ολικές ροές) και οι κατατάξεις τον ομίλων ανά έτος με την χρήση της μεθόδου PROMETHEE.

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Τράπεζα	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές	Ολικές Ροές
Eurobank	0.0153	-0.0193	-0.1405	-0.3338	-0.4333	-0.3707	-0.2722	-0.1733	-0.4345	0.0305	-0.0457
National Bank	0.0844	0.2480	0.2089	0.1088	-0.4425	-0.2636	-0.0316	-0.0013	-0.0903	-0.3113	-0.1769
Alpha Bank	0.1172	-0.0546	0.0716	-0.0561	-0.1369	-0.2986	0.3142	-0.0407	-0.0253	0.0082	-0.0303
Piraeus Bank	0.0824	-0.0886	-0.0786	-0.4106	-0.5098	-0.0506	0.1858	-0.3649	-0.0220	0.0116	-0.1863
CGD	-0.1517	-0.0483	-0.1386	-0.0421	0.2272	0.1546	-0.0582	-0.0110	-0.0748	-0.4025	-0.0059
BCP	-0.2626	-0.1897	-0.2358	-0.0853	0.1831	-0.0639	-0.0307	0.0894	0.0699	0.0864	0.0145
Novo Banco & BES	-0.0881	-0.0199	0.0462	0.1769	0.2138	0.1225	-0.1338	-0.2016	-0.1398	-0.2537	-0.3717
BPI	-0.1091	0.0187	0.0114	0.0773	0.1476	-0.0525	-0.2423	-0.1513	-0.0182	0.0159	-0.0447
Nordea	-0.2266	-0.1128	-0.0147	-0.0205	0.1605	0.1679	0.0066	0.3179	0.1562	0.2012	0.2312
Danske-Sampo	0.3805	0.1472	0.0092	0.2103	0.1699	0.2175	0.0658	0.0909	0.0757	0.1267	0.1619
OP-Pohjola	0.0228	0.0232	-0.0166	0.0922	0.2092	0.2128	0.0898	0.2066	0.2382	0.2432	0.2597
Aktia	0.1356	0.0961	0.2775	0.2831	0.2111	0.2245	0.1066	0.2393	0.2648	0.2438	0.1942

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Τράπεζα	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη	Κατάταξη
Eurobank	7	6	11	11	10	12	12	10	12	6	9
National Bank	4	1	2	4	11	10	8	6	10	11	10
Alpha Bank	3	9	3	9	9	11	1	8	8	9	7
Piraeus Bank	5	10	9	12	12	7	2	12	7	8	11
CGD	10	8	10	8	1	5	9	7	9	12	6
BCP	12	12	12	10	5	9	7	5	5	5	5
Novo Banco & BES	8	7	4	3	2	6	10	11	11	10	12
BPI	9	5	5	6	8	8	11	9	6	7	8
Nordea	11	11	7	7	7	4	6	1	3	3	2
Danske-Sampo	1	2	6	2	6	2	5	4	4	4	4
OP-Pohjola	6	4	8	5	4	3	4	3	2	2	1
Aktia	2	3	1	1	3	1	3	2	1	1	3

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η κατάταξη των τραπεζικών ιδρυμάτων στις τελευταίες θέσεις (και στην συνέχεια στις χαμηλής απόδοσης τράπεζες) δεν υποδηλώνει ότι τα συγκεκριμένα τραπεζικά ιδρύματα έχουν χρηματοοικονομικά προβλήματα ή ότι βρίσκονται σε κακή κατάσταση. Στην παρούσα εργασία γίνεται μια συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ τους με βάση τα κριτήρια που εμείς επιλέξαμε.

Για την πιο εύκολη αξιολόγηση τους κατηγοριοποιούμε τους τραπεζικούς ομίλους στις παρακάτω τρεις ομάδες ανάλογα με την κατάταξή τους στην εξεταζόμενη περίοδο.

- Τράπεζες Υψηλής Επίδοσης:** Ανήκουν οι τράπεζες που για την πλειοψηφία των χρόνων κατατάχτηκαν από την 1η έως και την 4η θέση (Πράσινο Χρώμα).

- b. Τράπεζες Μέτριας Επίδοσης:** Ανήκουν οι τράπεζες που για την πλειοψηφία των χρόνων κατατάχτηκαν από την 5η έως και την 8η θέση (Κίτρινο Χρώμα).
- c. Τράπεζες Χαμηλής Επίδοσης:** Ανήκουν οι τράπεζες που για την πλειοψηφία των χρόνων κατατάχτηκαν από την 9η έως και την 12η θέση (Κόκκινο Χρώμα).

Με βάση τα παραπάνω ακολουθεί η κατηγοριοποίηση των τραπεζών σε υψηλής, μέτριας και χαμηλής επίδοσης.

Υψηλής Επίδοσης:

1. Aktia Bank: η μικρότερη τράπεζα της έρευνα βρίσκεται στην 1ή θέση 5 φορές, στην 2ή θέση 2 φορές και στην 3ή 4 φορές. Αποτελεί με βάση τα αποτελέσματα την καλύτερη σε επίδοση τράπεζα καθώς έχει τις περισσότερες πρώτες θέσης και δεν υπάρχει χρονιά που να είναι έξω από την τετράδα.
2. Danske-Shampo: Η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα του δείγματος καταλαμβάνει την 1ή μόνο μία χρονιά (2007), την 2ή 3 φορές και την 4ή σταθερά από το 2014 μέχρι το 2017. Βρίσκεται εκτός τετράδας τρεις χρονιές, 5ή το 2013 και 6ή το 2009 και το 2011 γεγονός που την καθιστά την δεύτερη πιο αποδοτική τράπεζα.
3. OP-Pohjola: Η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα στην Φιλανδία κατατάσσεται στις υψηλής επίδοσης τράπεζες καθώς έχει έρθει στην 1ή θέση μία φορά (2007), στην 2ή και 3ή από δύο φορές, στην 4ή 3 φορές. Εκτός τετράδας κατατάσσεται τρεις φορές στις μέτριες τράπεζες, μία στη 5ή θέση (2010), μία στην 6ή (2007) και μία στην 8ή (2009).
4. Nordea: Η μεγαλύτερη εξεταζόμενη τράπεζα κατατάσσεται στις υψηλής επίδοσης τράπεζες και ως τέταρτη πιο αποδοτική κυρίως λόγω της πολύ καλής της απόδοσης τα τελευταία χρόνια. Ξεκινάει στην προτελευταία θέση για δύο συνεχόμενα έτη (2007 και 2008), στην συνέχεια μεταπηδάει στις μέτριας απόδοσης τράπεζες για μια τριετία (2009,2010,2011) πάλι στην προτελευταία θέση της κλίμακας των μέτριων επιδόσεων τραπεζών και στη συνέχεια με εξαίρεση την 6ή θέση το 2013 βρίσκεται συνεχώς στην τετράδα των υψηλής απόδοσης τραπεζών. Συγκεκριμένα έχει μία 1ή θέση το 2014, την 2ή θέση το 2017, δύο συνεχόμενες χρονιές την 3ή θέση (2015,2016) και μία τέταρτη θέση το 2012.

Μέτριας Επίδοσης:

1. Εθνική Τράπεζα: Ο ελληνικός όμιλος καταλαμβάνει την 5ή θέση ως προς την αποδοτικότητα του καθώς εμφανίζεται 4 φορές στην πρώτη τετράδα (1ός το 2008, 2ός το 2009, 4ός το 2007 και 2010) μέχρι την αρχή της κρίσης, 2 φορές κατατάσσεται μέσα στις μέτριες τράπεζες (6ός το 2014 και 8ός το 2013) και 5 φορές στις κακές (3 φορές 10ός τα έτη 2012,2015,2017 και δύο 11ός το 2011 και το 2016).
2. Alpha Bank: Στην 6ή θέση έχουμε ισοβαθμία μεταξύ του ελληνικού ομίλου Alpha Bank και του πορτογαλικού ομίλου Novo Banco & BES. Δίνουμε όμως το προβάδισμα στο όμιλο Alpha Bank καθώς κάνει την εμφάνισή του σε υψηλότερες θέσεις σε όλες

τις κατηγορίες σε σχέση με την Novo Banco & BES. Συγκεκριμένα, εμφανίζεται 3 φορές στην πρώτη τετράδα, το 2013 στην 1ή θέση και τα έτη 2007,2009 στην 3ή, 3 φορές στις μέτριες θέσεις, δύο συνεχόμενα έτη στην 8ή (2014,2015) και μία φορά στην 7ή (2017). Τέλος, συγκαταλέγεται στις χαμηλής επίδοσης τράπεζες 4 φορές στην 9ή θέση (2008,2010,2011,2016) και μία στην 11ή το 2010.

3. Novo Banco & BES: Εξαργυρώνοντας την καλή κατάταξη του ομίλου BES μέχρι και ένα χρόνο πριν την χρεοκοπία του και την διάσωσή του με την δημιουργία της μεταβατικής τράπεζας Novo Banco. Η Novo Banco & BES βρίσκεται 3 φορές στην πρώτη τετράδα με αυξητική πορεία, πρώτα 4ή το 2009,3ή το 2010 και 2ή το 2011 αφού τα δύο πρώτα χρόνια βρέθηκε στην 8ή (2007) και 7ή θέση (2008). Το 2012 πέφτει στην 6ή και έπειτα βρίσκεται διαρκώς στις χαμηλής επίδοσης τράπεζες, όντας 10ή το 2013 και το 2016, 11ή το 2014 (έτος της χρεοκοπίας της BES) και το 2015 και 12ή το 2017.
4. BPI: Τελευταία στις μέτριες επίδοσης τράπεζες και 8ή σε αποδοτικότητα κατατάσσεται η πορτογαλική BPI. Με μόλις τρεις φορές να κατατάσσεται στις χαμηλής επίδοσης τράπεζες, τις λιγότερες μετά τις υψηλής επίδοσης τράπεζες του δείγματος, αλλά καμία στην πρώτη τετράδα η BPI εμφανίζεται σταθερά μέσα στις μέτριας επίδοσης τράπεζες του δείγματος. Ξεκινώντας το 2007 βρίσκεται στις χαμηλές επίδοσης τράπεζες στην 9ή θέση, ακολουθεί η μεταπήδησή της στις μέτριας επίδοσης με δύο συνεχόμενες χρονιές στην 5ή θέση (2008,2009), πέφτοντας στην 6ή (2010) και μένοντας οριακά στις μέτριας επίδοσης τις δύο επόμενες χρονιές (2011,2012) στην 8ή. Ακολουθούν δύο χρονιές στις χαμηλής επίδοσης τράπεζες (2013,2014) με την 11ή και 9ή θέση αντίστοιχα. Και τέλος επαναφορά στις μέτριας επίδοσης τράπεζες με κατά σειρά την 6ή,7ή και 8ή θέση.

Χαμηλής Επίδοσης:

1. CGD: Η Caixa Geral de Depositos S.A, η κρατική και μεγαλύτερη τράπεζα της Πορτογαλίας ανήκει οριακά στις χαμηλής επίδοσης τράπεζες, με μόλις μία παρουσία στην πρώτη τετράδα ως 1ή το 2011 και από πέντε στις μέτριας και χαμηλής επίδοσης θέσεις της κατάταξης. Πιο αναλυτικά τα τέσσερα πρώτα έτη βρίσκεται δύο φορές στην 8ή θέση και τις μέτριας επίδοσης τράπεζες (2008,2010) και δύο στην 10ή και τις χαμηλής (2007,2009). Στην συνέχεια σκαρφαλώνει στην 1ή θέση το 2011, με όχημα την χαμηλή τιμή στον δείκτη LIQ και τον δείκτη COST, και έπειτα «ανεβοκατεβαίνει» μεταξύ μέτριων και χαμηλών επιδόσεων θέσεων στην κατάταξη. Βρίσκεται στην 5ή θέση για το 2012, στην 7ή για το 2014 και στην 6ή για το 2017 και στην 9ή και τα έτη 2013,2015 καθώς και στην τελευταία 12ή θέση για το 2016 καταγράφοντας ζημιές ρεκόρ.
2. BCP: Ο δεύτερος μεγαλύτερος Πορτογαλικός όμιλος, βρίσκεται στην κατηγορίας χαμηλής επίδοσης τράπεζες κυρίως λόγω της πολύ κακής του απόδοσης την πρώτη τετραετία. Βρίσκεται στην τελευταία θέση επί τρία συναπτά έτη μέχρι να βρεθεί στην 10ή το 2010. Στην συνέχεια σκαρφαλώνει ως 1ός από τους μέτριας επίδοσης ομίλους το 2011 πριν ξαναβρεθεί για τελευταία φορά στους χαμηλής επίδοσης και της 9ή

θέση το 2012. Στη συνέχεια ανέβει ως 7ός το 2013 και 5ός το 2014 όπου και παραμένει καθόλη την υπόλοιπη περίοδο.

3. Piraeus Bank: Στην προτελευταία θέση βρίσκεται ο όμιλος Πειραιώς, ο μεγαλύτερος τραπεζικός όμιλος της Ελλάδας. Μόλις μία φορά κατατάσσεται στην πρώτη τετράδα το 2013 στην 2ή θέση, τέσσερις φορές βρίσκεται στις μέτριας επίδοσης τράπεζες (5ός το 2007, 7ός το 2012 και το 2015 και 8ός το 2016) και έξι φορές στις χαμηλές. Μάλιστα τις μισές από αυτές βρίσκεται στη τελευταία θέση (2010,2011,2014) έχοντας την ίδια συχνή παρουσία με τις BCP και Eurobank απ' τις οποίες βρίσκεται ανάμεσα. Ως ο πιο σημαντικός παράγοντας στην κακή κατάταξη του ομίλου αναδεικνύεται ο δείκτης NPL, καθώς ο όμιλος έχει τον μεγαλύτερο δείκτη επί σωρεία ετών.
4. Eurobank: Ο μικρότερος Ελληνικός όμιλος βρίσκεται, αδιαμφισβήτητα, στην τελευταία θέση της λίστας. Με μόλις τρεις παρουσίες στις μέτριας επίδοσης τράπεζες (7ός το 2007 και 6ός τα έτη 2008,2016) και όλες τις άλλες στις χαμηλές δεν μπορεί να τοποθετηθεί πουθενά αλλού. Τρεις φορές κατατάσσεται τελευταίος (2012,2013,2015), δύο προτελευταίος (2009,2010), δύο 10ός (2011,2014) και μία πρώτος από τις χαμηλές επίδοσης το 2017.

Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Ελληνικοί και Πορτογαλικοί όμιλοι, όπως αυτοί διαπιστώνονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αλλά και τις Κεντρικές Τράπεζες των δύο χωρών επιβεβαιώνονται. Το μεγάλο ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων όπως αυτό εκφράζεται μέσω του δείκτη NPL στην ανάλυση μας συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην υποβάθμιση των ομίλων αυτών των χωρών στην τελική κατάταξη. Ειδικότερα στην περίπτωση των ελληνικών ομίλων, χωρίς να εξαιρούμε τα προβλήματα κεφαλαιακής επάρκειας τους απ' την αρχή της κρίσης και έπειτα, βλέπουμε, πάντα σε σύγκριση με τους υπόλοιπους ομίλους, ότι η αρνητική επιρροή του δείκτη στο αποτέλεσμα όλο και μεγαλώνει. Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της επιρροής χρησιμοποιούμε τον παρακάτω πίνακα από την εφαρμογή της μεθόδου.

Για το έτος 2017 τα αποτελέσματα της μεθόδου:

	Ολικές ροές κριτηρίων							
Έτος 2017	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου
Eurobank	-0.0394	0.1025	-0.5887	0.0869	0.1442	-0.0457	0.1331	0.1788
National Bank	-0.1498	-0.2689	-0.5854	0.3093	-0.0434	-0.1769	0.1103	0.2872
Alpha Bank	0.0068	0.0571	-0.6117	0.2102	0.1453	-0.0303	0.1443	0.1746
Piraeus Bank	-0.3316	-0.0881	-0.6175	0.2807	-0.0434	-0.1863	0.0854	0.2717
CGD	-0.3235	0.0731	0.2698	0.2720	-0.1179	-0.0059	0.1385	0.1444
BCP	-0.4769	0.1756	0.2956	0.3079	0.2916	0.0145	0.1733	0.1588
Novo Banco & BES	-0.4916	-0.9857	-0.0312	0.3122	0.8101	-0.3717	0.1277	0.4994
BPI	-0.4179	0.0571	0.3551	0.1580	-0.1114	-0.0447	0.1284	0.1731
Nordea	0.6846	0.2146	0.3785	-0.7050	-0.0691	0.2312	0.3508	0.1196
Danske-Sampo	0.4949	0.2349	0.3726	-0.8777	0.0975	0.1619	0.3039	0.1421
OP-Pohjola	0.4866	0.2492	0.3823	-0.1307	-0.1662	0.2597	0.3199	0.0602
Aktia	0.5578	0.1785	0.3807	-0.2239	-0.9372	0.1942	0.3103	0.1161

Για το 20017 βλέπουμε ότι στο κριτήριο NPL, την καλύτερη βαθμολογία την παίρνει η Φιλανδική OP-Rohjola με τιμή 0,3823 ενώ την χειρότερη η τράπεζα Πειραιώς με -0,6175. Αντίστοιχα, όλες οι ελληνικές τράπεζες υπολείπονται των υπολοίπων επομένως θα υπολείπονται και στον μερικό δείκτη προτίμησης και κατά συνέπεια θα απαιτείται η σαφής ανωτερότητα τους σε άλλον δείκτη ώστε να μπορέσουν να καταταχθούν υψηλά.

Κεφάλαιο 5ό Συμπεράσματα.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία έγινε μια προσπάθεια συγκριτικής αξιολόγησης των τεσσάρων μεγαλύτερων, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, Τραπεζικών Ομίλων των χωρών της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Φιλανδίας με χρήση των μεθόδων DEA και PROMETHEE. Και οι δύο μέθοδοι χρησιμοποιούνται σε πλήθος ερευνών για την για την αξιολόγηση τραπεζικών ιδρυμάτων. Το μεγάλο πλεονέκτημα τους είναι ότι δεν απαιτούν κάποια συνάρτηση αλλά χρησιμοποιούν τα δεδομένα που εισάγουμε και σχετικά απλά μαθηματικά.

Δεν κρίναμε σκόπιμο να εξετάσουμε την συσχέτιση μεταξύ των δύο αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τις δύο μεθόδους καθώς δεν χρησιμοποιούνται τα ίδια δεδομένα. Στην μεν DEA χρησιμοποιούμε απόλυτα μεγέθη εισροών και εκροών, ενώ στην PROMETHEE χρησιμοποιούμε χρηματοοικονομικούς δείκτες με βάρη. Ακόμη υπάρχει μεγάλη διαφορά και στην εφαρμογή των δύο μεθόδων, η PROMETHEE πραγματοποιεί διμερείς συγκρίσεις με όλες τις τράπεζες για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων. Ενώ, η D.E.A. συγκρίνει την κάθε τράπεζα με την πιο κοντινή στο σύνορο αποδοτικότητας, το οποίο σύνορο αποδοτικότητας είναι μια κυρτή τεθλασμένη γραμμή που σχηματίζεται από τις αποδοτικές τράπεζες.

Τα στοιχεία τόσο για την δημιουργία των δεικτών όσο και για τον καθορισμό των εισροών και εκροών πάρθηκαν από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των ομίλων. Στην DEA, επιλέξαμε να δουλέψουμε με την μέθοδο της διαμεσολάβησης, με προσέγγιση του κόστους και προσανατολισμό στις εισροές. Αντίστοιχα για την μέθοδο PROMETHEE, επιλέξαμε δείκτες σύμφωνα με το μοντέλο CAMELS και χρησιμοποιήσαμε την PROMETHEE II.

Αν και ο διαμεσολαβητικός ρόλος των τραπεζών δεν είναι στην σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία η κύρια δραστηριότητα των τραπεζών αποτελεί ακόμα μία από της σημαντικότερες λειτουργίες τους καθώς και μια μεγάλη ,αν όχι η μεγαλύτερη, πηγή εισοδήματος. Στα αποτελέσματα της μεθόδου DEA, είδαμε ότι το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος μας δεν είναι πλήρως αποδοτικό στον διαμεσολαβητικό του ρόλο και ιδιαίτερα στο κομμάτι που διαχείρισης των πόρων. Όπως αναφέραμε αρκετές φορές στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, οι τραπεζικοί όμιλοι έχουν διαφοροποιήσει σε μεγάλο βαθμό τις δραστηριότητες τους και δεν στηρίζονται αποκλειστικά στον παραδοσιακό διαμεσολαβητικό ρόλο τους, όμως παρόλο που δεν στηρίζονται πλέον αποκλειστικά στην παροχή δανείων και στην επένδυση σε εύκολα ρευστοποιήσιμα στοιχεία, όμως το γεγονός αυτό δεν αναιρεί το ότι η πλειοψηφία του δείγματός μας παρουσιάζει μέτρια αποτελέσματα ως προς την διαχείριση του κόστους (όπως αυτή μετράτε από την αποτελεσματικότητα κόστους) αλλά και την τεχνική τους αποτελεσματικότητα. Επομένως, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των περισσότερων ως προς αυτόν τον τομέα λειτουργίας τους.

Από τα αποτελέσματα της μεθόδου PROMETHEE παίρνουμε ίσως μια πιο καλή εικόνα για την συνολική κατάσταση των ομίλων. Αρχικά τα αποτελέσματα από την κατηγοριοποίηση

των ομίλων φαίνονται λογικά. Γνωρίζαμε εξαρχής ότι το Φιλανδικό τραπεζικό σύστημα, έχοντας υποστεί πολύ μικρότερη «ανατάραξη» από την οικονομική κρίση θα βρισκόταν πιθανότατα σε καλύτερη θέση από τα αντίστοιχα τραπεζικά συστήματα της Ελλάδας και της Πορτογαλίας. Είδαμε ακόμη ότι οι παρατηρήσεις των Κεντρικών Τραπεζών της Πορτογαλίας και της Ελλάδας επιβεβαιώνονται καθώς το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών των χωρών αυτών τις υποβιβάζει έναντι των αντίστοιχων της Φιλανδίας. Ακόμη, έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην κερδοφορία των τραπεζών, μειώνοντας τα έσοδα από τόκους και αυξάνοντας το κόστος των προβλέψεων, μειώνοντας έτσι τα καθαρά κέρδη δυσκολεύοντας ακόμα περισσότερο το έργο τους για επιστροφή στην σταθερή κερδοφορία. Επομένως, τα εν λόγω Ιδρύματα πρέπει να ακολουθήσουν, άλλα σε μεγαλύτερο και άλλα σε μικρότερο βαθμό έντασης, τις κατευθύνσεις που δίνουν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Κεντρική Τράπεζα της χώρας που δραστηριοποιούνται.

Ακόμη, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι με βάση τα βάρη ROC που υπολογίσαμε, ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στο αποτέλεσμα και είναι λογικό για τους λόγους που επισημάναμε στο 2ο κεφάλαιο. Όμως, όλες οι τράπεζες και ειδικότερα οι Φιλανδικές έχουν ανεβάσει, σε προετοιμασία για την 100% εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών CRR και CRD IV, τους δείκτες τους σε πάρα πολύ υψηλά επίπεδα. Το γεγονός αυτό επηρεάζει την κερδοφορία τους καθώς να μην ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας πρέπει να είναι υψηλός όμως δεν ευνοεί την τράπεζα να δεσμεύει μεγάλο κομμάτι των κεφαλαίων της αντί να τα χρησιμοποιεί σε κερδοφόρες δραστηριότητες. Επομένως, κυρίως οι Φιλανδικές τράπεζες θα μπορούσαν στο μέλλον να προσαρμόσουν με τέτοιο τρόπο την Κεφαλαιακή τους Επάρκεια ώστε να πληρούν τα όρια που τίθενται αλλά ταυτόχρονα να μην δεσμεύουν παραπάνω από τους αναγκαίους πόρους.

Ολοκληρώνοντας, η συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ τραπεζικών ιδρυμάτων κερδίζει συνεχώς έδαφος ως προς την αναγκαιότητα και χρησιμότητά της. Πέρα από το τεράστιο ερευνητικό της ενδιαφέρον, στην σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία, με τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ των τραπεζικών ιδρυμάτων και την ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογικών μέσων είναι προς όφελος και των ιδίων καθώς τα τοποθετεί απέναντι στον ανταγωνισμό αλλά και τους προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες για την διαρκή βελτίωση τους.

Βιβλιογραφία.

Andrew Ross Sorkin (2008) 'JPMorgan Raises Bid for Bear Stearns to \$10 a Share', *The New York Times*. Available at: <https://www.nytimes.com/2008/03/24/business/24deal-web.html> (Accessed: 26 September 2018).

Bank of Finland (2017) *Bank of Finland Annual Report 2017*.

Banker, R. D., Charnes, A. and Cooper, W. W. (1984) 'Some Models for Estimating Technical and Scale Inefficiencies in Data Envelopment Analysis', *Management Science*. doi: 10.1287/mnsc.30.9.1078.

Berger, A. N. and Humphrey, D. B. (1997) 'Efficiency of Financial Institutions: International Survey and Directions for Future Research', *European Journal of Operational Research*, 98(2), pp. 175–212. doi: 10.1016/S0377-2217(96)00342-6.

Berger, A. N. and Mester, L. J. (2003) 'Explaining the dramatic changes in performance of US banks: Technological change, deregulation, and dynamic changes in competition', *Journal of Financial Intermediation*. doi: 10.1016/S1042-9573(02)00006-2.

Brans, J. P. (1982) 'L'ingénierie de la décision; Elaboration d'instruments d'aide à la décision. La méthode PROMETHEE', in Nadeau, R. and Landry, M. (eds) *L'aide à la décision: Nature, Instruments et Perspectives d'Avenir*. Presses de l'Université Laval, pp. 183–213.

Brans, J. P. and Vincke, P. (1985) 'A Preference Ranking Organisation Method', *Management Science*. doi: 10.1287/mnsc.31.6.647.

Brans, J. P., Vincke, P. and Mareschal, B. (1986) 'How to select and how to rank projects: The Promethee method', *European Journal of Operational Research*. doi: 10.1016/0377-2217(86)90044-5.

Casu, B. and Molyneux, P. (2003) 'A comparative study of efficiency in European banking', *Applied Economics*, 35(17), pp. 1865–1876. doi: 10.1080/0003684032000158109.

Cavallo, L. and Rossi, S. P. S. (2001) 'Scale and scope economies in the European banking systems', *Journal of Multinational Financial Management*, 11(4–5), pp. 515–531. doi: 10.1016/S1042-444X(01)00033-0.

Charnes, A., Cooper, W. W. and Rhodes, E. (1978) 'Measuring the efficiency of decision making units', *European Journal of Operational Research*. doi: 10.1016/0377-2217(78)90138-8.

Coelli, T. (1996) *A Guide to DEAP Version 2.1: A Data Envelopment Analysis (Computer) Program*. Available at: <http://www.une.edu.au/econometrics/cepa.htm>.

DeYoung, R. and Rice, T. N. (2004) *How do banks make money?*, *Economic Perspectives*. doi: 10.1.1.556.8415&rep=rep.

ECB (2008) *EU Banking Structures*, *European Central Bank*. Available at: <http://www.ecb.europa.eu>.

International Monetary Fund. Monetary and Capital Markets Department (2017) *Finland : Financial Sector Assessment Program: Technical Note-Banking Supervision*. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2017/01/11/Finland-Financial-Sector-Assessment-Program-Technical-Note-Banking-Supervision-44513>.

Jia, J., Fischer, G. W. and Dyer, J. S. (1998) 'Attribute weighting methods and decision quality in the

presence of response error: A simulation study', *Journal of Behavioral Decision Making*. doi: 10.1002/(SICI)1099-0771(199806)11:2<85::AID-BDM282>3.0.CO;2-K.

Joel Havemann (2009) *The Financial Crisis of 2008* | *Britannica.com*. Available at: <https://www.britannica.com/topic/Financial-Crisis-of-2008-The-1484264> (Accessed: 24 September 2018).

Julia Werdigier (2008) *Barclays Seeks \$11.8 Billion From Abu Dhabi and Qatar*, *The New York Times*. Available at: <https://www.nytimes.com/2008/11/01/business/worldbusiness/01barclays.html?register=facebook>.

Pardalos, P.M., Siskos, Y., Zopounidis, C. (1995) *Advances in Multicriteria Analysis*. Springer. doi: 10.1007/978-1-4757-2383-0.

Pasiouras, F. (2008) 'Estimating the technical and scale efficiency of Greek commercial banks: The impact of credit risk, off-balance sheet activities, and international operations', *Research in International Business and Finance*, 22(3), pp. 301–318. doi: 10.1016/j.ribaf.2007.09.002.

Patrick Kingsley (2012) *Financial crisis: timeline*, *The Guardian*. Available at: <https://www.theguardian.com/business/2012/aug/07/credit-crunch-boom-bust-timeline> (Accessed: 24 September 2018).

Seiford, L. M. and Thrall, R. M. (1990) 'Recent developments in DEA. The mathematical programming approach to frontier analysis', *Journal of Econometrics*. doi: 10.1016/0304-4076(90)90045-U.

Singh, M. (2009) 'The 2007-2008 Financial Crisis in Review'. Available at: <https://www.investopedia.com/articles/economics/09/financial-crisis-review.asp> (Accessed: 25 September 2018).

Tara, B. and Bernard, S. (2008) 'Money Market Funds Enter a World of Risk', *The New York Times*, pp. 1–3. Available at: <https://www.nytimes.com/2008/09/18/business/yourmoney/18money.html> (Accessed: 24 September 2018).

Άγγελος Αντζουλάτος (2011) *Η διεθνής κρίση, η κρίση στην ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα*. Πρώτη έκδο. Edited by Χ. Β. Γ. ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ. Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

Δούμπος, Μ. (2009) 'ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ'. Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης-Πολυτεχνείο Κρήτης.

Ευάγγελος Σαράντης (2007) *ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ*. Available at: <http://www.larissa-chamber.gr/Uploads/Files/meletes/lwlos.pdf>.

ΖΑΒΕΡΔΙΝΟΣ, Π. and ΖΑΒΕΡΔΙΝΟΣ, Ζ. (2015) *Τι είναι ο μηχανισμός ELA και πότε ενεργοποιείται, naftemporiki.gr*. Available at: <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/910862/ti-einai-o-mixanismos-ela-kai-pote-energopoeitai>.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΑΣ (2012) *ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙΙ: Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΛΑΔΟ*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Available at: <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/14791/3/TsoutsouvasTheocharisMsc2012.pdf>.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΟΠΟΥΝΙΔΗΣ (2013) *ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ*. 1ή.

ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ.

Σαϊττης, Κ. Α. (2015) *ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΥΣΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ DATA ENVELOPMENT ANALYSIS-(DEA)*. Πανεπιστήμιο Πατρών. Available at: <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/8544/1/Master - Περιβάλλουσα Ανάλυση Δεδομένων .pdf>.

ΣΤΑΜΑΤΗ, Α. (2014) *ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 37 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ERASMUS ΓΙΑ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΕΤΗ 2007-08 ΕΩΣ 2010-11 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΥΣΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ*. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ. Available at: http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/8426/1/DEA_ERASMUS_ΣΤΑΜΑΤΗ_ΚΑΤΕΡΙΝΑ.pdf (Accessed: 1 October 2018).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (2018) *ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ*. Available at: https://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ_ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ_ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚ%CE.

Παράρτημα 1.

Αποτελέσματα μεθόδου PROMETHEE ανά έτος.

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2007	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	0.1837	0.0375	-0.5412	0.0227	0.3459	0.0153	0.1961	0.1808	7
National Bank	-0.3576	0.5229	-0.5917	0.7137	0.2057	0.0844	0.3079	0.2235	4
Alpha Bank	0.1411	0.3189	-0.6367	0.2387	0.4678	0.1172	0.2818	0.1647	3
Piraeus Bank	0.0982	0.1932	-0.5991	0.4690	0.1448	0.0824	0.2522	0.1698	5
CGD	-0.3739	-0.2084	-0.0458	0.2744	-0.0237	-0.1517	0.1006	0.2523	10
BCP	-0.4505	-0.3020	0.3316	-0.3066	-0.4213	-0.2626	0.0688	0.3315	12
Novo Banco & BES	-0.0840	-0.1723	0.2514	-0.4649	0.3760	-0.0881	0.1299	0.2180	8
BPI	-0.4051	-0.1793	0.2604	0.2176	0.0647	-0.1091	0.1172	0.2262	9
Nordea	-0.5274	-0.2435	0.4166	-0.3610	0.1377	-0.2266	0.0914	0.3180	11
Danske-Sampo	0.6564	0.8889	0.3847	-0.7752	-0.7551	0.3805	0.5476	0.1671	1
OP-Pohjola	0.4212	-0.5324	0.3917	-0.1113	0.2387	0.0228	0.2386	0.2158	6
Aktia	0.6979	-0.3237	0.3780	0.0828	-0.7813	0.1356	0.3114	0.1759	2

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2008	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.2305	0.3435	-0.6040	0.0461	0.4288	-0.0193	0.1959	0.2152	6
National Bank	-0.2498	0.9325	-0.6189	0.6574	0.3897	0.2480	0.4259	0.1779	1
Alpha Bank	-0.3496	0.2134	-0.6088	0.3993	0.2991	-0.0546	0.1773	0.2319	9
Piraeus Bank	-0.3292	0.0285	-0.5424	0.5464	0.0900	-0.0886	0.1420	0.2306	10
CGD	-0.1683	-0.0891	-0.0189	0.1294	0.2489	-0.0483	0.1230	0.1714	8
BCP	-0.2108	-0.2493	0.3066	-0.5153	-0.1897	-0.1897	0.0800	0.2697	12
Novo Banco & BES	-0.0095	-0.0005	0.2597	-0.4597	0.1995	-0.0199	0.1506	0.1704	7
BPI	-0.0095	-0.1211	0.2339	0.1656	0.0027	0.0187	0.1636	0.1449	5
Nordea	-0.4164	-0.0040	0.4079	-0.3454	0.1644	-0.1128	0.1187	0.2315	11
Danske-Sampo	0.8156	-0.0878	0.4121	-0.6050	-0.8150	0.1472	0.3445	0.1972	2
OP-Pohjola	0.4352	-0.2231	0.3940	-0.3326	-0.7980	0.0232	0.2356	0.2125	4
Aktia	0.7229	-0.7431	0.3789	0.3138	-0.0203	0.0961	0.3524	0.2562	3

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2009	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.0757	-0.1211	-0.7086	0.0143	0.3898	-0.1405	0.1102	0.2507	11
National Bank	-0.3006	0.8204	-0.5466	0.6834	0.3559	0.2089	0.3914	0.1825	2
Alpha Bank	0.1423	0.1147	-0.5827	0.3915	0.2828	0.0716	0.2441	0.1725	3
Piraeus Bank	-0.2247	-0.1145	-0.4978	0.6537	0.0813	-0.0786	0.1494	0.2281	9
CGD	-0.0283	-0.3669	0.1024	0.0556	-0.5575	-0.1386	0.1114	0.2500	10
BCP	-0.2626	-0.3475	0.1448	-0.2016	-0.5102	-0.2358	0.0578	0.2936	12
Novo Banco & BES	-0.3201	0.5673	0.2545	-0.8012	0.7493	0.0462	0.2805	0.2343	4
BPI	-0.3622	0.2870	0.2232	0.1016	-0.2022	0.0114	0.1910	0.1796	5
Nordea	-0.1854	0.0239	0.3902	-0.3228	0.3959	-0.0147	0.1548	0.1695	7
Danske-Sampo	0.7995	-0.7324	0.4077	-0.2769	-0.4750	0.0092	0.3231	0.3139	6
OP-Pohjola	-0.0283	-0.0433	0.4146	-0.2060	-0.3783	-0.0166	0.1536	0.1702	8
Aktia	0.8463	-0.0876	0.3982	-0.0916	-0.1318	0.2775	0.3828	0.1053	1

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2010	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.1687	-0.5245	-0.7241	-0.2575	0.4941	-0.3338	0.0691	0.4029	11
National Bank	0.3013	-0.0163	-0.6000	0.6439	0.1790	0.1088	0.2790	0.1703	4
Alpha Bank	0.2775	-0.4719	-0.5965	0.4711	0.3636	-0.0561	0.2173	0.2735	9
Piraeus Bank	-0.6553	-0.7156	-0.4597	0.6215	-0.0100	-0.4106	0.1095	0.5201	12
CGD	-0.0382	-0.2593	0.1986	0.3352	-0.4197	-0.0421	0.1644	0.2066	8
BCP	-0.4494	0.0606	0.1740	0.0629	0.0346	-0.0853	0.1436	0.2289	10
Novo Banco & BES	-0.2462	0.7655	0.2617	-0.4483	0.6066	0.1769	0.3422	0.1653	3
BPI	-0.2846	0.4264	0.2658	0.1690	-0.4920	0.0773	0.2432	0.1659	6
Nordea	-0.2080	0.1360	0.3628	-0.4963	0.3349	-0.0205	0.1703	0.1908	7
Danske-Sampo	0.6391	0.1199	0.3764	-0.2239	-0.7939	0.2103	0.3399	0.1297	2
OP-Pohjola	0.0804	0.2350	0.3736	-0.3634	-0.1384	0.0922	0.2266	0.1344	5
Aktia	0.7523	0.2444	0.3673	-0.5141	-0.1589	0.2831	0.3962	0.1132	1

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2011	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.4984	-0.3653	-0.6846	-0.5997	0.4941	-0.4333	0.0712	0.5044	10
National Bank	-0.6932	-0.7322	-0.5700	0.5499	0.1790	-0.4425	0.1055	0.5481	11
Alpha Bank	-0.1419	-0.3119	-0.5650	0.4486	0.3636	-0.1369	0.1670	0.3039	9
Piraeus Bank	-0.7837	-0.8159	-0.6590	0.6418	-0.0100	-0.5098	0.1068	0.6166	12
CGD	0.2415	0.2638	0.2689	0.3658	-0.4197	0.2272	0.2771	0.0499	1
BCP	0.1391	0.2429	0.2588	0.1397	0.0346	0.1831	0.2426	0.0595	5
Novo Banco & BES	0.2002	0.2777	0.2947	-0.1478	0.6066	0.2138	0.2684	0.0546	2
BPI	0.1281	0.2606	0.2963	0.0858	-0.4920	0.1476	0.2328	0.0852	8
Nordea	0.2370	0.2940	0.3368	-0.5369	0.3349	0.1605	0.2530	0.0925	7
Danske-Sampo	0.4185	0.2936	0.3428	-0.3605	-0.7939	0.1699	0.2816	0.1117	6
OP-Pohjola	0.2965	0.2963	0.3415	-0.1368	-0.1384	0.2092	0.2672	0.0580	4
Aktia	0.4561	0.2965	0.3388	-0.4499	-0.1589	0.2111	0.2976	0.0865	3

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2012	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.0295	-0.6609	-0.6430	-0.3000	-0.1585	-0.3707	0.0513	0.4220	12
National Bank	-0.2293	-0.6363	-0.5238	0.4413	0.3436	-0.2636	0.1181	0.3817	10
Alpha Bank	-0.2031	-0.5912	-0.6439	0.4155	-0.1916	-0.2986	0.0933	0.3919	11
Piraeus Bank	-0.1862	-0.0857	-0.6474	0.5901	0.6610	-0.0506	0.2038	0.2545	7
CGD	0.1322	0.1250	0.2325	0.2983	-0.0970	0.1546	0.2378	0.0832	5
BCP	0.0573	-0.3619	0.2144	0.1944	-0.4314	-0.0639	0.1482	0.2121	9
Novo Banco & BES	-0.0530	0.2966	0.2769	-0.2127	0.5366	0.1225	0.2267	0.1041	6
BPI	-0.9144	0.4632	0.3016	0.1214	0.4045	-0.0525	0.2543	0.3067	8
Nordea	0.0573	0.3831	0.3539	-0.2967	0.2976	0.1679	0.2575	0.0896	4
Danske-Sampo	0.3455	0.3581	0.3618	-0.2302	-0.3754	0.2175	0.3030	0.0854	2
OP-Pohjola	0.2442	0.3857	0.3607	-0.1460	-0.2831	0.2128	0.2874	0.0746	3
Aktia	0.7791	0.3245	0.3562	-0.8755	-0.7063	0.2245	0.4076	0.1830	1

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2013	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.2031	-0.5477	-0.5955	0.3055	0.1358	-0.2722	0.0935	0.3658	12
National Bank	-0.2495	0.0214	-0.3789	0.5219	0.2884	-0.0316	0.1853	0.2169	8
Alpha Bank	0.2596	0.8904	-0.6662	0.3747	-0.0951	0.3142	0.4361	0.1219	1
Piraeus Bank	0.0462	0.6688	-0.7341	0.5145	-0.1151	0.1858	0.3477	0.1619	2
CGD	-0.0110	-0.2588	0.2432	0.3138	-0.8447	-0.0582	0.1371	0.1953	9
BCP	0.0968	-0.3465	0.2204	0.2839	-0.4092	-0.0307	0.1466	0.1773	7
Novo Banco & BES	-0.1403	-0.3065	0.2520	-0.3401	0.3144	-0.1338	0.1051	0.2389	10
BPI	-0.9585	-0.0517	0.2952	0.1370	0.1922	-0.2423	0.1326	0.3749	11
Nordea	-0.0029	-0.0275	0.3384	-0.5868	0.8028	0.0066	0.1802	0.1736	6
Danske-Sampo	0.2865	-0.0175	0.3431	-0.4149	-0.1301	0.0658	0.1971	0.1314	5
OP-Pohjola	0.3411	0.0061	0.3430	-0.5172	0.0897	0.0898	0.2213	0.1315	4
Aktia	0.5351	-0.0305	0.3395	-0.5924	-0.2289	0.1066	0.2621	0.1555	3

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2014	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	0.2635	-0.7019	-0.6042	0.3337	0.0912	-0.1733	0.1767	0.3501	10
National Bank	-0.1076	0.1757	-0.5644	0.4062	0.0134	-0.0013	0.1773	0.1785	6
Alpha Bank	0.0031	-0.0669	-0.5972	0.3498	0.2496	-0.0407	0.1674	0.2081	8
Piraeus Bank	-0.2265	-0.8736	-0.6910	0.5189	0.1390	-0.3649	0.1135	0.4784	12
CGD	-0.1820	0.0233	0.2518	0.3217	-0.7024	-0.0110	0.1688	0.1799	7
BCP	-0.1286	0.0716	0.2458	0.2903	0.4061	0.0894	0.2036	0.1141	5
Novo Banco & BES	-0.5991	-0.1531	0.2170	-0.2432	0.6090	-0.2016	0.1324	0.3339	11
BPI	-0.6805	0.0953	0.3164	0.2573	-0.7803	-0.1513	0.1509	0.3022	9
Nordea	0.7339	0.3443	0.3578	-0.6536	0.3126	0.3179	0.4177	0.0998	1
Danske-Sampo	-0.0083	0.3713	0.3502	-0.4880	-0.0515	0.0909	0.2306	0.1397	4
OP-Pohjola	0.3553	0.3636	0.3612	-0.5404	0.0870	0.2066	0.3097	0.1031	3
Aktia	0.5768	0.3503	0.3567	-0.5528	-0.3736	0.2393	0.3549	0.1156	2

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2015	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	0.0232	-0.9920	-0.6249	-0.2608	0.0784	-0.4345	0.0763	0.5108	12
National Bank	-0.2081	-0.1579	-0.3256	0.5191	-0.0512	-0.0903	0.1442	0.2345	10
Alpha Bank	-0.0250	0.0085	-0.6535	0.3305	0.4255	-0.0253	0.1577	0.1830	8
Piraeus Bank	0.0232	-0.0049	-0.7059	0.5435	-0.0512	-0.0220	0.1730	0.1950	7
CGD	-0.5681	0.1302	0.2487	0.2876	-0.2487	-0.0748	0.1399	0.2147	9
BCP	-0.2322	0.1573	0.2466	0.2771	0.2267	0.0699	0.1736	0.1037	5
Novo Banco & BES	-0.2975	0.0329	0.0394	0.0047	-0.9403	-0.1398	0.0985	0.2384	11
BPI	-0.5703	0.1789	0.3214	0.3134	0.1584	-0.0182	0.1713	0.1895	6
Nordea	0.4094	0.1611	0.3652	-0.7392	0.4744	0.1562	0.2811	0.1249	3
Danske-Sampo	0.1071	0.1602	0.3569	-0.4039	-0.0282	0.0757	0.1889	0.1132	4
OP-Pohjola	0.5226	0.1666	0.3682	-0.3810	0.3281	0.2382	0.3105	0.0723	2
Aktia	0.8157	0.1591	0.3635	-0.4911	-0.3721	0.2648	0.3710	0.1062	1

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2016	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	0.0503	0.1866	-0.5822	0.0715	0.4811	0.0305	0.1854	0.1549	6
National Bank	-0.0587	-0.9117	-0.5504	0.4657	0.1310	-0.3113	0.1273	0.4386	11
Alpha Bank	-0.0048	0.1343	-0.6352	0.2493	0.3763	0.0082	0.1768	0.1686	9
Piraeus Bank	-0.0182	0.1064	-0.6266	0.4771	0.0907	0.0116	0.1894	0.1778	8
CGD	-0.7802	-0.5755	0.2789	0.2573	-0.8047	-0.4025	0.1037	0.5062	12
BCP	-0.2693	0.1644	0.2810	0.3208	0.4408	0.0864	0.2084	0.1220	5
Novo Banco & BES	-0.3685	-0.4403	-0.0263	0.0880	-0.1029	-0.2537	0.0971	0.3508	10
BPI	-0.4239	0.3898	0.3502	0.0489	-0.4977	0.0159	0.2141	0.1982	7
Nordea	0.5588	0.2381	0.3800	-0.8858	0.3716	0.2012	0.3385	0.1372	3
Danske-Sampo	0.2098	0.2344	0.3689	-0.3762	-0.1931	0.1267	0.2384	0.1116	4
OP-Pohjola	0.4515	0.2509	0.3830	-0.3471	0.2304	0.2432	0.3148	0.0716	2
Aktia	0.6533	0.2224	0.3786	-0.3694	-0.5235	0.2438	0.3488	0.1050	1

	Ολικές ροές κριτηρίων								
Έτος 2017	TCAR	ROA	NPL	LIQ	COST	Ολική ροή	Ροή εξόδου	Ροή εισόδου	Κατάταξη
Eurobank	-0.0394	0.1025	-0.5887	0.0869	0.1442	-0.0457	0.1331	0.1788	9
National Bank	-0.1498	-0.2689	-0.5854	0.3093	-0.0434	-0.1769	0.1103	0.2872	10
Alpha Bank	0.0068	0.0571	-0.6117	0.2102	0.1453	-0.0303	0.1443	0.1746	7
Piraeus Bank	-0.3316	-0.0881	-0.6175	0.2807	-0.0434	-0.1863	0.0854	0.2717	11
CGD	-0.3235	0.0731	0.2698	0.2720	-0.1179	-0.0059	0.1385	0.1444	6
BCP	-0.4769	0.1756	0.2956	0.3079	0.2916	0.0145	0.1733	0.1588	5
Novo Banco & BES	-0.4916	-0.9857	-0.0312	0.3122	0.8101	-0.3717	0.1277	0.4994	12
BPI	-0.4179	0.0571	0.3551	0.1580	-0.1114	-0.0447	0.1284	0.1731	8
Nordea	0.6846	0.2146	0.3785	-0.7050	-0.0691	0.2312	0.3508	0.1196	2
Danske-Sampo	0.4949	0.2349	0.3726	-0.8777	0.0975	0.1619	0.3039	0.1421	4
OP-Pohjola	0.4866	0.2492	0.3823	-0.1307	-0.1662	0.2597	0.3199	0.0602	1
Aktia	0.5578	0.1785	0.3807	-0.2239	-0.9372	0.1942	0.3103	0.1161	3

Παράρτημα 2.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τις DEA, ανά έτος.

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.806	0.905	0.729	Έτος 2007	Labor	Deposits
National Bank	0.689	0.958	0.660	Eurobank	6484.127	30.766
Alpha Bank	0.633	0.789	0.500	National Bank	6862.723	31.9
Piraeus Bank	0.627	0.923	0.579	Alpha Bank	8287.136	41.681
CGD	0.790	0.924	0.730	Piraeus Bank	4404.135	19.674
BCP	0.919	0.864	0.794	CGD	9786.981	49.622
Novo Banco & BES	0.985	0.895	0.881	BCP	9113.412	44.018
BPI	0.776	0.922	0.715	Novo Banco & BES	6484.008	30.405
Nordea	1.000	1.000	1.000	BPI	3982.933	18.892
Danske-Sampo	1.000	1.000	1.000	Nordea	31867	166.524
OP-Pohjola	0.801	0.925	0.741	Danske-Sampo	3443	13.488
Aktia	1.000	1.000	1.000	OP-Pohjola	5709.012	25.688
mean	0.836	0.925	0.778	Aktia	1156	3.925

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.781	0.915	0.714	Έτος 2008	Labor	Deposits
National Bank	0.71	0.916	0.651	Eurobank	7506.446	37.823
Alpha Bank	0.628	0.803	0.504	National Bank	6767.02	32.903
Piraeus Bank	0.749	0.902	0.675	Alpha Bank	9351.07	46.336
CGD	0.765	0.926	0.709	Piraeus Bank	5170.785	25.189
BCP	0.95	0.856	0.813	CGD	9908.195	50.932
Novo Banco & BES	0.992	0.902	0.894	BCP	9743.447	48.376
BPI	0.738	0.934	0.689	Novo Banco & BES	6500.364	33.78
Nordea	1	1	1	BPI	4096.849	20.39
Danske-Sampo	1	1	1	Nordea	33944	174.182
OP-Pohjola	0.865	0.94	0.813	Danske-Sampo	3466	15.743
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	6706.628	32.589
mean	0.848	0.925	0.789	Aktia	878	5.016

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.762	0.917	0.699	Έτος 2009	Labor	Deposits
National Bank	0.779	0.932	0.726	Eurobank	9694.431	37.403
Alpha Bank	0.598	0.799	0.478	National Bank	6567.916	37.44
Piraeus Bank	0.638	0.946	0.604	Alpha Bank	8907.337	50.618
CGD	0.783	0.928	0.727	Piraeus Bank	4412.315	25.299
BCP	0.972	0.865	0.841	CGD	9693.064	55.043
Novo Banco & BES	1	0.935	0.935	BCP	8865.496	50.382
BPI	0.859	0.905	0.777	Novo Banco & BES	5996.845	34.224
Nordea	1	1	1	BPI	4127.671	23.695
Danske-Sampo	0.92	0.968	0.89	Nordea	33118	186.988
OP-Pohjola	0.84	0.943	0.792	Danske-Sampo	2557.994	14.854
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	6108.749	34.854
mean	0.846	0.928	0.789	Aktia	766	4.76

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.886	0.863	0.765	Έτος 2010	Labor	Deposits
National Bank	0.844	0.879	0.742	Eurobank	6525.908	40.401
Alpha Bank	0.723	0.728	0.526	National Bank	5529.247	34.194
Piraeus Bank	0.805	0.865	0.697	Alpha Bank	8595.108	53.289
CGD	0.769	0.875	0.673	Piraeus Bank	4171.658	25.738
BCP	0.956	0.819	0.783	CGD	9214.598	57.147
Novo Banco & BES	0.982	0.863	0.847	BCP	8176.561	50.682
BPI	0.723	0.869	0.628	Novo Banco & BES	5901.757	36.514
Nordea	1	1	1	BPI	3309.407	20.368
Danske-Sampo	0.845	0.98	0.829	Nordea	33791	210.216
OP-Pohjola	0.913	0.857	0.782	Danske-Sampo	2423.621	14.851
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	5972.14	36.952
mean	0.871	0.883	0.773	Aktia	740	4.365

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	1	0.886	0.886	Έτος 2011	Labor	Deposits
National Bank	0.958	0.869	0.833	Eurobank	5131.572	35.008
Alpha Bank	0.783	0.735	0.575	National Bank	4544.402	30.934
Piraeus Bank	0.888	0.889	0.789	Alpha Bank	7238.311	49.625
CGD	0.671	0.897	0.602	Piraeus Bank	3337.418	22.56
BCP	0.86	0.833	0.716	CGD	7522.077	51.594
Novo Banco & BES	0.836	0.936	0.783	BCP	6621.557	45.346
BPI	0.701	0.881	0.617	Novo Banco & BES	5110.084	34.859
Nordea	1	1	1	BPI	2823.782	18.996
Danske-Sampo	0.889	0.953	0.847	Nordea	32983	228.247
OP-Pohjola	0.769	0.899	0.692	Danske-Sampo	2291.104	15.3
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	5391.79	36.813
mean	0.863	0.898	0.778	Aktia	774	4.774

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.981	0.928	0.911	Έτος 2012	Labor	Deposits
National Bank	1	0.934	0.934	Eurobank	4765.283	35.705
Alpha Bank	0.852	0.789	0.672	National Bank	4433.112	32.936
Piraeus Bank	0.859	0.883	0.758	Alpha Bank	7130.195	55.416
CGD	0.725	0.902	0.655	Piraeus Bank	4459.729	33.158
BCP	0.85	0.893	0.76	CGD	7146.594	55.553
Novo Banco & BES	0.934	0.923	0.863	BCP	6169.941	47.412
BPI	0.95	0.875	0.831	Novo Banco & BES	5036.474	37.965
Nordea	1	1	1	BPI	3586.188	25.877
Danske-Sampo	0.933	0.996	0.93	Nordea	30165	247.405
OP-Pohjola	0.845	0.909	0.768	Danske-Sampo	2580.917	17.499
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	5930.805	45.419
mean	0.911	0.919	0.84	Aktia	1044	4.689

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.775	0.814	0.63	Έτος 2013	Labor	Deposits
National Bank	0.947	0.835	0.791	Eurobank	5132.448	40.063
Alpha Bank	0.773	0.702	0.543	National Bank	5363.715	42.03
Piraeus Bank	0.749	0.794	0.594	Alpha Bank	6790.815	54.17
CGD	0.76	0.875	0.665	Piraeus Bank	5939.186	46.925
BCP	0.687	0.839	0.576	CGD	6578.25	52.361
Novo Banco & BES	0.898	0.91	0.817	BCP	5468.792	42.924
BPI	0.851	0.834	0.71	Novo Banco & BES	4876.84	37.888
Nordea	1	1	1	BPI	3146.64	23.17
Danske-Sampo	0.986	0.948	0.935	Nordea	29483	247.201
OP-Pohjola	0.935	0.833	0.779	Danske-Sampo	2254.179	15.579
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	6025.37	47.658
mean	0.863	0.865	0.753	Aktia	998	4.893

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.717	0.813	0.583	Ετοç 2014	Labor	Deposits
National Bank	0.898	0.788	0.707	Eurobank	4854.952	36.642
Alpha Bank	0.747	0.745	0.557	National Bank	5358.591	40.745
Piraeus Bank	0.675	0.787	0.531	Alpha Bank	7044.663	54.481
CGD	0.687	0.902	0.62	Piraeus Bank	5690.387	43.448
BCP	0.651	0.886	0.577	CGD	6415.6	49.356
Novo Banco & BES	0.898	0.883	0.793	BCP	5217.236	39.593
BPI	0.701	0.826	0.579	Novo Banco & BES	3763.817	27.753
Nordea	1	1	1	BPI	2899.865	20.714
Danske-Sampo	1	1	1	Nordea	29814	239.975
OP-Pohjola	0.91	0.859	0.781	Danske-Sampo	2097	17.863
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	6222.571	47.783
mean	0.824	0.874	0.727	Aktia	941	4.756

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.443	0.867	0.384	Ετοç 2015	Labor	Deposits
National Bank	0.569	0.948	0.54	Eurobank	8349.677	12.259
Alpha Bank	0.427	0.973	0.415	National Bank	8745.462	16.212
Piraeus Bank	0.415	0.976	0.405	Alpha Bank	8803.421	16.791
CGD	0.503	0.864	0.434	Piraeus Bank	8741.089	16.168
BCP	0.435	0.819	0.356	CGD	9760.955	26.354
Novo Banco & BES	1	1	1	BCP	8533.27	14.093
BPI	0.401	0.757	0.304	Novo Banco & BES	7311	1.885
Nordea	1	1	1	BPI	4834.071	2.861
Danske-Sampo	1	0.925	0.925	Nordea	29681	225.308
OP-Pohjola	0.655	0.877	0.574	Danske-Sampo	2256.706	14.547
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	9850.357	27.247
mean	0.654	0.917	0.611	Aktia	936	4.397

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.765	0.796	0.609	Ετοç 2016	Labor	Deposits
National Bank	1	0.828	0.828	Eurobank	5250.047	33.194
Alpha Bank	0.725	0.728	0.528	National Bank	5756.568	36.534
Piraeus Bank	0.736	0.752	0.554	Alpha Bank	5091.811	35.982
CGD	0.62	0.927	0.575	Piraeus Bank	5726.43	36.335
BCP	0.588	0.878	0.516	CGD	6908.19	44.128
Novo Banco & BES	0.841	0.931	0.783	BCP	5236.207	33.102
BPI	0.649	0.658	0.427	Novo Banco & BES	3988.001	24.871
Nordea	1	1	1	BPI	2309.688	16.898
Danske-Sampo	1	1	1	Nordea	30873	202.158
OP-Pohjola	0.781	0.936	0.731	Danske-Sampo	1819	17.912
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	7620.579	48.825
mean	0.809	0.87	0.713	Aktia	925	4.673

EFFICIENCY SUMMARY:	TE	AE	CE	SUMMARY OF COST MINIMISING INPUT QUANTITIES:		
Eurobank	0.835	0.747	0.624	Ετοç 2017	Labor	Deposits
National Bank	0.939	0.758	0.712	Eurobank	5123.279	31.607
Alpha Bank	0.712	0.745	0.53	National Bank	5143.42	31.734
Piraeus Bank	0.812	0.734	0.596	Alpha Bank	5176.89	31.947
CGD	0.634	0.901	0.571	Piraeus Bank	5825.865	36.067
BCP	0.611	0.78	0.476	CGD	6434.558	39.932
Novo Banco & BES	0.661	0.987	0.653	BCP	5410.501	33.43
BPI	0.672	0.771	0.518	Novo Banco & BES	3501.739	21.312
Nordea	1	1	1	BPI	2554.917	15.301
Danske-Sampo	0.966	0.81	0.783	Nordea	31437	198.666
OP-Pohjola	0.788	0.946	0.745	Danske-Sampo	19094.033	120.303
Aktia	1	1	1	OP-Pohjola	8418.94	52.53
mean	0.803	0.848	0.684	Aktia	903	4.813